LORETTA NAPOLEONI

MENNESKE-KØBMÆND

KIDNAPNING OG MENNESKESMUGLING SOM MILLIARDINDUSTRI

TIDERNE SKIFTER

Loretta Napoleoni

Menneskekøbmænd

Kidnapning og menneskesmugling som milliardindustri

Oversat af
Joachim Wrang

Tiderne Skifter

Til minde om Luigi Bernabò

Forord

DANMARK VEDTOG I FEBRUAR 2016 en lov ('smykkeloven'), der gav mulighed for at konfiskere værdigenstande fra flygtninge og migranter. Formålet med loven er, at flygtninge og migranter på denne måde kan være med til at finansiere deres ophold i Danmark. Beslutningen udløste kritik fra flere af EU's medlemsstater, til dels fordi strømmen af flygtninge har været associeret med borgerkrigen i Syrien og Islamisk Stats fremmarch, to dybt tragiske udviklinger. Dette er imidlertid en forenklet forklaring på et meget komplekst fænomen, som har sine rødder i Vestens reaktion på 9/11.

Ja, faktisk er det en hel kæde af begivenheder, som går helt tilbage til Berlinmurens fald og endte med krigen mod terror, der forbinder flere begivenheder, som danske medier i løbet af det seneste årti har rapporteret om, med flygtningekrisen. Kaptajn Eddy Lopez og Søren Lyngbjørn, som blev kidnappet, mens de var om bord på skibet *Leopard*, blev ikke alene ofre for somaliske pirater, men også for medier, som higede efter chokerende nyheder. Efter 1989 har destabiliseringen af Sahel-regionen og Afrikas Horn ført til sammenbruddet af regimer, som enten blev støttet af USA eller Sovjetunionen. I dette lovløse tomrum blomstrede kriminalitet og jihadisme. Somalisk pirateri er et slående eksempel på dette fænomen.

Den falske tryghed, som afslutningen på den kolde krig og globaliseringen skabte i de nye generationer af vesterlændinge, var medvirkende til, at personer som danskeren Daniel Rye valgte at rejse til det nordlige Syrien – en region hvor det vrimler med kriminelle grupper og terrorbevægelser – for at dokumentere konsekvenserne af borgerkrigen. De personer, som kidnappede og solgte ham til ISIS, såvel som dem, som scorede den løsesum, som blev betalt for at få Eddy Lopez og Søren Lyngbjørn frigivet, tilhører kriminelle organisationer, som i mange tilfælde står i forbindelse med jihadistiske organisationer, hvis primære forretningsområde er blevet at sælge mennesker. Disse kriminelle personer er menneskekøbmænd.

Hvordan endte vi her?

Jeg begyndte min research om kidnapning og menneskesmugling for mere end et årti siden. Kort efter 9/11 begyndte jeg i flere byer rundtomkring i verden at mødes med mennesker, der var involveret i antiterrorisme og bekæmpelse af hvidvaskning af penge. De var alle enige om, at den amerikanske Patriot Act havde medført, at colombianske narkokarteller havde indgået et tæt samarbejde med en italiensk kriminel organisation om at hvidvaske deres narkoindtægter i Europa og Asien og finde nye ruter for indsmugling af kokain til Europa. Venezuela, Vestafrikas berygtede guldkyst – hvorfra skibe fyldt med slaver var blevet sejlet til USA – og Sahelregionen blev centrale transitområder.

Afrikanske smuglere begyndte hurtigt at kaste sig over denne branche og fragte kokain over det afrikanske kontinent. Gao i Mali blev centrum for disse aktiviteter. Fra Gao blev kokainen fragtet gennem Sahara til Marokko, Algeriet og Libyens middelhavskyster. Herfra sejlede en flåde af små både narkoen til Europa.

I 2003 kidnappede en gruppe bestående af tidligere medlemmer af den algeriske Groupe Islamique Armé (Den Væbnede Islamiske Gruppe, GIA), som var involveret i smugling i de transsahariske regioner, 32 europæere i Mali og det sydlige Algeriet. Gidslerne blev transporteret langs smuglerruter på tværs af Sahara til lejre i det nordlige Mali. De europæiske regeringer betalte store løsesummer for at få deres borgere frigivet – nok til at finansiere oprettelsen af en ny væbnet gruppe: al-Qaeda i det Islamiske Maghreb (AQIM).

Flere af de personer, jeg har mødt siden 9/11, er gidselforhandlere. Som mægler mellem parterne har de en unik indsigt i kidnapningsindustrien. Af vores samtaler fremgik det, at kidnapningen af de 32 europæere beviste, at bortførelsen af vesterlændinge kunne blive en væsentlig indtægtskilde for kriminelle og væbnede organisationer. Jagtsæsonen for vestlige gidsler var gået i gang.

I den anden halvdel af årtiet, blot fem år efter 9/11, accelererede kokainhandlen destabiliseringen af Sahel (det bælte, der strækker sig tværs over Afrika fra Atlanterhavet i vest til Det Røde Hav mod øst, mellem Sahara i nord og de fugtigere savanneområder i Sudan mod syd; o.a.). Flere og flere stater kunne betegnes som fejlslagne eller på kanten af

sammenbrud, hvilket fik mange af deres borgere til at blive økonomiske migranter og søge adgang til Europa. Al-Qaeda i det Islamiske Maghreb var hurtige til at investere en del af sin profit fra kidnapningsbranchen i branchen for smugling af migranter.

Flere forhandlere mener, at vestlige landes manglende offentlige fordømmelse af kidnapningskrisen i Sahel forhindrede, at der blev taget ordentlig hånd om problemerne i regionen. Og således var det let for kidnapperne også at kaste sig over menneskesmugling.

Som iagttager af den økonomiske globaliserings skyggeside opdagede jeg, at vestlige regeringers politik om hemmeligholdelse, hvad angik disse ting, udsprang af deres ønske om at skjule globaliseringens skavanker. Det stigende antal fejlslagne stater og regioner, hvor lov og orden siden Berlinmurens fald er brudt sammen, gav gidseltagningen og menneskesmuglingen historisk gode vækstbetingelser. Og de store nationens hemmelighedskræmmeri muliggjorde, at ilden fik lov til at udvikle sig. Det var, som om alle brandmændene havde besluttet sig for at strejke midt under en skovbrand.

Førende forhandlere og tidligere gidsler er enige om, at udbuddet af værdifuldt bytte har været rigeligt. I løbet af de seneste 25 år har en falsk tryghedsfølelse i forhold til den globaliserede verden fået unge, uerfarne personer fra verdens rige lande – jeg vil kalde dem vesterlændinge, selv om de lige så let kan komme fra Tokyo eller Santiago som fra New York eller København – til at rejse til og rapportere fra hvert eneste hjørne af den globale landsby såvel som til at bringe hjælp til befolkninger, som er fanget i krigszoner eller plaget af politisk anarki. Disse rejsende reportere og hjælpearbejdere er blevet nogle af de moderne kidnapperes primære mål.

Siden 9/11 er antallet af kidnapninger steget eksponentielt, og det samme er de summer, som kræves i løsesum. I 2004 kunne 2 millioner dollars føre til frigivelsen af et vestligt gidsel i Irak. I dag kan der blive betalt over 10 millioner dollars. Et medlem af den italienske kriseenhed sagde i spøg, at befrielsen af Greta Ramelli og Vanessa Marzullo – to unge italienere, som blev kidnappet i Syrien i 2014 og solgt til al-Nusra – kostede Italien en brøkdel af et procentpoint af landets bruttonationalprodukt, eftersom løsesummen var på 13 millioner euro! Også antallet af private

sikkerhedsfirmaer, som har specialiseret sig i kidnapningssager, er steget markant, og deres honorarer er røget i vejret. For et årti siden kostede deres ydelser 1.000 dollars om dagen. I dag er prisen 3.000 dollars.

Er kidnapningens økonomi immun over for økonomiens love? Ti år med en exceptionel lav inflation kombineret med stærk konkurrence blandt kidnappere og private sikkerhedsfirmaer burde have presset priserne ned, men de er i stedet kun steget. Grunden til dette er ganske enkel: Antallet af potentielle vestlige gidsler er nærmest uendeligt, og de forskellige landes myndigheder og private forhandlere konkurrerer med hinanden om at få deres egne borgere befriet, hvorved de presser priserne op for mellemmænd, meddelere, chauffører og andre aktører.

Vi ved i dag, at forsøget på at eksportere det vestlige demokrati til hvert et hjørne af den globale landsby har givet bagslag. Verden er siden Berlinmurens fald blevet et langt farligere sted ikke blot for nordamerikanere og europæere, men også for asiater, afrikanere og latinamerikanere, hvoraf mange millioner er blevet tvunget til at blive migrantarbejdere og økonomiske flygtninge. Eftersom også folk i Mellemøsten deler denne dystre skæbne, er gidseltagernes centrale forretningsområde i denne region ved at skifte igen, idet de nu er begyndt at fokusere på at smugle mennesker på flugt fra borgerkrisens elendighed og hærgen. I dag handler disse menneskekøbmand med en ny slags menneskelig last: ikke gidsler, men snarere migranter og flygtninge. Således er der en surrealistisk sammenhæng mellem kidnapningen af vesterlændinge og smuglingen af migranter og flygtninge.

Da migrant- og flygtningekrisen i 2015 udbrød i Mellemøsten, havde kidnappere og smuglere let ved at omstille sig til menneskesmugling. De havde allerede en avanceret organisationsstruktur på plads og masser af penge – løsesummer for gidsler – at investere i dette nye forretningsområde. Menneskekøbmændene tjente omkring 100 millioner dollars om måneden i sommeren 2015, hvor de hver uge bragte titusinder af mennesker til Europas kyster. Det er en profitabel branche, eftersom efterspørgslen langt overgår udbuddet, og prisen for at nå frem til Europa stiger og stiger. For ti år siden kunne man betale en smugler 7.000 dollars for at blive bragt fra

Vestafrika til Italien. I sommeren 2015 var dette prisen for at krydse den korte afstand fra Syrien over Tyrkiet til Grækenland.

15 år efter de sammenstyrtede Twin Towers er det meste af den muslimske verden i brand. Vinderne er menneskekøbmændene, en blanding af kriminelle og jihadistiske grupper, som bortfører, køber og sælger mennesker for en pris. Hvad vil den nærmeste fremtid bringe?

Migrantkrisen kan tvinge et helt kontinent til at konfrontere hykleriet hos deres egne politikere, der var tavse, da de skulle have talt, og desuden til at konfrontere det absurde i den myte, at vi er på vej mod et integreret og lige Europa. Men frem for alt vil migrantkrisen endnu en gang blotlægge, hvor skrøbelig vores respekt for menneskeliv og vores forsvar for menneskelig værdighed er. Menneskekøbmændene adskiller sig ikke fra det 18. århundredes slavehandlere, det 19. århundredes kolonisatorer eller det 20. århundredes nazister, som alle mente, at de havde ret til frit at disponere over andre menneskers liv.

På grund af deres profession kan jeg ikke nævne navnene på de forhandlere, som hjalp mig med at forstå gidseltagning som det komplekse fænomen, det er. Deres anonymitet må af sikkerhedsgrunde beskyttes. Der er tale om mennesker, som sætter deres eget liv på spil for at redde andres, mennesker, som har omfattende netværk af meddelere i lande, hvor kidnapning er en hverdagsbegivenhed. I stedet for at opfinde navne til dem har jeg helt undladt at bruge navne om dem og har kun i generelle vendinger angivet, hvor de arbejder, og hvor de kommer fra. Oftest refererer jeg blot til “en forhandler” eller “forhandleren”.

Prolog

KLOKKEN ER TRE OM EFTERMIDDAGEN, og udenfor er det allerede bælgmørkt. Et tæppe af sne dækker forstæderne i Umeå, en universitetsby i det nordlige Sverige. Gaderne er tomme, og de få biler, vi møder, har tændt det lange lys. Uden disse lyskegler ville vejen være umulig at skelne fra husenes forhaver. Mens vi kører, blander lyset, som reflekteres i sneen, sig med mørket i et forunderligt optisk spil.

Da vi når frem til hotellet, åbner jeg bildøren og træder ud i, hvad der føles som et fryserum. Det er koldt – så koldt, at jeg kan måle min lungekapacitet, mens den iskolde luft fylder dem. Det er sidst i november 2006. Teknisk set er det stadigvæk efterår, mens det føles som arktisk vinter.

Vi er kommet til Umeå for at deltage i *The Iraqi Equation*, et politisk kunstprojekt, som er en del af en gruppe kunstnere og intellektuelles forsøg på at videreføre modstanden mod krigen i Irak. Flere måneders protester mod den militære intervention forstummede i foråret 2003, som om folk havde fået granatchok som følge af Bush og Blairs enegang og den ligegyldighed, de udviste over for den offentlige opinion. Her tre år senere er vores gruppe stadigvæk aktiv – det er vores pligt, for vi ved, hvad der sker i Irak.

Blandt kunstnerne er der flere irakere. De flygtede umiddelbart efter, at koalitionsstyrkerne gik i land, for de var mål for de mange væbnede grupper, som opererede i landet. Invasionen udløste et raseri, som havde været undertrykt i årtier, og kriminelle, jihadister, nyligt dannede shiitiske militser og pro-Saddam-grupper vendte sig mod den civile befolkning. De mennesker, som flygtede og nu befinder sig sammen med os i dette lokale, betragter deres flugt fra Irak udelukkende som en fysisk flugt. Deres hjerter og hjerner er stadigvæk i Irak, forbundet med en usynlig tråd til den blodige virkelighed i det 'befriede' Irak.

Vi havde fået at vide, at der ville være mange irakere til åbningen af udstillingen, men vi havde ikke forventet, at der ville komme 200 af dem.

Der er flere irakere end svenskere til stede. Mænd, kvinder, selv børn, klædt i varmt tøj, er kommet fra nær og fjern i trods mod det nordiske klima. De strømmer stille ind i udstillingslokalerne, giver hånd til os, smiler og begynder at tage de mange lag tøj af. Det mest talte sprog her er arabisk.

Nogle kvinder tager store beholdere med mad frem fra deres tasker, det hele pakket ind i sølvpapir, og placerer dem ved siden af de oste- og grøntsagssnacks, som arrangørerne af udstillingen har sørget for. Deres farvestrålende mad ser meget indbydende ud. Duften pirrer vores næsebor. Da Catherine David, den kunstneriske leder af projektet, begynder sin tale, er der en festlig stemning, nærmest som om vi deltog i et bryllup mellem en svensker og iraker eller noget tilsvarende. Det er en magisk og uforglemmelig følelse. For et øjeblik glemmer vi alle, at arrangementet handler om at fordømme militær aggression.

Senere på aftenen, da folk begynder at sige farvel, kommer en ung mand hen til mig. Han er ret lys af en iraker at være, har brede skuldre og er middelhøj. Han introducerer sig som Rashid, et almindeligt irakisk navn, men jeg ved, at det ikke er hans rigtige navn. Noget i hans lysebrune øjne synes at være beklemt ved dette navn. Han taler også engelsk med en stærk fransk accent, sådan som nordafrikanere gør. Rashid siger, at han har læst mine bøger og gerne vil takke mig for mit arbejde. Vi begynder at snakke. Han spørger til mine kontakter i London til tidligere mujahediner. Kender jeg den og den? Han nævner flere algeriere, der flygtede til London efter militærkuppet i 1992 og har fået asyl.

Rashid er en martret sjæl. Jeg kan mærke, at han ønsker at tale med mig om noget dystert i sin fortid, men han ved ikke helt, hvordan han skal begynde. Så jeg foreslår, at vi går tilbage til hotellet og får en kop varm kakao. Det gør vi så.

Han fortæller mig aldrig sit rigtige navn, men han afslører sin nationalitet og alder: Han er fra Algeriet og er lige fyldt 29 år.

Hans far var en af grundlæggerne af Den Islamiske Frelserfront. Kort efter militærkuppet i Algeriet (som blev bakket op af Frankrig og andre europæiske lande) blev Rashids far fængslet. Også Rashids brødre blev fængslet. De forsvandt alle sammen i den labyrint, som er det algeriske

politiske fængselssystem. “Da politiet kom for at arrestere min far og mine brødre, var jeg ude at fiske,” fortæller Rashid. Han var den yngste i familien, dengang kun 15 år gammel og ikke særlig interesseret i politik. Han drømte om at blive sømand og fisker og rejse jorden rundt. “Men efter de arresterede min far og mine brødre, var jeg tvunget til at tage stilling til politik.”

Rashids mor ville have, at han straks skulle forlade Algeriet. Men samme aften – efter hjemkomsten fra sin fisketur – sluttede han sig til en gruppe mænd, som tilhørte hans fars parti. Flere af disse mænd havde kæmpet i Afghanistan som mujahediner. De rejste sydpå, til udkanten af Sahara, hvor de begyndte at lægge planer for at vende tilbage.

Rashid tilbragte de næste par år i det sydlige Algeriet, i Saharas ørken, tusindvis af kilometer fra det hav, han elskede så højt. Han blev aldrig en del af GIA, *G*roupe Islamique Armé, den organisation, som blev født af asken efter Den Islamiske Frelserfront, og som bekæmpede militærregimet i næsten et årti og udløste endnu en blodig borgerkrig i Algeriet. Han blev i stedet smugler og rejste uophørligt langs de transsahariske smuglerruter.

Så kom 9/11. “Alt ændrede sig med ét,” siger han. “Vi havde i årevis ført et monotont liv, hvor vi mest smuglede cigaretter fra Algeriet til Mali og til Vestafrika. Men pludselig dukkede der nye muligheder op. Hele regionen sydede af vrede og stolthed. Vi begyndte at handle med våben og stoffer, og så var der en, der fik en idé: Hvad med kidnapning?”

Fra at være smugler blev Rashid kidnapper – et job, som han hadede.

Da Rashid stopper sin talestrøm, ser jeg ud ad vinduet. Det sner så heftigt, at himlen er hvid. Sikke en kontrast det må være i forhold til Saharas varme, tænker jeg. Sikke en forandring for folk som Rashid, som er født og vokset op i et varmt klima. “Hvorfor fortæller du mig din historie?” spørger jeg endelig. Rashid svarer ikke med det samme. Han ser mig direkte i øjnene, mens han leder efter de rigtige ord. “Nogen er nødt til at vide det,” siger han.

Han forlader hotellet til fods og efterlader fodspor i sneen, som stormen hurtigt udvisker. Jeg ved, at jeg aldrig vil se ham igen. Jeg ved ikke engang,

hvor han bor, eller hvad han lever af. Det eneste, jeg ved, er, at nogen tid efter, at hans gruppe begyndte at smugle migranter fra Vestafrika til Libyen, lykkedes det for Rashid at komme på en båd til Italien og foregive at være irakisk flygtning. Fra Sicilien nåede han i sikkerhed i Sverige. Da de spurgte ham, hvor han kom fra, sagde han: "Jeg er iraker." Med en løgn, som ikke skadede nogen, lykkedes det ham endelig at undslippe et voldeligt liv, han ikke selv havde valgt. Kan vi bebrejde ham noget?

Del 1

Kapitel 1
Al-Qaeda i det Islamiske Maghreb-protokollen

I SLUTNINGEN AF JANUAR 2011 rejste Maria Sandra Mariani fra San Casciano in Val di Pesa, en lille by i Toscana, til Sahara-ørkenen i det sydøstlige hjørne af Algeriet. Den 53-årige italienske kvinde så frem til sin årlige ferie i en betagende smuk region i Maghreb (et andet ord for Nordvestafrika). Hun havde bestilt en tur rundt i regionens naturattraktioner og arkæologiske ruiner – hvoraf nogle kan dateres helt tilbage til den yngre stenalder – og havde planer om at bruge et par dage på at besøge lokale landsbyer. Mariani havde hver eneste vinter siden 2006 holdt ferie i Sahara-ørkenen, dels som turist, dels som "frivillig, humanitær hjælpearbejder" for – med egne ord – at "give medicin og varer til den lokale befolkning".[1] Som hun flere gange tidligere havde gjort, købte hun sin rejse hos Ténéré Voyages, et velkendt rejsebureau med speciale i Sahara. Og ligesom tidligere skulle Aziz være hendes guide. Aziz, en venlig algerisk mand, som Mariani gennem årene havde udviklet et venskabeligt forhold til, havde endda besøgt hende og hendes familie i Toscana.

Da Mariani landede i Djanet Airport omkring 150 kilometer fra den algerisk-libyske grænse, var den første person, hun fik øje på, Aziz. Han bød hende velkommen, og da han så, hvor bleg hun så ud, spurgte han, om hun havde haft en hård rejse. Mariani indrømmede, at hun følte sig utilpas. "Jeg måtte have spist noget dårligt på flyet, og jeg havde det forfærdeligt," siger hun. "Men vi tog af sted med det samme. Vi kørte i retning mod Tadrart-ørkenen[2] mellem Algeriet og Libyen. Et par dage senere var jeg stadigvæk syg. Aziz foreslog, at vi gjorde holdt ved et lille turistresort, hvor der var nogle få bungalower, som også var ejet af Ténéré Voyages."

Mariani var et par dage om at komme til hægterne igen. Den 2. februar følte hun sig så meget ovenpå, at hun tog på en lille udflugt. "Vi havde en god tur," erindrer hun. "Lyset, luften, landskabet, alt var perfekt. Jeg var glad, glad for at være frisk igen, glad for at være tilbage i mit elskede Sahara."

Mariani og Aziz kørte tilbage til det lille resort ved solnedgang. “Jeg steg ud af bilen, og pludselig, mens vi gik tilbage mod bungalowerne, så Aziz to sorte firehjulstrækkere, som hastigt nærmede sig. Han troede, at de måske var røvere eller smuglere og sagde til mig: ‘Gå, gå, de må ikke se dig,’ og jeg skyndte mig hen til bungalowen, men de havde allerede set mig. Jeg fandt senere ud af, at de havde fået øje på mig i deres kikkerter: De var på udkig efter udlændinge. Jeg bar ikke slør, for der var ingen mennesker i nærheden. Vi befandt os midt ude i ørkenen, og hotellet var tomt, så jeg tænkte ikke på at tildække mig. Men de så mig, og de vidste, at jeg var en vestlig turist,” husker Mariani.

Mændene omringede hurtigt den midaldrende kvinde, Aziz og hotelportieren. “De spurgte mig igen og igen: ‘Hvor er de andre turister? Hvor er din mand?’ De kunne ikke tro, at jeg var alene,” siger Mariani. “De talte også engelsk, fordi de troede, at jeg var englænder. Der havde 20 dage tidligere været en stor gruppe engelske turister på resortet i forbindelse med nytårsferien.”

De frustrerede mænd, som tydeligvis havde forventet at finde et stort antal vesterlændinge, tog fat i Mariani og tvang hende ind bag i en af bilerne. To af dem beordrede portieren og guiden til at følge efter i Aziz’ bil. “Da de anbragte mig i firehjulstrækkeren, indså vi alle, at de ikke var røvere eller smuglere, men kidnappere. Jeg følte mig magtesløs, mit hjerte sank i livet på mig, og jeg havde svært ved at få vejret,” siger Mariani. “Da jeg senere spurgte dem: ‘Hvem er I?’ så de på mig og sagde stolt: ‘Vi er al-Qaeda.’”

Mens det blev mørkt, lå Mariani alene bag i en bil og blev kørt tværs gennem ørkenen af 14 medlemmer af al-Qaeda i det Islamiske Maghreb. Det trøstede hende dog, at hun kunne se lygterne på Aziz’ bil bag sig. “Aziz var min ven. Jeg var sikker på, at han ville beskytte mig,” siger hun. Men efter fem timer besluttede kidnapperne at lade guiden og portieren gå, fordi deres bil ikke var lige så hurtig i ørkenen som deres firehjulstrækkere. “De ødelagde forlygterne på Aziz’ bil, så han ikke ville kunne køre tilbage før daggry, og så tog vi af sted,” husker Mariani.

Kidnapperne var professionelle. De vidste, at de var nødt til at forlade gerningsstedet så hurtigt som muligt. Og de var ikke interesseret i at kidnappe to algeriere. Det var udlændingen, de ville have. Da kidnapperne

forsvandt ind i natten og lod Aziz og portieren stå tilbage i ørkenen, indså Maria Sandra Mariani, at hun var fuldstændig alene.

Som hun lå der rullet sammen bagerst i bilen og følte sit urolige hjerte banke, vidste den midaldrende italienske kvinde ikke, at hendes grusomme skæbne via en surrealistisk kæde af begivenheder var forbundet med en kontroversiel amerikansk lov, som Bushregeringen et årti tidligere havde fået vedtaget: The Patriot Act.

Indgåelsen af et kriminelt joint venture

The Patriot Act blev vedtaget i USA i oktober 2001, blot en måned efter terrorangrebene den 11. september. Loven begrænsede amerikaneres borgerrettigheder, øgede statens overvågning og opstillede en række nye regler for finansiel virksomhed og bankvirksomhed med henblik på at begrænse den internationale strøm af kriminelle midler og pengevask i amerikanske dollars, hvilket tvang colombianske narkokarteller til at finde alternative ruter for smugling af kokain til Europa og alternative måder at hvidvaske deres ulovligt tjente penge på. Den valgte rute gik gennem Vestafrika og over Sahel-regionen. Marianis kidnappere, al-Qaeda i det Islamiske Maghreb (AQIM), havde tidligt kastet sig over dette nye forretningsområde og begyndte senere at kidnappe udlændinge og endnu senere at smugle migranter. For at forstå denne surrealistiske kæde af begivenheder, som forvandlede jihadister til narkotikasmuglere, kidnappere og menneskesmuglere – en form for *freak-terronomics* – må man følge pengesporet tilbage til dets kilde: de colombianske narkokarteller i kølvandet på 9/11.

Før angrebet på World Trade Center blev størstedelen af det globale overskud fra salget af narko hvidvasket i USA i amerikanske dollars.[3] Eftersom 80 procent af disse indtægter var i kontanter – dvs. amerikanske dollars – måtte pengene fysisk transporteres til USA. Det foregik primært gennem offshore- eller skuffeselskaber med base i Vestindien. The Patriot Act gjorde denne proces meget vanskeligere, hvis ikke umulig. For eksempel kunne amerikanske banker og banker registreret i USA ikke længere lave forretninger med offshorebanker som dem, der ligger i Caribien. Derudover gav ny lovgivning amerikanske myndigheder retten til

at holde øje med dollartransaktioner over hele verden. Således blev det strafbart for amerikanske banker og udenlandske banker registreret i USA ikke at gøre de amerikanske finansmyndigheder opmærksomme på mistænkelige transaktioner i dollars, uanset hvor i verden de måtte finde sted.

Det er let at forstå, hvorfor The Patriot Act var et så voldsomt slag for de colombianske narkokarteller. Det største problem var imidlertid ikke så meget, hvordan man skulle hvidvaske overskuddet fra salget af kokain i selve USA, men hvordan man skulle gøre det i dollars alle andre steder i verden, og hvordan man skulle overføre overskuddet fra et land til et andet uden at komme i de amerikanske myndigheders søgelys.

Det var en italiensk migrant i Colombia, Salvatore Mancuso, der løste problemet. Som leder af Colombias Forenede Selvforsvarsstyrker (Autodefensas Unidas de Colombia, AUC), en colombiansk paramilitær terrororganisation, stod Mancuso for at indgå en aftale mellem kokainkartellerne og 'Ndrangheta, en kriminel organisation i Calabrien i Italien, hvilket gjorde den nye fælles europæiske valuta, euroen, til den globale valuta for hvidvaskning af narkopenge. 'Ndrangheta tilbød en pakkeløsning: at stå for salget af kokain i Europa og for at hvidvaske narkopengene på de europæiske og asiatiske markeder.

Fraværet i Europa af en lovgivning i stil med The Patriot Act gav næsten frit spil for dette usædvanlige kriminelle joint venture. "Narkopenge tjent i Spanien blev til indtægter fra boliginvesteringer i Belgien," fortæller en kilde fra Europol. "Herfra kunne de hurtigt overføres til Bogotá uden at blive udsat for nærmere undersøgelser."[4]

Efter 9/11 blev Maria Sandra Marianis hjemland Italien et vigtigt europæisk transitland og hvidvaskningscentrum for kokainhandlen. Tal fra den italienske retsmyndighed Guardia di Finanza (politi, som bekæmper økonomisk kriminalitet m.m.) viser for eksempel, at hvidvaskningen af penge i Italien i perioden fra 2001 til 2004 steg med 70 procent.[5] Således opstod der i begyndelsen af det nye årtusinde en veritabel europæisk guldalder for hvidvaskning af penge – det hele takket være The Patriot Act og 'Ndranghetas dygtigt udtænkte strategi for at omgå den. Det viste sig

imidlertid at være langt vanskeligere at fragte kokain fra Columbia direkte til Europa end at vaske beskidte profitter rene på det gamle kontinent, hvilket den vellykkede 'Operation Decollo' er et bevis på.

Fra guldkysten til cokekysten

I efteråret 2003 fik Guardia di Finanza et stort gennembrud med en treårig hemmelig operation med kodenavnet 'Decollo' (afgang). Politimyndighedens succes skyldtes lidt af et lykketræf. En meddeler – et sjældent fænomen, når vi taler om 'Ndrangheta – havde afsløret, at et stort parti kokain var på vej, gemt i en last med colombiansk marmor, til havnen i Gioia Tauro[6] i Calabrien dybt inde i 'Ndranghetas territorium.

Gemt inden i marmorblokkene fandt Guardia di Finanza 5.500 hermetisk lukkede poser, hver indeholdende 1 kilo kokain. Kaptajnens papirer viste, at Miguel Diez, en fiktiv import-eksportvirksomhed oprettet af et colombiansk narkokartel, havde chartret skibet. Rederiet, Maersk Line, havde ingen anelse om, hvad der gemte sig i lasten – heller ikke mandskabet eller kaptajnen vidste noget.

Det, der skete den dag, var usædvanligt. For hver illegal last, som opdages, slipper hundredvis, hvis ikke tusindvis, uhindret igennem tolden. Uden en meddeler ville det have været umuligt at lokalisere kokainen. Ikke desto mindre udstillede fangsten problemet med at sætte sin lid til direkte transport til Europa i tiden efter 9/11. Øgede sikkerhedsforanstaltninger i Europa efter 9/11 og terrorangrebene i Madrid og London bekræftede behovet for alternative ruter og nye mellemstationer med henblik på at transportere kokain fra Latinamerika til Europa. Venezuela og Vestafrika viste sig at være ideelt egnede til formålet.[7]

Siden midten af 1990'erne havde colombianske narkokarteller gjort en indsats for at pleje relationerne til politikere i nabolandet Venezuela og overøst dem med penge – en investering, som viste sig at være meget profitabel. Allerede efter at han var blevet valgt i 1998, havde Hugo Chávez tilbudt frit lejde i Venezuela for væbnede og kriminelle grupper involveret i den colombianske kokainhandel. Efter 2001 opfordrede han dem endda til at flytte deres kokaplantager over grænsen til landet.[8] Så da kartellerne i

slutningen af 2001 overvejede at begynde at bruge Venezuela som en central station på kokainsmuglerruten til Europa via Vestafrika, fandt de en stærk støtte og en etableret infrastruktur.

Som afrikansk transitland valgte colombianerne Guinea-Bissau, som er en del af det, der engang var kendt som guldkysten, det famøse stykke af Vestafrika, hvorfra slaver blev fragtet til Den Nye Verden. Daniel Ruiz, der i 2006 som FN's repræsentant i Guinea-Bissau fordømte landets stigende engagement i kokainsmugling, gjorde opmærksom på, hvordan landets beskaffenhed gjorde det særlig vanskeligt at overvåge illegale leverancer. "Guinea-Bissau var geografisk et godt valg som transitland. Det er fladt med et øhav bestående af 80 øer, det hele dækket af en tæt jungle og med nem adgang fra havet. Det var udstyret med 27 flyvepladser, som blev opført af portugiserne under deres kolonikrige, og som er ideelle for de små fly, der flyver fra Venezuela over Atlanterhavet med deres kokainlast. Endelig var Guinea-Bissau tidligere en vigtig central for handel med fisk. Således var landets havne fyldt med tomme pakhuse, hvor kartellerne kunne opbevare kokainen."[9]

Kartellernes forretningsmodel var på en og samme tid sofistikeret og lineær. "Der har hele tiden været to måder at transportere kokainen på. Der var den mindre operation, hvor man bruger 'muldyr' – afrikanere, som sluger små mængder kokain og rejser med fly – disse leverancer genererede kontanter til de korrupte lokale politikere og politifolk. Så var der den store operation: skibsladninger med flere tons kokain skjult i containere, i laster med varer på vej til Europa," siger Ruiz.

Da kartellerne ankom til Guinea-Bissau, opdagede de imidlertid en tredje måde at smugle store mængde kokain på, som viste sig at være overordentlig effektiv: over land, langs de gamle smuglerruter gennem Sahara, med kokainen skjult i varevogne og firehjulstrækkere. Dette var de samme, sandede spor, som Maria Sandra Marianis kidnappere benyttede en årrække senere.

"Jeg vidste, at der foregik en masse smugleri i Sahara-ørkenen. Nogle gange udpegede Aziz de tomme containere i sandet for mig og sagde: 'Kan du se? Det er fra smuglerne, de må være stoppet her.' De smuglede alt …

olie, cigaretter, hash, alt, hvad der var efterspørgsel på," sagde Mariani. De smuglede også noget andet, som folk som Mariani ikke vidste noget om: kokain.

Sikkerhedskilder peger på følgende: "Det fulde omfang af de voksende forbindelser mellem jihadister og latinamerikanske karteller blev åbenlyst, da militærfolk i 2009 fandt et udbrændt Boeing 727 midt i Malis ørken. Flyet var blevet lastet med kokain og andre smuglervarer i Venezuela, fløjet over Atlanten, nødlandet i ørkenen og brændt for at fjerne beviserne."[10] Samme år, blot to år før Mariani blev kidnappet og ført til Mali, estimerede FN's agentur for narkotika og kriminalitet (UNODC), at mellem 50 og 60 ton kokain hvert år nåede til Europa via Vestafrika, smuglet langs de transsahariske ruter, og at dette udgjorde 13 procent af den samlede europæiske handel. Stoffer, hvis endestation var Europa, ankom til Vestafrika fra Colombia, langt den vigtigste latinamerikanske aktør i denne sektor, men også fra Peru, Bolivia, Venezuela og Brasilien.[11]

Lige fra begyndelsen – i perioden 2002-2003 – havde det enorme netværk af afrikanske smuglere, der allerede kontrollerede Sahels transsahariske smuglerruter, som forbinder Vestafrika med middelhavskysterne, let ved at få en stor bid af kagen i den nye forretning, de colombianske karteller havde bragt til Vestafrika. Smuglerne var i altovervejende grad fra Algeriet, Mauretanien, Mali og Marokko, og blandt dem var der flere jihadistgrupper. De havde hovedkvarter i Gao, en by ved floden Niger i det nordøstlige Mali. Gao udviklede sig hurtigt til et af de primære transitpunkter i kokainhandlen med Europa. Fra Gao bevægede karavanen med stoffer sig nordpå, tværs over Sahara-ørkenen, med retning mod primært Libyens kyster. I februar 2011 rejste Maria Sandra Mariani med sine kidnappere i den stik modsatte retning.

Kokainbranchen var meget profitabel, genoplivede de gamle smuglerruter og satte gang i Sahels lokale økonomier i en tid med store økonomiske problemer. Men samtidig med at disse aktiviteter holdt den lokale økonomi i gang, destabiliserede de yderligere en region, som siden Berlinmurens fald havde mistet sine politiske fortøjninger. Guinea-Bissau var særlig sårbar. "Guinea-Bissau – det tredjefattigste land i verden med en befolkning, hvor 60 procent er analfabeter, og hvor der næsten ikke er strømforsyning – var

blevet et af de mange ofre for Sovjetblokkens sammenbrud. I 1998 blev landet, efter at den marxistiske regering faldt sammen, kastet ud i en borgerkrig. På denne baggrund var det let for de colombianske karteller at købe den politiske elite og politistyrken og bestemme udfaldet af valget i 2005," forklarede Daniel Ruiz.

Manglen på en stærk stat og vigtigheden af personlige, stammerelaterede og etniske loyaliteter gav også smuglerne mulighed for at fortsætte uforstyrret med deres aktiviteter og udvikle et netværk af korrupte embedsmænd – en grundlæggende forudsætning for passagen af illegale varer. Og endelig skaffede de penge, som de tjente og brugte lokalt, dem respekt fra de lokale stammer. Ligesom det var tilfældet i Cornwall i det 18. århundrede, havde smugling i Sahel ligget i blodet på folk i århundreder, så det var nemt at genoplive denne tradition. "Allerede før slavehandlen begyndte, havde Vest- og Nordafrika stærke smuglertraditioner, traditioner, som overlevede globaliseringen," skriver Colin Freeman i *Daily Telegraph*.[12] Efter Berlinmurens fald blev Malis økonomi fuldstændig afhængig af smuglingen af algeriske varer, som var billigere, fordi de var subsidieret af det algeriske militærstyre.[13]

På denne baggrund ikke blot blomstrede narkotikasmuglingen i Sahel, men blev næsten den eneste økonomiske aktivitet i regionen. Det var kun et spørgsmål om tid, før smuglere tilføjede endnu et ulovligt produkt til deres vareliste: mennesker, dvs. udlændinge som Mariani, der blev kidnappet i håbet om at få udbetalt en løsesum, og migranter, som ville betale store beløb for at blive hjulpet på flugt fra det destabiliserede Vestafrika.

Al-Qaeda i det Islamiske Maghreb-protokollen

Der gik en uge, før Maria Sandra Mariani nåede frem til rejsens endelige mål, en lejr i det nordlige Mail. Under rejsen havde hun bemærket, at hendes kidnappere havde et godt kendskab til, hvordan man kom rundt i Sahara. "Undervejs havde de adgang til mad, benzin og reservedæk på skjulesteder i ørkenen. De vidste nøjagtig, hvor forsyningerne var, og hvordan de skulle komme frem til dem," husker hun. Hvad Mariani ikke vidste, var, at hendes kidnappere havde haft næsten et årti til at perfektionere transporten af gidsler på tværs af Sahara-ørkenen.

Al-Qaeda i det Islamiske Maghreb (AQIM) blev oprettet ved hjælp af dels smuglerindtægterne og dels løsepengene fra den første større bortførelse af udlændinge i regionen. Tilbage i 2003 havde Den Salafistiske Gruppe for Forkyndelse og Kamp, GSPC,[14] en udbrydergruppe fra det algeriske GIA, kidnappet 32 europæere og bragt dem til det nordlige Mali. Deres leder var den enøjede tidligere algeriske mujahedin Mokhtar Belmokhtar. Da de europæiske lande betalte 5,5 millioner euro for frigivelsen af gidslerne, brugte Belmokhtar en del af løsepengene til at grundlægge AQIM. Senere sluttede en lang række små kriminelle grupperinger og jihadistgrupper, herunder GSPC, sig til den nye organisation.

Eftersom AQIM ikke havde nogen forbindelse til al-Qaedas traditionelle finansielle støtter, var organisationen fra begyndelsen selvfinansieret via dens medlemmers forskellige illegale aktiviteter i Vestafrika og Sahel, hovedsagelig de profitable smugleraktiviteter og kidnapningen af udlændinge. Analytikere estimerer, at AQIM brugte omkring 2 millioner dollars hver måned på våben, køretøjer og betalinger til familier, hvis børn sluttede sig til lokale *katibaer* – eller kampenheder. I 2012 rapporterede FN, at familier i det nordlige Mali modtog omkring 600 dollars per barnesoldat efterfulgt af månedlige udbetalinger på 400 dollars, hvis barnet forblev engageret i aktiv kamp.[15] Rekrutteringsomkostningerne var således høje.

De store pengesummer, som de illegale aktiviteter genererede, og de gode lønninger, der blev udbetalt til medlemmerne af hans *katiba*, gjorde Belmokhtar til en overordentlig populær person i AQIM. Belmokhtar havde tidligere i 1990’erne med succes udviklet et meget profitabelt smuglernetværk mellem Algeriet og Mali, som havde givet ham tilnavnet ‘Mr. Marlboro’. Ifølge Jean-Pierre Filiu, professor i mellemøstlige studier ved Sciences Po, Paris School of International Affairs, skyldtes Belmokhtars popularitet også hans beslutning om at pleje forholdet til ørkenstammerne gennem ægteskabsalliancer og om ikke at afpresse penge fra den lokale befolkning, hvilket stod i modsætning til GSPC’s praksis i deres kabylske[16] højborg i Tell Atlas-bjergene i det nordlige Algeriet. Det er bemærkelsesværdigt, at Islamisk Stat – også kendt som Islamisk Stat i Irak og Syrien (ISIS) – tyve år senere både i Irak og Syrien anvendte en lignende strategi for at opnå tilslutning fra de lokale stammer.

For at kompensere for de indtægter, han gik glip af ved ikke at plyndre de lokale befolkninger, begyndte Belmokhtar i 2003 at kidnappe udlændinge, samtidig med at han stadig var involveret i smuglingen af stoffer og våben.[17] Før 2003 havde kidnapning af udlændinge aldrig været betragtet som en profitabel forretning i regionen, især fordi det at smugle kokain til de nordafrikanske kyster var så indbringende. Succesen med de første bortførelser i 2003 viste imidlertid de kriminelle grupper og jihadistgrupperne, at denne nye forretningsmodel var værd at forfølge.[18]

I modsætning til kokainsmugling var kidnapning af udlændinge en aktivitet, som AQIM kunne administrere helt på egen hånd, dvs. uden at samarbejde med udenlandske grupperinger såsom de colombianske karteller. Således oversteg AQIM's indtægter fra dette felt langt, hvad de tjente på at smugle stoffer. Ifølge en undersøgende artikel i *New York Times* havde AQIM fra 2003, indtil Mariani blev kidnappet i 2011, tjent 165 millioner dollars i løsepenge.[19]

Udbuddet af udlændinge i regionen var også rigeligt. Forud for deres tilfangetagelse havde ingen af gidslerne nogen anelse om, hvor farligt Sahel var blevet inden for blot få år, ligesom de ikke vidste, at de transsahariske ruter var tæt befærdet af kokainsmuglere og migranter. De var lige så uvidende, som Maria Sandra Mariani var, om den risiko, der var forbundet med at rejse i disse områder. "Nogle få dage før jeg tog af sted til Algeriet, så jeg et program på France 24 om to franske gidsler, som seks måneder tidligere var blevet kidnappet i Sahel. Sarkozy sagde, at Frankrig ikke ville betale nogen løsesum," siger Mariani. "Jeg tænkte, at det var let for ham at sige, men for gidslerne udgjorde løsepengene forskellen mellem liv og død. Jeg forestillede mig imidlertid aldrig, at noget lignende kunne ske for mig selv. Jeg havde rejst til den algeriske ørken i fem år og havde aldrig følt mig utryg."

De vestlige regeringer havde formået at holde den voksende kidnapningskrise ude af mediernes søgelys og forstærket en falsk tryghed med hensyn til den globale landsby hos turister som Mariani såvel som hos journalister.[20] Nyheder om mennesker, som blev kidnappet, forekom at være isolerede undtagelser i det, der ellers blev betragtet som en fredelig og sikker region i Afrika. På samme måde var det heller ikke almindelig kendt,

at colombianske karteller havde oprettet nye smuglerruter over Sahel, og at en ny slags kriminelle trivedes der, eller at jihadistorganisationer blev rige som følge af deres medvirken til disse aktiviteter.

Der gik ikke lang tid, før det at kidnappe udlændinge var så profitabelt, at al-Qaedas centralkommando i Afghanistan udsendte retningslinjer for, hvordan man indførte denne praksis i andre regio ner, og opfordrede sine tilknyttede jihadistgrupper til at efterligne AQIM i Sahel og bortføre vesterlændinge. Herefter blev det at kidnappe udlændinge kendt som 'al-Qaeda i det Islamisk Maghreb-protokollen', en model, der – som vi skal se – blev kopieret over hele den jihadistiske verden.[21]

AQIM-protokollen fokuserede på at kidnappe udlændinge i områder uden nogen egentlig myndighed, dvs. fejlslagne eller semifejlslagne stater, som der – i Sahel – var rigeligt af, for eksempel Niger, det sydlige Algeriet, Mauretanien og Mali. Lige så vigtig var AQIM's adgang til et sikkert tilflugtssted i det nordlige Mali, en region, som i vidt omfang ikke var underlagt en statslig autoritet. Den afgørende nøgle til organisationens succes var imidlertid en streng arbejdsdeling og en lige så streng disciplin internt i organisationen.

Mariani og alle andre gidsler blev kidnappet af lavtstående medlemmer af organisationen uden de store færdigheder. Disse mennesker fik normalt ordrer fra deres chefer og traf ikke selv beslutninger i felten. En gruppe mænd med endnu færre evner og færdigheder passede på gidslerne i lejrene. Disse ekstremt simple personer delte alt med deres gidsler, også maden. "Mine vogtere var meget, meget simple mennesker," sagde Mariani. "De var bange for blot at kaste et blik på mig, når de bragte mig maden. De var alle sammen meget religiøse, og de bad fem gange om dagen, på slaget. Bortset fra at bede lavede de ikke meget."

Efterhånden som månederne gik, blev Marianis vogtere mere og mere modbydelige over for hende. De ville have deres penge, deres andel af løsesummen, og de længtes efter at kunne forlade lejren – og vende hjem til deres familier og bruge pengene. På trods af deres utålmodighed og kedsomhed var der ingen af Marianis fangevogtere, som på noget tidspunkt gjorde hende ondt. Tværtimod: Efter at hun to gange var blevet stukket af

en skorpion, skaffede de en feltseng til hende, og efter at hun en nat vågnede, da en slange havde rullet sig sammen over hendes hoved, sikrede de sig hver aften, at der ikke var nogen slanger i teltet.

En af fangevogternes opgaver var at holde Mariani adskilt fra andre gidsler i lejren. "Jeg vidste, at der var to andre gidsler, de to franskmænd, som jeg havde set på France 24. Jeg havde set dem på afstand, men vi kunne ikke tale med hinanden. Vi blev opbevaret i hver sin ende af lejren," sagde Mariani. Hun var ganske rigtigt indespærret i den samme lejr som Marc Féret og Pierre Legrand, som begge blev frigivet i oktober 2013.

Når det drejede sig om forhandlinger om løsepengene, var kun højtstående medlemmer af AQIM involveret. I modsætning til de simple fangevogtere var disse mænd i besiddelse af avancerede færdigheder, og de førte ofte flere forhandlinger ad gangen. Marianis forhandler var Abu Alid Saravi. Han talte flere sprog, havde en universitetsgrad og tilhørte sahrawi-folket[22] fra det sydvestlige Algeriet. Efter sin frigivelse genkendte Mariani ham under sin debriefing som manden bag kidnapningen af en anden italiener, Rossella Urru. "Jeg sagde igen og igen til efterretningstjenesten, at det var den samme mand, som stod for kidnapningen af Rossella, men de ville ikke rigtig tro på mig," siger Mariani. Urru blev sammen med to spanske hjælpearbejdere, Ainhoa Fernández de Rincón og Enric Gonyalons, bortført den 23. oktober 2011 fra en flygtningelejr for sahrawier i Tindouf i det sydvestlige Algeriet. På det tidspunkt havde Abu Alid forladt AQIM til fordel for en udbrydergruppe, som i altovervejende grad bestod af sahrawi-algeriere, en gruppe kendt som Bevægelsen for Enhed og Jihad i Vestafrika (MUJAO). Kidnapningen af de tre hjælpearbejdere var MUJAO's første terrorhandling, og Mariani er overbevist om, at Abu Alid var hjernen bag.

"Jeg så ikke Abu Alid hele sommeren 2011. Da han kom tilbage i begyndelsen af oktober, havde han barberet sit skæg af og så meget anderledes ud. Da jeg spurgte ham, hvor han havde været, sagde han, at han havde været væk fra Afrika. Jeg tror, at han var taget af sted for at organisere kidnapningen af Rossella Urru og de andre gidsler."

Indtil oktober 2011 besøgte Abu Alid flere gange Maria Sandra Mariani og fortalte hende om fremskridtene i forhandlingerne om hendes frigivelse.

Han var høflig og snakkesalig og sagde flere gange, at italienerne ikke samarbejdede, muligvis fordi hun bare var en turist. Han hævdede, at han den 17. februar 2011 havde kontaktet den italienske regering, men at ingen havde svaret. Så i juni 2011 havde han taget kontakt til Marianis familie, som så forsøgte at komme i direkte kontakt med Berlusconis regering.

"På et tidspunkt havde min søster fået et direkte nummer til Berlusconi," husker Mariana. "Da de ringede til dette nummer, sagde en sekretrær, at præsidenten havde travlt med valget, og at de skulle ringe tilbage efter valgdagen. Da jeg bad Abu Alid om at vise mig nummeret, kunne jeg se, at det ikke var et mobilnummer, men et fastnetnummer. De havde givet min familie telefonnummeret på Berlusconis sekretær! Min søster sagde senere, at udenrigsministeriet i sommeren 2011 havde bedt min familie om at være tålmodige, fordi de håndterede 19 kidnapninger på én gang."

Som vi skal se i de følgende kapitler, rangerer stater rent faktisk gidsler efter, hvor vigtige de er, og knytter til hvert gidsel en omtrentlig løsesum, som de er villige til at betale for den enkeltes liv. Dette betyder med andre ord, at ikke kun kidnappere, men også statslige myndigheder sætter forskellige priser på forskellige gidsler i et spil, hvor ét liv kan være mere værd end et andet.

Kapitel 2
Fodring af bjørnene

DEN 18. JULI 2012 BLEV Rossella Urru, Ainhoa Fernández de Rincón og Enric Gonyalons frigivet efter næsten 9 måneders fangenskab, mens Maria Sandra Mariani blev holdt som gidsel i mere end 14 måneder. Ifølge kidnapperne betalte de spanske og italienske stater 15 millioner euro for løsladelsen af de tre gidsler.[23] Det blev prioriteret højere at få frigivet en hjælpearbejder end en turist.

Kidnappere er udmærket klar over, hvordan vestlige stater rangerer gidsler. For eksempel valgte MUJAO helt bevidst Urru, Fernández de Rincón og Gonyalons som ofre for deres første kidnapningsoperation for at kunne maksimere udbyttet af bortførelsen. Gidslerne arbejdede for hjælpeorganisationer med hovedkvarter i forskellige lande: Urru for CISP

(Comitato Internazionale per lo Sviluppo di Popoli), Fernández de Rincón for Asociación de Amigos del Pueblo Saharaui de Extremadura og Gonyalons for den baskiske NGO Mundubat. De blev bortført fra en flygtningelejr for sahrawier,[24] og netop fordi der var tale om en flygtningelejr, var det særlig chokerende for ikke blot den italienske og spanske offentlighed, men også for de internationale humanitære hjælpeorganisationer. Der er fem sahrawi-flygtningelejre, alle beliggende i nærheden af Tindouf ved grænsen mellem Algeriet, Marokko og Mauretanien, og den lokale befolkning er stærkt afhængig af humanitær hjælp for deres overlevelse, eftersom de få indtægtsmuligheder, der er, ikke kaster mange penge af sig. Det blev i 2015 vurderet, at der befandt sig 165.000 flygtninge i disse lejre. Ved at gå efter hjælpearbejderne i lejren sendte MUJAO et klart budskab: Sahrawi-flygtningelejrene – frugtbar jord for rekrutteringen af jihadister – ville herefter være *off limits* for NGO'er.

Målet med kidnapningen var tredobbelt: at befri sahrawi-lejrene for vestlige hjælpeorganisationer, at få løsladt et antal fængslede jihadister, som var tilknyttet deres organisation, og at modtage løsepenge. Sådanne krav kunne aldrig knyttes til løsladelsen af en enkelt turist som Maria Sandra Mariani.

De tre gidsler blev ført til en anden lejr end den, hvor Mariani befandt sig, selv om også denne lejr lå i det nordlige Mali. Lejren var ledet af MUJAO og ikke AQIM. Den 10. december 2011 blev der lagt en video ud på internettet, som viste de tre hjælpearbejdere med fuldt bevæbnede, maskerede mænd i baggrunden. Forhandlingerne var imidlertid startet en del tidligere, måske allerede umiddelbart efter, at de var blevet bortført, og med stor sandsynlighed på initiativ af gidslernes respektive hjælpeorganisationer. "Fremgangsmåden ligger fast," forklarer en europæisk forhandler, som jeg interviewede.[25] "Hjælpeorganisationer har en fast procedure og ved, hvad de skal gøre." Det er imidlertid kun store hjælpeorganisationer, der har råd til at implementere ordentlige sikkerhedsprocedurer. Små NGO'er har ikke penge eller organisationskapacitet til dette og må bede staten om hjælp til at forhandle om frigivelsen af deres kidnappede ansatte.

Kriseledelse

I 2010'erne fik kidnapningskrisen donorer til at kræve af NGO'erne, at de udarbejdede sikkerhedsplaner, ansatte rådgivere til håndtering af bortførelser og uddannede deres personale. “Det var en meget positiv udvikling,” siger Liban Holm, som er en del af det globale sikkerhedsteam i Dansk Flygtningehjælp, en af de største og bedst finansierede NGO'er i verden. “Det fik det humanitære hjælpesamfund til at udvikle sikkerhedsplaner.”[26] For eksempel lod Dansk Flygtningehjælp i vidt omfang sin planlægning inspirere af de erfaringer, de gjorde, da to hjælpearbejdere, amerikaneren Jessica Buchanan og danskeren Poul Hagen Thisted, i 2011 blev kidnappet af en gruppe somaliske pirater, der var begyndt at operere på landjorden.

De to hjælpearbejdere, hvis opgave var at oplære lokalbefolkningen i at fjerne landminer, havde base i det nordlige Somalia, men bortførelsen fandt sted, mens de var på vej tilbage fra den farligere sydlige region, hvor de havde været på besøg. I sin bog *Impossible Odds* peger Buchanan på, hvordan sikkerheden på denne rejse kunne have været forbedret. “Min NGO's plan er, at jeg skal flyve fra Hargeisa til det nordlige Galkayo, hvorefter turen fra nord til syd skal foretages i en karavane med tre biler. Sikkerhedskaravanen er standard, når vi rejser, og jeg er på ingen måde overrasket over at have en nu. Men mine kolleger har ikke fortalt mig, at der er en kidnapningstrussel for udstationerede personer i området, og at vores destination ligger omkring 500 meter fra et kendt tilholdssted for pirater.”[27]

Piraterne vidste sandsynligvis, at Buchanan og Thisted skulle afholde træningssessionen, hvorefter de bestemte sig for at kidnappe dem. Det er en standardprocedure blandt kriminelle grupper i stærkt destabiliserede områder.

Siden da har Dansk Flygtningehjælp lagt mange kræfter i at forbedre deres kriseledelsesplaner – planer, som involverer kriseledelse fra både deres hovedkvarter i København og på det sted, hvor en bortførelse måtte finde sted. Disse teams kan blive operationelle ekstremt hurtigt. “Vi har teams klar til at indgå i kriseledelsesenheder både i vores hovedkvarter og i de lande, hvor vi opererer,” forklarer Holm. Med andre ord: De handler ud fra

en stærk bevidsthed om, hvor vigtige de første få timer efter en kidnapning kan være for det endelige udfald.

Dansk Flygtningehjælp har sikret sig, at NGO'en ud over at trække på deres egen gode interne kapacitet kan få støtte fra et team af specialister. Forholdet mellem kriseledelsesteamet og sikkerhedsvirksomheden er afgørende. Som en del af deres beredskab mødes medlemmer af sikkerhedsteamet regelmæssigt med kidnapningseksperter, ofte uformelt over en middag, for at diskutere den politiske udvikling og de potentielle risici i de 37 lande, hvor Dansk Flygtningehjælp opererer.

Under udvekslingen af information er hjælpearbejderes bidrag også vigtige for sikkerhedsvirksomheden, eftersom hjælpearbejdere kan komme med nyttig information om de regioner, hvor de er udsendt. Disse stærke relationer dannes over tid med henblik på at forhindre situationer, hvor for eksempel en person kidnappes i Somalia, hvorefter sikkerhedsvirksomheden sender en ekspert i kidnapning i Afghanistan. På ethvert givent tidspunkt – og for hvert af de 37 lande – ved Dansk Flygtningehjælps kriseledelsesenhed præcis, hvem de skal kontakte hvor.

Tilbage i 2003, da AQIM kidnappede de 32 europæere, og også i 2011, da Rossella Urru blev kidnappet, havde ingen endnu udviklet en så kompleks og effektiv sikkerhedsplan. Dengang blev den rolle, som eksperterne og familierne spiller, heller ikke betragtet som så afgørende, som det er tilfældet i dag. De råd, man kan få fra eksterne eksperter i kidnapning og løsepenge, er helt afgørende: Disse personer har en omfattende viden om området, eftersom de på ethvert givent tidspunkt arbejder med hundredvis af kidnapninger, mens hjælpeorganisationens erfaring kan være begrænset til ganske få sager, hvis overhovedet nogen. Holm mener også, at "når familier bliver involveret, underbygger tilstedeværelsen af en erfaren ekspert, hvad vi gør". Med andre ord: Det styrker hjælpeorganisationens strategi og er med til at få familierne til at slutte op om denne strategi.

Forholdet mellem NGO'erne og de statslige myndigheder i gidslernes hjemlande kan ofte være vanskeligt. "Vi forklarer altid vores strategi over for dem, og hvorfor vi vil være de bedste til at håndtere kidnapningen baseret på en strategi om at række ud til lokalsamfundet," forklarer Holm. Nogle landes myndigheder er imidlertid ikke meget for at lade humanitære

hjælpeorganisationer gøre dette og ønsker at tage over, primært fordi hjælpeorganisationerne ikke fører direkte forhandlinger med kidnapperne. I andre lande er statslige myndigheder derimod mere end tilfredse med ikke at blive direkte involveret. Gidselforhandlinger er meget risikable for regeringer på grund af offentlighedens interesse, og fordi de i forhold til NGO'erne mangler viden om området og den lokale befolkning. Så statslige myndigheder er generelt tilbøjelige til at forhale processen, når de har at gøre med kidnapningssager. Dette kan have – og har ofte – katastrofale konsekvenser. Denne 'vente og se'-tilgang er ofte det stik modsatte af, hvad der er behov for.

Lande, som 'officielt' ikke betaler løsepenge, er mindre anmassende, men ikke nødvendigvis mindre aktive. I Buchanan og Thisteds tilfælde havde amerikanerne en plan for gidslernes befrielse. Dansk Flygtningehjælp blev imidlertid ikke informeret om, at de amerikanske specialstyrker, Navy SEAL, var i gang med at søsætte en redningsoperation. Da Buchanan blev meget syg, gav amerikanerne ikke overraskende grønt lys til redningsmissionen. Redningsaktionen lykkedes heldigvis. Generelt har disse operationer ikke en høj succesrate. Omkring hver tredje mislykkes og fører til gidslernes eller redningsmændenes død. Derfor er det begrænset, hvor ofte dette middel tages i brug.

Dansk Flygtningehjælp ville som en humanitær hjælpeorganisation naturligvis aldrig have samarbejdet om en væbnet militær redningsaktion. Organisationens tilgang til kidnapning og forhandlinger adskiller sig markant fra statslige myndigheders og regeringers tilgang. For det første betaler de aldrig løsepenge. "Hvis man accepterer at betale løsepenge, sætter man automatisk en pris på et menneskeliv," forklarer Holm. Det følger heraf, at Dansk Flygtningehjælp heller ikke rangerer gidsler – hvert eneste liv er lige vigtigt.

Fordi gidslerne set fra kidnappernes perspektiv er en investering, som er forbundet med daglige omkostninger fra det øjeblik, bortførelsen finder sted, kan forhandlingerne føres på grundlag af disse forskellige omkostninger: transport, mad, lønninger osv. Ville denne tilgang have reddet Buchanan og Thisted? Ville denne tilgang have fået Rossella Urru, Ainhoa Fernández de Rincón og Enric Gonyalons hjem uden at bruge 15

millioner euro af skatteydernes penge? Det er umuligt at sige, men det er sikkert, at hvis stater betaler sådanne løsepenge, bliver det mere og mere vanskeligt for NGO'er at anvende alternative strategier. "Hvis man fodrer bjørnene, bliver bjørnene ved med at trænge ind i lejren,"[28] skrev Amanda Lindhout i sin bog *Huset i himlen*, hvor hun fortæller om sin kidnapning i Somalia.

Kort tid efter bortførelsen af Buchanan og Thisted mobiliserede Dansk Flygtningehjælps personale den lokale befolkning. De tog kontakt til de ældre klanmedlemmer og førte rivaliserende klaner sammen. Budskabet var, at sådanne handlinger ikke var gode for nogen parter, især ikke for den lokale befolkning, der har hårdt brug for den hjælp, de kan få fra de humanitære hjælpeorganisationer, som ofte er tvunget til at lukke deres operationer ned i kølvandet på en bortførelse. Denne strategi tager udgangspunkt i, at kidnapningen af en hjælpearbejder er et problem, som de lokale ledere må være med til at finde en løsning på. Dansk Flygtningehjælps tilgang er derfor at involvere lokalbefolkningen. I Buchanan og Thisteds tilfælde havde kriseledelsesteamet for eksempel fundet ud af, at kidnapperne ofte flyttede gidslerne, hvilket blev opfattet som et tegn på begrænset lokal støtte i området. De var pirater med slægtninge i området, pirater, som var flyttet ind i landet, fordi de havde haft svært ved at tjene til dagen og vejen ved kysten. Det var på den måde, at de fik kendskab til tilstedeværelsen af de udenlandske hjælpearbejdere. Dansk Flygtningehjælp fik denne information på grund af deres tætte relationer til de lokale myndigheder og lokalbefolkningen. Statslige efterretningstjenester ville aldrig have haft adgang til sådanne vigtige oplysninger.

Dansk Flygtningehjælps tilgang, som kan betegnes som "blød" i forhold til statslige myndigheders protokol for kidnapningssager, hviler på nogle få centrale principper: Der kan ikke sættes pris på et menneskeliv, væbnede redningsmissioner bør undgås, og der kan ofte findes en fredelig løsning på en kidnapning ved at involvere den lokale befolkning i forhandlingerne. Således bør bortførelsen i så vidt omfang som muligt håndteres som et lokalt problem.

Generelt set er staters tilgang til kidnapningen af deres egne borgere ikke så godt struktureret som de førende humanitære organisationers tilgang, når deres hjælpearbejdere bortføres. Når gidslerne er fra et land, som betaler løsepenge, som for eksempel Italien eller Spanien, fører de statslige myndigheder altid forhandlingerne og betaler løsesummen, hvorved NGO'erne negligeres. Og små hjælpeorganisationer har ikke noget problem med at uddelegere denne opgave til statslige embedsmænd, især ikke når deres sikkerhedsprocedure er mangelfuld, sådan som man så det i forbindelse med kidnapningen af Simona Torretta og Simona Pari i 2004.

De to Simona'er

Den 7. september 2004 trængte en væbnet kommandoenhed ind i Bagdad-kontoret for den italienske NGO Un ponte per … og pågreb to 29-årige kvinder, Simona Torretta og Simona Pari. De to gidsler blev kendt som 'De to Simona'er'. Ud over de to italienere bortførte kidnapperne også to af deres irakiske kolleger, Raed Ali Abdul Aziz og Mahnaz Bassam, som arbejdede for en anden italiensk humanitær hjælpeorganisation, INTERSOS.[29] Dagen efter, på hjemmesiden Islamic-Minbar.com, tog gruppen Ansar al-Zawahiri (al-Zawahiris partisaner) ansvar for kidnapningen.

"Det var ikke en politisk kidnapning," siger Karin Weber, en pensioneret hjælpearbejder og tidligere kollega til de to Simona'er. "Der var to slags kidnapninger i Irak: politiske og økonomiske. Simona Torretta og Simona Paris kidnappere var gemene forbrydere. De ville bare have penge, intet andet. Derfor behandlede de dem godt – de unge kvinder var værdifulde handelsvarer." Det var dog ikke sådan, den italienske regering og medierne skildrede sagen. Ifølge statslige embedsmænd og pressen var de to Simona'er ofre for irakiske jihadister. Propagandaen var så stærk, at Tawhid al-Jihad, den gruppe, som blev ledet af al-Zargawi, endda udsendte en meddelelse, hvor de nægtede at have noget med kidnapningen at gøre.

I 2003 arbejdede Weber som administrator for Un ponte per … i Basra. Efter tilfangetagelsen af Saddam Hussein skrev hun et detaljeret notat, hvori hun forklarede, at i det nuværende irakiske politiske klima, som dag for dag blev forværret, var sikkerheden for organisationens hjælpearbejdere i fare, fordi deres sikkerhedsplan var mangelfuld. Hjælpeorganisationens hovedkvarter i Rom svarede tilbage, at Weber intet havde at frygte. Der var sikkert i Irak. Men Weber havde ret. Kort efter invasionen af Irak, i marts 2003, blev kidnapning en kilde til finansiering af forskellige kriminelle grupper og oprørsgrupper.

"Det, vi så, især i det sydlige Irak, hvor jeg havde min base på det tidspunkt," sagde den tidligere italienske ambassadør i Irak, Mario Maiolini, "var et stigende antal kidnapninger af velstående irakere i

fremtrædende stillinger udført af forskellige grupper." I slutningen af 2003, hvor de fleste af disse personer havde forladt landet, blev udlændinge det mest efterstræbte bytte. Et årti senere blev dette mønster gentaget i Syrien under borgerkrigen.

"Da jeg sagde til de to Simona'er, at jeg sagde op på grund af den mangelfulde sikkerhed, beskyldte en af dem mig for at være kujon," husker Weber. "Det lod jeg mig ikke gå på af. Hun var meget ung og meget uerfaren. Jeg var en midaldrende kvinde med en solid professionel erfaring inden for humanitær hjælp. Jeg var ikke bange. Jeg vidste, hvor farligt det var at blive i Irak uden ordentlig beskyttelse." De to Simona'er blev bortført blot to måneder efter, at Karin Weber forlod Irak.

"Jeg forklarede dem også, at manglen på ordentlig sikkerhed kunne ende med at skade vores humanitære mission. Når en humanitær hjælpearbejder kidnappes i en krigszone – og i 2004 var Irak en krigszone – betyder det, at NGO'erne er blevet et mål. Så af sikkerhedsgrunde evakueres alle. De eneste, der lades tilbage, er personale, som ikke er så vigtige, som for eksempel lokale hjælpearbejdere. Et af FN's og alle NGO'ers kardinalprincipper er: *Gør ingen skade*. Hvis man gerne vil hjælpe mennesker, skal man sikre sig, at man ikke forvolder dem skade," forklarer Weber og gentager dermed Liban Holms beskrivelser af redningsaktioner som skadelige for humanitære missioner.

Som Weber havde forudsagt, "førte kidnapningen af de to Simona'er til evakueringen af alle NGO'er fra Irak, hvilket efterlod befolkningen i hænderne på militserne og jihadisterne, som udkæmpede en blodig borgerkrig mod koalitionsstyrkerne."

"Problemet med Un ponte per … var, at det var en meget lille NGO med ikke meget mere end syv ansatte i Rom og med kun én kontrakt: den, som de to Simona'er varetog i Irak. De havde ikke penge til at levere ordentlig sikkerhed, så deres eneste mulighed var evakuering. Men dette ville have betydet, at de skulle have lukket hele operationen ned, hvorved de ville have mistet alle deres donorer og ville have været nødt til at afskedige alle deres hjælpearbejdere, herunder de to Simona'er. At forlade Irak ville for dem være ensbetydende med at miste deres drømmejob. Så de blev og lod som om, at det var sikkert, samtidig med at de ignorerede de konsekvenser,

som deres bortførelse ville få for hele den internationale humanitære hjælpemission i Irak."

De to Simona'er blev i Irak, selv efter at det italienske diplomatiske personale blev evakueret. "Efter tragedien i Nasiriyah[30] forlod vi Irak, så da de to Simona'er blev kidnappet, var vi der ikke. Dette er grunden til, at jeg ikke var involveret i forhandlingerne om at få dem frigivet," siger Mario Maiolini. Og dette kan være forklaringen på, hvorfor det italienske Røde Kors blev involveret i forhandlingerne.

"Den italienske efterretningstjeneste og Røde Kors forhandlede om løsesummen. Jeg mener, at Røde Kors bidrog med 1 million dollars," forklarer Weber. "Jeg ved ikke, hvor meget de italienske skatteydere betalte. Det eneste, jeg ved, er, at de betalte løsesummen." Den 28. september 2004 kunne man på al-Jazeera se repræsentanten for italiensk Røde Kors, Maurizio Scelli, tage imod de to Simona'er, hvorefter de blev bragt hjem til Italien. "Forestil dig, hvor meget vi kunne have udrettet for løsepengene. Vi kunne have bygget skoler, hospitaler … I stedet var det humanitære hjælpesamfund nødt til at pakke deres kufferter og forlade Irak, og de penge, som skulle være gået til mennesker i nød, endte i lommerne på en bande irakiske forbrydere," siger Weber.

Når vestlige lande betaler løsepenge til kidnappere, ignorerer de bevidst, at pengene finansierer terroristiske eller kriminelle aktiviteter. Det opmuntrer desuden til flere kidnapninger af udlændinge og er således med til at skabe en ond cirkel. Humanitære hjælpeorganisationer har den politik, at de kun kompenserer for omkostningerne ved at holde et gidsel fanget, sådan at organisationerne ikke finansierer fremtidige aktiviteter. Samtidig forsøger organisationerne ved at involvere ledere af lokalsamfundet med henblik på at sætte en stopper for kidnapninger at finde en langsigtet løsning på problemet i forskellige dele af verden. Kidnapningssager bliver imidlertid ofte en politisk problemstilling for regeringer, en problemstilling, som let kan manipuleres med propagandaformål for øje.

Da de kom hjem, blev de to Simona'er betragtet som heltinder i koalitionsstyrkernes mission i Irak, der skulle befri irakerne fra en afskyelig diktator. De var de to fredsduer, som blev bortført af onde jihadister. De

endte endda på forsiden af *Time*.[31] Den italienske regering og medierne vævede deres bortførelse ind i en fiktiv fortælling om det forebyggende angreb i Irak for at vise, at der rent faktisk havde været behov for en invasion, og at tilstedeværelsen af tropper i Irak var afgørende i bestræbelserne på at skabe fred i landet.

Japans modsigelsesfyldte tilgang til krigen mod terror

En fuldstændig anden modtagelse ventede tre japanske gidsler, som blev kidnappet i det sydlige Irak i 2004 af Saraya al-Mujahideen (Mujahedin-brigaden). Gidslerne var den 18-årige Noriaki Imai, et medlem af en kampagne for udryddelse af forarmet uran, som ankom til Irak den 1. april med den hensigt at studere effekten af forarmet uran på børn i Iraks fattigste områder; Nahoko Takato, en 34-årig hjælpearbejder og fredsaktivist, der var på sin tredje rejse til Irak for at hjælpe hjemløse børn i Bagdad; og Soichiro Koriyama, en 32-årig tidligere soldat, som var rejst til Irak som freelancefotograf for at tage billeder til det japanske magasin *Asahi Weekly*.

I stedet for at blive betragtet som humanitære helte blev de anklaget for at have bragt skam over Japan og for selv at være ansvarlige for den suppedas, de var havnet i, idet de havde trodset de japanske myndigheders råd om ikke at rejse til Irak. Gidslerne fik efter deres frigivelse hver en regning på 6.000 dollars for deres flybillet tilbage til Japan – de skulle dog ikke tilbagebetale de løsepenge, som deres frihed havde kostet.

Kidnapperne havde oprindelig krævet tilbagetrækningen af japanske tropper fra Irak, men endte med at stille sig tilfreds med en løsesum, som var blevet forhandlet med deltagelse af Forbundet for Muslimske Lærde (en sammenslutning af lærde sunnier). I december 2003 havde den japanske regering sendt 600 soldater til den sydirakiske by Samawah. Selv om Japans engagement i Irak var begrænset til udelukkende fredsbevarende opgaver, blev enhver deltagelse i Bush og Blairs krig mod terror betragtet som ekstremt kontroversiel, og flertallet i den japanske befolkning var modstandere af krigen i Irak. Ja, at dømme efter den vrede, som de befriede gidsler blev mødt med, kunne det se ud, som om den japanske offentlighed var imod ethvert engagement i Irak, også selv om formålet med et sådant engagement var at afdække forhold, som kunne bruges til at argumentere

mod Irakkrigen.[32] Denne noget selvmodsigende position, som røber en stor ængstelse ved enhver krig, som ikke er en selvforsvarskrig, vil blive yderligere diskuteret i kapitel 13.

I 2004 skabte hjemkomsten for endnu et japansk gidsel, Junpei Yasuda, en lignende vrede i den japanske befolkning. Yasuda havde opsagt sit job som journalist på en regional avis for at rejse til Irak som freelancer for at rapportere om de japanske tropper. Hans motivation havde rod i den dårlige dækning i de japanske medier af Irakkrigen, et fænomen, som er bemærkelsesværdig almindeligt i de fleste af de lande, som deltog i Bushs koalition.

Den stærke kritik af Junpei Yasuda, da han kom hjem, forhindrede ham ikke i at fortsætte sin jagt på sandheden. I juli 2015 blev han endnu en gang kidnappet, da han i al hemmelighed krydsede Tyrkiets grænse til Syrien. Han havde endnu en gang trodset sin regerings råd om ikke at rejse til Syrien for at rapportere om krigen og om centrale problemstillinger, som var relevante for den japanske offentlighed, som for eksempel henrettelsen af hans ven, freelancejournalisten Kenji Goto, som blev halshugget af Islamisk Stat.

Selv om Italiens og Japans reaktioner på kidnapningen af deres egne borgere var vidt forskellige – de har forskellige måder at legitimere deres engagement i Irak og betalingen af løsepenge på – forhandlede begge lande med gidseltagerne og accepterede forskellige betingelser for at få deres borgere frigivet. Således beviste kidnapningen af de to Simona'er, den første højtprofilerede kidnapning af udlændinge udført af kriminelle og jihadistiske grupper i et land på vej mod politisk anarki, såvel som kidnapningen af de japanske gidsler, at kidnapningen af udlændinge, især hjælpearbejdere og medlemmer af det internationale humanitære samfund, var en profitabel forretning, som kunne finansiere det voldelige oprør. Det demonstrerede, at de fleste vestlige stater ville betale millioner af dollars for at bringe deres borgere hjem, en opfattelse, som udbetalingen af løsesummen et år tidligere for de 32 udlændinge, som AQIM havde kidnappet, havde givet næring til. Vestlige stater fodrede bjørnene, og bjørnene blev ved med at trænge ind i lejren for at finde føde.

I 2003-2004 begyndte jagtsæsonen på udlændinge for alvor, og den migrerede fra land til land, år efter år, og vil fortsætte med at gøre dette, så længe løsepengene bliver ved med at flyde. Hjælpearbejdere og FN-ansatte har været præmiefangsten, men der gik ikke længe, før enhver, som havde et vestligt pas, blev betragtet som et værdifuldt bytte.

Kapitel 3
Smugling af migranter

I APRIL 2009 SUMMEDE OASEN af nyt liv. Det var forår i Sahara, og vinteren havde været usædvanlig våd. Akacietræerne og buskene var grønne og duftende. Forår i ørkenen lugter af nyt liv, siger man blandt tuareger. Men Robert Fowler og Louis Guay, FN's to særlige udsendinge i Niger, som al-Qaeda i det Islamiske Maghreb fire måneder tidligere havde kidnappet, kunne ikke lugte noget som helst. Efter 126 dage i fangenskab i en af Mokhtar Belmokhtars maliske fængsler var deres sanser sløvede.

Denne oase var destination for gidslerne. Inde fra den pickup, som havde bragt dem hertil, kunne Fowler og Guay se flokke af AQIM-krigere hilse på de mænd, som holdt dem tilfangetaget. Med kalasjnikovgeværer i hænderne råbte de "Allahu Akbar". Andre løftede deres våben mod himlen, som om de ville vise deres skaber kraften i automatiske skydevåben. For en udefrakommende iagttager ville sammenkomsten have virket på én gang surrealistisk og festlig. Hæren af lasede, tungt bevæbnede mænd hoppede op og ned, krammede hinanden som børn efter en afgørende scoring i en fodboldkamp. Men for Fowler og Guay signalerede deres gidseltageres jubel en kun alt for virkelig fare.

Kort efter ankom endnu en konvoj af pickupper. De medbragte to kvindelige gidsler: Marianne Petzold, en pensioneret fransklærer i 70'erne fra en by i nærheden af Hamburg, og Gabriella Greiner, en schweizisk statsborger i 50'erne. De var i januar 2009 blev bortført i nærheden af den algerisk-maliske grænse sammen med flere andre europæiske turister, herunder Greiners mand Werner. Men deres kidnappere tilhørte ikke Belmokhtars *katiba*. De var medlemmer af en gruppe anført af hans rival, den anden AQIM-emir i Saharaegionen, Abdelhamid Abou Zeid.[33]

Ifølge Fowler[34] så Belmokhtar denne forårsdag ind i en af bilerne, der netop var ankommet, og blev chokeret over de to kvinders fysiske tilstand. Og de var da også virkelig i en slem forfatning. Den ene kvinde var blevet stukket af en skorpion, og hendes arm var svulmet op og blev langsomt mere og mere sort. De havde begge dysenteri, og selv om deres regeringer under forhandlingerne havde sendt medicin til dem, havde Abou Zeid ikke givet dem lov til at benytte den.

Belmokhtar bad om Fowlers dysenteritabletter og gav dem videre til kvinderne. Herefter fulgte et skænderi mellem Belmokhtar og Abou Zeid om kvindernes frigivelse. Abou Zeid havde åbenbart ændret mening og ville ikke lade kvinderne gå, sådan som det oprindelig havde været planen. Da Fowler så dette optrin udspille sig, blev han slået af Belmokhtars tilsyneladende empati for de syge og ældre gidsler.

Med frygt og bæven kunne gidslerne gennem pickuppens tonede vinduer se de to emirer skændes. Som to sahariske skorpioner løftede de truende deres haler foran deres *katibaer*. Men jihadisterne var ikke interesseret i deres diskussion – de var bare glade for at mødes med deres gamle venner. Det eneste, de ønskede, var at nyde denne korte pause fra det hårde liv, de levede som kriminelle jihadister.

Fra jihad til kriminalitet

Kriminel jihadisme er en relativt ny aktivitet inden for terrorismen. En beskrivelse af dette fænomen kræver en forståelse af, hvad terrorisme er – hvilket ikke er nogen nem opgave, eftersom der ikke findes en international anerkendt definition af begrebet. Professor Paul Gilbert har formuleret den bedste korte definition af terrorisme – "en forbrydelse med krigsmål".[35] Motivationen kan være nationalistisk, sådan som det var tilfældet med den baskiske organisation ETA og med IRA, eller den kan være rent politisk, som det var tilfældet med de italienske paramilitære Røde Brigader. Nogle gange korrumperer de kriminelle aktiviteter og de profitter, som disse illegale aktiviteter genererer, imidlertid medlemmerne af væbnede organisationer, hvilket fører dem væk fra deres politiske mål. Efterhånden som grænserne mellem krigsmålene og de illegale midler, som man brugte til at opnå disse mål med, bliver mere og mere slørede, forvandles

terrorister til kriminelle. Det var præcis det, der skete for Arafats PLO (Den Palæstinensiske Befrielsesorganisation), som længe før Arafats død var plaget af korruption og styret af grådighed. I andre tilfælde kan krigsmålet, det politiske mål, være svagt lige fra begyndelsen og først og fremmest tjene som et påskud for at legitimere et kriminelt liv. Det er præcis tilfældet med AQIM.

AQIM havde lige fra begyndelsen – som bemærket i kapitel 1 – en meget stærk kriminel komponent, idet organisationens finansiering i høj grad var afhængig af illegale aktiviteter: kidnapninger for løsepenge, menneskesmugling og narkotikasmugling i Sahels mere eller mindre lovløse områder. Dette forklarer, hvorfor organisationen aldrig samarbejdede med lokale oprørsgrupper (som rent faktisk vendte ryggen til AQIM i Tchad i 2004 og i Mali i 2006). Flere af AQIM's grundlæggere bevarede derimod stærke forbindelser til de smuglernetværk, som strakte sig fra Vestafrika til Nordafrika, herunder små til mellemstore organisationer, som opererede i den del af Sahel, som omfatter Sahara.

I begyndelsen af 2000'erne var Sahel-landene en ideel yngleplads for kriminel jihadisme.[36] Regionens tyngende fattigdom skabte grundlaget for en konstant tilførsel af rekrutter til AQIM, som organisationen tog imod uden hensyn til deres jihadistiske engagement eller kriminelle motiver. Dette er på ingen måder et fænomen, som er begrænset til denne region. "Kriminelle grupper og visse politiske grupper har krydsbefrugtet hinanden de seneste tyve år, og de har skabt de her hybrider,"[37] sagde Vincent Cochetel, som blev kidnappet den 29. januar 1998 i Vladikavkaz[38] i det nordlige Kaukasus i nærheden af Tjetjenien, da han arbejdede for FN's flygtningehøjkommissariat (UNHCR). Som vi har set, var kriminel jihadisme også til stede i Irak efter invasionen i 2003.

Det er interessant, at jihadismen i Sahel ikke medførte meget andet end lavintensive guerillakampe mellem kriminelle bander og regeringstyrker. Den antog aldrig form af et egentligt oprør. Jihad-retorikken var ikke andet end en ideologisk overflade, som dækkede over de fleste AQIM-medlemmers egentlige kriminelle natur. Således følger AQIM's historie et velkendt mønster, som er blevet observeret inden for organiseret kriminalitet i områder med politisk destabilisering: Når mulighederne

opstår, kaster organisationen sig over nye illegale aktiviteter for at maksimere profitten. Fra at smugle cigaretter begyndte organisationen at transportere kokain langs de transsahariske ruter, hvorefter den udvidede sine operationer og begyndte at kidnappe udlændinge og endnu senere blev involveret i smuglingen af migranter fra Vestafrika til Europa. Belmokhtars løbebane vidner om denne udvikling.

Så da Robert Fowler i april 2009 så Belmokhtar tage sig godt af gidslerne, kan det meget vel primært have været hans forretningssans, som var på spil. Belmokhtar var trods alt en menneskekøbmand. Han solgte mennesker for penge, og han vidste udmærket, at det ville underminere hans fremtidige forretninger, hvis han ikke overholdt de aftaler, som blev indgået under gidselforhandlingerne. Han vidste også, at det at levere beskadigede varer – i den forstand var der ingen forskel på gidsler og på de stoffer og cigaretter, som han smuglede gennem Sahara – var dårligt for forretningen.

Hans rival Abou Zeid var af en anden støbning. Han repræsenterede AQIM's jihadistiske sjæl. For ham fortjente vantro mennesker kun at blive mødt med brutalitet. Han var ikke en menneskekøbmand og hadede dem, der var – han var ikke interesseret i 'gidselindustrien'. For ham var udlændinge udelukkende fjender, ikke handelsvarer. Abdelmalek Droukdel, GSPC's emir i Kabylien, havde bevidst valgt Abou Zeid som den anden emir i regionen for at give en balance i forhold til Belmokhtars indflydelse. Abou Zeids opgave var at dæmpe den enøjede algeriers popularitet blandt AQIM's medlemmer. Men det var ingen nem opgave. Belmokhtar var tidligere mujahedin og medlem af GIA og havde i vidt omfang bidraget til finansieringen af AQIM's grundlæggelse, hvilket gjorde ham meget beundret blandt organisationens medlemmer.

Personlig rivalisering var derfor afgørende i forholdet mellem de to AQIM-emirer, og kidnapningen af vesterlændinge blev den ideelle kamplads, som bevidnet af Robert Fowler. Kidnapning udgjorde efterhånden AQIM's primære indtægtskilde. Fra 2003 til 2012 var løsesummerne steget og udgjorde fra 1 million til 4 millioner dollars per vestligt gidsel. AQIM's kidnapningsmodel var også blevet en meget indbringende indtægtskilde for andre jihadistiske organisationer som for eksempel Taleban, som havde kopieret modellen til deres eget territorium.

I slutningen af 2009 udløste den stadigt mere udtalte rivalisering mellem Belmokhtar og Abou Zeid en ny bølge af kidnapninger. "Tre spaniere blev taget til fange på den mauretanske kystvej. Et italiensk par blev pågrebet i Mauretanien i nærheden af den maliske grænse. En fransk statsborger med mange års erfaring som humanitær hjælpearbejder i det nordlige Mali blev kidnappet i byen Ménaka i det østlige Mali."[39] Dernæst udførte Abou Zeid i Arlit i Niger sin hidtil dristigste operation, da han stod bag bortførelsen af syv udlændinge, herunder fire franske statsborgere. Endelig henrettede Abou Zeid i juni 2009 Edwin Dyer, et britisk gidsel, der var blevet kidnappet sammen med Marianne Petzold og Gabriella Greiner i Niger i januar samme år, og som havde været gidsel i en lejr i det nordlige Mali. Dyer blev dræbt, da den britiske stat nægtede at betale løsepenge og løslade Abu Qatada, som blev tilbageholdt i Storbritannien og afventede deportation til sit hjemland Jordan. Henrettelsen af Dyer havde imidlertid også til hensigt at skræmme andre europæiske lande, som betaler løsepenge. Som vi skal se, benyttede IS samme taktik i 2013.

Kidnapningsbølgen satte en stopper for den profitable turistindustri i Timbuktu, hvis historiske attraktioner blev for farlige at besøge for vestlige turister. En af bagsiderne ved at finansiere kriminel og terroristisk aktivitet via kidnapning er, at denne forretningsmodel i sig selv fører til, at mængden af potentielle gidsler reduceres markant. I Irak førte kidnapningen af de to Simona'er til evakueringen af alle humanitære hjælpearbejdere (potentielle gidsler). I Mauretanien og Mali satte det stigende antal turister, som blev kidnappet, en stopper for turismen.

Uden turister at kidnappe i Mali og Mauretanien fik AQIM hurtigt økonomiske problemer. Den personlige rivalisering mellem Belmokhtar og Abou Zeid risikerede at skabe endnu større problemer for AQIM. AQIM var i sin jagt på gidsler nødt til at søge mod øst, til Algeriet og Niger. Her var modellen stadigvæk profitabel, hvilket blev demonstreret, da Maria Sandra Mariani blev bortført i begyndelsen af 2011.

Selv om den infrastruktur, som AQIM havde opbygget til at lede kidnapningsoperationerne, var meget effektiv, blev det i stigende grad vanskeligt og dyrt at håndtere logistikken i fjerntliggende regioner som Niger og det sydøstlige Algeriet. "Hvis du er nødt til at rejse tusindvis af

kilometer gennem Sahara-ørkenen for at kidnappe en person, er du nødt til at sikre dig, at der er gemt tilstrækkeligt med forsyninger langs ruten. Du skal også vide, hvem du skal bestikke, og hvor mange penge du skal give dem," forklarer en tidligere butiksejer fra Tripoli, som solgte brugte mobiltelefoner. Han blev i Tripoli indtil Gaddafis fald, hvorefter han flyttede til Mali for at arbejde i en kidnapningslejr. Som Maria Sandra Mariani fortalte, kom hendes kidnappere for sent til at pågribe yderligere turister. Nogen må have givet dem et tip.

Fra 2003 og frem blev statslige embedsmænd og politikere i Sahel-regionen vigtige aktører i kidnapningsindustrien. I sin bog *A Season in Hell* skriver Robert Fowler, at Nigers præsident Mamadou Tandja hadede FN og missionen så meget, at Fowler og hans kollega ikke mente, at Tandja tilbød dem nogen form for sikkerhed.[40] "Jeg er af den overbevisning, […] at præsident Mamadou Tandjas styre, om end indirekte, sørgede for, at information om vores færden nåede frem til AQIM," skriver Fowler.[41] Det siger sig selv, at information om de to FN-udsendinges gøren og laden må have kostet AQIM dyrt.

Trods nødvendigheden af at søge langt væk for at finde potentielle gidsler gav det stadigvæk et stort overskud, hvis kidnapningen og forhandlingerne gik godt. I 2010 løslod AQIM for eksempel Pierre Camatte, som blot havde tilbragt 90 dage i fangenskab. Bortførelsen havde givet et hurtigt afkast. Forhandlingerne var gået ifølge planen. Frankrig havde overtalt Malis regering til at løslade fire jihadister efter anmodning fra al-Qaeda i det Islamiske Maghreb. Ifølge den tidligere amerikanske ambassadør i Mali, Vicki Huddleston, var løsesummen for Camatte en del af en løsesum på 17 millioner dollars, som Frankrig betalte i 2010 for løsladelsen af fire franske gidsler, som AQIM havde kidnappet.[42]

Men hurtige forhandlinger og en hurtig løsladelse af gidsler var i det store og hele en undtagelse. Forhandlinger tog ofte meget lang tid, især når statslige myndigheder var involveret, blandt andet fordi bureaukrater typisk ikke forstår nødvendigheden af at handle hurtigt i kommunikationen med kidnapperne. Fowler skriver, at den canadiske stat mindre end ti dage efter hans bortførelse fik tilbudt en video med ham, muligvis med et prismærke vedhæftet, men at myndighederne bestemte sig for ikke at tage imod den og

indgå i forhandlinger med mellemmændene, fordi de ikke stolede på dem. Det var først efter seks uger, da canadierne så nyhedsrapporter fra Agence France-Presse, som i detaljer beskrev videoens indhold, at de besluttede sig for at erhverve den.[43]

Da der som følge af den vedvarende politiske destabilisering af Vestafrika opstod nye forretningsmuligheder, tog folk som Belmokhtar imod dem med kyshånd. I begyndelsen af det nye årstusinde blev smuglingen af migranter hurtigt Vestafrikas primære ressource.

Handel med menneskeliv

I 2004 publicerede Den Internationale Organisation for Migration (IOM) chokerende statistikker for det foregående tiår: Mere end en million mennesker fra Vest- og Centralafrika var illegalt emigreret til Europa i løbet af årtiet. Menneskesmugling var blevet den største kriminelle aktivitet i Afrika efter narkotika.[44] I dag virker disse tal meget, meget lave, især i sammenligning med antallet af mennesker, som i dag flygter og søger asyl i Europa. Alene i 2015 lykkedes det for en million migranter at komme til Tyskland. I vinteren 2016 nåede i gennemsnit 3.000 migranter til Europa om dagen. Den markante forskel mellem disse tal og tallene fra blot et årti siden viser, at menneskesmugling i modsætning til kidnapning er en branche med langsigtede perspektiver og med udsigter til stigende indtægter.

Tilbage i 2004 kostede det i forholdsvis velstående lande som Elfenbenskysten op imod 4.000 dollars at købe et falsk pas og visum til EU, mens prisen i fattigere lande, som for eksempel Den Centralafrikanske Republik, var en del lavere, omkring 1.900 dollars. I 2004 tilbød smuglerne de mennesker, der ikke havde råd til en flybillet fra Elfenbenskysten eller Senegal til Europa, en rejse over land til Libyens kyster og med en båd til Italien for mellem 1.000 og 2.000 dollars.[45] I 2015, før EU officielt åbnede sine grænser, kunne en syrer, som ønskede at komme til Europa med fly og et rigtigt pas, enten fra Rumænien eller Bulgarien, forvente at betale et sted mellem 10.000 og 15.000 euro. En rejse over land fra Syrien til Europa kostede mellem 2.000 og 4.000 euro. Således har smuglere altid opkrævet

forskellige beløb fra forskellige mennesker, alt efter hvilken type rejse de har råd til.

Interpol estimerede i 2004, at de mennesker, som kontrollerer menneskesmuglingen fra Elfenbenskysten, tjente mellem 50 og 100 millioner dollars om året, mens mellemmændene i Senegal tjente mere end 100 millioner dollars. I dag er disse indtægter ti gange højere for de mennesker, som smugler migranter til Europa fra Mellemøsten og Asien. I 2015 genererede menneskesmugling alene i Libyen indtægter på mere end 300 millioner euro. Allerede i 2004 var det meget mere profitabelt at smugle migranter fra Vestafrika til Europa ved at bruge de transsahariske ruter end at kidnappe udlændinge. På samme måde er det i dag langt nemmere og mere indbringende at smugle syriske flygtninge end at kidnappe udlændinge.

Mennesker som Belmokhtar og hans kriminelle jihadistpartnere, som havde den nødvendige infrastruktur til at kidnappe og smugle i Sahara-regionen, og som havde gode kontakter i Libyen og hovedkvarter i det nordlige Mali, var alle i en favorabel position til at kaste sig over menneskesmugling. Således forekom smugling af migranter og flygtninge at være den naturlige udvikling for de organisationer, som havde erfaring med kidnapning.

I begyndelsen af det nye årtusinde var Mali ikke blot kidnappernes foretrukne sted at skjule gidsler, men blev også et centralt transitland for menneskesmugling. Næsten alle karavanerne med illegale migranter på vej mod Europa via Libyen begyndte rejsen i Mali. Nogle af disse karavaner blev ledet af AQIM's*katibaer*, men migranterne kunne ikke skelne mellem almindelige menneskesmuglere og kriminelle jihadister. Blandt dem var M., en immigrant uden dokumenter, som nåede frem til Italien i 2009, og som tog del i optøjerne i Rosarno i Calabrien.[46]

"Jeg var 19 år gammel, da jeg rejste fra Conakry i Guinea. Det var i 2006. Jeg var rejst dertil for at søge job – Conakry var den største by i nærheden af min landsby. Jeg fandt ikke noget job, så jeg betalte en smugler for at føre mig til Libyen. Han bad om 1.000 dollars, men jeg havde kun 800. Han tog imod dem og sagde, at jeg selv skulle nå frem til Bamako i Mali. Jeg tilbragte kun en nat der. Morgenen efter fik jeg at vide, at jeg skulle sætte

mig ind i en varevogn med mange andre mennesker. Der var mange, mange varevogne. Jeg hørte, at nogle af dem havde været brugt til at smugle cigaretter fra Algeriet og nu tilsyneladende kørte tomme tilbage, men senere fandt jeg ud af, at der var skjult kokain i varevognene. Andre varevogne, som så meget ældre ud, blev brugt til at transportere mennesker som mig til Libyen."

"Vi krydsede ørkenen i en konvoj med tre varevogne. Vi kom ind i Libyen via Niger. På vejen stoppede vi kun for at opsamle forsyninger. Chaufførerne vidste nøjagtig, hvor benzinen og vandet var skjult. De var alle fra Mali og så ud til at kende ruten rigtig godt," husker M.[47]

I 2007 udgav den italienske undersøgende journalist Fabrizio Gatti bogen *Bilal*, hvori han skildrede sin chokerende rejse fra Senegal til Italien forklædt som illegal migrant. Han rejste fra Senegal til Bamako, hvor hans rejse gennem ørkenen begyndte. Gatti, som også nåede frem til Libyen gennem Niger, beskriver menneskesmuglingen langs de transsahariske smuglerruter som en enorm industri, den største i hele regionen, og som en industri, som er struktureret som en kriminel pyramide.

Øverst er der menneskekøbmændene og narkotikasmuglerne. De ejer de gamle varevogne, der fyldes op med desperate mennesker på jagt efter et bedre liv, og de nye varevogne, der bliver brugt til at transportere cigaretter og kokain. I bunden er der taxaejere, som kører migranterne til opsamlingsstederne i gamle biler; de butiksejere, som er spredt langs ruten, og som ofte er lige så fattige som de økonomiske migranter; og korrupte politimænd og militærpersonale, som ofte plyndrer migranterne ved checkpoints. Gatti estimerede, at de mennesker, der arbejder med at kontrollere ruterne igennem ørkenen, i 2006 tjente mellem 1 og 2 millioner euro på bestikkelse eller tyveri om måneden. Smuglingen af migranter var kort sagt med til at holde regionens økonomi oven vande.

Således var Sahel i begyndelsen af det 21. århundrede en region, der først og fremmest var plaget af fattigdom og kriminalitet og kun i mindre grad dannede grobund for jihadbevægelser. Som følge heraf kunne rivaliseringen mellem Belmokhtar og Abou Zeid have været meget mere end personlig og i virkeligheden handle om sammenstødet mellem to modstridende

verdensopfattelser og to forskellige syn på den rolle, som organisationer som AQIM spiller. For Abou Zaid var destabiliseringen af Sahel et skridt på vejen mod realiseringen af AQIM's primære opgave: at anspore til jihad og at oprette et kalifat. Det at kidnappe vesterlændinge var ikke en forretning, men en måde, hvorpå man kunne svække den fjerne fjende, Vesten, og finansiere jihad. Smuglingen af migranter havde på den anden side intet at gøre med jihad. Og således var Abou Zeid heller ikke interesseret i at deltage i disse aktiviteter.

For Belmokhtar var AQIM et redskab til at tjene penge i en stærkt destabiliseret region af verden, hvor de forretningsmuligheder, der var, havde rod i ulovlige aktiviteter. Han var ikke interesseret i jihad eller i oprettelsen af et kalifat. Som ægte menneskekøbmand skelnede han ikke mellem at smugle cigaretter eller kokain, kidnappe udlændinge eller smugle migranter. Han tjente penge på hvert af disse forretningsområder ved at handle med værdifulde varer.

En beskidt aftale med Gaddafi

Da Belmokhtars mænd bortførte Fowler og Guay i 2008, var hans *katiba* allerede involveret i smugling af migranter til Libyen. Det var en form for 'sideforretning', som var ved at blive mere profitabel end kidnapning. Måske er dette grunden til, at Belmokhtar accepterede en meget beskeden løsesum, omkring 1 million dollars, for de to FN-udsendinge. Måske er dette også grunden til, at Abou Zeid denne morgen i april 2009 i Malis ørken var vred på ham.

Det kriminelle aspekt af AQIM's aktiviteter var gennem årene blevet mere og mere fremtrædende og havde opslugt den politiske og religiøse motivation. Grænserne mellem terrorisme og kriminalitet var blevet sløret, hvilket kom til udtryk i splittelsen mellem Belmokhtar og AQIM's shuraråd. I 2013 fandt Associated Press et brev i et af al-Qaedas skjulesteder i Mali.[48] I brevet kunne man læse, at rådet var utilfreds med den lave løsesum for Fowler og Guay. I brevet stod der også, at Belmokhtars konstante ulydighed førte til hans gruppes brud med AQIM.[49] Ifølge maliske embedsmænd blev Mokhtar Belmokhtar ekskluderet af AQIM på grund af sin deltagelse i narkohandel, som ifølge jihadisternes tro er forbudt. Disse embedsmænd

hævder også, at Belmokhtar og hans *katiba* var blevet mere og mere skruppelløs og utilregnelig, hvilket havde frustreret AQIM's ledelse og medlemmer.[50]

Libyen tilbød – som transitland for de mennesker, som på illegal vis ønskede at komme til Italien og Europa – de bedste muligheder for at tjene penge på at smugle afrikanske migranter. Belmokhtar havde gode forbindelser i Libyen, cementeret gennem hans cigaretsmugling, så det var let for ham og hans folk at blive en del af dette marked. Et af de kritikpunkter, som shurarådet pegede på i deres kritik af Belmokhtars ulydighed, var netop hans hyppige og langvarige rejser til Libyen.

Libyen havde i en lang periode indirekte profiteret på smuglingen af migranter. I 2003 indledte Berlusconi-regeringen hemmelige forhandlinger med den libyske diktator Gaddafi om en aftale vedrørende 'inddæmningen' og 'blokeringen' af migranter, som rejste gennem Libyen. Samme år sendte Italien 'udstyr' til at hjælpe styret i Tripoli med at håndtere migranter: både, firehjulstrækkere, lastbiler, dykkerudstyr, 12.000 tæpper, 1.000 ligposer og et stort antal containere, som Gaddafi brugte til at transportere afrikanske migranter fra kysten til interneringslejre i den libyske ørken.

"Der er to typer containere, en lille og en stor. Jeg har rejst i begge slags," sagde en migrant. "De sagde, at de kom fra Italien. De sagde, at de var en gave fra den italienske regering til Gaddafi."[51]

Det, som de italienske medier kaldte for "håbets rejse", migranternes rejse mod Europa og et bedre liv, var i realiteten en dødsensfarlig og umenneskelig rejse til helvede og tilbage igen, som beskrevet af nogle af de afrikanske migranter, der endte med at blive handlet som varer og transporteret rundt i Libyen i containere.[52]

"Da vi kom til Misrata, ventede der en container på os," sagde en migrant. "Den var meget lang. De tvang os ind i den. Vi vidste ikke engang, hvad det var. Mens vi var der, kom de med endnu hundrede mennesker fra fængslet. De kom fra forskellige lande. Mange var fra Somalia, Sudan, Eritrea. Jeg skulle være rejst til Italien, men i stedet blev jeg, fanget inde i containerne, bragt fra Misrata tilbage sydpå, til Kufra."[53] Kufra på kanten af den libyske

del af Sahara og tæt på grænsen til Sudan var Gaddafis største fængsel. Før eller siden endte alle migranter i Kufra.

"De spærrede mig inde i en container med 110 andre mennesker. Under rejsen besvimede halvdelen af dem. Da vi nåede frem, var fængslet fuldt og kunne ikke tage imod os. Vi var i Ajdabiya. Så de førte os tilbage til containeren uden at give os noget vand og kørte os til Kufra. Folk begyndte at dø ved siden af mig," fortæller en anden migrant.[54]

For at hjælpe Gaddafi med 'migrationsstrømmene' gav Italien også Libyen penge. Finansloven, som blev vedtaget i december 2004, bevilgede 25 millioner euro til Libyen for 2005 og 20 millioner euro for 2006. I 2007 ankom den libyske diktators takkebrev: Eni, den italienske multinationale olie- og gasvirksomhed med hovedkvarter i Rom, havde indgået en tiårig aftale til en værdi af 28 milliarder dollars om at deltage i udviklingen af Libyens gasreserver. Det var en kontrakt skrevet med migranters blod.

Aftalen mellem Italien og Libyen var en beskidt aftale, der var til gavn for smuglere, gjorde migranter til gidsler og slavearbejdere og kanaliserede betydelige summer fra de italienske skatteydere ned i Gaddafis lommer, samtidig med at italienske virksomheder med forbindelser til den politiske elite blev beriget. Berlusconi lovede at give Libyen 200 millioner euro over en periode på 25 år gennem investeringer i libyske infrastrukturprojekter, herunder et radarsystem udviklet af det italienske sikkerhedsfirma Finmeccanica til overvågning af Libyens ørkengrænser.

Den 29. december 2007 bevilgede Italiens centrum-venstreregering under ledelse af Romano Prodi (tidligere formand for EU-kommissionen) yderligere 6 millioner euro til Libyen og underskrev en aftale om at dæmme op for migrationen fra Afrika til Italien. Under valgkampagnen i 2008 agiterede Berlusconi i al offentlighed for at indgå en fuldgyldig aftale med Libyen om migrationsspørgsmål – en aftale, som blev underskrevet efter, at Berlusconi igen blev valgt til præsident. For at fejre underskrivelsen kom Gaddafi til Rom med sine kvindelige bodyguards. Han satte sine telte op i hovedstadens offentlige parker, hvor han som en sand beduinkonge tog imod de italienske politikere.

Det var en chokerende aftale, som legaliserede Libyens moderne gulagsystem.[55] Det internationale samfund hilste imidlertid det nye venskab mellem de to nationer velkommen og lyttede ikke til de protester, som kom fra organisationer som Human Rights Watch. "Det forekommer i mindre grad at være venskab og mere at være en beskidt aftale med det formål at gøre det muligt for Italien at overlade ansvaret for migranter og asylsøgere til Libyen og unddrage sig sine forpligtelser," sagde Bill Frelick, direktør for flygtningepolitisk afdeling i Human Rights Watch.[56] Forsøger Angela Merkel at opnå de samme resultater med Tyrkiet? Dette synes uden tvivl at være målet med den aftale til 3-6 milliarder euro, som EU i 2015 nåede til enighed om at tilbyde Tyrkiet til gengæld for at holde flygtninge og migranter væk fra Europa.

Inden for murene i de libyske gulag-lejre

For migranter var konsekvenserne af aftalen katastrofale, eftersom aftalen førte til flere fejlslagne forsøg på at nå frem til Europa og til større indtægter for menneskekøbmænd som Belmokhtar, de libyske menneskesmuglere og de libyske myndigheder. Smuglere førte migranter til kysten og alarmerede politiet, som øjeblikkelig arresterede eller kidnappede dem. Smugleren modtog en sum penge for sin ydelse. Spærret inde i metalcontainere krydsede migranterne dernæst Sahara-ørkenen endnu en gang, når de blev transporteret sydpå mod grænsen til Sudan og endte i Kufra, en moderne gulaglejr, hvor de sad fængslet i kortere eller længere perioder.

"Jeg rejste med min søster. Jeg var femogtyve år, hun var toogtyve," husker Salima, en somalisk kvinde, der nu bor i Canada. "Da vi kom til Kufra, anbragte de os i et rum med 120 andre mennesker. Det var meget varmt, og vi var ved at dø af tørst. Der var ikke noget vand. De gav os en flaske vand om dagen, og den skulle du bruge til alt – til at drikke, til at vaske dig med. Vi var alle sammen meget, meget beskidte. Næsten alle havde fnat, og nogle kvinder havde sår, hvorfra det hele tiden blødte. Der var så mange af os, at der ikke var plads til, at vi alle kunne ligge ned om natten. I rummet ved siden af opbevarede de mændene. De havde det meget hårdere end os – vagterne tævede dem ofte. Vi kunne høre deres skrig, men det var intet, vi

kunne gøre, så nogle kvinder bare græd og græd og græd. Jeg troede, at jeg var kommet i helvede. Jeg havde mest af alt lyst til at dø."[57]

Efter nogle få uger eller måneder foregav fangevogterne, at de ville løslade dem, der havde overlevet. "De sagde til dig, at man ville blive forvist til Sudan," forklarede en migrant. "To af politiets firehjulstrækkere – køretøjer, som de siger, at den italienske regering havde givet libyerne – hentede dig ved fængslet, men i stedet for at føre dig til grænsen førte de dig direkte hen til de lokale menneskesmuglere, som ventede uden for fængslet, klar til at købe dig. Nogle af dem var fra Sudan og betalte 30 dinarer for hver migrant. Det er ikke ret meget. Men de tjente mange flere penge på at sælge dig til de libyske menneskesmuglere, som transporterede dig tilbage til Tripoli, hvor de krævede op til 400 dollars [for din frihed]."

Migranter blev solgt ad flere omgange til en række forskellige mellemmænd. Hver gang fik de besked på at ringe hjem til deres familie og bede dem om at betale en løsesum for deres frigivelse. "Min familie sendte pengene til Mesfin [et sted i Sudan]. Selv hvis du betaler, bliver du stoppet på vejen. Jeg blev stoppet i Ajdabiya [i Libyen] og afkrævet flere penge. Hvis du ikke betaler, bagbinder de dig som et dyr, eller de overgiver dig til politiet, som fører dig tilbage til Kufra, og så kan det hele begynde igen."[58]

I et sadistisk *Groundhog Day*-lignende ritual blev migranter fanget, sat på fri fod og fanget igen, fragtet gennem ørkenen i containere og kidnappet igen og igen. De kunne være fanget i den libyske del af Sahara i månedsvis, nogle gange i årevis. "Jeg troede, at rejsen ville gå fra Sudan til Kufra, fra Kufra til Tripoli og så til Italien," sagde en anden migrant. "I stedet blev jeg, før jeg nåede frem til Italien, ført frem og tilbage mellem den libyske kyst og Kufra. Jeg blev købt og solgt fem gange og kidnappet syv gange."[59]

Vidste den italienske regering, hvordan Gaddafi dæmmede op for immigrantstrømmen? I 2005 ankom en italiensk delegation til Kufra. "Vagterne indespærrede alle de almindelige forbrydere og dem, som kom fra Nigeria, Tchad, Senegal og Darfur, som sad sammen med os," husker en migrant, som på det tidspunkt sad fængslet i Kufra. "Italienerne kom i nye, skinnende biler med det italienske flag på. En ung mand fra Eritrea begyndte at tale med dem på italiensk, så vagterne ikke forstod, hvad han

sagde. De spurgte, om vi kunne lide stedet, om der var noget at spise, om vi havde adgang til brusere, sæbe osv. Og den unge mand sagde, at stedet var en gulag. Vi blev tit slået, solgt til mellemmænd og kidnappet af politiet. Da de tog af sted, sagde de, at vi var under FN's beskyttelse, og at tingene ville ændre sig til det bedre. Men intet skete."

Vidste EU, hvad der skete i Libyen som følge af de strategiske aftaler, som var blevet indgået for at dæmme op for migrationen til Europa? I 2007 organiserede Frontex, EU's agentur, som blev oprettet i 2004 med det formål at forvalte samarbejdet mellem medlemslandene om at beskytte de ydre grænser, en tur til Libyen og et besøg i Kufra. Da en tidligere indsat i Kufra nogle få år senere spurgte lederen af Frontex, om han kendte til forholdene for migranter i Kufra, sagde han, at det gjorde han ikke, men at han havde hørt, at "der var plads til forbedringer".

Frontex' opgaver indbefatter at spore og stoppe illegal immigration, menneskesmugling og infiltration af terrorister – af organisationens rapport fra 2007 fremgår det imidlertid tydeligt, at den ikke opdagede eller tog afstand fra de libyske Gulag-lejre. I stedet skrev delegationen fra Frontex om Kufra: "Under besøget i den sydlige region af Libyen fik medlemmerne af delegationen lejlighed til at nyde den store ørkens mangfoldighed. Ingen europæisk region kan sammenlignes med denne." De rejste selvfølgelig heller ikke gennem Sahara-ørkenen indespærret i en container.

Kapitel 4
Pirateriets økonomi

PÅ TIÅRSDAGEN FOR 9/11 ANKOM Judith og David Tebbutt, et midaldrende britisk par, til Kiwayu Safari Village, et ferieresort ved byen Lamu, som ligger ved Kenyas nordlige kystlinje. Parrets feriebolig var en bungalow på en hvid sandstrand blot få skridt fra havet. Samme aften spiste parret middag på resortets restaurant efterfulgt af nogle drinks med ejeren. De var de eneste gæster på ferieresortet.

Set i bakspejlet indrømmede Judith Tebbutt, at hun havde været lettere bekymret over, at der ikke var nogen andre gæster på Kiwayu Safari Village, og at deres bungalow lå ret langt væk fra receptionen og

restauranten.[60] Hun brød sig heller ikke om, at der ikke var nogen døre eller vinduer, der kunne låses, og at deres soveværelse var fuldstændig åbent. De fik at vide, at Kiwayu Safari Village var så sikkert, at låse ikke var nødvendige. Ledelsen rådede dog Tebbutt-parret til at lægge deres smykker i en æske for at beskytte dem mod frække aber. Resortet var tydeligvis sikkert, tænkte parret.

Parret faldt i søvn til den blide lyd af Det Indiske Oceans bølger, der skvulpede ind mod sandstranden lige uden for deres soveværelse. Det skulle være en drømmeferie, men det var sidste gang, Judith Tebbutt kom til at ligge ved siden af sin mand. Da hun vågnede midt om natten, stod han på gulvet og råbte ad en bevæbnet mand, mens en anden mand rettede et våben mod hans hoved. Nogle få sekunder senere så Judith sin mand falde om på gulvet, mens to mænd trak hende ud af sengen og ned mod stranden. Hun troede, at David var blevet slået og var besvimet. Den barfodede og pyjamasklædte Judith indså hurtigt, at hun var ved at blive bortført. To mænd kastede hende op i en båd, som ventede få meter fra bungalowens terrasse, hvor hun få timer tidligere havde smilet til sin mands kamera, mens hun lå i hængekøjen.

Båden sejlede af sted i høj fart i retning mod den somaliske kyst, som blot lå 40 kilometer derfra.

Globaliseringen af kriminel arbejdskraft

Judith Tebbutt var det første gidsel, som blev kidnappet af somaliske gidseltagere på land i Kenya. Indtil den 11. september 2011 havde verden kun hørt om somaliske pirater, som fra små både kaprede store fragtskibe i Adenbugten. Kidnapningen af Tebbutt var imidlertid den første af en række lignende bortførelser i Kenya. Få uger senere blev en handicappet fransk kvinde, Marie Dedieu, bortført fra en anden kenyansk strand, og endnu få uger senere blev to spanske hjælpearbejdere kidnappet i en flygtningelejr. Kenya, et land, som vesterlændinge betragtede som et feriested, var tydeligvis ikke længere sikkert.

Judith Tebbutt blev holdt som gidsel i mere end seks måneder. Kidnapperne flyttede hende ofte, i nogle tilfælde til lejre dybt inde i mangrovesumpen i det sydlige Somalia. Mens hun sad fanget, erfarede hun under sin første telefonsamtale med sin søn, at hendes mand ikke havde overlevet angrebet i bungalowen.

Hendes tid som gidsel var typisk for det, som mange andre udenlandske gidsler oplever: Hun fik kun lige mad nok til at overleve kidnappernes forsøg på at dehumanisere hende, og hun blev syg som følge af dårlig ernæring, beskidt drikkevand, de barske forhold under fangenskabet og manglen på ordentlig hygiejne. Judith havde i lighed med Maria Sandra Mariani tid til at observere kidnappernes interaktioner med hinanden og kom til den konklusion, at hendes fangevogtere var meget simple mænd, og at gruppen fungerede efter et velordnet hierarki, en magtstruktur, som alle dens medlemmer respekterede.[61]

Mariana og Tebbutt oplevede, at disciplinen blandt mændene blev håndhævet ved hjælp af straffe. De vidste imidlertid ikke, at den mest fremherskende straf var pengebøder, som blev fratrukket den enkeltes andel af løsesummen. Det var en generel regel, som alle kidnappere syntes at følge, uanset hvor de opererede. I Somalia måtte pirater, som mishandlede gidslerne eller faldt i søvn på deres vagt, betale en bøde på 5.000 dollars, og dobbelt så meget, hvis de nægtede at følge ordrer.[62] Tyveri var derimod en forbrydelse, som blev straffet med døden. Den danske sømand Søren

Lyngbjørn, som blev kidnappet i 2011 af somaliske pirater, kunne fortælle, at da nogle af kidnapperne forsøgte at stjæle en bil, der var fyldt med khat,[63] en plante som piraterne tyggede på hele dagen, blev de skudt på stedet.[64]

I Somalia – såvel som i Mali og i Sahel-regionen – finder man i bunden af kidnapnings- og kapringspyramiden uuddannede, unge mennesker, som er blevet kriminelle for at overleve. I 2011 var forsyningen af disse mennesker i Somalia mere end rigelig. I perioden 1950-2010 oplevede landet en demografisk udvikling uden sidestykke, hvor befolkningen voksede fra 2 til 8 millioner mennesker, samtidig med at mere end 2 millioner somaliere i denne periode flygtede og udvandrede. Denne usædvanlige befolkningsvækst fandt paradoksalt sted samtidig med, at økonomien blev stærkt forværret og staten langsomt gik i opløsning.

Somalia: Offer for den kolde krig

Det er en almindelig opfattelse, at Somalias problemer for alvor begyndte i 1992, da FN og USA vedtog Operation Restore Hope. Efter diktatoren Muhammad Siyaad Barres fald, da lokale oprørske militser styrtede ham, sendte FN omkring 30.000 internationale fredsbevarende styrker til Somalia for at genoprette ro og orden og beskytte civilbefolkningen. Da to amerikanske UH-60 Black Hack-helikoptere den 3. oktober 1993 blev skudt ned i Mogadishu, og oprørere trak et amerikansk lig gennem den somaliske hovedstads gader som et grotesk krigstrofæe,[65] blev USA's og FN's tropper imidlertid trukket ud af Somalia, og landet blev kort efter erklæret for en fejlslagen stat.

Trods det tiltrækkende i denne velkendte historie om Somalias opløsning er den egentlige rod til landets problemer at finde flere årtier tidligere, specifikt i slutningen af 1960'erne, hvor Somalia blev trukket ind i en af den kolde krigs stedfortræderkrige. I 1969 havde general Siyaad Barre omstyrtet Somalias skrøbelige demokrati og udråbt landet til en socialistisk stat. Støttet af Sovjetunionen begyndte han at modtage våben og ulandshjælp. Da Moskva i slutningen af 1970'erne bestemte sig for at støtte Etiopien i striden om grænseregionen Ogaden, henvendte Barre sig imidlertid til regeringen i Washington, som tog imod ham med åbne arme.

Flere våben og mere hjælp blev straks sendt til Mogadishu. Denne militarisering og status som klientstat under den kolde krig skadede økonomien og satte – kombineret med de mange våben – scenen for fremtidige problemer.

Frank Crigler, den amerikanske ambassadør i Somalia fra 1987 til 1990, hævder, at USA bevæbnede Barre af strategiske årsager: "Det var værdifuldt at have adgang til militære faciliteter, hvis det blev nødvendigt."[66] Men Barre havde aldrig været interesseret i at kæmpe for supermagternes interesser. Han udnyttede sin omfattende viden om de somaliske klaner og distribuerede våben til de klanledere, som var loyale over for ham, primært i det sydlige Somalia, og opfordrede dem til at angribe klanerne i nord, som var modstandere af hans regime. Således gav sovjetiske og amerikanske våben i to årtier næring til en voldelig borgerkrig, som diktatoren ansporede til og finansierede for at bevare sin magt.

I kølvandet på den kolde krigs afslutning holdt USA op med at støtte Barre, som kort efter blev væltet af oprørske fraktioner. Fjernelsen af Barre førte imidlertid ikke til en genoprettelse af freden. I begyndelsen af 1990'erne var Somalia et land brutaliseret af krig og oversvømmet med våben. Det nordlige Somalia erklærede uafhængighed under navnet Somaliland, mens det sydlige Somalia var hærget af borgerkrig. Det var intet at sige til, at Operation Restore Hope mislykkedes. Operationen blev søsat i 1992, da skaden allerede var sket. Her et par årtier senere genopfører borgerkrigen i Syrien, der har forvandlet sig til en stedfortræderkrig, det samme dystopiske scenarie.

Som fejlslagen stat blev Somalia hurtigt ramt af globaliseret kriminalitet. For eksempel kunne landet ikke kontrollere sine kyster uden en flåde, hvorfor ulovligt fiskeri greb om sig. I begyndelsen af 2000 blev det vurderet, at 700 udenlandskejede fartøjer var involveret i ulovligt fiskeri i somalisk farvand og drev rovdrift på vigtige arter som tun, haj, hummer og dybvandsreje. Ulovligt fiskeri ødelagde i løbet af få år Somalias omfattende fiskeindustri og skubbede en stor del af befolkningen ud i fattigdom. Somalias kystfarvand blev også en global losseplads for elektronisk affald og radioaktivt affald. I 2009 udgjorde prisen for at dumpe giftigt affald i

somalisk farvand omkring 1 procent af prisen for at bortskaffe det i Europa.[67]

Det var kun et spørgsmål om tid, før somaliske kriminelle begyndte at udnytte deres lands enorme, upatruljerede kyst, et område, der strækker sig over tusindvis af kvadratkilometer fra Mozambique-kanalen i syd til Det Røde Hav i nord. “Kystens længde og dens geografiske beliggenhed ved indgangen til Det Røde Hav gør Somalia strategisk unik,” forklarede Giacomo Madia, en italiensk assurandør. Somalia ligger meget tæt på Europas primære energiforråd, Saudi-Arabiens og Golfstaternes oliefelter, så olietankere sejler regelmæssigt langs Somalias kyster.

Set i bakspejlet var det en kæmpe fejltagelse at lade Somalia udvikle sig til en fejlslagen stat: Vestens sejr i den kolde krig ændrede ikke klodens geografi. Somalias strategiske beliggenhed blev tværtimod endnu mere vigtig, eftersom globaliseringen øgede den internationale handel, og en stigende andel af disse varer endte med at blive transporteret langs Somalias kyst og Afrikas Horn. Denne upatruljerede handelsrute var en ny ressource, som somaliske pirater kunne udnytte gennem kapringer og kidnapninger.

Forhandling med pirater

Den 6. april 2009 kaprede somaliske pirater *Malaspina Castle* og kidnappede dets besætning i Adenbugten. Selv om skibets ejer var italiener, sejlede *Malaspina Castle* for et britisk rederi. Dette var en vigtig faktor, eftersom italiensk lov forhindrer udbetaling af løsesummer til kidnappere ved at indefryse formuerne for ejerne af de ramte virksomheder. Hvis skibet havde været registreret i Italien, ville ejeren således ikke have kunnet forhandle sig frem til en løsesum.[68]

Malaspina Castle var nogle få dage tidligere sejlet fra Novorossijsk og var på vej mod Kina. Det var det sidste skib i en konvoj, som sejlede fra Suezkanalen mod Det Indiske Ocean, så for piraterne var skibet det nemmeste mål i konvojen. Skibet sejlede med en særlig last – DRI (jernsvamp), et jernholdigt produkt, som kan eksplodere ved høje temperaturer – så det var vigtigt, at dette materiale blev opbevaret under de rigtige forhold under kapringen. Dette blev da også respekteret.

"Vi indså lige fra begyndelsen, at vi havde at gøre med professionelle," huskede Giacomo Madia, som fungerede som koordinator for ejeren under forhandlingen om *Malaspina Castle* og dets besætning.[69] "Vi oprettede med det samme en kriseenhed, hvor en advokat med speciale i søret, lederen af skadeafdelingen Nunzio Natale, en ingeniør og flådelederen hele tiden stod klar til at tage sig af de situationer, der opstod. De [kaprerne] etablerede umiddelbart et godt forhold til os og ønskede tydeligvis at undgå spændinger og nogen form for problemer under forhandlingerne. Den eneste hårdknude, som opstod, var, da vi afviste deres første krav – de bad om mere end 3 millioner dollars. På det tidspunkt var markedsprisen mellem 1,5 og 2,5 millioner dollars. I 2010 og 2011 steg løsesummerne og nåede op på 5 eller 6 millioner dollars. Men i 2009 var det for meget at kræve 3 millioner."

Et professionelt hold af forhandlere, ArmorGroup, blev øjeblikkelig hyret, og samtaler med kaprerne begyndte allerede dagen efter kapringen af skibet via en dertil indrettet telefonlinje og derefter hver anden dag. "De var meget dygtige forhandlere," sagde Madia. "De forsøgte endda at lægge pres på os ved at bruge besætningen. De gav besætningsmedlemmerne lov til at tale med deres familier. Slægtningene ville så ringe til ejeren og presse [ham] til at acceptere betingelserne for løsesummen. […] Også kaptajnen fik tilladelse til at tale med flådelederen og holde ham informeret om besætningens tilstand og om fugtigheden og de temperaturniveauer, som eventuelt ville kunne udsætte skibet for farer på grund af den særlige last, som skibet sejlede med. På et tidspunkt, efter at vi igen og igen havde afvist at betale, hvad de forlangte, truede de endda med at tage ti besætningsmedlemmer fra skibet og dræbe dem. Jeg spurgte forhandleren fra ArmorGroup (det britiske firma, vi ansatte til ikke blot at hjælpe os med forhandlingerne, men også til at tage sig af andre aktiviteter), om de mente det alvorligt, og han sagde, at de bluffede. Det var en psykologisk taktik for at få os til at acceptere en højere løsesum. Efter 24 timer genoptog vi forhandlingerne, og inden der var gået en måned, modtog vi et krav på 1,8 millioner dollars, […] som vi så endte med at acceptere."

Kaprerne af *Malaspina Castle* var også meget professionelle med hensyn til overdragelsen af løsepengene. Madia fik detaljerede instrukser om, hvad rederiet skulle gøre: Løsepengene skulle afleveres på selve skibet. Først

skulle beløbet overføres til Djibouti, dernæst skulle pengene hæves i kontanter og lægges i kufferter, som så skulle forsegles i plastic. Endelig skulle ArmorGroup chartre et PiperJet-fly og kaste pengene ned på skibet med faldskærme. "De beskrev meget detaljeret, hvordan vi skulle nedkaste pengene på skibet. Det var en risikabel operation, fordi alle instruktionerne blev givet via radio, og alle kunne lytte med." Hvis pengene blev kastet ned for langt fra skibet, kunne andre piratgrupper, som havde lyttet med på radioen, måske nå frem til kufferterne først. "Hvis dette var sket, ville vi have været i store problemer, for vi var ikke forsikret mod netop disse risici," forklarede Madia. "Vi havde gennem hele forhandlingsforløbet et godt samarbejde med vores forsikringsselskab i London, som jeg besøgte umiddelbart efter Malaspina-kapringen, og kunne bruge vores forsikring mod krigsrisiko til betaling af løsesummen." Risikoen for krig indbefattede risikoen for pirateri – under paragraffen om fælleshavari – og Giacomo Madia formåede ikke blot at få forsikringsselskabet til at betale løsesummen, men også at få dem til at betale alle de yderligere omkostninger, som skibsejeren havde, herunder leje af PiperJet'en, transporten af løsesummen til flyet og andre udgifter, blandt andet honoraret til ArmorGroup, som var 1.750 pund om dagen.

Pirateri-industrien

Kidnapning og kapring er for piraterne forbundet med faste og variable omkostninger. Jo længere forhandlinger, jo mindre overskud. Dette princip gælder for så vidt alle former for kidnapning. I den forretningsmodel, som piraterne havde udviklet i Somalia, blev kidnapning og kapring betragtet på linje med naturressourcer, og forhandlingsprocessen blev klassificeret som en del af omkostningerne ved at udnytte disse ressourcer.

Den somaliske piraterimodel udviklede sig på samme måde som AQIM's forretningsmodel for kidnapninger i Sahel-regionen. Både de kriminelle jihadister i AQIM og de somaliske pirater erstattede – som en afspejling af den dystopiske karakter af de fejlslagne stater, de levede i – det klassiske centraliserede mafiasystem fra det 19. og 20. århundrede med en form for decentraliseret og ikke særlig struktureret kriminalitet, som primært var rettet mod udlændinge og udenlandske interesser. Som det i detaljer vil

blive beskrevet i kapitel 14, er dette også den model, som menneskesmuglerne bruger i dag.

De somaliske pirater viste sig imidlertid at være mere sofistikerede end de kriminelle jihadister i AQIM. For det første angreb piraterne en af de brancher, som nyder størst fordel af globaliseringen: den internationale samhandel. For det andet kidnappede pirater ikke kun besætningen, men kaprede også skibe og laster, således at forhandlingerne handlede om mere end blot at frigive gidsler.

Pirateri krævede større indledende investeringer end kidnapning og krævede således finansielle bagmænd. Ofte var et stort moderskib involveret i kapringen. Der var derfor tale om en betragtelig investering – de finansielle bagmænd kunne bruge op imod 30.000 dollars på en besætning i Det Indiske Ocean og mere end 10.000 dollars på en besætning i Adenbugten. Og for at sikre sig, at rivaliserende klaner ikke stjal gidslerne eller løsesummen, hyrede pirater lokale militser til en pris af op imod 10.000 dollars om måneden. Der skulle også bruges penge på at købe elektronisk udstyr til at lokalisere skibene og koordinere angrebene.

Endelig krævede pirateri et større antal veludstyrede, dygtige folk end kidnapning af udlændinge i Sahara-ørkenen. Pirater havde brug for sømænd. Dette forklarer til dels, hvorfor rekrutteringen i første omgang fandt sted blandt tidligere fiskere – mænd, som kendte havet og havde set deres livsgrundlag forsvinde som følge af overfiskning.

I modsætning til AQIM's kidnapningsmodel, der ikke krævede store indledende investeringer, efterlignede pirateriet den tidlige kapitalismes klassiske investeringsmodel: Takket være et rigeligt udbud af billig arbejdskraft var kapitalafkastet meget højere end udgifterne til lønninger. Investorer kunne indkassere hen imod 75 procent af overskuddet mod så lidt som en 25 procents andel til piraterne. I et land, hvor indkomsten per indbygger blev vurderet til at være omkring 600 dollars om året, kunne en pirat imidlertid nemt tjene 10.000 dollars eller mere på en vellykket kapring, som for eksempel kapringen af *Malaspina Castle*. Ud af disse store summer måtte piraterne fratrække deres udgifter, som ofte var meget høje.

Pirateriets trickle-down-økonomi

Ifølge tidligere pirater opstod der, når et kapret skib blev bragt til den somaliske kyst, en hel økonomi omkring skibet. Kokke leverede mad til besætningen og piraterne. Khat og mange andre produkter og serviceydelser, herunder alkohol og prostitution, blev udbudt. Alle disse mennesker, herunder de investorer, der var involveret i pirateriet, blev betalt, når løsesummen blev betalt. Hver eneste udgift blev registreret, og kvitteringerne blev sikkert opbevaret indtil lønningsdagen.

Det er lidt ironisk, at pengeudlån og trickle-down-effekten – to elementer, der begge er så centrale i den vestlige, neoliberale doktrin – var så afgørende for piraterimodellens succes i Somalia. Investorer dækkede de indledende omkostninger til kapringen, og under forhandlingerne finansierede piraterne sig selv ved at pådrage sig gæld. Investorer tog sig med andre ord af de faste omkostninger, mens de løbende udgifter blev ordnet ved at låne fra lokale virksomheder. Indtil løsesummen modtages, forrentes gælden naturligvis, og renten kan være så høj som 100 procent. Hvis en pirat for eksempel beder om at få for 10 dollars taletid til sin mobiltelefon og lover at betale, i det samme han får sin andel af en forestående løsesum, skal han betale 20 dollars til den butiksejer, der har leveret denne service til ham.[70]

Når en løsesum modtages, er det lønningsdag for alle. Lokale klanældre og klanledere kræver mellem 5 og 10 procent af løsesummen for at give piraterne tilladelse til at ligge for anker i deres område. Yderligere 10 procent fordeles til sikkerhedsholdet, herunder eksmilitssoldater og tolke. Piraterne, deres leder, besætningen på moderskibet og angrebsenhederne deler omkring 30 procent af løsesummen, hvorefter de så kan afvikle deres personlige gæld. "En bogholder går rundt til alle, der skylder penge, og indsamler pengene, når [løsesummen] er betalt," forklarede en tidligere pirat.[71] I nogle tilfælde går nogle af penge til betaling af krigsherrer, som tilbyder piraterne beskyttelse – ved at holde deres identitet skjult – mod piraternes egne klaner, sådan at piraterne ikke er nødt til at dele pengene med deres stamme. Endelig går en vis procentdel til forhandlerne.

I sin bog *A Long Walk Home* beskriver Judith Tebbutt den trickle-down-effekt, som udbetalingen af løsesummen skaber. "Det beløb, som blev betalt i løsesum for mig, skulle deles i mange stykker: Det er ret sandsynligt, at

den første andel gik til at indfri et lån med renter, som piraterne havde taget for overhovedet at kunne finansiere operationen. Det var en bekostelig affære at holde mig fanget: De brugte ganske vist næsten ingen penge på mad til mig, men det var dyrt at holde mig indespærret. Vagterne skulle forsynes med mad, khat og lønninger. Når alle disse regninger var betalt, blev resten af overskuddet fordelt fra toppen og nedefter."[72]

Trickle-down-effekten fortsætter på det lokale niveau. De ordinære pirater bruger for eksempel deres penge meget, meget hurtigt i den lokale økonomi. I et interview udført af medlemmer af Ungdomsorganisationen mod Pirateri i Garowe (hovedstaden i regionen Puntland i Somalia) fortalte en af de tidligere pirater om sin deltagelse i en kapring, som havde ført til udbetalingen af en løsesum på 2,5 millioner dollars. Investoren fik omkring 800.000 dollars, og hans egen andel udgjorde omkring 40.000 dollars. Han købte en bil til 10.000 dollars, lånte 20.000 dollars til en ven, som ønskede at investere i en anden operation, som endte med at mislykkes, hvorefter han brugte de resterende 10.000 dollars på "fritidsaktiviteter" som alkohol og prostituerede i Garowe.[73]

Pirateriets forretningsmodel er bevidst struktureret på en sådan måde, at den tvinger 'de menige pirater' til at fortsætte som pirater. Den har også gjort pirateri til en national industri, som støtter et stort antal andre brancher i Somalia. FN vurderer, at pirateri i perioden fra april 2005 til december 2012 genererede mellem 350 og 420 millioner dollars ved Afrikas Horn. I denne periode steg antallet af kapringer og kidnapninger eksponentielt. I 2006 blev 188 mennesker taget som gidsler, i 2009 nåede antallet op på 1.050, og i 2010 var tallet 1.181. Sideløbende hermed er løsesummerne steget fra nogle hundredtusinder dollars i 2006 til et gennemsnit på 5 million dollars i 2011. I 2011 var pirateri den andenstørste indtægtskilde i Somalia, hvor erhvervet indbragte mere end 200 millioner dollars om året, kun overgået af pengeoverførsler fra diasporaen, som vurderes at sende omkring 1 milliard dollars til Somalia om året.

Det var ikke overraskende, at de somaliske pirater betragtede deres aktiviteter som fuldt berettigede. De omtalte sig selv som *badaadinta badah* (eller 'havets frelsere'), som ofte oversættes til 'kystvagt', hvilket står i modsætning til *burcad badeed*, som er det somaliske ord for 'pirat'.

Udlændinge: Det Indiske Oceans rigeste bytte

Det somaliske civilsamfund var brudt sammen, længe før Judith Tebbutt blev bortført og hendes mand dræbt blot 40 kilometer fra den somaliske grænse. Da Tebbutt-parret nåede frem til Lamus sandstrande, var store dele af Somalia plaget af stridigheder mellem lokale stammer. Mange af de mennesker, som levede deres liv i stadigt mere voldelige klaner, og som kæmpede for at opretholde livet, havde mistet deres moralske kompas.

I et BBC-interview fortalte Judith Tebbutt, at den engelsktalende somaliske kidnapper, som fungerede som hendes tolk, en dag sagde til hende, at hans bror gerne ville stille hende et spørgsmål. Han ville gerne vide, om hun mente, at de var onde mennesker på grund af det, de udsatte hende for. Hun forsøgte at forklare, hvorfor det, de gjorde, var forkert, men de to unge somaliske brødre syntes ikke at forstå meningen med hendes ord. Mariana oplevede noget lignende med de yngste fangevogtere i Mali.

I 1998 kom Vincent Cochetel, som blev kidnappet, mens hans arbejdede for FN's Flygtningehøjkommissariat (UNHCR), til den samme konklusion, da han blev holdt som gidsel i 317 dage i Tjetjenien.[74] Han blev holdt indespærret i en underjordisk kælder i totalt mørke i 23 timer og 40 minutter hver dag. Hver dag fik han et lys, som brændte i omkring et kvarter, sammen med et stort stykke brød og en skål suppe. En dag kom en ny fangevogter hen til ham. Med meget blid stemme sagde han: "'Jeg vil gerne takke dig for den hjælp, som din organisation gav min familie, da vi blev fordrevet til Dagestan.' Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle sige til ham," siger Cochetel. "Det var så smertefuldt. Det var som at blive stukket med en kniv i maven. Det tog mig flere uger fordybet i mine egne tanker at forsøge at få de gode grunde, vi havde til at hjælpe hans familie, og det, at han var blevet lejesoldat, til at harmonere med hinanden. Han var meget ung og genert. Jeg så aldrig hans ansigt. Han mente det sandsynligvis godt. Men i de 15 sekunder fik han mig til at tvivle på alt, hvad vi gjorde, alt, der blev ofret."[75]

I Somalia såvel som i Tjetjenien forsvandt godt og ondt som moralske pejlemærker i en i stigende grad dystopisk politisk virkelighed, og udlændinge blev ofre for kriminelle, som selv var ofre for den fejlslagne

stat, de levede i. Jagten på udlændinge fandt sted overalt, til havs, på landjorden og i nabolande.

Alle syntes at deltage i jagten, herunder, som Jessica Buchanan fortæller i sin skildring af sin tid som gidsel, også børn. “Det bliver mørkt, og vi har skiftet køretøjer et par gange. Der er kommet flere mennesker til. De råber. Bag mig hører jeg en skinger stemme blive ved og ved på somali. Jeg tænker: ‘Åh nej, der er også en kvinde.’ Jeg vender mig om og ser et lille barn bagerst i bilen med en AK-47 og ammunition hængende om halsen. Og jeg tænker på, hvorfor jeg i første omgang valgte at rejse til Afrika.”[76] Denne børnesoldat var, med Buchanans ord, “ved at lære faget”. Globaliseringen har en skræmmende, mørk bagside. Den har forvandlet flere områder af verden til moderne jungler, hvor kriminelle søger unge lærlinge, der kan lære at jage udlændinge og turister. De vestlige regeringer er stadigvæk tilbageholdende med at indrømme dette, men sådan er virkeligheden altså.

Kort tid efter bortførelsen af Judith Tebbutt iværksatte de kenyanske myndigheder en undersøgelse. Den officielle forklaring var, at to somaliere og seks kenyanere havde sat en af ferieresortets vagter en pistol for panden og tvunget ham til at fortælle, hvilken bungalow der var gæster i. Ifølge politiet havde kidnapperne været almindelige forbrydere, som havde fået et tip af en ansat i Kiwayu Safari Village om, at der var turister på resortet.

Selv om kidnapperne aldrig blev fundet, kendte de kenyanske myndigheder Ali Babitu Kololo, en skovhugger fra en nærliggende landsby, skyldig i at have ført kidnapperne til Kiwayu Safari Village. Ingen yderligere efterforskning blev foretaget.

I oktober 2015 afslørede al-Jazeera imidlertid indholdet i en lækket rapport fra den britiske efterretningstjeneste MI6, som var blevet skrevet blot to dage efter Judith Tebbutts bortførelse. Ifølge dokumentet havde det kenyanske resort, hvor det britiske par havde opholdt sig, i flere år før angrebet været overvåget af al-Shabaab (en somalisk jihadistisk organisation, som blev grundlagt i slutningen af 2006). I rapporten blev kenyanske efterretningsfolk citeret for at sige, at fire mænd, som man mente tilhørte al-Shabaab, i september 2008 var blevet arresteret i nærheden af

Kiwayu Safari Village, mens de angivelig rekognoscerede på stedet og vurderede sikkerhedsniveauet. I februar 2010 havde den kenyanske efterretningstjeneste forhindret et kidnapningsforsøg fra al-Shabaab mod vesterlændinge på det selvsamme ferieresort.

Arbejdede de kriminelle sammen med jihadisterne? Eller – hvad der var mere sandsynligt – fulgte al-Shabaab i Kenya al-Qaedaledelsens forslag om at satse på kidnapningsbranchen med inspiration i AQIM-modellens succes? Løsesummen for Judith Tebbutt endte på 1,1 millioner dollars, ikke et dårligt udbytte for seks måneders arbejde. I den lækkede rapport kunne man da også læse, at Kahale Famau Khale, en af al-Shabaabs militære ledere, havde overvejet at bortføre vestlige turister fra øen Lamu og endda havde talt om at få fat i en båd, der kunne sejle dem nordpå til den somaliske kyst. Nogle få dage før angrebet på Kiwayu Safari Village var Khale blevet set i Ras Kamboni, en nærliggende grænseby.

I sin bog *A Long Walk Home* skriver Tebbutt, at hendes kidnappere var pirater, og at "de måtte have haft fuldt kendskab til det lokale tidevand og til de udfordrende koralrev tæt på kysten, for uden det ville det have været meget farligt at navigere i dette farvand".[77] Det er imidlertid ikke utænkeligt, at al-Shabaab havde erfarne sømænd blandt sine tilhængere, eller at de arbejdede under dække. Som vi skal se, holder kidnappere ofte deres tilhørsforhold hemmeligt. I Tebbutts tilfælde kunne det skyldes den britiske regerings politik om ikke at føre nogen form for forhandlinger med terrororganisationer som al-Shabaab. Således var det et held for Judith Tebbutt, at myndighederne var overbeviste om, at hendes kidnappere var pirater og ikke terrorister, selv om forskellen kan have været rent teoretisk.

I det lækkede MI6-dokument antydes det da også, at al-Shabaab tog del i den somaliske piratindustri og kaprede store skibe. Som vi har set, var pirateri imidlertid en veludviklet national industri. Det er meget usandsynligt, at al-Shabaab selv havde investorerne, strukturen og ekspertisen til at kapre store fragtskibe. Organisationen havde heller ikke den lokale befolknings opbakning. Desuden er der ingen beviser for, at islamiske somaliske pirater nogensinde har angrebet handelsskibe. Som en stærk magtfaktor i dele af landet drog al-Shabaab imidlertid indirekte fordel af denne form for pirateri. For eksempel betalte pirater i Haradhere, en

havneby nord for Mogadishu, en såkaldt 'udviklingsskat' på 20 procent til al-Shabaab, som kontrollerede regionen.[78]

Al-Shabaabs satsning på at kidnappe udlændinge både i Somalia og i nabolandene var imidlertid ikke så vellykket som AQIM's i Sahel. Selv om det lykkedes for organisationen at kidnappe flere udlændinge, der sejlede i private både, blev al-Shabaab en del af branchen for sent – blot nogle få år før udlændinge blev bevidste om faren ved at rejse til disse lande eller sejle langs den somaliske kyst.

Vesterlændinge som Tebbutt-parret vidste ikke, at den totale destabilisering af Somalia og Afrikas Horn var kommet så vidt, at den også påvirkede Kenya og andre nabolande og havde gjort deres drømmedestination til forbudt område. De huskede sandsynligvis heller ikke, at al-Qaeda allerede i 1998 havde bombet de amerikanske ambassader i Kenya og Tanzania, Osama bin Ladens første internationale angreb. Det var en form for generalprøve på 9/11 og viste, at jihadismen var til stede i disse lande, flere år før grupper som al-Shabaab opstod i Somalia.[79]

I 2011 opfattede briterne stadigvæk Kenya som et gæstfrit land, en tidligere koloni, hvor man kunne tage hen på en eksotisk ferie. Men dette var en af de mange fantasier, som europæerne havde konstrueret om Afrika. Kenya var i meget høj grad en del af en region – hvis epicenter er Somalia – der var blevet et af de mange ofre for den nye verdensorden, en proces sat i gang af Berlinmurens fald og globaliseringens fremkomst. Kidnapningen af udlændinge og kapringen af skibe var blot nogle af symptomerne på denne udvikling. Kriminel jihadisme var en anden.

Judith og David Tebbutt var ikke blot ofre for deres kidnappere, men også for den falske tryghed, der blev indgydt af vestlige lande, som udmærket kendte til de virkelige farer.

Kapitel 5
Den somaliske diasporas Golf-forbindelse

DEN 12. JANUAR 2011 KAPREDE somaliske pirater*Leopard*, et dansk skib, som sejlede med en last af sprængstof til brug ved minedrift i

Malaysias østlige regioner. Som moderskib brugte piraterne et kinesisk fiskerfartøj, *Shiuh Fu No. 1*, som de havde kapret i Det Indiske Ocean, og hvis besætning på 28 mand de tvang til at hjælpe med at kapre *Leopard*.

Angrebet fandt sted ud for Omans kyst, dagen efter at *Leopards* vagter havde forladt skibet. *Leopard* havde samlet vagterne op i den sydlige ende af Suezkanalen og brugt dem som beskyttelse under sejlturen gennem Adenbugten, der blev betragtet som piratplaget farvand. Skibet var stadigvæk pakket ind i pigtråd for at forhindre pirater i at klatre om bord fra stiger. Men dagen efter at vagterne forlod skibet, formåede pirater at komme om bord på *Leopard* gennem en smal passage i pigtråden. Under kapringen trykkede piraterne så voldsomt på nogle knapper til gearsystemet, at skibet ikke kunne sejle, og de kunne derfor ikke bringe det ind til Somalias kyst og bruge det som et element i forhandlingen med ejerne.[80]

Før piraterne bordede skibet, sendte kaptajn Eddy Lopez et nødopkald over radioen, som nåede frem til et japansk maritimt patruljefly. Et Nato-krigsskib, som befandt sig 250 sømil væk, blev øjeblikkelig kontaktet. Men da *Leopard* to dage senere endelig blev fundet i Det Indiske Ocean, var det tomt. Besætningen og piraterne var forsvundet.[81]

Den forsvundne besætning

Besætningen var blevet taget som gidsler. Da piraterne forstod, at skibet ikke kunne sejle, kidnappede de skibets seks besætningsmedlemmer: to danske mænd – den chilensk-fødte kaptajn Eddy Lopez og Søren Lyngbjørn – og fire filippinske besætningsmedlemmer. De førte dem til skibet *Polar*, der lå ud for Somalia kyst. Kort tid efter nåede de økonomiske krav frem til ejeren af *Leopard*, det danske rederi Shipcraft.

Kapringen af *Leopard* var lige fra begyndelsen unik: Angrebet fandt sted langt fra Somalia med et kinesisk fiskefartøj, som piraterne ifølge Søren Lyngbjørn havde kapret i nærheden af Madagaskar i december 2010. De måtte forlade *Leopard* og skibets last, som ejeren fandt uskadt efter nogle få dage. Og endelig – efter et halvt år på skibet *Polar* ud for kysten – besluttede piraterne at tage besætningen ind på land. Kapringen af *Leopard*

havde altså udviklet sig til en kidnapning. De indledende forhandlinger tog lang tid, sandsynligvis på grund af disse særlige omstændigheder.

“I halvandet år førte ejeren forhandlingerne med piraterne i total hemmelighed,” fortæller historiker og museumsinspektør Karsten Hermansen, som sammen med styrmanden Søren Lyngbjørn har skrevet en bog om Sørens oplevelser som gidsel.[82] “Bortset fra gidslernes familie og de danske myndigheder vidste ingen i Danmark, hvad der var sket. I denne periode flyttede piraterne besætningen fra skjulested til skjulested, idet de tydeligvis var bange for at blive opdaget. Endelig – i juli 2012 – fik de danske forhandlere besked om, at gidslerne ville blive frigivet inden for ti dage. De var nået frem til en aftale.” Men ud af det blå begyndte en af de danske formiddagsaviser, *Ekstra Bladet*, at rapportere om kidnapningen og lancerede kampagnen “Skal Eddy og Søren rådne op i Somalia?” “De havde sandsynligvis fået fat i historien fra en person, som boede i den samme landsby som Søren Lyngbjørn, en person, som med urette hævdede at være hans bedste ven,” siger Hermansen.

Ekstra Bladet bragte flere artikler om kapringen på avisens forside og hængte et kæmpebanner med omtale af kampagnen op på JP/Politikens Hus på Rådhuspladsen. Den danske offentlighed begyndte at kræve, at gidslerne skulle frigives. Mediekampagnen var også et vendepunkt for kidnapperne. Blot nogle få dage efter at Ekstra Bladet første gang bragte artikler om kidnapningen, fik de danske forhandlere at vide, at den oprindelige aftale var droppet. De var nødt til at begynde forfra. “Det var tydeligt, at piraterne havde fået kendskab til mediekampagnen i Danmark. De havde kontakter i den somaliske diaspora,” sagde Karsten Hermansen.[83] Det er i hvert fald meget usandsynligt, at de somaliske pirater kunne læse dansk og havde adgang til danske medier.

Den somaliske diaspora

Ifølge FN og Verdensbanken havde somaliske pirater i mange år haft forbindelser til diasporaen. I forbindelse med en undersøgelse udført af FN's Monitoring Group on Somalia and Eritrea blev der identificeret mange "pengeoverførsler mellem somaliske pirater og personer i den somaliske diaspora, overførsler som var knyttet til en række kapringer".[84] I en rapport om pirateri udarbejdet af Verdensbanken kan man læse, at banker i Nordamerika, Afrika, Asien og Europa alle har været impliceret i transaktioner "relateret til sager om pirateri og kidnapning ud for Somalias kyst".[85]

Piraterne, som havde taget *Leopards* besætning som gidsler, udnyttede dygtigt den danske mediedækning og brugte den somaliske diaspora i Skandinavien til at arrangere interview med gidslerne. En norsk-somalisk freelancejournalist udførte flere interview med gidslerne i en lejr, hvor de blev holdt fanget, og dokumenterede sit besøg med fotografier og videoer. "Dernæst solgte han historien til det danske medie. Alle i Danmark kunne se, hvordan de havde det. De levede under forfærdelige forhold," siger Karsten Hermansen.

Da kaptajn Eddy Lopez var blevet frigivet, afslørede han, at kidnapperne forud for interviewene havde slået ham og Søren Lyngbjørn for at få dem til at fremtræde mere skræmte og udsatte. Piraterne udøvede – sådan som det også skete i forbindelse med kapringen af *Malaspina Castle* – et psykologisk pres på forhandlerne ved at overdrive de forfærdelige forhold, som gidslerne levede under, for at mobilisere den danske offentlighed med henblik på en højere løsesum.

Eddy Lopez og Søren Lyngbjørn lagde efter deres frigivelse sag an mod *Ekstra Bladet* for at udnytte gidseltagningen. I maj 2016 vandt Eddy Lopez og Søren Lyngbjørn sagen mod *Ekstra Bladet*. Københavns byret vurderede, at *Ekstra Bladets* handlinger havde været forkerte. Avisen blev dømt til at betale Eddy Lopez og Søren Lyngbjørn hver 300.000 kr. De to sømænd var glade for dommen og sagde, at de ville give halvdelen af

pengene til de fire filippinske besætningsmedlemmer. *Ekstra Bladet* appellerede ikke dommen.

"Journalisterne var selvfølgelig ikke pirater," siger Karsten Hermansen. "De var imidlertid på en eller anden måde forbundet med kidnapperne gennem den somaliske diaspora i Danmark eller i Norge. Ellers ville personer som [journalisten] Abdifitah Gelle aldrig have fået adgang til gidslerne."[86] Det er interessant, at selv om kidnapperne flyttede gidslerne fra lejr til lejr af frygt for at blive opdaget og – muligvis – for at forhindre overfald fra rivaliserende kidnappere fra andre klaner, lod de journalister besøge gidslerne, mens de var fanget. De havde tydeligvis tillid til dem og de mellemmænd fra den somaliske diaspora, som havde arrangeret disse besøg.

De somaliske piraters forretningsmodel kræver investorer, og det er en fremherskende holdning i lokalbefolkningen, at pirateri ikke er en forbrydelse, men en nødvendighed for at overleve. Og heller ikke medlemmer af den somaliske diaspora havde de store forbehold over for at blive en del af pirateri-industrien. De hjalp både direkte og indirekte ved at tilvejebringe midler til familier og venner, som var involveret i branchen, de var med til at hvidvaske løsesummerne, og i sagen om de danske gidsler fra *Leopard* fungerede de med stor sandsynlighed som mellemmænd mellem medierne og piraterne med henblik på at sikre den højest mulige løsesum.

Således var pirateri også en god forretning for nogle somaliere i udlandet. Som det fremgik af en FN-rapport, "indbefatter pirateriets interessenter finansielle bagmænd/investorer, pirater, diasporasamfundet såvel som lokalsamfundet. Investorernes profiler varierer fra internationale forretningsfolk til lokale private investorer som for eksempel Sahra Ibrahim, en 22-årig fraskilt kvinde, som bidrog med et skulderbåret panserværnsvåben, som hun modtog fra sin eksmand i ægtefællebidrag, til en operation, der involverede et angreb på en spansk tunfiskerbåd. Hendes gevinst for investeringen af våbnet var 75.000 dollars på 38 dage."[87]

Ifølge Karsten Hermansen var den somaliske befolkning, både i Somalia og i Danmark, indirekte medskyldige i den situation, som gidslerne fra *Leopard* befandt sig i. "I Somalia blev pirateri, fordi løsepengene primært

bruges lokalt, selvfølgelig en indtægtskilde for befolkningen. Som sådan er pirateri accepteret. Der er intet alternativ. Overskuddet fra pirateri er en del af den nationale økonomi. Selv om dette ikke er tilfældet i Danmark eller nogle af de andre nordiske lande, udviser den somaliske diaspora i disse lande i vidt omfang den samme ligegyldighed over for gidslerne fra *M/S Leopard* som deres desperate slægtninge i Somalia."[88]

Efter at *Ekstra Bladet* og de danske medier begyndte at tale om kapringen af *Leopard* og kidnapningen af besætningen, tog somaliere i Danmark flere initiativer til fordømmelse af kapringen. Nogle ledere af de somaliske foreninger kritiserede endda åbent kidnapningen. Mange mennesker i Danmark delte imidlertid Karsten Hermansens opfattelse af, at denne kritik ikke var tilstrækkelig.

Kidnapningen af Eddy Lopez og Søren Lyngbjørn – kombineret med mediekampagnerne – skadede forholdet mellem danskere og somaliere i Danmark. Mange danskere begyndte at betragte somaliere med mistænksomhed. Mediekampagnen øgede ikke kun løsesummen, men gav også næring til racediskrimination og splittelse i samfundet. De parter, der fik gavn af kampagnen, var dels piraterne, som fik en højere løsesum end den, man oprindelig havde forhandlet sig frem til, dels de finansielle bagmænd, hvor end de kom fra, og dels selvfølgelig medierne selv.

"Mediekampagnen var moralsk forkastelig og var til fordel for piraternes forhandler," siger Karsten Hermansen. "For eksempel blev det på et tidspunkt afsløret, at ejeren af Leopard, som er fra Sverige, men bor i Danmark, købte et hus i Spanien for næsten 20 millioner dollars. Mange danskere var forargede. De tænkte: 'Hvordan kan han finde på det?' Piraterne derimod var sikkert glade for at få at vide, at han havde så mange penge." Denne information om ejerens likviditet blev med stor sandsynlighed benyttet under forhandlingerne.

Endelig – i april 2013 efter 839 dages gidseltagning – nåede man frem til en aftale. Løsesummen blev sat til 6,8 millioner dollars. Det var mange penge, et godt stykke over den gennemsnitlige somaliske løsesum på det tidspunkt.

Som i tilfældet med *Malaspina Castle* blev pengene kastet ned fra et chartret fly på et sted, som piraterne havde angivet. Der var to

nedkastninger: Den første var på 1,5 millioner dollars og var til Fadhi, piraternes leder. Den anden på 5,3 millioner dollars gik til resten af kaprerne og kidnapperne. Kaptajnen Eddy Lopez ledsagede piraterne under afhentningen af kufferterne og var med til at tælle pengene og bekræfte, at den korrekte sum var blevet leveret.

Hvidvaskning af profitter fra pirateri

Mens piraterne brugte deres andel i Somalia, var dette ikke tilfældet for de investorer, der levede i udlandet og tilhørte diasporaen. Således har det været vigtigt for dem at få hvidvasket kontanterne. Som rapporteret af FN's Monitoring Group on Somalia and Eritrea var det bedste og mest belejlige sted at gøre dette i Golfstaterne. For eksempel lokaliserede belgiske myndigheder i kølvandet på sagen om det belgiske skib *Pompei*, som blev kapret den 18. april 2012, bankkonti og identifikationsnumre i Dubai knyttet til den person, der havde forhandlet løsesummen.[89] "Desuden mener belgiske myndigheder, at pengene – efter udbetalingen af løsesummen – blev transporteret til Djibouti, hvorfra de blev overført til konti i Dubai."[90]

Fra 2006 til 2012 – i det somaliske pirateris storhedstid – fungerede Djibouti og Dubai som de primære transitlande for løsepenge. For at hvidvaske deres beskidte profitter og kunne sende dem til udlandet til investorerne foregav piraterne, at de store summer var tjent ved salget af kvæg til Dubai eller Forenede Arabiske Emirater. Midler fra sådanne virksomheder blev regelmæssigt overført mellem Djibouti og Dubai. Der blev fabrikeret fakturaer, hvor løsepengene stod opgivet som legale indtægter. Mange somaliske eksportører, som levede i udlandet, havde åbnet kontorer i Dubai og kunne uden problemer flytte penge frem og tilbage.

I en form for geografisk triangulering investerede den somaliske diaspora i pirateri fra der, hvor de nu boede – det kunne for eksempel være Nordamerika eller Nordeuropa – og hvidvaskede så profitterne via deres somaliske kontakter i Golfstaterne. Det var en meget indbringende forretning, hvor store pengesummer blev returneret til investorer i byer som Seattle og Vancouver såvel som til somaliere bosiddende i Skandinavien.

Det var meget, meget vanskeligt at opsnappe disse midler. De fleste af de penge, som blev sendt eller hjemført til Vesten, bevægede sig gennem hawala-systemet, det ældgamle islamiske system til pengeoverførsler. I Golfstaterne bevægede piraternes profitter sig gennem det islamiske banksystem forklædt som betalinger for varer. Derfor er det umuligt at finde ud af, hvor mange penge somalisk pirateri har genereret til somaliere i udlandet.

Pirateri var imidlertid – i lighed med kidnapningen af udlændinge i Sahel – en kortlivet affære. Som reaktion mod kapringer besluttede internationale rederier og forsikringsselskaber sig for at anbringe bevæbnede vagter om bord på skibene under hele turen og ofte endda at betale for en eskorte af bevæbnede fartøjer.

Således var det somaliske pirateri i slutningen af 2012 i alvorlige problemer. Rederibranchen og det internationale samfund havde formået at forsvare sig og slå igen. Somaliske pirater og deres investorer indså hurtigt, at pirateri-industrien inden for få år ikke længere ville være profitabel, og var derfor på jagt efter andre forretningsmuligheder – som supplement til kapring og kidnapning – såsom smuglingen af migranter til Yemen. I lighed med deres pendanter i Sahel udviklede somaliske pirater og jihadister sig til menneskekøbmænd, som profiterede af den somaliske og østafrikanske diasporas tragedie.

Fra pirater til menneskesmuglere

Somaliske pirater havde allerede fra 2009 – primært som en form for bibeskæftigelse ved siden af pirateriet – været involveret i smuglingen af migranter. Et eksempel: Da *Pramoni*, et singaporeansk tankskib med en besætning på 24 personer om bord, blev kapret, var piraternes skib på vej mod Puntland i Somalia – skibet havde været i Yemen for at sætte illegale immigranter af. Den 1. januar 2010 mødte piraterne under hjemturen *Pramoni* og besluttede sig for at angribe det. Kapringen lykkedes, og besætningen og skibet blev frigivet den 26. februar.[91] Dømte pirater har også indrømmet at have smuglet migranter fra Puntland til Yemen i forbindelse med, at de sejlede til Yemen for at hente våben til Somalia.

Det viste sig at være nemmere at være menneskesmuglere end pirater. Tidligere fiskere eller de menige pirater – alle slags billig somalisk arbejdskraft – kunne gøre det på egen hånd uden behov for investorer og uden at skulle involvere lokale militser. Fortjenesten var ikke dårlig: En enkelt rejse fra Bosaso i Puntland-regionen i Somalia til Yemen tog kun en dag og gav en indtægt på 10.000 dollars. Selvfølgelig var dette blot en tredjedel af, hvad en enkelt pirat kunne tjene efter en vellykket kapring, men ofte måtte man vente i månedsvis på at få udbetalt disse store summer. Så smuglingen af migranter var tiltrækkende for menige pirater, som ønskede hurtig profit.

Efterhånden som det på grund af bevæbnede vagter blev stadigt vanskeligere at kapre skibe og kidnappe besætninger, voksede menneskesmuglingen fra at være en bibeskæftigelse til at være de somaliske piraters primære beskæftigelse. "Fra 2012 og fremefter faldt antallet af kapringer udført af somaliske pirater drastisk, hvilket også de faldende præmier for forsikringer mod kidnapning viser," forklarer Giacomo Madia.

Ligesom AQIM-kidnappere havde udviklet sig til smuglere af vestafrikanske migranter, som søgte et bedre liv i Europa, udviklede somaliske pirater sig til smuglere af østafrikanske migranter, der søgte et bedre liv i Saudi-Arabien og i de rige Golfstater.

Desperate valg

I 2012 publicerede Dansk Flygtningehjælp resultatet af en undersøgelse – udført i Yemen i perioden maj-juni i 2012 – af smuglingen af etiopiske migranter. Denne forskningspublikation, som bærer titlen *Desperate Choices*, var skrevet på baggrund af interview med 130 personer, som havde været ofre for disse menneskesmuglere. Konklusionerne var chokerende. "Migranter på vej til Golfstaterne har en meget høj risiko for at blive ofre, nogle gange med dødelig udgang, for kidnapning, tortur, seksuelle overgreb, bortførelse og afpresning," lyder det i resumeet.

Selv om det kun tager en dag og koster mellem 80 og 150 dollars at blive smuglet fra Djibouti eller Bosaso til Yemen, vil mange af de mennesker, som har sådanne midler til rådighed, miste deres frihed under overfarten,

nøjagtig sådan som det er sket for migranter på vej gennem den libyske ørken. "Vi var omkring 70 migranter, heraf nogle unge kvinder, på en lille båd. Der var fire yemenitiske smuglere om bord. De voldtog de unge kvinder på båden for øjnene af os. Vi kunne ikke bevæge os eller sige noget, og kvinderne var allerede blevet solgt til yemenetiske menneskehandlere," fortæller en etiopisk dreng om sine oplevelser på en båd i 2011.[92] Når de ankom til Yemen, solgte menneskesmuglerne kvinder til forskellige aktiviteter, herunder som tjenestefolk til saudiarabiske familier, der lader dem arbejde under slavelignende forhold.

Kriminelle bander fangede – ofte ifølge hemmelige aftaler med menneskesmuglere – tit migranter tæt på den yemenitiske kyst, som beskrevet af en etiopisk dreng, der blev interviewet af Dansk Flygtningehjælp i Haradh. "Da vi kunne se den yemenitiske kyst, standsede båden. En af de to mænd om bord råbte til en på yemenitisk. Vi troede, at han var i tvivl om, hvor han var. Senere indså vi, at han ventede på, at kidnapperne ankom, før han lod os gå i land."[93] Da to lastbiler med bevæbnede mænd dukkede op, lod smuglerne migranterne gå fra borde. De var tvunget til at svømme det sidste stykke ind til kysten, hvor kidnapperne ventede på dem. Migranterne blev smidt ind bag i lastbilerne og kørt til et sted i ørkenen, hvor de blev holdt som gidsler, indtil deres familier eller venner betalte løsesummer for deres frigivelse.

I nogle tilfælde sker der det, at menneskesmuglerne i stedet for at kaste migranterne i armene på kidnappere selv bortfører dem. I Libyen såvel som i Yemen udsætter menneskesmuglerne migranterne for fysisk mishandling for at tvinge deres familier til at betale løsepenge. "De holdt os som fanger, indtil vi fik penge fra vores venner eller slægtninge i Etiopien," forklarede en mandlig etiopisk migrant. "Hvis der blev sendt penge fra vores venner eller slægtninge, blev vi sat på fri fod. Hvis ikke, kunne vi risikere at blive banket til døde. Vi var i begyndelsen 35 mennesker i vores gruppe, men tre af vores venner døde som følge af de tæsk, de fik."[94] I 2012 var løsesummen på mellem 100 og 300 dollars for en af disse migranter.

De mennesker, som ikke har nogen til at hjælpe sig, betragtes som ubrugelige varer. "Jeg havde ingen, som kunne sende penge for at få mig frigivet, så jeg fik mange tæsk, og min hånd blev sømmet fast til gulvet,"

fortalte en 22-årig etiopisk mand. “Efter to måneders lidelser blev jeg, da de erkendte, at jeg ikke havde nogen penge, smidt ud i ørkenen.”[95]

De personer, som formår at overleve, ender ofte på gaden. Rapporter fra byen Haradh i det nordøstlige Yemen i 2012 peger på, at så mange som “12.000 altovervejende etiopiske migranter, mange i en elendig forfatning, sov […] på gaderne og overlevede ved at tigge og lede efter mad i skraldespande.”[96] Hver eneste dag møder International Organization for Migration migranter i Haradh, som er flygtet fra eller har overlevet kidnapning, voldtægt eller tortur. Mange er uledsagede børn eller ældre mennesker.

Trods de elendige vilkår, som disse migranter lever under, fortsætter menneskesmuglingen ustraffet og forbliver en mindre risikabel aktivitet end pirateri for somaliske kriminelle, eftersom intet internationalt initiativ, der bare minder om det, der er blevet taget for at forhindre pirater i at kapre handelsskibe, er blevet taget for at redde ofrene for menneskesmugling. Som *Daily Telegraphs* korrespondent Colin Freeman, som selv har været kidnappet i Somalia, formulerer det, er EU – i skarp kontrast til den store indsats mod pirateri, Operation Atalanta – relativt ligeglad med pirater, når de tager menneskesmuglerhatten på.[97] “Når man tager i betragtning, at de samme bander ofte kontrollerer begge brancher, kunne man godt have forventet, at menneskesmugling ville være en lige så høj prioritet for de internationale flådepatruljer som pirateri,” skrev Freeman.

Men “da *HMS Cornwall* [i 2009] stødte på en jolle lige uden for Bosaso, som var fyldt til randen med mennesker, gjorde vi ingenting. Cornwalls orlogskaptajner forklarede, at det ikke var deres opgave at stoppe menneskesmuglere – for det første fordi de ikke havde plads til flygtningene, og for det andet fordi banderne havde for vane at smide passagererne over bord, hvis de blev jagtet. *Cornwall* ville have været forpligtet til at komme menneskene i vandet til undsætning, hvilket ville give smuglerne mulighed for at slippe væk.”[98] Freeman konkluderer, at EU’s operationer til bekæmpelse af pirateri “er helt og aldeles ubrugelige til at bekæmpe menneskesmuglere”.

Dette smuthul i den internationale retshåndhævelse muliggør også et internationalt samarbejde mellem smuglere og deres internationale investorer, herunder mange i den somaliske diaspora. Ligesom kriminelle joint ventures smuglede mennesker fra Vestafrika til Europa og fra Østafrika til Golfstaterne, udfolder et lignende fænomen sig i Syrien i kølvandet på borgerkrigen. Som det senere vil blive diskuteret, bliver overskuddet fra kidnapninger – betalinger af løsesummer – ofte brugt til startkapital for smuglingen af desperate mennesker. Det nyeste kapitel i denne forfærdelige fortælling er flugten fra Syrien og Irak til Europa. Selv om der er blevet påvist en gensidig afhængighed mellem kidnapning og menneskesmugling, har der ikke været synderlig fokus på dette. Betalingen af løsesummer er vestlige staters bedst bevarede hemmelighed.

Kapitel 6
Illusionsnumre i den syriske borgerkrig

I Syrien åbnede Bashar al-Assads blodige reaktion på det arabiske forår i 2011 for en sand Pandoras æske af politisk vold. Omfattende kriminalitet og de økonomiske støtter bag denne stedfortræderkrig gav næring til en hastig vækst af væbnede og kriminelle grupper forklædt som oprørere. Kriminel jihadisme blev hurtigt også meget udbredt i dette hjørne af verden, og kidnapning var fra begyndelsen en af disse jihadisters foretrukne ulovlige aktiviteter.

Løsesummer udviklede sig til en af de primære kilder til finansiering af Assad-regimet, især i det nordlige Syrien i områder, hvor oprørerne og jihadisterne kæmpede mod styrker, der var loyale over for regimet i Damaskus. Det primære mål var den syriske befolkning.

“Jeg ejede en isfabrik i det nordlige Syrien i nærheden af Aleppo,” forklarer Mohammed, som afviste at fortælle sit fulde navn. Jeg mødte ham i Milano i nærheden af hovedbanegården en solrig efterårsdag i 2015. Han fremtrådte anderledes end de andre flygtninge og udstrålede en elegance selv i sit billige tøj. Mohammeds måde at bevæge sig på røbede, at han havde været en meget velstående mand. Han sagde, at hans far, som stadigvæk bor i Damaskus, ejer 20 lejligheder i hovedstaden, ejendomme, som i dag ingenting er værd. Da jeg mødte Mohammad, var han ludfattig. Han havde

brugt sin formue på at sende sin familie til Tyrkiet og på at overleve på egen hånd i Syrien i to år for til sidst at flygte til Europa.

Mohammad fortæller: "En morgen kørte jeg på arbejde og blev stoppet af politiet på den gade, hvor min fabrik lå. De sagde til mig, at oprørerne nu kontrollerede gaden. De sagde ikke, om det var Den Frie Syriske Hær eller en jihadistgruppe. Det eneste, politiet ville sige, var, at jeg ikke kunne komme igennem. Det var i begyndelsen af 2012. Et år senere sendte jeg min hustru og min datter til Istanbul, hvor de stadigvæk befinder sig. Jeg blev og ventede indtil sidst i 2013, hvor regeringsstyrkerne endelig generobrede området, og jeg fik lov til at vende tilbage til min fabrik. Der var intet tilbage. De havde plyndret alt. Jeg bestemte mig for at gå hen til politistationen og spørge, hvad jeg kunne gøre, om jeg på nogen måde kunne få mine tab erstattet. De smed mig i fængsel og beskyldte mig for at støtte oprørerne.

Der var mange mennesker som mig i den samme celle, forretningsmænd, som havde mistet alt på grund af borgerkrigen, og nu beskyldte regimet os for at være en del af oprøret. De gav os ofte tæsk, ofte blot som tidsfordriv. Det var et mareridt. Så lykkedes det for min familie at betale for min frigivelse. Min løsesum lød på 10.000 dollars. Så snart jeg kom ud, flygtede jeg til Europa."[99]

Helt fra begyndelsen af borgerkrigen viste kidnapningen af velstående syrere sig at være en hurtig og profitabel måde at finansiere konflikten på. Assads politibetjente og militære officerer udviklede sig til brutale gidseltagere. De brugte regimets fængsler til at indespærre syriske gidsler under grusomme forhold: De torturerede dem, beskyldte dem for at være oprørere eller sympatisører og tvang deres familier til at betale løsesum for deres frihed.

"Min bror og jeg ejede en tøjfabrik i Aleppo," fortæller Mohammad Jamil Hassan, en syrisk flygtning, som søger asyl i Danmark. "Vi beskæftigede 85 mennesker. Det var en meget god virksomhed. Men så, en dag i juni 2013, kom Den Frie Syriske Hær og konfiskerede fabrikken. De sagde, at de havde brug for den og ville indrette et hospital der. Bygningen var kun i ét plan og var meget stor med store vinduer hele vejen rundt. De kom fuldt

bevæbnede og smed os ud. Min bror var der ikke den dag. Jeg forsøgte at protestere, men de skubbede mig ud og rettede en pistol mod mit hoved. Så jeg gik. For enden af vejen blev jeg stoppet af politiet. De spurgte mig, hvad der foregik. Jeg sagde, at Den Frie Syriske Hær havde taget min fabrik og truet mig med en pistol. De sagde, at jeg løj. De lagde mig i håndjern og smed mig i fængsel, hvor de beskyldte mig for at tilhøre oprørerne og for at have givet min fabrik til Den Frie Syriske Hær af egen fri vilje. Jeg tilbragte en måned i fængsel. Der var så mange mennesker i cellen, og forholdene var rystende: Vi var nødt til at drikke beskidt vand og spise rester, vi fik aldrig lov til at vaske os, der var mange, som blev syge, nogle døde. Jeg fik ofte tæsk. Til sidst betalte min onkel løsesummen, 12.000 dollars, til det lokale politi."[100]

Sommetider tjente både regimet og oprørerne penge på bortførelsen af en velstående syrer. "En politimand kom og førte mig ud i fængselsgården. Han låste hoveddøren op og gik så hen for at ryge en cigaret i den modsatte ende af gården. Jeg gik langsomt hen til indgangen og slap væk," fortsætter Hassan. "Udenfor ventede min onkel i bilen. Jeg satte mig ind, og han kørte nordpå, mod grænsen til Tyrkiet. Jeg fik ikke engang sagt farvel til min kone. Nogle få kilometer fra grænsen overdrog han mig til to banditter fra Aleppo. Jeg kendte dem godt. De var småforbrydere, men havde for ikke så lang tid siden sluttet sig til en af de jihadistiske væbnede grupper. De kørte i en stor pickup – en af dem, du ser på tv, når de viser Islamisk Stats parader. Den var spritny og havde stadigvæk saudiske nummerplader. De kørte mig over grænsen til Tyrkiet. Min onkel betalte dem 2.000 dollars. Før han tog af sted, gav han mig en lille pose fuld af kontanter – 'til rejsen til Europa,' sagde han. Jeg så aldrig min onkel igen."[101]

Efterhånden som den syriske borgerkrig skred frem, blev det åbenlyst, at de stridende grupper kidnappede forskellige slags mennesker. Mens Assads regime koncentrerede sig om at bortføre velstående syrere og folk fra middelklassen, fokuserede jihadisterne og oprørerne på udlændinge, som var millioner af dollars værd. Begge former for bytte var lette at fange. Regimet satsede på kvantitet, oprørerne på kvalitet. Nogle gange endte vestlige journalister imidlertid i hænderne på Assad-regimet, og syrere blev bortført af oprørere.

"Jeg havde tilbragt to uger i al-Qamishli i det nordøstlige Syrien, før jeg den 15. februar 2015 blev kidnappet af Assad-regimets efterretningstjeneste," fortæller Joakim Medin, en svensk journalist. "På det tidspunkt var al-Qamishli en delt by. Den ene del af byen var kontrolleret af Assad-regimet, den anden af kurdiske oprørere. Jeg var *embedded* med oprørerne. Den formiddag tog min tolk, Sabri Omar, mig med hen for at interviewe det kurdiske færdselspoliti, og vi gik ned ad en gade, som blev delt af begge parter. Jeg gik sammen med min tolk, da vi blev stoppet af en af regimets patruljer. De tvang os ind i en bil, gav Sabri en hætte på, så han ikke kunne se noget, og kørte os hen til den del af byen, som de kontrollerede. De låste mig inde i en isolationscelle i totalt mørke og anbragte min tolk i en celle med 25 Islamisk Stat-sympatisører. Gennem en lille åbning kunne jeg se et kontor, hvor de torturerede folk. Jeg så en 14-årig dreng blive tortureret under et forhør. Han sad på gulvet, og de slog ham igen og igen."

Efter 3½ dag blev Joakim Medin og hans tolk bragt til Damaskus. De fløj med et almindeligt fly med civile om bord. Folk så på dem – i håndjern, forslåede og beskidte – men sagde eller gjorde ikke noget. I Damaskus blev de fængslet i Afdeling 300, fængslet for spioner og spionage.

"Ingen vidste, hvem der havde kidnappet mig," sagde Medin. "De kontaktede ikke min familie eller de svenske myndigheder. Jeg kunne have tilbragt resten af mit liv med at blive flyttet fra det ene fængsel til det andet og blive afhørt af de forskellige efterretningstjenester. Jeg kunne have været forsvundet i Assad-regimets helvedeslignende fængselssystem. […] Men heldigvis vidste kurderne, at de havde mig, så de førte hemmelige forhandlinger for at få mig på fri fod. Det endte med, at de byttede os for to højtstående syriske officerer, som de havde fanget."[102]

I seng med fjenden

I april 2013 rejste den italienske journalist Domenico Quirico og den belgiske gymnasielærer og krigsreporter Pierre Piccinin da Prata ind i Syrien fra Libanon. De havde lagt deres sikkerhed i hænderne på en af de mange syriske oprørsgrupper. Det skulle de ikke have gjort. I nærheden af byen al-Qusayr kidnappede Abu Omar-brigaden, en gruppe tilknyttet

Farouk-brigaden, dem og krævede en løsesum på 10 millioner dollars.[103] Farouk-brigaden, der blev dannet i sommeren 2011, var en del af Den Frie Syriske Hær, som på det tidspunkt var den største oprørsgruppe mod Assad. Quirico og Piccinins kidnappere tilhørte den gruppe af 'moderate' oprørsgrupper, som Vesten havde støttet siden den syriske borgerkrigs udbrud.

De to mænd var på ingen måde de første vestlige reportere eller akademikere, der blev forrådt og taget som gidsler af en oprørsgruppe inden for det territorium, som oprørerne kontrollerede. Blot nogle få måneder tidligere havde en lignende bortførelse fundet sted i det nordlige Syrien.

Et årti efter, at al-Qaeda i det Islamiske Maghrebs påbegyndte sin kriminelle jihadisme i Sahel, og nogle få år efter fremkomsten af denne kriminalitetsforms maritime version ud for Somalias kyster havde den kriminelle jihadisme bredt sig til Syrien. Det særlige ved den syriske variant af denne kriminalitetsform var, at den grundlæggende cocktail bestående af kriminalitet og jihad blev kombineret med sekulære, væbnede styrker, som tilhørte oprøret mod Assad, og som med urette af Vesten blev betragtet som de 'moderate' syriske styrker, *the good guys*.

Det tåbelige i disse betegnelser blev stillet til skue allerede før kidnapningen af Quirico og Piccinin, da bevæbnede mænd i december 2012 bortførte Richard Engel, en amerikansk krigskorrespondent, sammen med fem andre medlemmer af et team fra NBC News. De rejste under ekskorte af en delingsfører fra Den Frie Syriske Hær ved navn Abdelrazaq. Nogle få kilometer inde i Syrien, efter at have krydset den kendte grænseovergang Bab al-Hawa, kom de til et checkpoint, som var kontrolleret af en gruppe, som de mente var *shabiha*, 'skyggemændene', en shiitisk milits, der var trænet af iranerne, og som tidligere havde skaffet stoffer og kvinder til det syriske regimes elite. Siden borgerkrigens udbrud havde de imidlertid udviklet sig til en slags tortur/døds-patrulje for Assad. Gidslerne blev bundet og fik bind for øjnene og tilbragte fem dage på et sted, som blev kaldt for 'gården'.[104]

Engels kidnappere var ikke særlig professionelle. Mens de søgte efter værdigenstande blandt gidslernes ejendele, var de uforvarende kommet til

at aktivere nødsenderen med indbygget GPS. NBC kunne således se, hvor gården lå, og efter nogle få dage fandt kidnapperne ud af dette. De gik i panik og overvejede at dræbe gidslerne, men militærchefen for området, Abu Ayman, stoppede dem. Engel fandt senere ud af hvorfor: Abu Ayman forhandlede med amerikanerne om våben og ønskede ikke, at en amerikansk journalist blev dræbt inden for det område, han kontrollerede.[105]

Mens de blev holdt som gidsler, sikrede kidnapperne sig, at Engel og hans kolleger troede, at de tilhørte Assad-regimet: De talte med stærk alawitisk accent, drak og røg cigaretter. På den femte dag blev gidslerne sat ind i en varevogn og fik at vide, at de ville blive kørt til Foua, et tilholdssted for Hizbollah. De blev undervejs stoppet ved et checkpoint. Efter en skudveksling blev de reddet af en gruppe, som hævdede at være en del af Den Frie Syriske Hær. Engel skrev en lang og bevægende artikel om sin kidnapning og redning i *Vanity Fair*, hvor han beskrev sine shiitiske gidseltageres brutalitet. Det var først i 2015, efter en grundig undersøgelse, at Engel og hans folk fandt ud af, at deres bortførelse og redning havde været iscenesat.[106]

Kidnapperne var i virkeligheden sunnier, som tilhørte en kriminel bande, der indgik i skiftende alliancer, og de folk, som foregav at redde Engel og hans kolleger, var fra samme bande. Abu Ayman kendte til planen og var kendt for at samarbejde med lederen af gruppen, som kontrollerede den gård, hvor Engel og hans kolleger var blevet ført hen. Denne leder var Ezzo Qussab, en sunni med et voldeligt omdømme. Flere lokale kilder siger, at selv om Qussab kaldte sig selv for oprørsleder, var han "nærmere leder af en forbryderbande".[107] De syriske oprørstyrker var langt fra at være den romantiserede hær af frihedskæmpere, som blev født ud af det syriske arabiske forår, men myldrede i stedet med jihadister, banditter, krigsherrer, forbrydere og terrorister, som konstant var på jagt efter penge og våben.

Bandens mangel på ressourcer og ekspertise taget i betragtning er det sandsynligt, at Qussab havde planlagt at sælge gidslerne til en større gruppe, sådan som det skete for to japanske gidsler, som blev kidnappet i 2014 og solgt videre til Islamisk Stat. Det er almindelig anerkendt, at kun organisationer som al-Nusra eller Islamisk Stat har ressourcerne og

faciliteterne til at købe og have fanger i månedsvis, nogle gange årevis, mens de forhandler om løsesummen.

Fire måneder efter, at Engel og hans kolleger var blevet kidnappet, blev Piccinin og Quirico kidnappet af kriminelle gidseltagere af samme slags. "Lederen af gruppen, der holdt os som gidsler, var en selvudnævnt 'emir', som gerne ville tiltales som Abu Omar, et tilnavn," skriver Quirico. "Han havde dannet sin brigade ved at rekruttere lokale folk, primært banditter og kun i mindre grad islamister eller revolutionære. Abu Omar gav en islamisk fernis til sin bandes kriminelle aktiviteter og havde forbindelser til Faroukbrigaden, den gruppe, som dernæst fik fingre i os. Farouk-brigaden er en velkendt brigade i den syriske revolution, en del af Det Syriske Nationalråd, og dens repræsentanter har afholdt møder med europæiske regeringer."[108] Som Quirico for sent indså, var hans gidseltagere, selv om de nød Vestens tillid, en gruppe "somaliskinspirerede banditter, som brugte en islamisk fernis og revolutionen som påskud til at kontrollere forskellige territorier, afpresse penge af lokalbefolkningen, kidnappe mennesker og fylde deres egen pengekiste".[109]

Det, der skete for Quirico og Piccinin og for Engel og hans team før dem, var ikke noget nyt. Så tidligt som i 2012 var flere grupper i de syriske oprørsstyrker begyndt at betragte journalister og hjælpearbejdere som et let og indbringende bytte. Det var imidlertid kun få udlændinge, som var klar over denne fare. Som Joanie de Rijke, en undersøgende journalist fra Holland, forklarer: "Den almindeligt accepterede fortælling var meget enkel: Assadregimet er ondt, og alle, som bekæmper det, er gode." Midt i den syriske borgerkrigs kaos var de vestlige medier overbeviste om, at kun de styrker, som var loyale over for Assad-regimet, kidnappede vestlige journalister. Det var en naiv opfattelse, som den iscenesatte bortførelse af Richard Engel i første omgang kun forstærkede, og som fortsat er vanskelig at få bugt med. I slutningen af 2013 hørte Federico Motka, mens Islamisk Stat holdt ham som gidsel i Aleppo, amerikaneren James Foley, som han kendte, recitere fra Koranen i en nærliggende celle. Han sagde til Marc Marginedas og de andre vestlige gidsler, at James Foley sad fængslet i det samme fængsel. Marginedas blev chokeret, fordi han som alle andre troede, at Foley var blevet kidnappet af Assad-regimet og ikke af oprørerne.[110]

Journalister var så naive og uvidende at lægge deres liv i hænderne på 'oprørsgrupper', selv efter at kolleger under disse gruppers beskyttelse var blevet kidnappet. "I modsætning til i Irak, hvor den mediedækning, som ledsagede begivenhederne, øjeblikkelig fik os til at indse, at der var en enorm stor risiko for at blive kidnappet, fremstod denne mulighed i Syrien stadigvæk i et uklart lys. Det virkede ikke til at være rigtig farligt," skriver Javier Espinosa i *El Mundo*.[111] Espinosa blev sammen med fotografen Ricardo García Vilanova kidnappet af Islamisk Stat i september 2013 i provinsen Raqqa, da de var på vej tilbage til Tyrkiet. På det tidspunkt rejste de under Den Frie Syriske Hærs beskyttelse. Lige før de tog af sted, havde deres tolk advaret dem om, at jihadisterne betalte op til 100.000 dollars for udenlandske journalister.

"I Syrien valgte medierne i realiteten side. Det brød med vores professions vigtigste regel, og dette er grunden til, at der ikke har været nogen rapporter om syrere, som bakkede Assad-regimet op," skriver de Rijke. De, der forsøgte, blev ignoreret. For eksempel blev den italienske journalist Monica Maggioni, som i dag er chef for den italienske tv-station Rai, stærkt kritiseret for at interviewe Assad i 2013 og 2015.[112]

Mediernes valg af side i konflikten forhindrede dem også i at rapportere om Islamisk Stat og den rolle, som denne bevægelse spillede i oprøret fra 2012 til 2014. Fortællingen var altid den samme: Den Frie Syriske Hær, en sekulær styrke, ønsker at befri Syrien fra Assads diktatoriske regime. Når man lytter til de historier, der fortælles af journalister og fotografer, som har været kidnappet af grupper, som har været knyttet til deres eskorte, fiksere eller chauffører, har man på fornemmelsen, at de alle er ofre for en slags Hemingway-syndrom: Krigskorrespondenter, som støtter oprøret, stoler på oprørerne og lægger deres liv i deres hænder, fordi de tror, at de i en eller anden forstand er i forbund med dem. Dette er selvfølgelig ren fantasi. Den syriske borgerkrig har ikke meget til fælles med den spanske borgerkrig. Oprøret er blot en manifestation af den kriminelle jihadisme, et moderne fænomen, hvor man kun er loyal over for en eneste ting: *penge*.

Et år efter sin frigivelse lykkedes det for Piccinin at finde frem til og interviewe en af sine gidseltagere i Libanon. Da den tidligere kidnapper blev spurgt, hvorfor han krævede penge for at frigive Quirico og ham selv,

som kidnapperen jo vidste, var "venner af revolutionen", svarede manden, at velvillige journalister ikke kunne bruges til noget. Oprørerne havde brug for "penge til at købe mad og våben",[113] og løsesummer på millioner af dollars gav dem mulighed for det.

Oprørerne var ligeglade med vestlige journalister, som ofte blev betragtet som uvidende og ude af stand til at forstå den komplekse borgerkrig. Piccinins kidnapper beskrev Quirico som en person, som "ikke ved noget som helst om Syrien. Han nægtede at lære arabisk for at tale med os. […] Han vidste intet om vores kultur, vores grupper og vores mål."[114] I modsætning til Ernest Hemingway under den spanske borgerkrig blev journalister, som rapporterede om Syrien, ikke respekteret. De blev blot betragtet som varer, der kunne ombyttes til store løsesummer.

Finansiering af kriminalitet og terrorisme med løsepenge

I stærk modsætning til mediernes sort/hvide og forenklede billede af den syriske borgerkrig er stamtræet for de såkaldte 'moderate' væbnede organisationer – de organisationer, som præsident Obamas store koalition siden 2014 åbent har støttet gennem bombetogter, militærtræning, levering af våben og endda penge – meget kompliceret. Det forekommer mest af alt at være et incestuøst netværk af alliancer, personlige relationer, dobbeltspil, ad hoc kriminelle partnerskaber og samarbejder mellem små til mellemstore væbnede grupper, som alle opererer i et politisk vakuum. For disse bander blev stedfortræderkrigen i Syrien et skalkeskjul for at tjene penge enten gennem bidrag fra de økonomiske støtter eller gennem kriminelle aktiviteter såsom kidnapning, det hele på bekostning af lokalbefolkningen eller udlændinge som Quirico, Piccinin og Engel. Alliancer blev indgået og brudt med øje for disse mål, og de vestlige medier og regeringer havde svært ved at følge med i udviklingen.

Som en tidligere spansk kamppilot, Luis Munar, fortæller: "I 2012 besluttede jeg mig for at tage til Syrien for at hjælpe oprørerne i deres kamp mod Assads regime."[115] Munar lukkede sin sikkerhedsvirksomhed og sluttede sig til oprørerne, "fordi de tydeligvis ikke havde forstand på at kæmpe. Jeg trænede blandt andet Farouk-brigarden, en del af Den Frie Syriske Hær, som i 2012 havde mere end 12.000 krigere. Oprørerne bestod

af mange forskellige grupper, som i 2011 og 2012 blev finansieret af Golfstaterne. Jeg så folk fra Saudi-Arabien og Qatar uddele store beløb i kontanter, enten i dollars eller i tyrkiske lira, til de forskellige grupper, herunder Farouk-brigaden. Pengene blev givet til lederen, som herefter fordelte dem blandt sine krigere. Det var deres løn."

Sommetider havde de økonomiske støtter taget journalister og tv-hold med fra deres hjemland for at dokumentere deres engagement i den syriske borgerkrig. "Jeg så, at krigerne iscenesatte falske kampscener til qatarsk tv, sådan at tv-holdet kunne filme slaget uden nogen form for risiko. Jeg var vidne til en af disse falske scener en nat. Det hele blev iscenesat af Farouk-brigaden, mens jeg trænede dem. De skød ud i den mørke nat, men der var ingen fjender derude," husker Munar.

De økonomiske støtter gav næring til en propagandamaskine i Syrien og i udlandet, som forvirrede alle, herunder Vesten. Iagttagere, som så iscenesatte slag, troede, at oprørerne var ved at vinde, selv om oprøret i virkeligheden langsomt sank ned i den kriminelle jihadismes kviksand. Vesten og medierne blev dybest set snydt af deres allierede i Golfstaterne og af oprørerne.

Selv om der i begyndelsen var rigeligt med penge, kunne de forskellige oprørsgrupper aldrig få nok. Efterhånden som Islamisk Stat blev stærkere, "besluttede de økonomiske støtter at investere i denne organisation og holdt op med at finansiere de andre grupper, herunder Farouk-brigaden. På et tidspunkt i vinteren/foråret 2012-2013 tørrede midlerne ud," fortæller Munar. Dermed blev det nødvendigt at blive en del af kidnapningsindustrien.

Det var på det tidspunkt, at Farouk-brigaden begyndte at kidnappe udenlandske journalister. Som Piccinins kidnapper bekræftede, da han senere blev spurgt, hvad han havde brugt løsesummen til: "Det er meget enkelt: Vi får ingen støtte uden for Syrien – jeg mener, fra andre lande. Heller ikke fra Golfstaterne, som stoppede med at hjælpe os. Så vi havde brug for de her penge til at købe våben, mad, medicin osv. Vi har ikke noget valg, hvis vi vil overleve og fortsætte med at kæmpe."[116]

Kidnapningen af Quirico og Piccinin var et kløgtigt træk af Farouk-brigaden og dens medsammensvorne. Ifølge Motaz Shaklab, som tilhører oppositionen til Assad, Det Syriske Nationalråd, og som fungerede som den italienske regerings forhandler med kidnapperne, betalte de italienske myndigheder 4 millioner dollars for de to gidsler. De belgiske myndigheder nægtede at deltage, så italienerne forhandlede og betalte for begge gidsler.[117] Det var i betragtning af, at gidseltagerne i første omgang havde krævet ti millioner dollars, en god aftale for *la Farnesina*, det italienske udenrigsministerium.

Også for de sekulære oprørere var det at slutte sig til jihadisterne en anden måde at finansiere deres operationer på, også selv om det betød, at de skulle være religiøse. "For at få økonomien til at hænge sammen dannede Farouk-brigadens krigere en islamisk gruppe, som blev en del af Den Islamiske Front, som stadigvæk fik penge tilført fra forskellige økonomiske donorer," fortsatte Munar. "Farouk-brigaden havde naturligvis på intet tidspunkt været en religiøs gruppe. Den var sekulær, også selv om der var medlemmer, som var religiøse. Krigerne bevægede sig imidlertid, motiveret af den løn, de kunne få, frit fra den ene gruppe til den anden. Det endte med, at alle medlemmerne af Farouk-brigaden blev en del af andre islamiske grupper. Nogle gik til al-Nusra, mens andre sluttede sig til Islamisk Stat. Dette var organisationer med penge."

Syriens menneskekøbmænd

Trods de særlige omstændigheder, som kendetegner de syriske oprørsstyrker, har Syriens menneskekøbmænd mange fællestræk med deres pendanter i det vestlige og nordlige Afrika. I Syrien var potentielle vestlige gidsler journalister og hjælpearbejdere, ikke turister som i Sahel, men i Syrien opstod der – i lighed med i Sahel – et netværk af kriminelle grupper, som specialiserede sig i bortførelse af udlændinge, grupper bestående af tidligere oprørere og jihadister. De bortførte folk, ofte for at sælge dem videre med det samme.

Som en syrisk forhandler, jeg mødte i Paris, forklarede: "Netværket strakte sig ind i Tyrkiet, mediernes eneste adgang til Syrien." Tidligere syriske oprørere eller gemene forbrydere "foregav at være flygtninge og slog sig

ned i de byer, hvor journalister ledte efter fiksere og chauffører, som kunne få dem ind i Syrien". Ifølge forhandleren tilbød disse forklædte oprørere hjælp til deres udvalgte ofre. "Nogle gange lovede de dem unikke historier om borgerkrigen." Engel fik for eksempel at vide, at han kunne filme fire iranske og to libanesiske krigere, som den Frie Syriske Hær holdt tilfangetaget som bevis for, at den iranske regering og libanesiske væbnede grupper direkte støttede præsident Bashar al-Assad og hans dødspatruljer. Journalister, som ikke kunne modstå disse lokkemidler, gik direkte i bortførernes fælder.

De nemmeste ofre var de mindst erfarne, freelancejournalisterne, ofte helt unge mennesker, som rejste alene med et kamera og en båndoptager. Professionelle journalister som Quirico, Piccinin, Engels NBC-hold og mange andre, herunder den erfarne franske krigskorrespondent Didier François, en 53-årig reporter for den franske radiostation Europa, var imidlertid ikke immune over for bortførelse. François endte i Islamisk Stats fængsler sammen med andre udenlandske gidsler, herunder James Foley og to andre franske journalister, Nicolas Hénin og Pierre Torres, som blev kidnappet i nærheden af Raqqa i juni 2013.

Ifølge den syriske journalist Omar al-Muqdad, som arbejder for BBC, var den chauffør, som i juni 2013 kørte Didier François og den 23-årige fotograf Edouard Elias ind i Syrien, den samme person, som et år senere kørte to japanere ind i landet, hvor de blev kidnappet i to separate hændelser.[118] Dette kan næppe være et tilfælde.

De to franske journalister blev kidnappet ved et checkpoint nord for Aleppo kort tid efter at have krydset grænsen. Tungt bevæbnede mænd stoppede bilen, lagde de to mænd i håndjern og sagde til dem på engelsk, at de ikke skulle være bange – de skulle blot tjekke deres identitet. Chaufføren hævder, at han fik besked om at forlade åstedet, hvilket han ikke skulle have at vide to gange.[119]

Del 2

Kapitel 7

Forhandleren[120]

“JEG ER EN PRIVAT FORHANDLER i kidnapningssager. Jeg har ingen skrupler ved at sige, at jeg gør, hvad jeg gør, for at tjene penge, og mine tjenesteydelser er ikke billige. Jeg er ikke en velgørenhedsorganisation. Jeg er professionel.

Går jeg op i gidslerne ve og vel? Føler jeg med dem? Ja, gu’ gør jeg så. Men jeg lader aldrig mine følelser påvirke min dømmekraft.

Jeg betragter hver eneste sag med bevidst objektivitet. Ellers kunne jeg ikke udføre mit job. Hvis du lader dine personlige følelser påvirke dit arbejde, sætter du dit eget og gidslernes liv på spil. Selv om der i hvert eneste tilfælde står et menneskeliv på spil, er hver sag forskellig. Der er ingen gyldne regler i dette job, ingen nemme løsninger. Hvis du vil være et skridt foran kidnapperne, er du nødt til at kunne tænke ud af boksen og være klar til at ændre strategi flere gange undervejs.

Det er en risikabel branche, ingen tvivl om det. Du kan aldrig føle dig tryg, du ved aldrig, om du vil lykkes, og du er konstant på mærkerne, mens du afventer din modstanders næste træk. Jeg sover næsten ikke. Det er ikke en luksus, jeg kender til.

Nogle mennesker sværter min profession til. Andre betragter mig som en lejesoldat, en person, du betaler for at befri dine elskede, som holdes som gidsler. Når regeringer forhindrer familier i at forhandle med terrorister, sådan som det var tilfældet med James Foley og mange andre gidsler, bliver de tjenesteydelser, jeg leverer, betragtet som ulovlige. Jeg er ligeglad, jeg er ikke interesseret i udenrigspolitik. Jeg mener, at det er en menneskeret at forsøge at redde de mennesker, man elsker, fra at dø. Det er imod vores natur ikke at gøre det.

Det her er et job, som aldrig slutter. Jo, når du endelig sidder på et fly i ti kilometers højde med en drink i hånden, og personen i sædet ved siden af dig er det befriede gidsel, så ja, så kan du godt sige, at du har gjort dit arbejde. Men samtidig ved du, at når du lander, vil der komme andre desperate henvendelser, og du er nødt til at begynde forfra igen. For hver eneste person, du bringer hjem i god behold, er der mange andre, alt for mange, som forbliver i fangenskab.

Jeg har været forhandler i tredive år. Jeg har arbejdet sammen med statslige myndigheder, private sikkerhedsvirksomheder, forsikringsselskaber, familier og endda internationale NGO'er, men jeg har aldrig set en så stor stigning i antallet af bortførelser som den, der har fundet sted i løbet af det seneste årti. Vi står over for en kidnapningskrise af globale proportioner. Du tror måske, at det er godt for mennesker som mig, men der tager du fejl. Denne eksponentielle vækst gør mit job vanskeligere, for det øger risiciene og reducerer chancen for succes. Kidnapningsbranchen er som en kræftsygdom, der er metastaseret: Vestlige gidsler handles og stjæles konstant, fordi de er meget værdifulde. Lykkejægere, banditter, korrupte fiksere og politikere, lokale mellemmænd, alle mulige slags skumle personer, der ønsker at tjene nemme penge i forbindelse med en bortførelse, giver næring til en hel global industri af 'underleverandører', hvilket gør det endnu vanskeligere for folk som mig at navigere rundt i denne verden. Det bliver sværere og sværere at vide, hvem man kan stole på, eller hvad der er den rigtige strategi under en forhandling med kidnapperne.

Den kolde krigs afslutning og globaliseringen er de to hovedfaktorer, der har udløst denne krise. Kidnapningsindustrien har blomstret i to slags regioner – i regioner, hvor staten er brudt sammen, og i regioner med en usædvanlig stor økonomisk vækst, som i Kina. Man kan sige, at kidnapningsindustrien både næres af politisk anarki og af økonomisk velstand og selvfølgelig af grådighed, den nye verdensordens primære kendetegn.

Når staten falder fra hinanden, og lov og orden bryder sammen, bliver kidnapning en måde at overleve på. Det er det, der er sket i Afghanistan, Somalia, Mali og mange andre lande. I begyndelsen bortføres folk fra lokalområdet for at finansiere oprørsgrupper, sådan som det skete i Syrien

lige efter det arabiske forår. Folk i ledende stillinger, forretningsmænd, industriledere, ja, selv butiksejere blev kidnappet og først sat på fri fod igen, når familierne betalte løsepenge. Men efterhånden som der udbrød borgerkrig i landet, flyttede de rige syrere til udlandet, hvorefter udlændinge blev den primære indtægtskilde for alle med nogen form for magt: krigsherrer, jihadister, kriminelle bander og lokale forretningsfolk.

Det nemmeste bytte er altid unge vesterlændinge, som rejser til krigszoner, fejlslagne stater eller andre farlige områder i verden, uerfarne unge mennesker, der gerne vil se verden, rapportere om verdens grusomheder og være med til at løse problemerne, som har en drøm om at blive freelancejournalister eller humanitære hjælpearbejdere. Nogle gange opfører de sig, som om de er backpackere eller på eventyr i vildmarken. De har ingen anelse om den risiko, de løber. De er naive og til fare for sig selv og dem, de interagerer med. De er ofte helt galt på den: Tror de, at man bliver krigskorrespondent eller humanitær hjælpearbejder blot ved at rejse til et konfliktområde?

Selvfølgelig er de nemme at bortføre, nemme at skræmme, nemme at sælge på 'det sekundære kidnapningsmarked', nemme at få løsepenge for. 90 procent af gangene betaler deres familier eller regeringer. Vi taler selvfølgelig ikke om millioner af dollars her. For at få et syvcifret beløb er du nødt til at kidnappe en meget værdifuld person – en topleder i et multinationalt olieselskab, en slægtning til en politiker – men sådanne mennesker er svære at få fat i, for de er professionelle og beskyttes af professionelle.

Generelt er journalister meget lidt værd, nogle få hundredtusinder dollars. Ingen er egentlig interesseret i dem, medmindre selvfølgelig de har et italiensk, fransk, tysk eller et andet pas fra et europæisk land, som betaler løsepenge, og de ender i hænderne på professionelle terrorgrupper som al-Qaeda i det Islamiske Maghreb, al-Nusra eller ISIS. Disse journalister er generelt et godt bytte, for deres regeringer er bange for den offentlige opinion, så de betaler, nogle gange store beløb – tilstrækkelig med penge til at gøre en forskel i den lokale økonomi. I det nordlige Mali blev euroen efter udbetalingen af flere millioner euro for en gruppe italienske og spanske hjælpearbejdere næsten den gængse valuta.

Der er ingen, der har et fuldstændigt og klart billede af, hvad kidnapning egentlig handler om, ikke engang myndighederne i de vestlige lande eller forhandlerne, for ingen har adgang til al information eller alle puslespillets brikker. Vi ved ikke, hvad der sker, når gidslerne holdes fanget, ligesom vi heller ikke ved, hvad der foregår i hovedet på kidnapperne, fikserne, de lokale småforbrydere, som bliver involveret i branchen, de korrupte politikere osv. Vi kender aldrig sandheden. Selvfølgelig kan vi gætte på, hvad der sker, men vi kan aldrig være sikre. Vished er et ord, vi aldrig bruger, for det kan man dø af.

Du kan anskue fænomenet fra mange vinkler. Du kan se det fra den menneskelige vinkel: Det er det, tidligere gidsler normalt gør, de kommer hjem, skriver deres bøger, taler med medierne, fortæller om deres kamp for at overleve tiden som gidsel, ofte under umenneskelige forhold. Men det er kun et meget begrænset aspekt af, hvad kidnapning handler om. Så er der folk som mig selv, som forhandler om deres frihed. Vi arbejder i det skjulte, ude af mediernes søgelys, og røber kun meget sjældent, hvad vi ved.

Kidnapperne selv har en forvrænget opfattelse af hele fænomenet. I mange regioner af verden betragtes kidnapning for eksempel som en mekanisme til omfordeling af velstand fra det rige Vesten til de fattige områder af verden. Spillets regler minder meget om dem, der gælder på Wall Street. Gidsler bliver det finansielle instrument, som kickstarter en kompleks investeringsplan, en profitabel operation, hvor kapitalafkastet er meget større end udgifterne til arbejdskraft. I Somalia kan lokale investorer, som finansierer piraterne, stikke størstedelen af løsesummen i deres lommer. De personer, som står for selve kidnapningen, får kun en mindre andel. Selv den måde, som forhandlingerne foregår på, kan minde om aktiemarkedets vanvid, eftersom gidslerne er varer, hvis værdi ændrer sig som følge af bestemte faktorer som for eksempel deres nationalitet og profession og af, hvor længe de holdes fanget. Ligesom aktørerne på det finansielle marked vurderer aktierne i deres portefølje, laver kidnapperne deres hjemmearbejde, før de fastsætter en løsesum. Løsesummen for *Sirius Star*, den olietanker, som var 150 millioner dollars værd, og som indeholdt en last af saudisk olie til en værdi af 100 millioner dollars, var 3 millioner dollars. Det var i forhold til værdien en rimelig sum, og forhandlingerne kunne afsluttes efter to måneder. Det var også en meget god forretning for de

somaliske investorer, for som det er tilfældet i alle brancher, er tid penge, og det er dyrt at holde gidsler fanget.

Forhandlinger kan stå på i måneder eller endda år, hvis der ikke er nogen forsikringspenge eller statslige myndigheder, der vil punge ud, og det således er op til familier og venner at indfri kidnappernes krav, sådan som det var tilfældet med Daniel Rye Ottosens familie. Dette er de mest komplicerede sager. Investorerne bliver nervøse, kidnapperne bliver utålmodige, gidslerne bliver mishandlet, og der kan altid være nogen, som forsøger at stjæle aktiverne, enten ved fysisk at kidnappe gidslerne eller ved at blande sig i forhandlingerne og kræve en andel af løsesummen.

Udgifterne til at føre forhandlinger er ofte større end selve løsesummen. Folk som mig er nødt til at rejse til meget farlige områder og har brug for beskyttelse og penge til at købe informationer og komme i kontakt med folk. Disse midler bruges ironisk nok i den lokale økonomi, i de områder, hvor gidslerne holdes fanget, hvilket alt i alt tilfører penge til den økonomi, som blomstrer op omkring kidnapningsindustrien, fra chaufførerne og fikserne til butiksejeren, som sælger telefonkort. Det er en indsprøjtning af kolde kontanter i disse økonomier, hvorfor de lokale alt i alt betragter bortførelsen af mennesker som en god forretning.

Vil du høre noget helt surrealistisk i forhold til det, jeg lige har sagt? Hvis der blandt en gruppe gidsler er gidsler fra flere lande, som betaler løsepenge, stiger løsesummen på grund af konkurrencen mellem embedsmændene fra de forskellige lande om at få deres borgere ud før de andre. Det er kidnapperne udmærket klar over, og derfor spiller de forhandlerne ud mod hinanden.

Det er en overlevelseskamp, det her, så tro ikke et øjeblik, at folk samarbejder. Derudover er det en mandsdomineret branche fuld af testosteron. Alle konkurrerer om at få deres gidsler ud, og alle arbejder for at nå dette mål, uanset konsekvenserne. Derfor konkurrerer vi om chauffører, fiksere, sikkerhed, meddelere … og selvfølgelig har statslige myndigheder dybere lommer end familier, så for at få, hvad de vil have, betaler de højere priser. Det var det, der skete under forhandlingerne om de 25 gidsler, som Islamisk Stat holdt som gidsler fra slutningen af 2012 indtil

sommeren 2014. De første, som blev løsladt, kom fra de lande, som betalte de største løsesummer.

Bundlinjen er, at det her er en uigennemskuelig branche, hvor alle kneb gælder. USA og Storbritannien hævder, at det at betale løsesummer giver næring til den kidnapningsindustri, som terrorgrupper har involveret sig i. De siger for eksempel, at løsepenge er en vigtig indtægtskilde for Islamisk Stat og deres drøm om et kalifat. Ud af de 25 gidsler, som Islamisk Stat holdt, blev 67 procent af dem imidlertid løsladt til løsesummer til en værdi af i alt 60-80 millioner euro. Det er altså ikke mange penge for en gruppe, som er blevet forvandlet til en stat, og som dagligt opkræver skatter fra en befolkning bestående af 8 millioner mennesker. Men de penge, som andre kan tjene på folk som mig, som opererer på vegne af familierne, og på regeringer, som betaler for de løbende udgifter, mens forhandlingerne står på, udgør et stærkt incitament for de lokale til at støtte kidnapningsindustrien. For eksempel koster det mere og mere at aflønne de bedste fiksere, meddelere og chauffører. Loven om udbud og efterspørgsel gælder også, når den vare, man handler med, er menneskeliv.

I sidste ende er det sådan, at ligegyldigt hvad du gør i denne branche, kan du aldrig vinde, for du har været med til at sætte en pris på et menneskeliv."

Kapitel 8
Løsesummen

MENS STORE HUMANITÆRE HJÆLPEORGANISATIONER nægter at sætte en pris på menneskeliv, gør alle andre det: familier, virksomheder, statslige myndigheder og selvfølgelig gidselstagerne selv. Blandt de lande, som er kendt for at betale løsepenge og insisterer på selv at stå for forhandlingerne og leveringen af løsepengene, har en række europæiske lande, herunder Italien, Tyskland, Frankrig og Spanien, håndteret en lang række bortførelsessager siden udbruddet af kidnapningskrisen i 2003. Italien har betalt de højeste løsesummer, og dette kan være med til at forklare, hvorfor et stort antal italienere har været bortført inden for de seneste 15 år. Alle europæiske regeringer har etableret specialenheder, 'kriseenheder', til håndtering af kidnapningssager. De hører generelt ind

under udenrigsministerierne, men består af personer fra efterretningstjenesterne i samarbejde med indenrigsministerierne.

"Den italienske kriseenhed var allerede etableret i 2003, da jeg rejste til Irak," forklarer den tidligere italienske ambassadør Mario Maiolini. "Dens opgave var at håndtere enhver nødsituation, herunder naturkatastrofer, og altså ikke kun kidnapningssager." Kriseenheder kan ofte løse mange forskellige slags opgaver, men de har altid en afdeling, som udelukkende tager sig af kidnapningssager. Alle kriseenheder klassificerer og rangerer gidsler ud fra bestemte kriterier, herunder hvilken indflydelse bortførelsen af dem har på den offentlige opinion. Når man forhandler om en løsesum, hjælper denne rangordning med til at knytte en pris til hvert gidsel. Som beskrevet i kapitel 2, forsøger kidnappere at forudsige den rangering, som det enkelte lands myndigheder vil give den enkelte borger, som tages til gidsel, og forhandler på baggrund deraf. I 2011 vidste Bevægelsen for Enhed og Jihad i Vestafrika (MUJAO), at de italienske myndigheder ville sætte friheden for Rossella Urru, en hjælpearbejder, højere end friheden for Maria Sandra Mariani, en turist. Dette er nøjagtig grunden til, at humanitære hjælpeorganisationer som Dansk Flygtningehjælp afviser at sætte en pris på et menneskeliv, at værdsætte ét liv mere end et andet.

Om end Dansk Flygtningehjælp er undtagelsen fra reglen med sin tilgang, fortæller statslige myndigheder og de mennesker, som hæfter prissedler på gidsler, ikke offentligheden, at dette rangeringssystem findes. Myndighedernes forhandlinger er omgivet af hemmelighedskræmmeri. Familier får besked på ikke at tale om deres tilfangetagne familiemedlemmers situation. "Generelt ønsker de statslige myndigheder ikke, at familier og venner taler om kidnapningssager. Den generelle regel er, at man ikke må tale med medierne, ikke må tale med venner og heller ikke med familiemedlemmer, aldrig!" forklarer en forhandler. Det var præcis det, Maria Sandra Marianis familie fik at vide igen og igen i de lange måneder, hvor hun var bortført.

Det forhold, at myndighederne lukker munden på gidslernes familier uden at involvere dem i forhandlingerne, illustrerer deres forfejlede tilgang til kidnapningssager. Også selv om kidnapningerne holdes hemmelige, cirkulerer der store mængder information blandt kidnapperne. Udelukkelsen

af familien fra forhandlingerne skaber bitterhed og modvilje, og disse følelser når ofte på den ene eller anden måde frem til offentligheden, især efter at gidslet er blevet frigivet eller er død. For eksempel er Robert Fowler i sin bog *A Season in Hell* meget kritisk over for, hvordan den canadiske regering greb forhandlingerne om hans frigivelse an.

"Det, vi lærte af bortførelsen af Buchanan og Thisted, er, at familien spiller en grundlæggende rolle i håndteringen af en kidnapningskrise," siger Liban Holm fra Dansk Flygtningehjælp. Efter kidnapningen af Buchanan og Thisted udformede Dansk Flygtningehjælp et uddannelsesforløb for de ansatte i organisationen, som var kontaktpersoner for familien til et gidsel, for at sikre, at de ansatte var ordentligt klædt på til denne opgave. "Vi vidste, at denne kontaktperson ikke skulle være en del af kriseteamet," forklarer Holm. Kriseteamet udgør den inderste kerne. Dette team skal registrere og vide alt og således også kende til rygter og forlydender. Kontaktpersonen til familien derimod tilhører et andet lag og har kun indblik i en del af operationen og kendskab til visse oplysninger. Denne adskillelse udspringer af, at det kan være meget følelsesmæssigt og psykisk krævende at være i kontakt med familierne. Det er en del af menneskets natur at ville give familien håb, og kontaktpersonen kan ved en fejl komme til at videregive rygter til familien, som er uden hold i virkeligheden. Det kræver stor mental styrke, den rette uddannelse og et positivt livssyn at give familien den bedst mulige støtte.

Statslige kriseenheder er ikke struktureret på denne måde, ligesom de ikke er lige så sensitive over for det psykiske pres, som familierne er udsat for. Familierne bliver generelt kun informeret sporadisk og ikke nødvendigvis, når der sker noget vigtigt, men kun, når kriseenheden mener, at det er sikkert at give dem den pågældende information, eller når de ikke har andet valg, sådan som det var tilfældet under forhandlingerne om Robert Fowlers frigivelse.

Mens hendes mand stadigvæk blev holdt som gidsel af AQIM, spiste Fowlers hustru frokost i London med Canadas højkommissær i Storbritannien, James Wright, der var ven med hendes mand. Under frokosten sagde Wright henkastet til hende: "Det må have været dejligt at høre om den nye video, og at Bob stadigvæk er i live."[121] Da Wright så det

chok, som mrs. Fowler fik, da han sagde dette, rejste han sig fra bordet og vendte efter et par minutter tilbage. Kort efter modtog Fowlers hustru en opringning fra Royal Canadian Mounted Police (RCMP),[122] som fortalte, at de havde modtaget en ny video. Af 'sikkerhedsgrunde' fik mrs. Fowler imidlertid ikke lov til at modtage videoen elektronisk i Storbritannien, fordi det kunne ødelægge beviset. Hun var nødt til at rejse tilbage til Canada for at se livstegnet fra sin mand.

Embedsmænd lyver ofte over for familierne eller kommer med juridiske søforklaringer for at holde dem hen i uvidenhed om forhandlingerne. Dette bør ikke komme som nogen overraskelse, eftersom de personer, der har ansvaret for disse operationer, som oftest arbejder i efterretningstjenesterne eller udenrigsministerierne eller er bureaukrater, for hvem gidslerne er politiske handelsvarer.

Den italienske regering etablerede ikke et tillidsfuldt forhold til Marianas familie, og medierne var ikke interesseret i hendes sag, fordi hun kun var en turist. Det var ikke tilfældet med Rossella Urru, Ainhoa Fernández de Rincón og Enric Gonyalons, som blev kidnappet i sahrawi-flygtningelejren. Medierne fik nys om historien og ville ikke slippe den – præcis som kidnapperne havde håbet.

Kidnapningen af de tre hjælpearbejdere var lige fra begyndelsen en højtprofileret sag. I november 2011 bad FN's generalsekretær, Ban Ki-moon, offentligt om, at de blev sat på fri fod.[123] Under en menneskerettighedskonference i Firenze i juni 2012 erklærede Mohamed Abdelaziz, præsidenten for Den Sahrawiske Arabiske Demokratiske Republik, at gidslerne var i live, og at forhandlingerne om at få dem frigivet stadig var i gang.[124] I forbindelse med kidnapningen af Rossella Urru blev der også mobiliseret kendisser via de sociale medier. Fiorello,[125] en af de mest populære italienske tv- og radiopersonligheder, bad sine følgere på Twitter om den følgende uge at skifte deres eget profilbillede ud med et billede af Rossella Urru. Under sangkonkurrencen Sanremo Music Festival, som blev set af millioner af mennesker i Italien, krævede Geppi Cucciari, en komiker fra Sardinien, den region, hvor Urru blev født, offentligt, at hun blev sat på fri fod.[126]

En forhandler sagde, at selv om denne form for indblanding har til formål at hjælpe til med at få gidslerne frigivet, "er offentlig omtale og medieopmærksomhed altid en garanti for, at kidnapperne får en bedre aftale, både hvad angår størrelsen på løsesummen og det antal fanger, som vil blive udvekslet for gidslernes liv". Det var netop, hvad der skete i forbindelse med kidnapningen af de to danske sømænd fra *Leopard* og – muligvis – de tre hjælpearbejdere, som blev kidnappet fra Sahrawi-flygtningelejren. Deres løsesum lød på 5 millioner euro per gidsel på et tidspunkt, hvor den gængse pris for gidsler i Sahel var 3 millioner euro.

Forhandlinger i kidnapningssager, som finder sted i hemmelighed, holder løsesummen nede, men det må gøres på den rette måde, med inddragelse af gidslernes familier. Når statslige myndigheder holder familierne fra livet, kan de ikke blive kigget efter i sømmene, når de håndterer gidsler som varer, der handles af politiske årsager og prissættes i overensstemmelse hermed, døde eller levende.

Prisen for et lig

I begyndelsen af 2015 modtog de amerikanske myndigheder et krav på en løsesum for udleveringen af ligene af to gidsler, Warren Weinstein, en 73-årig amerikansk entreprenør, og Giovanni Lo Porto, en 39-årig italiensk hjælpearbejder. I januar 2015 havde en CIA-drone beskudt en al-Qaeda-lejr i nærheden af den afghanskpakistanske grænse. Da de to mænd blev dræbt af den amerikanske drone, hævdede CIA, at organisationen ikke havde vidst, at de to gidsler befandt sig i lejren. Henvendelsen vedrørende salget af deres lig kom ikke fra al-Qaeda, hvilket fik mange til at tro, at de var blevet solgt til en anden gruppe. Billeder fra amerikanske militærdroner bekræftede, at de to lig var blevet flyttet til et andet sted.[127]

Warren Weinstein var rejst til Pakistan som ansat i J.E. Austin Associates, en privat konsulentvirksomhed, der – via en kontrakt med United States Agency for International Development (USAID) – arbejder med moderniseringsprojekter i udviklingslande. Da Weinstein blev bortført i august 2011, var han ved at forberede sig på at rejse hjem til USA fra Lahore efter en tid som leder af virksomhedens internationale operationer.

Da gidseltagerne krævede en løsesum for at frigive Weinstein, nægtede amerikanerne at betale, eftersom amerikanske myndigheder officielt ikke forhandler med terrorister. Ifølge *The Wall Street Journal* var FBI i 2012 imidlertid "involveret, da Weinsteins familie tilbød en løsesum på 250.000 dollars i et mislykket forsøg på at få ham frigivet".[128] Avisen rapporterede også, at familien efter at have rejst pengene på privat initiativ udleverede løsesummen til en pakistansk mellemmand, som FBI havde vurderet til at være egnet til operationen. Løsesummen blev overdraget i juni 2012, men Weinstein blev aldrig frigivet.[129]

Da Weinstein blev bortført, havde præsident Obama endnu ikke afskaffet den lov, som gjorde det muligt at retsforfølge familier, som betaler løsesummer, for finansiering af terrorisme. De amerikanske myndigheder havde netop på grund af denne lovgivning advaret James Foleys familie mod at forsøge at rejse løsesummen selv, så de kunne forsøge at få deres søn frigivet, efter at han var blevet kidnappet i Syrien i november 2012. Med Weinstein var det imidlertid en anden historie. "Der findes måder at omgå disse restriktioner på, især for mennesker, som arbejder tæt sammen med efterretningstjenesterne," forklarede en amerikansk forhandler, jeg talte med. Noget gik imidlertid galt med Weinsteins frigivelse trods det forhold, at hjælpearbejdere efter soldater og efterretningsfolk har den højeste rangering blandt gidsler.

Historien om Giovanni Lo Porto, et andet højt rangeret gidsel, er mindst lige så dyster. Lo Porto og hans tyske kollega Bernd Muehlenbeck blev den 19. januar 2012, da de arbejdede for en tysk NGO, kidnappet i Multan omkring 400 kilometer sydvest for den pakistanske hovedstad Islamabad.

Lo Porto blev dræbt i fangenskab uden sin families og den italienske regerings vidende i forbindelse med et droneangreb udført af CIA på den lejr, hvor hans bortførere holdt ham som gidsel. Næsten en måned efter Lo Portos død udtrykte Italiens nye præsident, Sergio Mattarella, i sin tiltrædelsestale sin optimisme vedrørende Lo Portos frigivelse.[130] Mattarella var tydeligvis uvidende om, at den italienske hjælpearbejder var blevet dræbt af en af Italiens vigtigste allierede, USA. Nyheden om de to gidslers tragiske død nåede først frem til medierne flere måneder senere.

Nyheden kom ironisk nok kort tid efter, at den italienske premierminister Matteo Renzi havde aflagt et officielt besøg i Det Hvide Hus.

Lo Porto og Muehlenbeck var rejst til Pakistan i forbindelse med et EU-projekt med fokus på at hjælpe lokalbefolkningen med at håndtere konsekvenserne af to store naturkatastrofer: et jordskælv og en oversvømmelse. Ifølge Margherita Romanelli, en nær ven af Lo Porto, fortalte Muehlenbeck, da han blev frigivet i oktober 2014, at han og Lo Porto var blevet skilt fra hinanden efter et års fangenskab, hvilket var et tegn på, at en af dem var blevet solgt eller overdraget til en anden gruppe eller organisation. "Hvis ikke før, er det sandsynligt, at forhandlingerne med de to landes myndigheder herefter foregik hver for sig," sagde den forhandler, jeg interviewede. To måneder efter Muehlenbecks frigivelse var Lo Porto død.

Muehlenbecks afsløring stred direkte mod de italienske myndigheders tidligere forklaring til Lo Portos familie. "Udenrigsministeriet forsikrede dem om, at de arbejdede tæt sammen med tyskerne," forklarede Romanelli.[131] I modsætning til Dansk Flygtningehjælp havde den NGO, som Lo Porto arbejdede for, ikke sørget for en kontaktperson til varetagelse af kontakten til familien, hvilket betød, at familien primært var nødt til at sætte deres lid til den italienske kriseenhed og Lo Portos kolleger, som 'uofficielt' videregav informationer til dem.

"Tavshed var reglen. Ingen sagde et ord. Vi fik ingenting at vide," bekræfter Romanelli. Selv i dag er det svært at samle puslespillet om Lo Portos bortførelse. Der blev aldrig udsendt en video med optagelser af Lo Porto. Den første og eneste video, som bekræfter kidnapningen af de to mænd, viser kun Muehlenbeck. Ingen ved, om der nogensinde blev lavet et *proof of life* for Lo Porto. Der er heller ikke tilgængelige informationer om, hvordan italienerne håndterede hans kidnapning lokalt.

"Det første, som professionelle gør under sådanne omstændigheder, er at gå rundt i kvarteret fra dør til dør og tale med den lokale befolkning," forklarede den europæiske forhandler, jeg interviewede. Det var det, Dansk Flygtningehjælp gjorde i Somalia, da Buchanan og Thisted var blevet bortført. "Da Muehlenbeck blev frigivet, fortalte han, at de efter

kidnapningen var blevet holdt fanget i en uge i et hus lige i nærheden af det sted, hvor de var blevet bortført," siger Romanelli. Det ville have været let at finde dem, hvis der var blevet foretaget en ordentlig eftersøgning af dem i kvarteret. Men italienerne, som ikke havde nogen militær efterretningstjeneste i denne region, satte deres lid til, at pakistanske styrker ville finde frem til gidseltagerne.

I modsætning til hvad mange tror, har vestlige lande ikke særlig mange efterretningsfolk i de fleste af disse regioner, hvor deres borgere er let bytte for kidnappere, og myndigheder beder derfor ofte journalister, som arbejder der, om hjælp. "Da [de tre journalister] Antonio Pampliega, José Manuel López og Ángel Sastre i juli 2015 […] blev bortført i det nordlige Syrien tæt på byen Azaz, befandt jeg mig i Ukraine. Jeg kendte dem og havde en idé om, hvad der var sket, så jeg kontaktede de spanske myndigheder, som bad mig om at videregive alle de kontakter, jeg havde, for de havde ikke selv nogen efterretningsfolk i området," fortæller den italienske journalist Francesca Borri.[132]

Lo Portos sag trak ud i flere år, hvad der var ukarakteristisk for Italien, og regeringens håndtering blev da også kritiseret af hjælpearbejderens venner. "Den italienske regering opgav allerede Giancarlo [Lo Porto] kort tid efter hans bortførelse," sagde en af hans venner, Filippo Occhipinti. "Udenrigsministeriet havde holdt familien for nar i tre år ved at pålægge den fuldstændig tavshed. Jeg spørger hvorfor, men jeg vil desværre aldrig få et svar. Giancarlo blev først og fremmest dræbt af staten, som lod ham i stikken."[133]

De italienske myndigheder bragte ikke Giovanni Lo Porto hjem i live, men de sørgede for, at hans lig blev bragt til Italien. "Da liget ankom til Italien, blev dna-undersøgelsen foretaget af myndighederne, ikke af familien," siger Romanelli. "Liget ankom med skib til havnen i Palermo, og familien var der ikke for at tage imod det, for de havde ikke fået at vide, hvornår skibet ville ankomme. Familien blev rådet til ikke at se liget, ikke at åbne kisten, som var forseglet og blev holdt lukket under begravelsen." Kremeringen fandt sted den følgende dag.

“Der var ingen politikere til stede ved begravelsen, men til kremeringen dukkede der to agenter fra efterretningstjenesten op for at sikre sig, at alt, herunder hans tøj, blev brændt.”

Var det lig, som italienerne havde betalt en løsesum for, liget af Lo Porto eller af en anden person? Kun de italienske myndigheder kender svaret. Alle beviserne er brændt til aske. Med repatrieringen af et lig fik de italienske myndigheder – uden for mediernes søgelys – imidlertid afsluttet den meget kontroversielle kidnapningssag. Familien modtog et dødscertifikat, som var nødvendigt for at gøre krav på udbetalingen af Lo Portos livsforsikring. Og således fik Lo Porto-sagen sin tavse afslutning.

Den tavse forbrydelse

Mens hemmeligholdelse af kidnapningssager officielt fremstilles som en taktik til at forhindre kidnappere i at kunne gøre krav på en meget stor løsesum, er myndighedernes egentlig mål, at de så vidt muligt ikke stilles til ansvar for deres ageren under forhandlingerne. Når det for eksempel handler om betalingen af løsesummer, nægter alle landes myndigheder, at de betaler. Kidnapperne ved imidlertid udmærket, hvem der betaler, og hvem der betaler mest.

"Det her er en branche fuld af løgne, spioner og mørklægning," hævdes det i al-Jazeeras dokumentarudsendelse *The Hostage Business*,[134] som handler om kidnapningens beskidte verden. Regeringerne og de statslige myndigheder lyver, gidseltagerne lyver, mellemmændene lyver, og familierne er overladt til at klare sig selv med meget få – om overhovedet nogen – informationer.

I 2011 var et af de 19 gidsler, hvis sag de italienske myndigheder havde at gøre med, Bruno Pelizzari, som var bosiddende i Sydafrika med dobbelt – sydafrikansk og italiensk – statsborgerskab, og som blev kidnappet af somaliske pirater den 26. oktober 2010, mens han sejlede med sin partner Debbie Calitz. "I begyndelsen forlangte de at få 20 millioner dollars," sagde Vera Hecht,[135] Pelizzaris søster. Da de sydafrikanske myndigheder nægtede at betale og overhovedet at være en del af forhandlingerne, henvendte Hecht sig til en velgørenhedsorganisation i Somalia ved navn Gift of the Givers. Forhandlingerne stod på i 18 måneder under konstante trusler om, at gidslerne ville blive dræbt. Hecht fik på et tidspunkt via Facebook en henvendelse fra en person ved navn Marco med en besked om, at han kunne hjælpe. Marco bad hende om at få endnu et *proof of life* fra kidnapperne og indgå en aftale. Hemmelige dokumenter, som al-Jazeera har fået fat i, viser, at de italienske myndigheder, som var frustrerede over sydafrikanernes håndtering af kidnapningssagen, besluttede sig for at gribe ind og betale en løsesum på omkring 525.000 dollars. Pelizzaris italienske pas reddede hans og Debbie Calitz' liv. Hecht fik naturligvis besked om, at hun aldrig måtte afsløre, at italienerne rent faktisk havde betalt denne løsesum.

Marco, en italiensk efterretningsofficer, hjalp Hecht under forhandlingerne. De brugte den samme Gmail-konto, så de sendte aldrig hinanden en besked, men kommunikerede i stedet via denne konto gennem usendte e-mails. Tre måneder senere blev Pelizzari og Calitz, som ikke er italiener, frigivet efter betalingen af løsesummen. I juni 2012 så Hecht, ledsaget af italienske efterretningsofficerer, endelig sin bror igen.

"Det er sandsynligt, at italienerne vidste, at de kunne få Pelizzari og Calitz frigivet relativt hurtigt og for meget mindre, end Mariani kostede. AQIM's løsesummer var på det tidspunkt på omkring 3 millioner euro, og de viste sig at være meget hårde forhandlere. Så italienerne valgte sandsynligvis at samarbejde med Pelizarris søster om hurtigt at kunne fjerne et navn på listen over italienske gidsler. Når året er omme, er det, som betyder noget for efterretningstjenesterne, hvor mange mennesker de har kunnet bringe hjem," sagde en af de europæiske forhandlere, jeg interviewede.

De italienske myndigheder fandt også på en dækhistorie.[136] Da Pelizzari og Calitz vendte hjem til Sydafrika, fik medierne at vide, at de var blevet befriet af somaliske sikkerhedsstyrker med opbakning fra Vesten. Pelizzari og Calitz fik under deres debriefing besked på, at de ikke måtte sige, at de italienske myndigheder havde betalt løsesummen.[137]

Amanda Lindhout, en canadisk freelancejournalist, var mindre heldig. Den 23. august 2008 blev hun to dage efter sin ankomst til Mogadishu kidnappet sammen med Nigel Brennan, en 37-årig australsk freelancefotograf. Både de canadiske og australske myndigheder nægtede at betale løsesummen, men 'guidede' familierne gennem forhandlingerne. Lindhouts mor fik igen og igen at vide, at der ikke ville ske noget med hendes datter, for hendes kidnappere var religiøse og ville ikke begå seksuelle overgreb mod hende. Lindhout blev angiveligt voldtaget af en af sine fangevogtere, og efter et flugtforsøg blev hun massevoldtaget.

Kidnapperne lagde ud med at kræve en løsesum på 2,5 millioner dollars. De endte med at stille sig tilfreds med mindre end 1 million dollars. Ifølge Lindhouts bog *Huset i himlen* havde de canadiske myndigheder ingen fornemmelse af sagens presserende karakter under forhandlingerne. Det eneste, de foretog sig, var at hjælpe hendes mor med at forhandle sig frem

til en lavere løsesum. På et tidspunkt fik hendes mor besked på ikke at svare på flere opkald, eftersom myndighederne havde besluttet sig for selv at stå for forhandlingerne. Dette skridt trodser nærmest enhver logik, eftersom det var familien og ikke staten, som skulle betale løsesummen. Ifølge Lindhout havde kidnapperne flere gange afvist en tilbudt løsesum på 250.000 dollars, et beløb, som de canadiske og australske myndigheder havde anført som 'udgifter' for at skjule deres medvirken i betalingen af løsesummen.

Endelig – efter pres fra Nigel Brennans familie – indvilgede Amanda Lindhouts mor i at ansætte en privat forhandler, John Chase fra det britiske sikkerhedsfirma AKE. Chase hjalp Lindhouts mor under forhandlingerne, sådan som Marco havde hjulpet Pelizzaris søster. AKE arrangerede, at et medlem af det somaliske parlament skulle modtage løsesummen på 600.000 dollars – en sum, som er meget tæt på den, som italienerne betalte for Pelizzari og Calitz – som derefter blev overført til en bank i Nairobi og derfra til et vekselbureau i Mogadishu. Medlemmet af parlamentet overdrog dernæst pengene til en gruppe stammeledere, som først gav dem videre til bortførerne, da Lindhout og Brennan var blevet sat på fri fod. Den 25. november 2009 – efter 460 dage som gidsler – blev Lindhout og Brennan frigivet.[138]

Kapitel 9
Den gyldne time – en gidseltagnings anatomi

DA JAGTSÆSONEN PÅ UDENLANDSKE gidsler begyndte i Syrien i 2012, havde ingen af de mange kriminelle og jihadistiske grupper, som var involveret i disse aktiviteter, strukturen eller ekspertisen til at føre professionelle forhandlinger om løsesummer. Mange havde ikke engang folk, der kunne tale et fremmedsprog, så derfor henvendte de sig til fremtrædende, veluddannede syrere med gode forbindelser og bad dem om at hjælpe. Bortførerne sendte dem information om gidslerne og brugte ofte disse personer som forhandlere eller oversættere og som deres mellemmand mellem sig selv og gidslernes familier eller regeringer. Målet var en hurtig omsætning af gidsler, hvor gidslerne højst sad fanget et par uger, inden bortførerne fik udbetalt en løsesum. I disse tilfælde kunne gidsler, hvis der blev reageret tilstrækkelig hurtigt, blive sat på fri fod efter forholdsvis få

dage for så lidt som nogle få tusinde dollars. Men hvis dette ikke skete, ville gidslerne blive solgt eller udvekslet og således ende i hænderne på større grupper, som kunne håndtere en længerevarende tilfangetagelse og forhandlinger om store pengesummer.

I sensommeren 2014 fik Samir Aita, et medlem af The Syrian Democratic Forum, som bor i Paris, en opringning vedrørende et problem, som var opstået under forhandlingerne om frigivelsen af to italienske hjælpearbejdere, Greta Ramelli og Vanessa Marzullo, som i juli 2014 var blevet kidnappet i Aleppo. "De ville have mig til at forhandle med de italienske myndigheder," forklarede Aita. "Jeg bad dem med det samme om et *proof of life*, men det ville de ikke give, så jeg sagde til dem, at jeg ikke ville involveres."[139] Ifølge Francesca Borri kontaktede Samir Aita hende og bad hende om at underrette de italienske myndigheder og fortælle dem, hvad der var sket, og videregive den information, hun havde fået om de to kvinder. Det gjorde hun.[140] "Kidnapperne var overbeviste om, at de to unge kvinder arbejdede for efterretningstjenesten. De troede ganske enkelt ikke på, at de blot var to idealistiske ignoranter, der var rejst til Syrien medbringende ubrugeligt medicinsk udstyr," fortsætter Borri. "Den historie, de fortalte, var så absurd, at den ikke virkede troværdig!"

Den italienske kriseenhed reagerede langsomt og halvhjertet. Således forblev Ramelli og Marzullo i fangenskab indtil januar 2015. Deres kidnappere, en lille kriminel gruppe, havde udvekslet dem med eller solgt dem til al-Nusra, som stod for forhandlingerne med den italienske regering. "Det endte med, at vi betalte 13 millioner euro for deres frigivelse," sagde et medlem af det italienske senat. "Det var en af de højeste løsesummer, der nogensinde er blevet betalt."[141]

De italienske skatteydere vil aldrig finde ud af, om Ramelli eller Marzullo kunne være blevet sat på fri fod for nogle få tusinde dollars, hvis det italienske udenrigsministeriums kriseenhed havde reageret med det samme – inden for det tidsrum, som kaldes for 'den gyldne time' – hvis kriseenheden havde vidst, at de to unge kvinder var rejst til Syrien. "Det tog flere uger blot at få bortførelsen af Greta og Vanessa bekræftet," siger en italiensk senator. "De havde ikke engang underrettet udenrigsministeriet om

deres rejse til Syrien." Når statslige myndigheder involveres i gidselforhandlinger, går alt i snegletempo.

På hver eneste højtprofileret konference om kidnapning – og dem afholder sikkerhedsindustrien mange af rundtomkring i verden – er det almindeligt at have et modul, som er helliget disse første timer og dage umiddelbart efter en bortførelse, hvor sporet efter kidnapperne stadigvæk er varmt, hvor menneskeliv kan reddes, og hvor løsesummen kan bringes betragteligt ned. Men næsten ingen vil indrømme, at man for at reagere tilstrækkelig hurtigt er nødt til at gå uden om myndighederne, ignorere deres råd og endda fortælle dem, hvad de skal gøre, sådan som det skete i forbindelse med kidnapningen af Joanie de Rijke.

De Rijke var en erfaren hollandsk krigskorrespondent, som blev kidnappet i begyndelsen af november 2008 i Afghanistan af en af Talebans små kommandoenheder, mens hun arbejdede for det belgiske ugeblad *P-Magazine*. Hun havde arrangeret et eksklusivt interview med en Taleban-leder, Ghazi, hvis gruppe nogle få måneder tidligere havde overfaldet og dræbt ti franske soldater. Det stod helt fra begyndelsen klart, at Ghazi og hans mænd handlede på egen hånd, og at de Rijke var blevet bortført for at skaffe penge til gruppen og dens lokalsamfund. Ligesom det var sket for mange af AQIM'*skatibaer*, var også Ghazis Taleban-gruppe blevet forført af den kriminelle jihadismes løfter.

Selv om Joanie de Rijkes kidnappere var en del af Taleban, var de "simple forbrydere, mennesker, som brugte løsepengene til at brødføde deres familier, deres stamme, og ikke til at føre jihad mod Vesten", forklarede Michaël Lescroart, tidligere redaktør af bladet og den person, der sammen med en skotsk ven af de Rijke, som blot ønsker at blive kaldt for 'Dave', forhandlede om hendes løsesum. "Dette berettiger naturligvis ikke, hvad de gjorde, men det viser, at kidnapning i stærkt destabiliserede lande som Afghanistan er blevet til en levevej for en stor del af befolkningen, som ellers ikke ville vide, hvordan de skulle finde midler til deres overlevelse."[142]

I sin bog *In the Hands of Taleban* erklærer de Rijke sig enig i hans analyse. "Vi kørte på den bumpede vej ikke langt fra Ghazis landsby. Jeg kunne høre

ham sukke: ‘Vi har brug for penge. Til at bygge en god vej, så vi senere kan sende vores børn i skole i Surobi, hvis de gerne vil studere. Skriv også det ned. Og vi vil bygge en ny skole i vores dal.’ ‘Også til piger?’ kunne jeg ikke dy mig for at spørge. Svaret var lige så bestemt som det, jeg havde hørt i Kandahar nogle måneder tidligere: ‘Nej! Piger skal ikke gå i skole. Kun drenge.’”[143]

Efter sin bortførelse blev de Rijke tvunget til at vandre i afghanske bjerge, indtil hun nåede frem til den lejr, hvor hun og hendes fangevogtere skulle tilbringe natten. På det tidspunkt gav Ghazi hende en mobiltelefon, og hun ringede til Lescroart.

“Jeg fik opringningen om aftenen. Klokken må have været syv, for jeg så *The Simpsons* med min søn,” sagde Lescroart. “Det var Joanie. Hun var blevet kidnappet. Jeg sagde til hende, at hun skulle sige, hvor hun var, ved at stave til stedet på hollandsk. Så vidste jeg mere eller mindre, hvor de havde fanget hende. I det samme hun lagde på, ringede jeg til den belgiske forsvarsminister. Joanie var rejst med ham til Afghanistan nogle få dage tidligere, men hun var blevet for at interviewe Ghazi. Han var meget hjælpsom og sagde: ‘Hvis vi skal betale, betaler vi.’ Det var hans præcise ord. Dagen efter, da han indså, at hun var hollænder og ikke havde et belgisk pas, ændrede han selvfølgelig fuldstændig holdning og sagde til mig, at det var de hollandske myndigheders ansvar at forhandle om hendes frigivelse.”

Samme aften ringede Lescroart også til den belgiske udenrigsminister, der bad ham om at være tålmodig – det ville sandsynligvis tage lang tid at ordne situationen. Da han dagen efter kontaktede de hollandske myndigheder, fik han samme besked. Hollænderne sagde imidlertid lige fra begyndelsen, at de “ikke ville forhandle med terroristerne, og de ville ikke betale nogen løsesum. Hvis jeg imidlertid ville gøre det, ville de ikke stoppe mig.” Lescroart fik det indtryk, at både de belgiske og de hollandske myndigheder trak tiden ud, hvilket kostede ham to dyrebare dage, “og at der ikke var nogen procedure på plads, og at de ganske enkelt improviserede”.

Da de hollandske myndigheder ønskede at overtage forhandlingerne, strittede Lescroart imod. “Joanie havde under en af sine opringninger sagt,

at jeg kunne stole på Dave, en skotsk ven, som hun havde boet hos i Kabul, mens hun ventede på den endelige bekræftelse på, at hun kunne interviewe Ghazi. Jeg havde i begyndelsen tøvet med at stole på ham," sagde Lescroart. "Jeg kendte ham ikke, og jeg troede, at han var en slags lejesoldat. Men hun havde ret: Dave vidste, hvad der skulle til."

Sammen aften som de Rijke ringede til Lescroart, havde han kontaktet Dave og fortalt ham, at Joanie var blevet bortført, og at kidnapperne bad om 2 millioner dollars. Dave havde med det samme kontaktet sine forbindelser i Afghanistan for at kunne henvende sig til kidnapperne og begynde at forhandle løsesummen ned.

"Joanies kidnappere var en lille gruppe fra Taleban, som tænkte, at de kunne tjene nogle penge på at bortføre hende. De var ikke professionelle kidnappere, ja, man må sige, at når det handler om kriminalitet i Afghanistan, er alle på en og samme tid amatører og professionelle. Men vi vidste, at de ikke var indstillet på en lang proces, og at de ville acceptere et langt mindre beløb end det, de havde krævet, hvis vi betalte løsesummen hurtigt. Hvordan vidste vi det? Det vidste vi, fordi gruppens leder, Ghazi, nogle få dage tidligere havde givet et interview til to franske journalister og ikke havde kidnappet dem. Det sagde mig, at det ville være vanskeligere for dem, hvis ikke umuligt, at tage sig af tre gidsler i stedet for blot et enkelt, også selv om det var en kvinde. De havde ikke den nødvendige infrastruktur til at håndtere tre gidsler. De var ikke professionelle kidnappere."[144] Ghazi var sandsynligvis også uvidende om, at de franske myndigheder ville have betalt et langt højere beløb for sine borgere, end *P-Magazine* kunne betale for de Rijke.

En anden grund til, at Joanies kidnappere ønskede en hurtig aftale, var, at de vidste, at de ikke kunne have holdt kidnapningen af en vestlig journalist hemmelig i særlig lang tid. "Jeg følte mig sikker på, at Joanies bortførere ønskede at indgå en aftale så hurtigt som muligt for at undgå, at nogen stjal gidslet," sagde Lescroart.

Som hendes forhandler i Afghanistan var Dave heldig, for de Rijke fik lov til at være i regelmæssig kontakt med sin redaktør, så de vidste begge, at hun var i live. Men rygterne om hendes bortførelse spredte sig hurtigt i

mediemiljøet i Kabul, og Dave og Lescroart måtte sikre sig, at de belgiske og hollandske myndigheder ikke underrettede de afghanske myndigheder. “På et tidspunkt ønskede hollænderne at kontakte det afghanske politi vedrørende overdragelsen af løsepengene,” huskede Lescroart. “Heldigvis forklarede den hollandske ambassadør i Kabul dem, at hvis nogen fandt ud af, at en person havde så mange kontanter på sig i Kabul, ville selv ikke en ambassadør kunne føle sig sikker. Han ville ikke engang kunne forlade sit hotelværelse. Politiet ville frarøve ham løsesummen.”

Lescroart og Dave arbejdede tæt sammen døgnet rundt og ignorerede de forslag, som de belgiske og hollandske myndigheder kom med. Mens Dave bragte prisen på de Rijkes frihed ned på 130.000 dollars, lagde Lescroart pres på det politiske bureaukrati i Belgien og Holland for at sende løsesummen i kontanter til Dave så hurtigt som muligt. Det var en meget udfordrende opgave.

“Det tog to dage at få tilladelse til at flytte pengene. Jeg var nødt til at tage til Haag med et billede af Joanie og fortælle dem, at hun snart ville være et jagttrofæ, hvis de ikke reagerede hurtigt. Det endte med, at de gjorde, hvad jeg bad om. Og heldigvis kunne ugebladet betale løsesummen. Så *P-Magazine* overførte 100.000 euro fra sin konto til den hollandske ambassades konto i Belgien. To timer senere havde den hollandske ambassade i Kabul pengene klar i kontanter og i dollars,” forklarede Lescroart.

En uge efter sin bortførelse var de Rijke på vej ud i friheden igen, og det var måske i sidste øjeblik. Rygter om hendes kidnapning var nået frem til Talebans ledelse, som i de sidste timer af hendes fangenskab havde forsøgt at stoppe frigivelsen af hende og betalingen af løsesummen til Ghazis gruppe. Men hendes kidnappere overholdt aftalen og sendte hende tilbage til Kabul. Under rejsen skiftede hun flere gange undervejs biler, indtil hun nåede frem til udkanten af Kabul, hvor hun skulle overdrages til forhandleren, Dave.

“Der var to biler, en, vi havde sørget for, og som skulle køre hende til Daves hus i Kabul, og en anden sendt af den hollandske ambassade med en vestlig kvinde indeni. Vi havde ikke fået noget at vide om denne anden bil, men Joanie satte sig ind i den,” fortalte Lescroart. “Da hun ikke dukkede op i

Daves hus, ringede han til mig og sagde: 'Jeg har mistet hende.' På det tidspunkt vidste vi ikke, hvad vi skulle gøre. Vi ventede blot på, at hun skulle kontakte os, idet vi håbede, at hun ikke var blevet kidnappet igen."

De Rijke vidste ikke, at hun havde sat sig ind i den forkerte bil. "Jeg satte mig ind i bilen, og kvinden begyndte at tale til mig på engelsk. Efter nogle få minutter fandt hun ud af, at jeg var hollænder, og så skiftede hun over til hollandsk. Hun vidste ikke engang, at jeg var hollænder,"[145] fortalte de Rijke. Kvinden, som arbejdede for en anerkendt tænketank i Afghanistan, havde fået til opgave at bringe de Rijke til den hollandske ambassade, hvor hun blev debriefet og fik at vide, at det ville være bedst, hvis hun ikke talte med nogen om, hvad der var sket. Dagen efter blev hun sat på et rutefly til Amsterdam uden at skulle igennem tolden eller vise sit pas.

"De hollandske myndigheder vidste, hvor udleveringen af gidslet skulle finde sted. Måske havde de aflyttet min telefon eller Daves, eller også fulgte de efter ham, jeg ved det ikke. De sendte i hvert fald bilen for at sikre sig, at Joanie var i sikre hænder, og at det afghanske politi ikke ville få fat i hende. De ville have hende ud af landet så hurtigt som muligt," sagde Lescroart.

For det hollandske bureaukrati var de Rijke mest af alt en vare, der skulle transporteres tilbage til Holland så hurtigt som muligt. "Ingen fortalte mig noget i Kabul. Det var først, da jeg igen var i Amsterdam, at jeg fandt ud af, at Michaël havde fået mig fri," sagde de Rijke. "De hollandske myndigheder havde gerne set, at jeg ikke fortalte om min kidnapning, at jeg bare rejste hjem og glemte, hvad jeg havde oplevet. De gjorde ikke særlig meget for at få mig fri, og så ville de have mig til at glemme hele historien. De ønskede, at min tid som gidsel i Afghanistan og deres meget ringe håndtering af sagen skulle være en tavs forbrydelse." De Rijke valgte at trodse sit lands myndigheder, og hun blev befriet, fordi hendes redaktør og en lokal forhandler handlede resolut, inden den gyldne time randt ud. Så heldig var Kayla Mueller, den unge amerikanske hjælpearbejder, der blev kidnappet i Aleppo, ikke.

En kærlighedshistorie fra kalifatets tid

“Jeg kunne have reddet Kayla Mueller.” Forhandleren, som for ganske nylig havde formået at bringe andre vestlige gidsler i Syrien hjem, så mig direkte i øjnene og afventede min reaktion. Det, han siger, er sandt, jeg ved det, for han har været involveret i forhandlinger om mere end ét gidsel, som har været holdt fanget af Islamisk Stat. Jeg spurgte ham imidlertid, om han nu var helt sikker på det. Han nikkede. “Da det første opkald fra bortførerne kom, blot et par dage efter, at hun var blevet bortført, var jeg i Antakya, og jeg var tilfældigvis sammen med den person, der modtog opkaldet. Kidnapperne havde gennemgået Kaylas Skype-opkald og genkendt hans navn. Han spurgte med det samme, om jeg kunne hjælpe. Jeg måtte fortælle ham, at jeg ikke kunne tage sagen, medmindre familien bad mig om det. Jeg kendte ikke engang Mueller – jeg havde aldrig mødt hende. Jeg sagde dog til ham, at han skulle sørge for at få et *proof of life*, og det fik han på mindre end en time.*”*[146] Selv om forhandleren afviste at involvere sig i Muellers sag, var han overbevist om, at hun kunne være blevet befriet for en lille løsesum. “Jeg er sikker på, at hvis vi havde handlet med det samme, kunne jeg have fået hende fri for en lille sum penge.”

Forhandleren stoppede sin talestrøm, tændte en cigaret, rystede på hovedet og fortsatte: “Set i bakspejlet skulle jeg måske nok have kontaktet hendes familie, men jeg er ikke sådan en, som selv opsøger sine kunder. Jeg ringer ikke selv til familier og siger: ‘Jeg hører, at dit elskede familiemedlem er blevet kidnappet, har du brug for min hjælp?’ Man vil gerne tro, at der i disse situationer, hvor der står et liv på spil, er et system på plads, og det eneste, man skal gøre, er at trykke på en alarmknap for at sætte systemet i bevægelse. Men sådan er det desværre ikke.”[147]

Ifølge forhandleren kørte sagen om Mueller fast i bureaukratiet og kørte i ring mellem USA’s udenrigsministerium og FBI og rådslagning i CIA og Det Hvide hus. “De må have holdt mange, mange møder, før de endelig tog sig sammen, og da var det for sent.”

Kayla Mueller endte efter nogen tid i hænderne på Islamisk Stat, men ingen ved med sikkerhed, hvem der oprindelig kidnappede hende – en lille jihadistisk eller kriminel gruppe eller en lille gruppe fra Den Frie Syriske Hær eller en af de andre oprørsgrupper, der var ude efter nogle nemt tjente penge. “I 2013 var markedet for vestlige gidsler i det nordlige Syrien meget

udviklet. Udlændinge blev handlet alt efter deres nationalitet og profession," siger en forhandler.

Kayla Mueller blev højst sandsynligt solgt eller overdraget til en fjendtlig gruppe til gengæld for våben eller fanger, sådan som det skete for Joakim Medin. Mange af disse transaktioner finder sted på det sekundære syriske gidselmarked, forklarede forhandleren. Journalisten Jean-René Augé-Napoli er overbevist om, at Islamisk Stat ikke vidste, at Kayla Mueller var en kvinde, da de købte hende. "Gidsler handles generelt uden nogen angivelse af deres køn, så det er sandsynligt, at ISIS blot fik tilbudt en amerikansk hjælpearbejder. Ingen vil have kvinder. Det er af flere forskellige årsager mere kompliceret. Kvinder er en stor distraktion. Især jihadister lever i et stærkt mandsdomineret miljø, og rent logistisk er det meget nemmere og billigere at holde mænd som gidsler end at have gidsler af begge køn."

Forhandleren tilføjede, at han ikke var sikker på, om fyren, som modtog det oprindelige opkald fra kidnapperne, nogensinde talte med Muellers familie. "Jeg mødte ham igen nogle få måneder efter opkaldet. Han sagde til mig, at han var meget, meget frustreret over den måde, myndighederne havde håndteret sagen på. Det er en skam, for han ville have været den perfekte forhandler til at indgå i en dialog med de oprindelige bortførere, hvis de havde reageret hurtigt." Når statslige myndigheder står for håndteringer af kidnapninger af deres egne borgere, er de tilbøjelige til at forhale processen – hvilket er det stik modsatte af, hvad der er behov for.

Jeg mødte første gang forhandleren på en bar med udsigt over Østersøen. Det var en klar og lun formiddag i oktober – lyset var usædvanlig stærkt og vandet krystalklart. Som vi sad der og drak kolde drikke denne dag midt i oktober, kunne vi have siddet på en bar ved Middelhavets kyst, i Tyrkiet eller Syrien. Mens han talte om sammensuriet af journalister, hjælpearbejdere, fiksere, chauffører, lejesoldater, flygtninge og fremadstræbende jihadister, som bor i tyrkiske byer tæt på grænsen til Syrien, kom jeg til at tænke på nogle billeder, som Kayla Mueller og hendes kæreste Omar Alkhani havde lagt op på deres Facebook-profiler, mens de boede blandt disse mennesker. Billederne viser to forelskede mennesker i et varmt klima, en syrisk mand og en ung amerikansk kvinde, som smiler, som fremviser deres lykke, mens solen skinner fra himlen. Der er intet spor af

krigen i Syrien, som nærmest bogstavelig talt udspiller sig i deres baghave. Den lykke, som stråler fra billedet, er nærmest absurd, når man sammenligner det med den politiske realitet. Historien om Kayla og Omar er da også surrealistisk, en kærlighedshistorie i det opstående islamistiske kalifats tid.

Kayla og Omar mødte første gang hinanden i 2010 i Egypten. De næste to år holdt de kontakten. De mødte hinanden igen i Beirut i 2012, og kort efter besluttede de sig for sammen at flytte til Istanbul. Kayla ville gerne være hjælpearbejder, Omar freelancefotograf og dokumentarist. De havde begge store karrieredrømme og mente, at den syriske konflikt tilbød dem en genvej til deres drømmes opfyldelse. Dette var sandsynligvis grunden til, at de valgte at flytte fra Istanbul til en lille by i nærheden af den tyrkisk-syriske grænse. Ingen af dem havde en uddannelse. Kayla var frivillig. Hun var villig til at hjælpe hvem som helst, der ville tage imod hendes hjælp. Hun havde ingen indtægt, ingen forsikring og ingen at ringe til, hvis hun kom i problemer, som hun gjorde i begyndelsen af august 2013, da hun blev kidnappet i Aleppo. Omar var ikke ansat på nogen avis. Han arbejdede som freelancer og tjente til dagen og vejen ved at reparere computere for folk.

I foråret 2013 var Kayla og Omar imidlertid lykkelige. De var unge og forelskede og følte, at de sad på forreste parket og så vor tids historie blive skabt. De bloggede begge om den syriske konflikt. De befandt sig kun nogle få kilometer fra frontlinjen og brugte de sociale medier til at informere verden om, hvad de så. Ja, de var af den opfattelse, at netop dette var deres opgave, at observere og rapportere om den grusomme konflikt, som udspillede sig, og det var kun naturligt for dem at gøre det sammen.

"Jeg har mødt nogle få par som dem i konfliktzoner," sagde en europæisk hjælpearbejder, som ønskede at være anonym. "De vil gerne hjælpe. De vil gerne vise hele verden, hvad der sker. De er meget opsatte på det og mener, at det at være tæt på krigen fremskynder processen med at blive hjælpearbejder eller journalist. Men deri tager de fejl. Ingen ønsker at ansætte disse mennesker, for de er ikke kvalificerede, og for at sige det rent ud kan det bringe vores arbejde i fare at ansætte dem. Det er krævende at være hjælpearbejder. Det kræver en universitetsgrad og mange års træning

og erfaring. Det er ikke nok at vågne en dag i Midtvesten eller i Mellemøsten og have et ønske om at blive hjælpearbejder."[148]

Kærestepar som Omar og Kayla ender med at tilbringe en masse tid sammen. De hjælper hinanden i deres jagt på deres ønskedrøm, hvor de kan redde verden, og de styrker hinanden i troen på, at det, de gør, er det rigtige, ofte uden at forstå de risici, der er involveret. I slutningen af foråret 2013 tog Omar Kayla med til et møde, som han havde arrangeret i den tyrkiske grænseby Reyhanlı med deltagelse af to amerikanske journalister, Nicole Tung, James Foleys fotografven, og Janine di Giovanni. Mueller præsenterede sig selv som Omars forlovede.[149] "Hun havde hjertet på det rette sted," sagde Tung til *The Arizona Republic*. "Men det er desværre sådan, at man, når man er ny og uerfaren, løber ind i en masse farer i konfliktzoner, især i et område som Syrien."[150] Og det var lige præcis, hvad der skete. I begyndelsen af august 2013 blev Omar bedt om at komme til Aleppo for at reparere Læger uden Grænsers computersystem, og Kayla plagede ham om at tage hende med.

Han ville egentlig ikke have haft hende med, men til sidst gav han efter for hendes ønske. Selv om de boede nogle få kilometer fra grænsen, havde Mueller aldrig været i Syrien – hun havde aldrig set Aleppo. Omar mente, at hun kunne være vidne til, hvad der skete, og skrive om det på sin blog, Imbued With Hope, så hjælpen til flygtningene kunne intensiveres. Det var måske en dumdristig beslutning, truffet af to uerfarne mennesker, som var dybt forelskede og mente, at de gennem deres handlinger kunne gøre en forskel. Humanitære hjælpeorganisationer har dokumenteret den syriske tragedie lige fra begyndelsen af borgerkrigen. Muellers besøg i Læger uden Grænsers lejr og beskrivelsen af hendes rejse på bloggen hjalp ikke de millioner af syrere, som led på grund af konflikten, men endte med at koste hende livet.

Francesca Borri fortæller, at "det var Kayla, som spurgte Læger uden Grænser, om de kunne sove der om natten. Parret havde tilsyneladende ikke selv sørget for et værelse. Personalet fra Læger uden Grænser var rasende. De havde haft nogle problemer med kidnapning af lokale hjælpearbejdere, så det sidste, de ønskede, var en overnattende amerikansk kvinde. Men de kunne jo ikke sende dem ud på gaden, så de lod dem blive."[151]

Næsten morgen tog Omar og Kayla en taxi fra Læger uden Grænsers lejr til busstationen. I det samme de begyndte at køre af sted i taxien, opdagede Omar, at en grå minibus fulgte efter dem. Minibussen overhalede taxien og tvang den til at stoppe. Seks maskerede mænd i kampuniformer og bevæbnet med kalasjnikovgeværer sprang ud og omringede dem. De slæbte dem begge ind i minibussen og forlod stedet.

De endte i kælderen under Aleppos børnehospital, som blev brugt som et interimistisk fængsel. Kayla blev spærret inde i det rum, hvor kvinderne sad, og Omar blev afhørt. Han tilbragte to måneder i fangenskab, hvor han blev tortureret og slået. Hver eneste gang, de spurgte ham, hvem den kvinde, han rejste med, var, sagde han: "Min hustru." Til sidst blev han sat på fri fod. Alene. Kayla blev i Aleppo.

"Jeg talte med Omar femten, måske tyve gange," sagde forhandleren. "Indimellem ændrede hans historie om kidnapningen sig. Det er helt normalt. Du er under et så voldsomt pres, at hukommelsen kan svigte. Jeg talte med ham, fordi jeg gerne ville vide, om han havde set nogle af de gidsler, hvis frigivelse jeg forhandlede om med Islamisk Stat. Så jeg bad ham fortælle nøjagtig, hvad han havde oplevet under sit fangenskab, og jeg kom til den konklusion, at han ikke havde solgt Kayla til islamisterne. Han var tværtimod dybt ulykkelig over at have taget hende med til Syrien."[152]

Set i bakspejlet viser Kayla og Omars rejse til Aleppo, hvor lidt de vidste om farerne ved at befinde sig midt i den syriske konflikt, og deres kidnapning var mere eller mindre den logiske konsekvens af denne uvidenhed. Francesca Borri forklarer: "Hver eneste gang, jeg rejste til Syrien, rejste jeg uden så meget som en kuglepen. Jeg foregav at være flygtning og havde ikke engang en telefon på mig. Fra og med midten af 2013 foretrak jeg, idet jeg gerne ville undgå at tilbringe natten i Syrien, at rejse ind og ud samme dag."[153]

"Da Omar kom ud af Syrien, kontaktede han Kaylas familie. Jeg sagde til ham, at han ikke skulle sige til dem, at han kunne løse sagen, for det oversteg langt hans evner," fortæller forhandleren. Omar sagde til *Daily Mail*, at Kaylas forældre havde modtaget en 30 sekunder lang video med

deres datter, hvor hun tryglede om hjælp. Videoen var ledsaget af budskabet: “Hvis I vil have hende i live, koster det 20 millioner dollars.”[154]

Forhandleren gentog, at tingene kunne have udviklet sig anderledes, hvis han selv eller en person som ham i de første afgørende dage havde haft mulighed for at gribe ind. Han mener imidlertid, at familien “fulgte de amerikanske myndigheders instrukser, så de kunne ikke objektivt vurdere, hvor alvorlig situationen var i Syrien. Og Omar havde en plan og troede virkelig, at han kunne redde hende – måske fordi han elskede hende og følte skyld over, at hun var blevet bortført?” Forhandleren blev tavs et øjeblik, tænkte måske igen over den forspildte chance i den gyldne time, hvorefter han så på mig og rystede på hovedet. “Så Omar rejste tilbage for at få hende ud, for at redde hende. Han blev fængslet igen, denne gang i Shaykh Najjar, industribyen nord for Aleppo, hvor ISIS havde bygget et af sine fængsler. På det tidspunkt var Kayla i ISIS’ varetægt. Han ventede på at få et møde med en dommer, som han kunne forklare, at hun var hans hustru.”

Omar var sikker på, at Kayla ville bakke ham op. Før de tog af sted til Aleppo, havde de aftalt, at Kayla, hvis de blev stoppet, skulle foregive at være hans hustru Ayesha. Men da dommeren foran Omar spurgte Kayla, om det var sandt, at hun var hans hustru, brød hun sammen og sagde, at hun var hans forlovede, ikke hans hustru.

“Jeg tror, at hun sagde sandheden for at redde ham,” siger forhandleren. “Hun ville gerne beskytte ham. Hun var bange for, at de ville slå ham ihjel, fordi han løj. Det er meget sandsynligt, at hun fik at vide, at de, hvis hun var ærlig, ville lade ham gå, og det gjorde de da også.” Omar satte sit liv på spil for at redde Kayla, og Kayla opgav sin mulighed for selv at blive sat på fri fod for at redde Omar.

I juli 2014, næsten et år efter Kaylas kidnapning, iværksatte kommandostyrker i den amerikanske hærs Delta Force en operation i Raqqa for at befri de udlændinge, som Islamisk Stat holdt som gidsler, herunder Kayla. Men da de slog til, var gidslerne allerede blevet flyttet til et andet sted. 18 måneder efter sin bortførelse blev Kayla Mueller dræbt under et jordansk luftangreb mod Islamisk Stat i Raqqa.

Kayla blev i lighed med andre gidsler et varmt emne i medierne og genstand for jihadistisk propaganda. Medierne brugte hende til at sælge aviser, mens jihadisterne brugte hende til at fortælle om de vestlige fjenders ondskab. Hendes død hjalp ikke de syriske flygtninges sag. Den øgede ikke den vestlige offentligheds viden om flygtningenes tragedie eller skabte medfølelse med deres lidelser. Den gav tværtimod kun næring til hadet blandt de forskellige fraktioner og økonomiske støtter, der er involveret i den syriske konflikt.

Ikke engang det ultimative offer, døden, kunne gøre Kaylas Muellers drøm om at forbedre verden til virkelighed.

Kapitel 10
Byttet – jagten på en ny identitet

FORHANDLEREN FIK IKKE KAYLA Mueller frigivet, men det lykkedes ham at bringe en anden ung og uerfaren vesterlænding, danskeren Daniel Rye Ottosen, hjem. Daniel Rye betragtede – i lighed med Kayla Mueller og hendes kæreste Omar Alkhani – konflikten i Syrien som en genvej til en ny løbebane, en drøm, han ønskede at forfølge: Han ville gerne være reportagefotograf. Og i lighed med Kayla og Omar havde han ingen anelse om, hvor farligt det var i Syrien, eller hvor udsigtsløs hans drøm var. Borgerjournalistik fører næsten aldrig til professionel journalistik, men det kan skaffe folk store problemer på halsen.

I 2015, efter sin frigivelse, blev Daniel Rye ansat som foredragsholder for det danske sikkerhedsfirma Guardian-SRM (Security Risk Management) til et af firmaets overlevelseskurser. Sådanne kurser er væsentlige redskaber for enhver, som ønsker eller er nødt til at rejse til farlige områder fra Afghanistan til Nigeria – kurser, som hverken Daniel Rye eller Kayla Mueller tog (eller havde haft råd til at tage).

Daniel Rye er en pæn, nordisk udseende ung mand, høj, meget lyshåret og med en blussende lys teint. Før han forsøgte at blive reportagefotograf, var han elitegymnast.

Daniel Rye fortalte deltagerne til overlevelseskurset den chokerende historie om sin bortførelse i det nordlige Syrien og om, hvordan han og de andre vestlige gidsler overlevede deres tid i fangenskab. Han nævnte imidlertid ikke flere vigtige detaljer, såsom hvorfor og hvordan han endte i det nordlige Syrien.

En genvej til at blive reportagefotograf

"Jeg mødte Daniel Rye, før han rejste til Syrien, i april 2013," siger forhandleren. "Han havde spurgt sig for blandt danske journalister, om der var nogen, der kunne rådgive ham om hans rejse til Syrien. Han ville gerne rapportere om krigen i Syrien, han ville gerne være reportagefotograf. Jeg havde arbejdet med [James] Foleys sag siden november 2012, så jeg vidste, hvad der foregik der, plus at jeg havde lavet en masse forebyggende arbejde for journalister, som rejser til farlige områder, så der var flere, som foreslog, at han skulle tale med mig.

Jeg sagde med det samme til ham, at han ikke burde tage af sted. Det var for farligt, og han var totalt uerfaren. Han var stadigvæk kun i begyndelsen af 20'erne og havde aldrig befundet sig i en krigszone. Men han ville ikke lytte." Så forhandleren gav ham nogle tips. "Jeg bad ham om at efterlade sig et spor af information i Syrien i tilfælde af, at han skulle blive kidnappet – spor som en person som mig kunne bruge. I forbindelse med bortførelsen af James Foley kunne vi for eksempel ikke kortlægge hans bevægelser forud for kidnapningen … Vi havde ingen ledetråde."[155]

Daniel Rye rejste til Syrien. Han fulgte ikke forhandlerens råd og overnattede i Syrien, og den følgende formiddag blev han arresteret. "Der er ingen tvivl om, at han opførte sig uforsvarligt," siger Carsten Jensen, en af Skandinaviens mest anerkendte forfattere, som deltog i et af Guardian Groups overlevelseskurser i forbindelse med research til sin seneste bog. "Daniel så en bygning, som blev brugt af en af jihadistgrupperne – jeg tror, at det var al-Nusra – og han ville gerne tage et billede af den. Det blev han bedt om at lade være med, men han gjorde det alligevel."[156]

Det er uklart, om nogen så ham fotografere, eller om hans chauffør eller fikser solgte ham til kidnapperne. Efter nogle få dage frigav kidnapperne chaufføren, som kort efter forsvandt, så måske solgte chaufføren ham. "Vesterlændinge forstår ikke, hvor farligt det er at lande i Tyrkiet og lede efter fiksere og chauffører. Nogle af de her mennesker vil ikke betænke sig på at sælge dig for nogle få hundrede dollars," siger Omar al-Muqdad, der

har produceret en dokumentarudsendelse for BBC, *We Left Them Behind*, om vestlige gidsler i Syrien.[157]

Det er også muligt, at nogen så en høj, lyshåret, atletisk ung mand med et kamera og tænkte, at det var en meget god udklædning for en amerikansk spion at agere reportagefotograf, og besluttede sig for at bortføre ham. Det er uklart, hvilken gruppe der kidnappede ham, måske al-Nusra. Men som det sker for alle gidsler, var der nogen, der i samme øjeblik Daniel Rye blev bortført, søgte på ham på internettet og ledte efter hans arbejde, hans fotografier. Da søgningen ikke gav nogen resultater, blev forestillingen om, at han var en spion, som foregav at være fotograf, naturligvis forstærket.

“Jeg vil ikke udelukke, at han blev solgt eller udvekslet nogle få gange som spion, før han endte i hænderne på Islamisk Stat,” sagde en syrisk forhandler. “Hver eneste gang, han blev handlet, torturerede kidnapperne ham for at få ham til at gå til bekendelse.”[158] Dette kan forklare, hvorfor han i begyndelsen ofte blev flyttet fra sted til sted. Måske blev han solgt til Islamisk Stat som spion. “Daniel blev tortureret i ret lang tid, for de troede virkelig, at han var spion,” siger Marc Marginedas, en erfaren krigskorrespondent fra Catalonien, som blev holdt som gidsel af ISIS, og som mødte Daniel Rye under sit fangenskab. “Han var ikke journalist. De kunne ikke finde dokumentation for hans arbejde. Og han var så veltrænet og atletisk, at de må have troet, at han var blevet trænet af hæren og af efterretningstjenesten. Da de endelig indså, at han ikke var spion, holdt de op med at torturere ham.”[159]

Men han var allerede dybt mærket. Daniel Rye viste deltagerne af Guardian Groups overlevelseskursus det billede, som hans kidnappere efter to eller tre måneders fangenskab havde sendt sammen med kravet om en løsesum. “Han havde tabt sig 30 kilo og lignede en 45-årig hjemløs narkoman,” siger Carsten Jensen.

Selv om kravet om løsesummen kom længe efter Daniel Ryes bortførelse, siger forhandleren, at han havde ledt efter Rye helt fra begyndelsen. “Jeg fik en opringning klokken 2 om natten fra Daniels far. Det var den 19. maj. Daniel var blevet bortført den 17. maj. Daniels kæreste var taget til lufthavnen for at hente ham, men Daniel var ikke med flyet. Før sin afrejse

havde Daniel givet sin far en konvolut, som kun skulle åbnes, hvis han ikke vendte tilbage. Indeni lå mit telefonummer."[160]

Daniel Rye begik flere fejl: Han var rejst til Syrien, et land, han ikke kendte, for at dokumentere krigen og for at sælge sine fotografier til danske aviser efter sin hjemkomst; han var rejst alene uden selskab af en erfaren journalist og uden at være en del af et medieteam; og han var rejst som uafhængig freelancer uden at have kontrakt på en historie. Disse fejl udsprang – ligesom i Kayla Muellers tilfælde – af Daniel Ryes romantiske forestillinger om livet som fotograf. Daniel Rye ville måske aldrig have forestillet sig, at professionelle journalister og hjælpearbejdere gerne så ned på folk som ham. Han må imidlertid have erfaret denne bitre sandhed under sit fangenskab.

"Han sagde, at han på et tidspunkt sad som fange i en lille celle med 12 andre vestlige gidsler," siger Carsten Jensen. "De kom meget tæt på hinanden. Nogle af gidslerne holdt foredrag for de andre om emner, som de vidste særlig meget om. Men Daniel havde ikke denne viden." Ikke overraskende var Daniel Ryes status blandt disse mennesker, hvoraf nogle havde haft lange karrierer i medierne som krigskorrespondenter, ret lav. Han var meget ung og uerfaren og så op til dem. Han beundrede dem. Under sit foredrag ved Guardian Groups overlevelseskursus talte Daniel Rye med ømhed om 'biografaftener', hvor gidslerne skiftedes til at genfortælle – ned til mindste detalje – handlingen i en film, som de tidligere havde set. Han brugte ordet 'hyggeligt' om disse aftener.

For at løfte sin status blandt gidslerne indså Daniel Rye, at han var nødt til at tilbyde dem noget, som de andre ikke kunne. "Han havde været elitegymnast, så han organiserede træningssessioner for gruppen, hvilket løftede hans status. Han blev også ret god til at rengøre toiletter, for hvilket vagterne indimellem gav ham små belønninger, som han kunne tilbyde som præmier, når de spillede spil på de brætspil, som nogle af gidslerne havde lavet af papstykker,"[161] forklarer Jensen.

Nogle ting havde Daniel Rye dog gjort rigtigt: Før sin afrejse havde han kontaktet en forhandler og efterladt forhandlerens telefonnummer hos sine forældre, og han havde købt en forsikring (med en forsikringssum på 5

millioner kroner), så familien kunne betale forhandleren og skaffe nogle penge til løsesummen. Disse forholdsregler reddede sandsynligvis hans liv. "Da hans far ringede til mig, vidste jeg med det samme, hvem Daniel var: Jeg havde mødt ham, og jeg havde talt med ham og rådgivet ham. Jeg vidste, at jeg kunne hjælpe,"[162] siger forhandleren.

Prisen for at være en nobody

"Lige fra begyndelsen var kidnapningen af Daniel Rye en af de vanskeligste sager, jeg nogensinde havde haft," fortæller forhandleren. "Den var af mange grunde kompleks. Eftersom Daniel var dansker, dvs. fra et land, som ikke betaler løsesum, og fordi han så at sige var en noboby, hverken en kendt journalist eller hjælpearbejder, blev han med det samme anbragt i samme kategori som de britiske og de amerikanske gidsler. Derudover er Danmark det land, hvor Muhammed-tegningerne kom fra, så det at dræbe en dansker kan altid være et godt propagandaværktøj i den jihadistiske verden.

Jeg var også bange for, at ISIS ville bruge ham til at få de andre europæiske lande til at betale løsesum, og det gjorde deres forhandler faktisk til en vis grad også. De beholdt ham, mens de forhandlede med det ene europæiske land efter den andet: først spanierne og kort tid derefter franskmændene. Alle disse gidsler blev frigivet før Daniel. Ja, vi havde færre ressourcer, end disse lande havde, fordi vi er en privat virksomhed. Kidnapperne forhandlede om én gruppe mennesker ad gangen og gemte Daniel til sidst, men jeg tror ikke, det handlede så meget om de ressourcer, disse lande havde, som om, at det gav ISIS mulighed for at udstille og profitere af de vestlige landes uoverensstemmelser og idiosynkrasier i forhold til håndteringen af kidnapningssager."[163] ISIS var udmærket klar over de forskellige landes utilstrækkeligheder og udfordringer i forhold til situationen – især hvad angik konkurrencen mellem kriseenheder, der forsøger at få befriet gidsler, som holdes fanget af de samme kidnappere.

Ja, når det drejer sig om håndtering af kidnapningssager, er mellemstatsligt samarbejde fri fantasi. "Da jeg blev afhørt efter min frigivelse," husker Mariani, "fortalte jeg dem, at der i den samme lejr, hvor jeg havde siddet som fange, sad to franske gidsler, og at den unge franskmand var meget,

meget syg. Jeg sagde, at de skulle meddele de franske myndigheder, at de måtte handle hurtigt, fordi der var fare for, at han ikke ville overleve. Jeg fik at vide, at min besked var blevet sendt videre til franskmændene, men ingen fra den franske kriseenhed eller fra ambassaden kontaktede mig. De eneste udlændinge, som afhørte mig, var amerikanere. Da Marc Féret og Pierre Legrand blev frigivet i oktober 2013, forsøgte jeg at kontakte dem. Jeg ringede til kriseenheden i Paris og forklarede, hvem jeg var. De stillede mig videre til en kvinde, som sagde, at de aldrig havde fået nogen af mine beskeder om de to gidsler af de italienske myndigheder."

Francesca Borri fortæller om en lignende oplevelse: "Da Joakim Medin blev kidnappet i februar 2015, skulle jeg have spist middag med ham [netop den] aften i Erbil på hans vej tilbage fra Syrien. Da han ikke dukkede op, tjekkede jeg nyhederne og så, at det blev rapporteret, at han var blevet kidnappet i Tyrkiet, men jeg vidste, at det var umuligt, fordi han var i Syrien – jeg havde fået en sms fra ham blot nogle få timer, før han forsvandt. Så jeg ringede til den italienske konsul i Erbil og bad ham om at kontakte de svenske myndigheder og meddele dem, at Joakim var blevet kidnappet i Syrien. Konsulen gav beskeden videre til den italienske kriseenhed. Nogle få timer senere ringede udenrigsministeriet til mig for at sige, at de på grund af en specifik procedure ikke kunne videregive nogen som helst information om kidnapningen til andre. Så jeg brugte de sociale medier og skrev en besked på Twitter med en opfordring til det svenske udenrigsministerium om at kontakte mig angående kidnapningen af Joakim Medin. De ringede til mig, inden der var gået en time."[164]

Ved at sætte forhandlerne op mod hinanden tjente ISIS store beløb i løsesummer. Daniel Rye var et af de sidste gidsler, der blev frigivet, og flere kilder har bekræftet, at hans løsesum langt overstiger de 2 millioner euro, som medierne har rapporteret. Uofficielle kilder estimerer løsesummen til 6 millioner euro. I afvejningen af en løsesum over for den propagandaværdi, som en henrettelse af Daniel Rye ville have haft, insisterede ISIS på deres krav om flere millioner euro. Timingen var også god. Efter Daniel Ryes frigivelse ændrede Islamisk Stats holdning til at frigive gidsler mod betalingen af en løsesum sig. Som det senere vil blive beskrevet, bliver nogle gidsler betragtet som en vare, der er mere værd død end levende.

Hvordan kunne Daniel Ryes familie, en familie med beskedne midler, rejse en sådan sum? Guardian Group tog Daniel Ryes sag, selv om familien ikke havde mulighed for at betale dem. De instruerede dem i, hvordan de kunne skaffe pengene. Ryes søster tog sig af at anmode om donationer fra de danske gymnastikforeninger, blandt andet via en kampagne på Facebook. Hun indsamlede omkring halvdelen af løsesummen. Guardian Group brugte sine forbindelser blandt velstående personer og virksomheder til at finde resten. Guardian Group sørgede også for, at familien kunne mødes med en advokat, som havde erfaring med sådanne sager og kunne være med til at holde styr på de indkommende midler. De danske myndigheder forblev i baggrunden. De blandede sig ikke, men blev hele tiden informeret om udviklingen i sagen, og til sidst gav de tilladelse til, at familien kunne frigive løsesummen.

Det hele var et formidabelt udtryk for solidaritet mellem et sikkerhedsfirma, den danske stat og flere dele af den danske befolkning, herunder rige skibsejere, industriledere og selv bankfolk. Det var en fælles bestræbelse på at redde et menneskes liv, ikke en politiker eller en kendt journalists liv, men en ukendt, ung danskers liv. Det var et mareridt med en lykkelig slutning i et land, hvor selv eventyr oftest ikke ender lykkeligt. Det samme kan ikke siges om den rejse, som en anden ung europæer, Jejoen Bontinck, begav sig ud på.

I løvens hule

I det tidlige forår 2013 rejste journalisten Joanie de Rijke og fotografen Narciso Contreras sammen med Dimitri Bontinck til Syrien for at finde Dimitris søn, Jejoen. "Jejoen havde i februar foregivet at ville rejse til Amsterdam, men havde pakket sin sovepose ned i sin rygsæk og var taget til Tyrkiet," fortæller de Rijke. "Fra Tyrkiet havde han krydset grænsen til Syrien for at slutte sig til nogle af sine venner fra Sharia4Belgium, en radikal salafistisk organisation fra Antwerpen. Hans far, Dimitri, genkendte ham på en af ISIS' propagandavideoer. Jeg så ham blive interviewet i nyhederne, hvor han sagde, at han ville rejse til Syrien. På det tidspunkt var vi på vej til Aleppo med mad og anden nødhjælp til folk, som var strandet der – det havde ikke noget at gøre med journalistik. Så jeg ringede til

Dimitri og sagde, at vi planlagde at tage af sted, og hvis han ville, kunne han rejse med os."[165]

Jejoen Bontincks baggrund er en ganske anden end Daniel Ryes, og hans historie er også en helt anden, men på en eller anden måde endte også han med at rejse til Syrien i forsøget på at finde sig selv. Jejoens mor, Rose, er nigerianer, og hans far, Dimitri, er russer, men Jejoen voksede op i et land, som begge hans forældre var fremmede i: Belgien. Han blev katolsk opdraget – hans mor var troende katolik – og gik på en prestigefyldt jesuitisk skole. Som det sker for mange drenge i teenagealderen, begyndte han, da han var 15 år, at få problemer i skolen og med kærester. Han følte sig fortabt. Der var ingen at søge trøst hos, ikke en fætter, en onkel eller en bedstemor. Hans forældres familier boede tusindvis af kilometer borte. Men der var mange andre unge mænd som ham, børn af immigranter, som følte den samme tomhed, og som følte sig lige så fortabte som Jejoen i denne etniske smeltedigel i det nordvestlige Europa.

Jejoens marokkanske kæreste og en muslimsk nabo, Azeddine, introducerede ham for islam og dernæst for en af dens mest yderliggående versioner, den radikale salafisme. I november 2011, blot tre måneder efter, at han første gang havde stiftet bekendtskab med islam, dukkede Jejoen op på Dambruggestraat 117 i Antwerpen, hovedkvarter for Sharia4Belgium, en radikal salafistisk organisation.

"Der findes tusindvis af unge mennesker som Jejoen, børn fortabt i en kompleks, skræmmende verden. I puberteten begynder de at få øjnene op for, hvor forskellige de er fra alle andre. De føler sig med ét som udskud overalt, hvor de færdes – i skolen, derhjemme, selv blandt deres venner. Så når de møder andre, som er lige så fortabte, lige så bange, knytter de stærke bånd,"[166] forklarer en psykolog, som arbejder med tidligere jihadister i Europa.

Sharia4Belgium synes at have hjulpet Jejoen – og mange andre unge mennesker som ham – med at udfylde deres eksistentielle tomrum. Radikal salafisme blev midlet til at genopfinde verden ud fra deres behov. Kalifatet var det nirvana, hvor de havde ret til et bedre liv som individer. Når man hører historien om Jejoens radikalisering i Belgien, en proces, som fandt

sted gennem foredrag om radikal islam afholdt af gamle mænd, gennem træning i kampsport og gennem opbygningen af tætte bånd til andre unge mænd som ham selv, kan man ikke undgå at bemærke, hvor enkel og ligetil processen rent faktisk var. Sharia4Belgium var ikke en egentlig rekrutteringsorganisation, hvis opgave det var at sende krigere til Syrien. Organisationen havde ingen officiel tilknytning til ISIS, al-Qaeda eller nogen andre grupper. Organisationen var snarere en improviseret børnehave for radikale salafister, som var inspireret af de begivenheder, der udspillede sig i Syrien, og som havde det absurde mål at forvandle Belgien til en muslimsk stat baseret på sharia.

Sharia4Belgium var også en arena for radikale prædikanter, hvor folk som Fouad Belkacem – en belgisk mand, hvis forældre var marokkanske indvandrere – kunne udbrede radikale idéer til et publikum bestående af utilpassede indvandrerbørn, der var alt for uvidende om den sande betydning af islam til at kunne sætte spørgsmålstegn ved hans tanker. Og alligevel endte de fleste af medlemmerne af Sharia4Belgium – også Jejoen – i Syrien, hvor de kæmpede for enten al-Nusra eller ISIS.

"Radikaliseringsprocessen blandt disse unge mænd er nærmest en osmotisk proces," forklarer psykologen, der som sagt arbejder med tidligere jihadister. "Det begynder med, at en af dem rejser til Syrien, som i ret lang tid har været magneten, og derfra sender sms'er om, hvor fantastisk hans liv er, nu hvor han kæmper for kalifatet. Der lægges billeder ud på de sociale medier. Det går lidt posering og praleri i deres skriverier. Ingen af dem forstår naturligvis, hvad krig egentlig går ud på. De er også for unge til at have en forståelse af deres egen dødelighed. Så opholdet i Syrien bliver en form for eksotisk rejse, et eventyr, man kan dele med sine venner. Når de ankommer til Syrien, begynder indoktrineringen. De fleste af dem bliver hjernevasket. Det er især nemt at overbevise dem om at udskifte deres egen identitet med gruppens identitet, for de bryder sig i udgangspunktet ikke om sig selv – hvorfor skulle de ellers have sluttet sig til grupper som Sharia4Belgium?"[167]

"Tilknytningen til gruppen vokser og bliver stadigt stærkere, og man mister nemt sig selv som individ, man bliver ganske enkelt en del af gruppen,"

bekræftede journalisten Jean-René Augé-Napoli, som tilbragte noget tid med en jihadistgruppe i det nordlige Syrien.

Da Jejoen endelig nåede frem til Syrien, sluttede han sig til en af disse grupper. Gruppens medlemmer blev indrulleret i et træningsprogram, som fandt sted i en villa i Kafr Hamra, en lille by lige uden for Aleppo. Mindre end en måned efter Jejoens ankomst stoppede en bil foran indgangen til villaen, og Dimitri trådte ud.

"Vi kørte hen til en indhegnet villa i Kafr Hamra, en af de ejendomme, som var blevet taget fra den rige syriske elite," fortæller de Rijke. "Det var et utroligt sted, med græsplæner og frugttræer. Vi havde ingen anelse om, hvad vi skulle forvente, ingen anelse overhovedet. Dimitri gik ind i villaen med to af vores venner fra Aleppo, mens fotografen, chaufføren og jeg selv blev i bilen udenfor. Vi ventede og ventede. Efter nogen tid kom der nogle mennesker ud fra villaen og gav os ordre om at stige ud af bilen. De tvang fotografen og chaufføren til at stå med hænderne på bilen, mens jeg stod på den anden side. De sagde, at vi ville blive henrettet. Jeg tænkte, at det var det, jeg skal dø her, i skyggen af denne villa."[168]

De Rijke fandt først senere ud af, hvad der skete inde i villaen, mens hun blev truet med at blive henrettet. Da Dimitri kom ind i huset, blev han introduceret for lederen, der havde tilbudt ham en kop te og spurgt ham, hvad han lavede i Syrien. Dimitri svarede, at han ledte efter sin søn, Jejoen – havde lederen hørt noget om ham, kendte han til ham? Hans vært svarede, at han ikke vidste, hvem Jejoen var. Da Dimitri rejste sig for at forlade villaen igen, tog to mænd fat i ham bagfra og slæbte ham ind i et andet lokale, hvor han fik besked på at tage sit tøj af, hvorefter han blev slået og forhørt. De ville vide, hvordan han havde fundet frem til villaen, og hvem der havde givet ham adressen.

"Dimitri havde kontaktet en organisation, Aleppos Frie Advokater, som på det tidspunkt hjalp folk med at lokalisere deres familiemedlemmer i Syrien. De kendte til lederen og havde hans adresse, fordi de vidste, at det var et sted, hvor der blev trænet nye rekrutter," forklarer en europæisk forhandler, jeg interviewede. Men de troede ikke på Dimitri og blev ved med at slå ham.

"Pludselig stoppede de," siger Joanie de Rijke. "Fra det ene øjeblik til det andet! Lederen havde ændret mening. De gav ham hans tøj tilbage og bad ham om at gå. Det var et mirakel!"[169]

De Rijke indrømmer, at ingen af dem vidste, hvem lederen var. Først senere erfarede de, at Dimitri havde stået foran en af de højest rangerende syriske militærledere i ISIS, Abu Athir, hvis rigtige navn var Amr al-Absi,[170] den syriske emir, som stod i spidsen for Mujahedin Shura-rådet, en gruppe bestående af internationale jihadister, hvis mål var at forvandle den nordlige del af landet til en islamisk stat. Abu Athir havde meget gode forbindelser i ISIS, eftersom hans *katiba* havde været den første afdeling af den fremtidige Islamisk Stat i Syrien. Da ISIS' leder Abu Bakr al-Baghdadi kom til Syrien fra Irak, havde Abu Athir været en af de første jihadister til at byde ham velkommen og sværge ham troskab.[171] Han var en af al-Baghdadis vigtigste repræsentanter i Syrien og således en meget magtfuld mand.

"Hans bror var Firas al-Absi, den oprindelige emir af Mujahedin Shura-rådet og lederen af de mænd, som i 2012 havde kidnappet John Cantlie og den hollandske fotograf Jeroen Oerlemans," forklarer en forhandler, jeg interviewede. Efter Firas al-Absis død overtog Abu Athir ledelsen af gruppen, som voksede fra omkring 180 udenlandske krigere til næsten 1.000. I sommeren 2013 fik han officielt ansvar for håndteringen af alle de udlændinge, som ISIS holdt som gidsler. Han var højst sandsynligt – sammen med ISIS' herskende elite – også hjernen bag forhandlingerne om løsesummer.

"Dimitri var heldig," erkender de Rijke. "Vi var alle heldige. Vi var gået lige ind i løvens hule uden at vide, at der var et vildt dyr."[172] Men ifølge den europæiske forhandler, jeg interviewede, var Dimitris søn, Jejoen, ikke så heldig.

Da Dimitri mødte Abu Athir, befandt Jejoen sig blot nogle få hundrede meter derfra, i den selvsamme villa, der blev brugt som træningslejr for de nye rekrutter. Ifølge forhandleren "var Jejoen på det tidspunkt, hvor faren ankom til villaen, stadigvæk i gang med de indledende faser i sin træning. Han blev indoktrineret, samtidig med at hans loyalitet blev testet. Dette

involverede forskellige øvelser. For eksempel kunne de finde på at vise ham og de andre rekrutter ind i et lokale med en computer og sige: 'I må ikke røre computeren,' blot for at se, om de fulgte instruksen. Når rekrutterne var kommet igennem denne fase, blev de overført til næste niveau, hvor de fik små logistiske opgaver som for eksempel at udføre en overvågning. De fik gradvis mere og mere betroede opgaver. Fordi Dimitri dukkede op i villaen denne dag, troede de, at Jejoen havde kontaktet ham og fortalt ham, hvor han befandt sig, så de trak ham ud af træningsprogrammet og smed ham i fængsel under overvågning."[173]

Dette er ikke den version, som Jejoen fortalte til Joanie de Rijke og *The New Yorker*. I artiklen "Journey to Jihad",[174] som skildrer Jejoens historie og hans redning, siger den unge mand, at han havde været fængslet forud for sin fars ankomst, fordi han havde givet udtryk for, at han gerne ville hjem igen. Dette er også den version, som Jejoen fortalte det belgiske politi, da han efter sin hjemkomst blev arresteret. I de ofte uigennemskuelige fortællinger om kidnapninger og jihadisme er der mange versioner af sandheden.

Forhandlerens version af historien fortsætter sådan her: "Efter at hans far havde opsøgt Abu Athir, blev Jejoen ført til et fængsel i Aleppo, hvor også John Cantlie og James Foley blev holdt fanget, for at teste hans loyalitet. Fængslet blev ledet af Abu Obeida, en hollandsk statsborger, som Abu Athir havde tillid til. Abu Obeida havde til opgave at finde ud af, hvor engageret en kriger Jejoen egentlig var. De kunne begge tale flamsk, så det var nemt at skabe en relation. Jejoen var under overvågning en tid, hvorefter han lidt efter lidt fik mere frihed og til sidst fik nogle opgaver, indtil han igen blev indrulleret i træningsprogrammet. I denne periode forblev han i kontakt med sin far, som til sidst overtalte ham til at vende hjem."[175]

Da Jejoen sluttelig vendte hjem til Belgien, blev han varetægtsfængslet og retsforfulgt. Han fik en betinget dom på tre år og fire måneder. Mens han var fængslet, denne gang i Belgien, fik Jejoen igen følelsen af ikke at høre til i Belgien og begyndte at betragte sine oplevelser i Syrien som et eventyr, han ønskede at genoptage. Da han blev løsladt, forsøgte han at komme med et fly til Tyrkiet, men blev stoppet af politiet.

Efter det arabiske forår blev det fristende løfte om en arabisk revolution mod tyranniet umuligt at modstå for nogle vesterlændinge. Blandt dem var Kevin Dawes, en asiatisk-amerikaner fra San Diego i Californien. I juni 2011, 29 år gammel, rejste han til Libyen, officielt som medicinsk hjælpearbejder, men han var især tiltrukket af den revolutionære fortælling, som drev de styrker, der gjorde oprør mod Gaddafi. Der gik ikke længe, før Dawes blev assistent for nogle læger, som støttede oprørerne ved frontlinjen ved Dafniyah og Misrata, og efter nogen tid sluttede han sig til oprørerne i Sirte. I et interview med National Public Radio forklarede Dawes sin forvandling til kriger: "På et tidspunkt blev alle folk i en af vores ambulancer slæbt ud af ambulancen og henrettet. Det var på det tidspunkt, at vi fandt ud af, at vi ikke havde noget valg. Det var enten at gøre det her eller gå til grunde."[176] Så Kevin blev snigskytte med ansvar for at skyde andre snigskytter. Han holdt øje med fjendtlige vinduer og skød personer, der kunne være farlige for hans egen gruppe.

Kevins Dawes' libyske eventyr fik en brat afslutning, da han besluttede at forlade sin *katiba*. Han søgte i stedet udfordringer i et andet jihadistisk miljø.[177] I oktober 2012 rejste han til Syrien, hvor han blev kidnappet af tilhængere af Assad-regimet. Det er uklart, hvorfor han rejste til Syrien. Selv hævdede han, at han ville befri Austin Tice, en amerikansk freelancejournalist, tidligere marinesoldat, som forsvandt i august 2012. Dawes hævdede dog også at være en fotograf og læge, som var kommet for at hjælpe folk i Syrien. Folk, som har mødt ham, hævder, at han led af alvorlige psykiske problemer såsom vrangforestillinger og paranoia.

Historien om hans befrielse i april 2016 er så omgærdet af hemmeligholdelse, at nogle har været af den opfattelse, at Dawes kunne være amerikansk spion. Det forekommer dog ret usandsynligt. I foråret 2012 forsøgte han uden held at rejse penge gennem en Kickstarter-kampagne ved navn Aerial Battlefield Photojournalism. Formålet med projektet var at give et unikt perspektiv på krigen via et kamera anbragt i en drone.[178] Målet var at rejse 28.000 dollars. Dawes fik imidlertid kun tilsagn om 30 dollars. Så han besluttede sig for at rejse til Syrien og selv rapportere fra krigens frontlinje.

I Antakya i Tyrkiet forsøgte Dawes at arrangere transport til Aleppo via nogle Facebook-venner, men da det ikke lykkedes, krydsede han på egen hånd grænsen til Syrien og blev med det samme kidnappet og holdt som gidsel i Damaskus. Den eneste information, som er blevet frigivet til offentligheden, er, at præsident Obamas udenrigsminister John Kerry med hjælp fra Tjekkiet formåede at forhandle sig frem til frigivelsen af Dawes. Kerry var også – hvilket ikke er helt uden betydning i denne sammenhæng – en central aktør i forhandlingerne om at stoppe sanktionerne mod Iran. Det er meget sandsynligt, at Dawes endte med at være en del af en sådan aftale. Kerry hævdede, at Tice også snart ville blive sat på fri fod.[179]

Som det var tilfældet med europæerne Jejoen Bontinck og Daniel Rye, blev en fjern krig i Mellemøsten også af amerikanerne Tice og Dawes opfattet som en kamp for frihed og retfærdighed, som en mulighed for at genopfinde sig selv, som en mulighed for en ny identitet. Men de blev alle – i stedet for at udleve deres drømme – fanget i et dødsensfarligt politisk spil, som de ikke selv forstod.

Unge mennesker er i årevis blevet kidnappet i Syrien. De er gået lige lukt i løvens hule uden nogen anelse om farerne og med den absurde forestilling, at en sådan rejse kunne forløse dem fra et liv i Vesten, som de ikke ønskede. De rejste til Syrien i den tro, at det at vise sit værd i det mørkeste hjørne af den globale landsby ikke blot er muligt, men nødvendigt for at genopfinde sig selv.

Reportagefotografer, hjælpearbejdere, jihadistkrigere – de er alle blevet lokket i en fælde, som kostede dem deres frihed og deres identitet og endda for mange af dem livet. De var blevet manipuleret af voksne, enten i Vesten eller i den muslimske verden, af avisredaktører, som er villige til at købe deres billeder og artikler for småbeløb, af prædikanter, der udnytter kalifatet til at søge berømmelse, og af politikere, som nedtoner globaliseringens politiske fiasko for at skjule fejlslagne vestlige politikker. De er blevet forledt til at tro, at deres ubesindige handlinger ville blive værdsat, gøre dem til bedre mennesker og verden til et bedre sted. Alle disse unge, der har trodset deres forældre, venner og nationer, er børn, vi har mistet, fordi vi ikke har lært dem, hvor uendelig meget mere risikofyldt den globale landsby er i sammenligning med verden under den kolde krig.

Selv de, vi formåede at bringe hjem, som Jejoen, fortsætter med at være utilpassede individer, som stadigvæk er usikre på, hvem de er. Fysisk er de måske ikke længere i fængsel, men mentalt lever de i meget høj grad bag racemæssige og ideologiske tremmer.

Kapitel 11
Mytologien om vestlige gidsler

VESTLIGE STATER PORTRÆTTERER alle gidsler som helte, især hvis de bærer en uniform. Soldater ligger øverst i hierarkiet. De er de tapreste – de er blevet bortført, mens de har gjort deres pligt for at beskytte deres land. Dette er den fortælling, som berettiger forsøget på at befri dem uanset de omkostninger, det måtte have, herunder at forhandle med terrorister. Ingen vestlig stat kan ignorere denne forpligtelse, heller ikke USA.

Den måske bedste forklaring på, hvorfor ethvert land – under de rette omstændigheder – forhandler med kidnappere, kommer fra præsident Obama: "USA lader ikke vores mænd og kvinder i uniform i stikken."[180] Denne erklæring kom Barack Obama med den 31. maj 2014 i Rosenhaven foran Det Hvide Hus, hvor han kunne fortælle, at sergent Bowe Bergdahl var blevet befriet. Den på det tidspunkt 28-årige soldat var blevet kidnappet af Taleban i Afghanistan næsten fem år tidligere, den 30. juni 2009. Under sin tale afslørede præsidenten, at USA for at få befriet gidslet havde indvilget i at overføre fem fanger fra Guantánamo-lejren til Qatar, som havde været med til at formidle aftalen.[181]

Ceremonien i Rosenhaven skulle have været den første af flere højtideligholdelser i forbindelse med sergent Bergdahls hjemkomst. Men det ændrede sig umiddelbart efter, at Bergdahl igen satte sin fod på amerikansk jord. Flere medlemmer af hans deling i Afghanistan anklagede ham for at være desertør, og nogle mente endda, at han kunne være forræder. Republikanerne kritiserede præsident Obama for at have sikret Bergdahls frigivelse uden at informere Kongressen på behørig vis og således have bragt den amerikanske nationale sikkerhed i fare. Nogle kritiserede endda Bergdahls far for at have sagt nogle få ord på afghansk under ceremonien i Rosenhaven. Efterhånden som flere og flere detaljer om

sergent Bergdahls bortførelse blev kendt, blev debatten om hans frigivelse, bortførelse og løsesum mere og mere polemisk.

Drømmen om at være Jason Bourne

Bowe Bergdahl blev kidnappet om morgenen den 30. juni 2009, mens han gik alene i den afghanske ørken nogle få kilometer fra den lillebitte forpost ved navn OP Mest, hvor han var udstationeret. Mest ligger i Paktika-provinsen i det østlige Afghanistan tæt på grænsen til Pakistan. Nogle få timer tidligere havde Bergdahl uden tilladelse forladt sin post. Han var – teknisk set – deserteret fra sin enhed.

Lige efter solopgang fik en Taleban-gruppe på motorcykler øje på ham og kørte ham i møde, sådan som det er sædvane i enhver ørkenregion. Fordi han ikke var iført sin uniform, men afghansk tøj, opdagede Taleban først, at han ikke var pashtuner, da de kom tæt på ham.

Bergdahls historie rejser flere spørgsmål: Hvad lavede en 23-årig soldat alene i midten af den afghanske ørken? Hvordan var han kommet derhen? Og hvorfor var han ubevæbnet i en region, hvor det myldrede med talebanere?

Efter sin frigivelse talte Bergdahl ikke med medierne, og de amerikanske myndigheder frigav ingen informationer. Det var meget lidt, man vidste om timerne forud for hans bortførelse. Under private forhold fortalte Bergdahl imidlertid Mark Boal, manuskriptforfatteren bag filmene *The Hurt Locker* and *Zero Dark Thirty*, om de begivenheder, der førte til hans fangenskab. Boal havde henvendt sig til Bergdahl, fordi han overvejede at lave en film om hans historie. Flere af optagelserne af deres samtaler – som i alt varer 25 timer – indgik i anden sæson af den populære podcast *Serial*.[182] Podcasten afslører nogle meget interessante og foruroligende aspekter ved Bergdahls bortførelse. For eksempel synes kidnapningen at være det direkte resultat af den 23-årige soldats forestilling om, at han kunne bevise over for verden og sig selv, at han var det virkelige livs Jason Bourne, den fiktive helt i en serie film baseret på Robert Ludlums romaner.[183]

For det første indrømmede Bowe Bergdahl over for Mark Boal, at han havde iscenesat sin egen forsvinden. Hans plan var at gå fra basen i Mest til den anden, meget større amerikanske militærpost i Sharana omkring 30

kilometer sydvest for Mest. Bergdahl mente, at han kunne nå frem til den på 24 timer, hvilket var en ret optimistisk prognose. Ruten er lang og vanskelig, især i sommervarmen i ørkenen. Den er også meget farlig. Området er under Talebans kontrol, og lokale sympatisører rejser regelmæssigt gennem området. Det var kun et spørgsmål om tid, før nogen ville få øje på Bergdahl, gå ham i møde og opdage, at han ikke var pashtuner, men amerikaner. Bergdahl havde dog ikke selv forudset den situation. For ham var det eneste, det kom an på, at han var i tilstrækkelig god fysisk form til at klare turen, og derudover følte han sig overbevist om, at civilt tøj ville være rigelig forklædning.

Det helt centrale spørgsmål, som Mark Boal stillede Bergdahl, var: hvorfor forsvinde i 24 timer? Bergdahl svarede, at han ønskede at udløse en DUSTWUN – en militær forkortelse for 'duty status – whereabouts unknown', altså en omfattende militær nødprocedure, der sættes i værk i tilfælde af savnede soldater. Og det var netop, hvad der skete. Da delingen opdagede, at han var forsvundet, blev alle fra CIA til flåden, luftvåbenet og marinekorpset og alle amerikanske militære kontingenter i Afghanistan underrettet. Herfra nåede nyheden om hans forsvinden Washington D.C., forsvarsministeriet, udenrigsministeriet og Det Hvide Hus.

Det kunne se ud, som om den unge soldat udløste en større militær krise for at udstille en anden, endnu større krise, som han mente, var så alvorlig, at det krævede drastiske midler.[184] For Bergdahl vidste, at en DUSTWUN ville rette opmærksomheden mod ham, og at han, når han igen dukkede op i Sharana, ville blive afhørt af sine overordnede. Han mente, at det var hans eneste chance for at stå ansigt til ansigt med højtstående officerer, ja, selv generaler, og blive hørt. Han mente, at han hermed endelig kunne præsentere sin kritik af ledelsen af sin deling og af den amerikanske hær i Afghanistan generelt. Han havde endda skrevet til sin far om sine synspunkter og spurgt ham til råds. Men planen var et udtryk for storhedsvanvid.

Om aftenen den 29. juni 2009 sneg Bergdahl sig ud af lejren og begyndte sin vandring mod Sharana. Ligesom Jason Bourne handlede Bowe Bergdahl på egen hånd. Han havde de forudgående dage sendt de fleste af sine private ejendele hjem for at forhindre, at nogen kiggede i dem, og han

havde hævet 300 dollars fra sin konto, penge, som han mente, at han måske fik brug for under sin vandretur. Han havde taget et kompas og en kniv med sig, men havde efterladt sin natkikkert, sine våben og sin radio.

Ude i ørkenen indså han med ét, hvad han havde gjort. Omfanget af og måske også tåbeligheden ved hans plan gik op for ham. Bergdahl gik – i modsætning til helten i Bourne-filmene – i panik. Han ville egentlig gerne tilbage, men vurderede, at det var for risikabelt at gøre midt om natten. Vagtposterne ville have skudt efter ham uden at vide, hvem han var. Men han var først og fremmest bange for, hvad der ville ske, når hans overordnede fandt ud af, at han havde forladt sin deling uden tilladelse. I hærens øjne var han allerede desertør.

Under den afghanske nattehimmel udtænkte Bergdahl en anden, endnu mere absurd plan. Han tænkte, at hans overordnede ville være mere overbærende, hvis han kunne vende tilbage med vigtige efterretninger. Han havde hørt, at Taleban sommetider placerede vejsidebomber langs vejen fra Mest til Sharana, så han besluttede sig for at holde udkig efter talebanere, som kunne være i gang med dette. Han ville agere som en elitesoldat fra specialstyrkerne og enten pågribe dem eller følge dem til deres tilholdssted og dernæst underrette sine overordnede. Han spejdede rundt i nattelandskabet efter lys fra lommelygter og lyttede efter skrattende radioer.

„Idéen var, at hvis jeg så nogen i mørket, der så ud, som om de lavede noget mistænkeligt, ville jeg skygge dem," sagde Bergdahl til Boal. "Og så, om morgenen, følge efter i deres spor hele vejen til deres bestemmelsessted. Så ville jeg få den information. […] Når jeg kom tilbage til [Mest], ville de selvfølgelig sige, at jeg havde forladt min post. Men jeg kunne så svare, ja, det er rigtigt, men jeg har til gengæld fremskaffet den her information, så hvad siger I? Jeg har de her oplysninger om de her personer, som gør det her midt om natten, og de holder til her. Og det ville være til at forsvare, du ved: Ja, han forlod sin post, men han indsamlede også oplysninger, som kan hjælpe os med at fange personer, som anbringer vejsidebomber. Det skulle have været det bonuspoint, der kunne have hjulpet mig igennem den her orkan af forfærdelse – eller ikke orkan af forfærdelse, men den orkan af vrede – som ville have ramt mig, når jeg kom tilbage til [Mest]."[185]

Når man lytter til Bowe Bergdahl, slår det uvægerligt en, hvor naiv hans plan var, og hvor omfattende vrangforestillinger han led af vedrørende sin 'mission'. Bergdahl indrømmede over for Boal, at han over for sig selv og for verden ville bevise, at han var en supersoldat, en der ligesom Jason Bourne, en imaginær figur, egenhændigt kunne udstille militærsystemets svaghed. Men i den virkelige verden opførte han sig tåbeligt og blev kidnappet og holdt som gidsel i næsten fem år. Og DUSTWUN udløste en massiv eftersøgning, som kostede de amerikanske skatteydere millioner af dollars.

I mediehistorier skrevet kort efter Bergdahls frigivelse blev det endda hævdet, at eftersøgningen af Bergdahl havde kostet seks af hans medsoldaters liv – det har dog siden vist sig, at denne påstand med stor sandsynlighed er blevet opdigtet af medlemmer af hans bataljon. Ingen amerikansk soldats død er direkte blevet forbundet med den militære nødprocedure, som Bergdahls forsvinden udløste. Ikke desto mindre forstærkede denne påstand om Bergdahls mulige ansvar for seks amerikanske soldaters død den offentlige vrede over den aftale, som de amerikanske myndigheder havde indgået for at få Bergdahl hjem.[186]

Efterhånden som historien spredte sig i medierne, blev sagen om Bowe Bergdahls kidnapning og frigivelse mere og mere politisk. Det Hvide Hus havde indgået en aftale om at udveksle ham med fem højtstående medlemmer af Taleban som del af en forsoningsproces mellem USA og Taleban, som Obama og Hillary Clinton i 2009 sammen ønskede at igangsætte. Forsoningsprocessen gik galt, og sergent Bergdahl endte med at blive betragtet som blot endnu et bevis på dens fiasko.

Uforsvarlig adfærd

De fleste vesterlændinge kidnappes, ikke fordi de er helte, men fordi de ikke forstår den risiko, de tager. Bowe Bergdahl hører til i denne kategori. Det samme gør mange andre tidligere gidsler, herunder nogle af dem, som Islamisk Stat har halshugget. "Den Jim Foley, jeg kendte, var en virkelig fin fyr, men han opførte sig præcis sådan, som de sikkerhedsfolk, der leder kurser om at undgå at blive kidnappet, fortæller dig, at du *ikke* skal opføre dig," sagde Francesca Borri.

Dette billede af Foley passer i nogen grad med den beskrivelse af Foley, som den europæiske forhandler, der forsøgte at få ham hjem, gav.

"Sidste gang, jeg så Jimmy, var i Aleppo," forstsætter Borri. "Vi var på vej fra Dar al-Shifa Hospital, som konstant var under angreb. Vi var stoppet ved hospitalet for at give vores forsyninger til de folk, som blev tilbage, og for at samle dem op, som var på vej mod Tyrkiet, herunder mig selv, Jim Foley, Narciso Contreras, Antonio Pampliega, Manu Brabo, de fyre, som senere blev tildelt Pulitzerprisen. Alle havde taget deres skudsikre veste af og slappede af efter en hård arbejdsdag. Pludselig kom hospitalet under morterangreb. Vi sprang ind i den første varevogn, vi kunne finde, og flygtede. Det var en meget farlig situation: bomber og kugler overalt. Chaufføren var så forvildet og skræmt, at han kørte forkert to gange. Men Jimmy lo bare!

Jeg var nærmest lammet af frygt, men Jimmy grinede bare. Jeg kan huske, at Narciso Contreras, som sad foran, blev ved med at kigge på mig. Han forstod, hvor bange jeg var. Jeg var især bekymret, fordi jeg havde efterladt en person, som jeg virkelig holdt af. Han var ikke kommet med vognen, da helvede brød løs. Jimmy blev ved med at le. Den her slags situationer var ikke for kvinder, sagde han.

Alle gemte sig bag dørene i vognen af frygt for at blive ramt af en kugle, men Jimmy rullede bare vinduet ned og rakte hånden ud og vinkede, mens han råbte 'Allahu Akbar, Allahu Akbar!' – en adfærd, som var respektløs og ufølsom i forhold til chaufføren, som forsøgte at bevare roen og redde vores liv. Det er det sidste billede, jeg har af Jim Foley! Måske skyldtes denne ubesindige og taktløse adfærd, at han var i chok. Ekstrem frygt kan også udløse en følelse af at være udødelig," siger Borri.

"Man kan nemt komme til at føle sig uovervindelig, også i dødens nærvær," skrev Steven Sotloff, som også blev kidnappet og halshugget af Islamisk Stat, til *Newsweeks* mellemøstredaktør. "Man har en følelse af: 'Det her er min film – jeg kan ikke dø.'"[187] Denne følelse af uovervindelighed er lige præcis den slags adfærd, som fører til, at man bliver kidnappet og dræbt.

"Steven Sotloff var min ven," siger den syriske journalist Omar al-Muqdad, manden bag BBC-dokumentarudsendelsen *We Left Them Behind*. "To uger

før vi tog afsted til Syrien, opsøgte han mig og sagde, at han havde brug for min hjælp til at komme til Syrien. Jeg gav ham det råd ikke at tage af sted. For mig ville det være risikabelt. For ham ville det være ekstremt farligt. Men han hørte ikke efter. Han nævnte nogle få navne, alle sammen dumme svin, som ville sælge ham for nogle få hundrede dollars. Det fortalte jeg ham. Men han lyttede ikke. Han ringede til mig, før han krydsede den syriske grænse. Jeg sagde igen til ham, at han ikke skulle stole på sin fikser. Jeg er overbevist om, at hans fikser solgte ham. I samme øjeblik han havde krydset grænsen fra Tyrkiet, blot et kvarter efter, blev han kidnappet. Efter at han havde krydset grænsen, forsøgte jeg at ringe til hans mobil, men uden at få noget svar."[188]

Både Steven Sotloff, den fremstormende journalist, og Daniel Rye, som havde en drøm om at blive reportagefotograf, blev af mennesker, som vidste, hvor risikable deres planer var, frarådet at rejse ind i Syrien. De blev advaret, men lyttede ikke. De blev kidnappet og endte i hænderne på Islamisk Stat.

I traileren for HBO-dokumentarfilmen om James Foley, *Jim: The James Foley Story*,[189] bliver folk som Sotloff, Rye og Foley fremstillet som journalistmartyrer. Budskabet er, at vi uden disse mennesker ikke ville kende til den syriske borgerkrigs rædsler. Men det er ikke korrekt. Vi hylder dem ikke, fordi de viste os Syriens tragedie, men fordi de blev kidnappet og – i Sotloff og Foleys tilfælde – blev henrettet af Islamisk Stat. Før deres bortførelse vidste ingen i offentligheden, hvem de var, deres artikler og fotografier blev ikke trykt på forsiden af nogen fremtrædende aviser. På samme måde kender offentligheden ikke navnene på de freelancere, som rapporterer om den syriske konflikt, eller de fleste af navnene på de bortførte journalister, som fortsat bliver holdt i fangenskab som gidsler!

De foruroligende nyheder, som gjorde os opmærksomme på eksistensen af mennesker som Sotloff og Foley, var ikke de nyheder, som de viste verden, men nyheden om deres bortførelse og død. Professionelle journalister har en forståelse for dette. Marc Marginedas, som også blev taget som gidsel af ISIS, sagde, at han ikke ville diskutere sin bortførelse, eftersom det ikke er ham, der er nyhedsstoffet – nyhedsstoffet er det, der sker i Syrien. Nicolas Hénin, en anden journalist, som blev holdt som gidsel af Islamisk Stat, lod

læserne af sin bog *Jihad Academy* forstå, at han ikke skrev om sit fangenskab, om sin interaktion med de fire britiskfødte fangevogtere ('The Beatles') og sine medgidsler, men om de grusomheder, der finder sted i Syrien og Mellemøsten, fordi han, selv mens han blev holdt som gidsel, aldrig holdt op med at være journalist.

Den mytologi, som man i Vesten skaber omkring gidslerne, skjuler den chokerende kendsgerning, at historier om Syrien eller Mellemøsten, som skrives af mennesker som Sotloff og Foley, aldrig blev trykt på forsiden af *New York Times* eller noget andet medie med en betragtelig læserskare. De vakte derfor heller aldrig nogen reaktion blandt borgere i Europa, USA eller Japan eller noget andet vestligt land. Hvad er grunden til dette? Det er, at offentligheden ikke i tilstrækkelig grad går op i, at Syrien er endt i det totale anarki, og at skribenterne var ukendte freelancere. Folk i USA var meget mere optaget af optøjerne i Ferguson i Missouri end i det syriske folks lidelser. Før kalifatet opstod, producerede vestlige freelancere i Syrien kun oversete nyhedshistorier, som blev publiceret i meget små og perifere onlinepublikationer eller aviser.

Det, som holdt disse freelancere ved ilden, var drømmen om at få et scoop. I sin bog *Huset i himlen* beskriver Amanda Lindhout en sådan drøm. Hun bruger historien om Dan Rather som eksempel. Rather var tilbage i 1960'erne stadigvæk en ung og uerfaren reporter, som arbejdede for en lille tv-station i Houston, Texas, da en stor orkan en dag rasede i Den Mexicanske Golf og nu havde kurs mod øen Galveston. Alle søgte i ly, men Dan Rather kørte over broen til øen og ventede på, at orkanen skulle ramme Galveston. Da orkanen nåede øen, rapporterede han direkte fra orkanens øje. Lindhout konkluderer, at Dan Rather kunne være blevet dræbt den dag, men i stedet overlevede han stormen og fik lavet de optagelser, som sikrede hans karriere.[190]

Freelancere venter på denne unikke chance. Men meget tyder på, at når sådanne muligheder så viser sig i dag, fører de ikke til de samme resultater. For det første ville der i dag være en vrimmel af reportere og kameramænd på vej mod orkanen. Indslaget ville blot være et glimt i 24/7-nyhedscyklussen. Endelig må man sige, at forestillingen om det store scoop i en tid, hvor krige næsten er en konstant realitet mange steder i verden, og

hvor offentligheden i vestlige lande er mere end skeptisk over for muligheden for at kunne gøre noget for at stoppe disse krige, tilhører fortiden. Freelancere med drømmen om et scoop kan ende med at tilbringe hele deres liv i dødens nærhed uden at få noget som helst ud af det. Mange bliver så vant til krigens adrenalin, at de bliver ved med at vende tilbage for at få mere, og de ender med at tage større og større risici for at få deres fix.

Selv i den parallelle verden, de bebor, er der imidlertid muligheder for sandt heltemod. Den James Foley, som hans medgidsler skildrer, er uden tvivl en helt. Han var en konstant støtte for sine medfanger. Det fortjener at komme i nyhederne. Den mand, som sekunder før han bliver halshugget foran et kamera, læser en tekst op, hvor han fordømmer sin egen bror og sit eget land, kan forekomme at være en anden, mindre heltemodig mand. Men indvilgede Foley i at læse disse linjer op for at beskytte sine medgidsler mod gengældelse fra ISIS? Det er meget sandsynligt.

Medierne har end ikke forsøgt at stille sådanne spørgsmål eller forsøgt at skildre andre perspektiver. Krigene i Syrien, Afghanistan og Irak har ikke været ærefulde, humanitære indsatser: De har været beskidte krige, krige, som ikke har tjent politikerne, de involverede hære og Vesten til nogen ære. Som det også var tilfældet under Vietnamkrigen, har de vestlige massemedier valgt at ignorere sandheden om disse konflikter for i stedet at lefle for vores følelser og skildre vestlige ofre som 'overnaturlige helte'.

Stereotype fremstillinger af gidsler, hvor de portrætteres som helte, sådan som vestlige regeringer er tilbøjelige til at gøre, skjuler den menneskelige kompleksitet i deres individuelle personligheder og den komplekse situation, de befinder sig i som gidsler. Bowe Bergdahl var måske en dårlig soldat, men han var også en usædvanlig krigsfange, som overlevede fem års fangenskab under rædselsfulde forhold. Ikke siden Vietnamkrigen har den amerikanske hær haft chancen for at studere og lære af denne form for overlevelse: Her var en vigtig kilde til information om, hvordan et individ håndterer fangenskab under barske forhold, og hvordan en sådan person kan håndtere ekstreme stresssituationer. Sergent Bergdahls vigtigste bidrag kunne have været et bidrag til forskningen i menneskers overlevelse, men i stedet er han blevet spændt for en sensationalistisk politisk vogn.

Fortællinger om gidsler, som udsættes for ekstrem vold og berøvelse af deres frihed, er ofte tilbøjelige til at udvikle sig til følelsesmæssige, chokerende beretninger og føre til heltetilbedelse. De fører som oftest ikke til en dybere forståelse af årsagerne til og konsekvenserne af den situation, disse mennesker havnede i. Når man reducerer gidslers liv til et enkelt nyhedsindslag, er der meget, der ikke bliver fortalt. Fysisk smerte og traumer udløser komplekse følelsesmæssige og psykiske processer hos enhver, som har været holdt som gidsel. Og medierne selv med deres konstante krav om, at den næste nyhedshistorie skal være endnu mere chokerende end den forrige, må – kombineret med den nuværende tendens i medierne til forenkling og overfladiskhed – også bære noget af ansvaret for disse kidnapninger og dødsfald. Ville situationen være, som den er i dag, hvis verdens store aviser stadigvæk havde redaktioner i Mellemøsten, sådan som de engang havde?

Uforsigtighed er ungdommens synd

Det gavner kun kidnapperne, at sandheden skjules. Det forhindrer formuleringen af nye strategier ved at fortsætte en praksis (betale løsepenge), som gør kidnapning til en profitabel forretning og forvrænger vesterlændinges risikoopfattelse. Dette gælder især for italienere, eftersom de ved, at deres land altid vil betale løsesummen. Mere end én italiensk journalist har over for mig indrømmet, at de tager større chancer på grund af visheden om, at Italien vil redde dem, hvis de skulle være så uheldige at blive kidnappet.

De italienske myndigheders politik har altid været at betale en løsesum for enhver, som har et italiensk pas, uanset hvem de er: journalister, hjælpearbejdere og selv turister, som er bosiddende i andre lande, sådan som det var tilfældet med Bruno Pelizzari (se kapitel 8). De italienske myndigheder gik så vidt som at betale løsesummen for Debbie Calitz, selv om hun ikke havde et italiensk pas, men blot sejlede sammen med Pelizzari, da de blev bortført. Den italienske regering betalte også løsesummen for belgieren Piccinin, som blev bortført sammen med Quirico, som beskrevet i al-Jazeeras dokumentarudsendelse *The Hostage Business*.[191]

Den italienske offentlighed får naturligvis at vide, at de italienske myndigheder aldrig har betalt løsepenge. I Pelizzaris tilfælde blev sandheden bevidst skjult ved at fabrikere en løgnehistorie om hans befrielse. Hemmelighedskræmmeriet omkring bortførelser, forhandlinger og betalingen af løsepenge er et vigtigt element i skabelsen af de fiktive fortællinger om gidslerne. Det faktiske forløb bliver erstattet af en tom kasse, som medierne aktivt er med til at fylde med mytologiske historier om gidslerne, sådan som det var tilfældet i sagen om de to Simona'er.

Dette net af løgne og bedrag er helt centralt for kidnapningsindustrien. Den almindelige fortælling – tilfangetagne helte, som undslipper døden ved hjælp af løsepenge, hvis eksistens mange ikke vil indrømme – har den konsekvens, at den øger prisen for frigivelse af bestemte gidsler og besværliggør forhandlingerne for dem, som forhandler om deres frigivelse, fordi gidseltagerne ved, at det altid ender med, at der bliver betalt en løsesum. Og endelig bliver – som vi har set – de profitter, som kidnapningsbranchen genererer, brugt til at investere i smuglingen af migranter på vej mod Europa. En af de mest populære adgangsporte til Europa er ironisk nok det sydlige Italien.

Selv om den vestlige offentlighed ikke har det store kendskab til denne udvikling, opstår der overalt, også i Italien, diskussioner som dem, som opstod i kølvandet på bortførelsen og betalingen af løsesum til frigivelse af sergent Bowe Bergdahl. Den seneste kontrovers i Italien tager afsæt i betalingen af en løsesum på mange millioner euro for Greta Ramelli og Vanessa Marzullo, som blev kidnappet i Aleppo den 31. juli 2014 nogle få dage efter deres ankomst til regionen og blev sat på fri fod igen den 16. januar 2015.

Som i sagen om sergent Bergdahl er der flere versioner af, hvordan kidnapningen af Ramelli og Marzullo fandt sted. Nogle siger, at de blev bortført sammen med en italiensk journalist, Daniele Raineri, med hvem de krydsede den tyrkisk-syriske grænse. Raineri afviste imidlertid dette og havde en anden redegørelse for hændelsesforløbet. Den nat, kidnapningen fandt sted, befandt han sig i et hus tilhørende en oprørsleder, som var tidligere medlem af Assads specialstyrker. Som han sagde til den italienske avis *Il Foglio:* "Klokken fem om morgenen blev der banket på døren. To

syrere kom ind og sagde: 'De har kidnappet de to italienere [Greta og Vanessa]. De leder også efter dig.'" Da Raineri spurgte, om de mænd, der ledte efter ham, var guerillastyrker eller blot en gruppe bevæbnede mænd, kunne de ikke svare ham. "De sagde til mig, at de næsten alle sammen havde været iført skimasker, og pegede på mit ansigt, så de var sikre på, at jeg havde forstået dem."[192] Ifølge Raineri tog han med det samme til den tyrkiske grænse med en eskorte leveret af hans oprørsvenner. I Tyrkiet alarmerede han den italienske kriseenhed.

Efter deres frigivelse fortalte Ramelli og Marzullo om deres kidnapning til de italienske myndigheder. De fortalte, at de nogle timer efter, at de nåede frem til deres destination – det hus, som tilhørte lederen af 'det revolutionære råd', en syrer, de havde mødt på Facebook – blev kidnappet. De mødte aldrig deres vært. Begge kvinder havde været i Syrien to gange i perioden april-maj samme år. Efter at have modtaget donationer på 2.400 euro havde de medbragt medicin og fødevarer, som de uddelte i regionen Idlib i det nordlige Syrien og i Homs længere sydpå. Ifølge flere kilder medbragte Ramelli og Marzullo i juli 2014 medicinsk udstyr i camouflagefarver, som de viste på Facebook-siden for NGO'en Horryaty, som de havde stiftet i april 2014 med det formål at hjælpe den syriske oprørskamp.

At dømme ud fra skildringen af deres bortførelse forekommer det meget sandsynligt, at deres kidnapning var blevet planlagt før deres ankomst til huset. "To biler med bevæbnede mænd ankom, og vi blev ført bort. Vi bøjede vores hoveder. Vi forsøgte at undgå deres blik. Deres ansigter var maskerede. Kidnapperne sagde ikke ret meget, kun en af dem sagde nogle få ord på engelsk. […] Da vi blev pågrebet, spurgte vi: 'Hvorfor gør I det her?' Og de svarede: 'Vi gør det for penge.'"[193]

Gidslerne blev under deres fangenskab flyttet fem gange. Det er muligt, at de blev solgt videre flere gange i løbet af fangenskabet. Det var muligvis den gruppe, der kontaktede Samir Aita, et medlem af The Syrian Democratic Forum bosiddende i Paris, som bortførte dem. Det endte med, at de blev købt af al-Nusra, som førte forhandlingerne direkte med de italienske myndigheder.[194] Løsesummen på 11 millioner euro blev filmet og vist af Al-Jazeera i dokumen tarudsendelsen *The Hostage Business*. Men

ifølge en senere undersøgelse betalte italienerne ikke 11 millioner, men 13 millioner euro, hvoraf 1 eller 2 millioner aldrig nåede frem til kidnapperne. De italienske myndigheder mener, at de endte i lommerne på en italiensk mellemmand, som stod for de endelige forhandlinger, enten i Syrien eller på den anden side af grænsen, i Tyrkiet.[195] En stor del af løsesummen, omkring 5 millioner euro, blev udbetalt til endnu et mellemled, krigsherren Hussam Atrash, som var en af Ansar al-Islams ledere.

Kontroversen omkring kidnapningen af Ramelli og Marzullo handler om mere end løsesummen. Den handler også om karakteren af de italienske ONLUS'er (Organizzazioni Non Lucrative di Utilità Sociale), en form for NGO, men med mindre stringente krav end dem, som traditionelle NGO'er skal leve op til. Ramelli og Marzullo havde sammen med en tredje person stiftet ONLUS'en Horryaty for nogle få tusinde euro. De udgjorde organisationens samlede stab. De indsamlede penge fra organisationens Facebook-side. Det forhold, at de to kvinder befandt sig i Syrien, mens de var på en velgørenhedsmission, spillede en stor rolle i diskussionen om deres frigivelse, blandt andet det forhold, at deres organisation kun lige akkurat levede op til kravene for at kunne blive erklæret for lovlig.

Siden 1997, hvor denne organisationsform blev omfattet af italiensk lovgivning, er antallet af ONLUS'er steget. Der er i dag mere end 40.000 ONLUS'er i Italien, og ONLUS'er udgør således langt over 10 procent af det samlede antal italienske nonprofitorganisationer. Ifølge Istat, Italiens centrale statistikkontor, var der i slutningen af 2013 301.191 aktive NGO'er i Italien, hvilket var 28 procent mere end i 2001. Hele 4,7 millioner italienere arbejder for disse organisationer, enten som ansatte eller frivillige.

ONLUS'ers popularitet skyldes de skattemæssige fordele, der er forbundet med deres nonprofitstatus, og den lethed og de få omkostninger, omkring 2.000 euro, som er forbundet med at stifte en sådan organisationen. Når en ONLUS først er blevet registreret, kan den begyndte at indsamle penge til den sag, den blev stiftet med henblik på at støtte: Det kan være alt fra kulturelle begivenheder til idræt og – sådan som det var tilfældet med Horryaty – humanitær hjælp. Fordi en ONLUS i bund og grund er en skattemæssig entitet, hører en sådan organisation ind under de italienske skattemyndigheders ressortområde.

Før 1997 var situationen en anden. Dengang hørte humanitære NGO'er i Italien under udenrigsministeriets ressortområde.[196] Fordi de fleste af de midler, som dengang blev brugt af NGO'er, var offentlige penge, regulerede udenrigsministeriet fordelingen af disse midler. I løbet af de seneste 20 år har humanitære hjælpeorganisationer imidlertid med succes indsamlet midler fra private donorer, et fænomen, som forklarer det behov for skattefordele, som er forbundet med en status som ONLUS. "Ud af de omkring 40.000 ONLUS'er i dag er omkring 250 organisationer, som tidligere blev anerkendt af udenrigsministeriet som NGO'er under lovgivningen fra 1987, som regulerede internationalt samarbejde," siger Marco De Ponte, generalsekretær for ActionAid i Italien. Dette forklarer, hvorfor Horryaty ikke er at finde på udenrigsministeriets liste over NGO'er. Det forklarer imidlertid ikke, hvorfor Greta Ramelli og Vanessa Marzullo ikke informerede udenrigsministeriet om, at de ville rejse til Syrien.

De italienske myndigheder nægtede – ligesom i sagen om de to Simona'er – at have betalt løsepenge og indtog generelt en eftergivende holdning til Greta og Vanessas uforsvarlige adfærd. I et tv-interview sagde den italienske udenrigsminister, at selv om han mente, at de to kvinder havde opført sig uforsvarligt, fortjente de at blive hjulpet, fordi de under vanskelige forhold forsøgte at hjælpe andre mennesker. Endnu en gang skildrede den gængse fortælling om gidsler dem som ekstraordinært heltemodige mennesker, også selv om de to kvinder tydeligvis var naive opkomlinge. Under interviewet nævnes det ikke med et ord, hvad det præcist var, Greta Ramelli og Vanessa Marzullo foretog sig i Syrien. Skildringen af deres kidnapning er uklar og undlader omhyggeligt at nævne flere vigtige detaljer: Hvordan endte de i det hus, hvor de blev kidnappet? Hvor mange gange blev de flyttet? Hvad skete der med det medicinske udstyr, de havde taget med sig? Besvarelsen af disse spørgsmål ville have undermineret mytologien om de to kvinder som moderne Florence Nightingales.

Under det samme tv-interview roste en italiensk journalist, Beppe Severgnini, de italienske myndigheder for at have bragt endnu to gidsler hjem til Italien. Han indrømmede, at de havde været uforsigtige, hvorefter han tilføjede, at uforsigtighed er ungdommens synd. Han nævnte naturligvis

ikke, at denne ‘ungdommelige’ adfærd havde kostet de italienske skatteydere 13 millioner euro.[197]

Forhandlinger med terrorister

Ligegyldigt hvilken dækhistorie de bruger, forhandler alle i sidste ende med kidnappere og terrorister. Nogle lande – som for eksempel Italien – betaler ekstremt høje løsesummer, mens andre – som for eksempel USA – udveksler tilfangetagne fjendtlige kombattanter for gidsler. For de vestlige landes regeringer er gidsler politiske handelsvarer. De kan betyde en forskel i flere procentpoint i meningsmålinger, eller de kan være redskaber i forbindelsen med implementeringen af udenrigspolitiske strategier. Bowe Bergdahl synes at have spillet sidstnævnte rolle.

På baggrund af den fremragende rekonstruktion af hans kidnapning, som folkene bag podcasten *Serial* udførte,[198] viser det sig, at sergent Bergdahl kan takke en række usædvanlige hændelser for, at han endte på fri fod. I det samme Bergdahl forsvandt, begyndte Kim Harrison, som var anført som den person, som skulle kontaktes, hvis der skete noget med Bergdahl, at undersøge de procedurer, der lå til grund for eftersøgningen af ham. Hun fandt kun få svar, men til gengæld en masse bureaukrati, og endte med at opsøge FBI og melde Bergdahl savnet. I november 2009 blev hun kontaktet af Taleban – eller det var i hvert fald, hvad hun troede. FBI oversatte den besked på afghansk, som hun modtog fra en person, der hævdede at vide, hvor Bergdahl blev holdt som gidsel. Til gengæld for sine oplysninger ville denne person gerne flytte til USA med otte af sine familiemedlemmer.

Ingen amerikanske myndigheder ønskede at røre ved sagen, og USA havde ikke tilstrækkeligt pålidelige kilder i regionen til at bekræfte oplysningerne. På det tidspunkt var Bowe Bergdahl eftersøgt af både CIA og militæret – først og fremmest, fordi de gerne ville spørge ham, hvorfor han havde forladt sin post. Men to kvinder, som arbejdede for den amerikanske hærs Personnel Recovery Unit (som håndterer gidselsager), begyndte at agitere for hans frigivelse blandt højtstående militærfolk. De gjorde det diskret og i al stilfærdighed. Samtidig kontaktede en militæranalytiker, som havde arbejdet med sagen, Bergdahls familie og tilbød sin hjælp. Alle disse mennesker mente, at ligegyldigt hvordan Bergdahl var blevet taget til fange,

var han stadigvæk en amerikaner i et fjendtligt land, der blev holdt som gidsel. Deres primære pligt var at bringe ham hjem, og så kunne myndighederne altid spørge ham om hans motiver til at forlade sin deling.

I podcasten *Serial* omtales militæranalytikeren som 'Nathan', et fiktivt navn. Nathan guidede familien Bergdahl i deres søgen efter hjælp til at få Bowe hjem. De håbede at få kontakt til en person med tilstrækkelig indflydelse i det amerikanske embedssystem, som kunne give tilladelse til, at der blev indledt forhandlinger om hans frigivelse. Deres mål var på en eller anden måde at komme tæt på præsident Obama og få ham til at give sin opbakning til at bringe Bowe hjem. Nathan vidste, at USA – trods landets tilsyneladende kompromisløshed – faktisk forhandler med terrorister og kidnappere om at frigive gidsler. Som Nathan sagde på podcasten: Hvis CIA kunne få entreprenøren Raymond Davis hjem fra Pakistan[199] på trods af, at han havde myrdet to personer, kunne de så ikke også indlede forhandlinger om sergent Bergdahls frigivelse?

Nathans rådgivning af Bowes forældre begyndte at bære frugt: To generaler, som tog sagen op, formåede at overtale højtstående embedsmænd til at indlede forhandlinger om Bergdahls frigivelse. Men det var først, da han blev en del af et større udenrigspolitisk projekt, en proces med henblik på at forsone USA og Taleban, at det blev en prioritet at få Bowe Bergdahl hjem igen. Han skulle som del af en 'handel' udveksles med fem medlemmer af Taleban, som blev holdt fanget i Guantánamo-lejren. Fangeudvekslingen var kun en lille del af aftalen – Det Hvide Hus ville i det hele taget gerne afslutte krigen i Afghanistan og bringe de amerikanske tropper hjem. For at nå dette større mål var det nødvendigt at indlede en forsoningsproces og afslutte krigen med Taleban.

Ingen – bortset fra folkene omkring præsidenten og udenrigsministeren – kendte naturligvis til denne plan. Selve forsoningsprojektet lykkedes ikke, men fangeudvekslingen fandt sted som planlagt. Hvis Det Hvide Hus havde holdt lav profil og ikke brugt frigivelsen af sergent Bergdahl til pr-formål i USA, er det sandsynligt, at man kunne have undgået det offentlige ramaskrig og den negative medieomtale angående Bergdahls desertation og fangeudvekslingen med Taleban. Præsentationen af Bergdahl som en helt gjorde nogle af hans soldaterkammerater i Afghanistan rasende. De tog

offentligt afstand fra Bergdahls handlinger og kritiserede den officielle historie om, hvorfor han var blevet kidnappet, og både medierne og politikere som John McCain var hurtige til at kaste sig over sagen.

Gidsler kan let blive politiske handelsvarer for politikere, embedsmænd, journalister og virksomheder – ja, selv for offentligheden.

Del 3

Kapitel 12
Sandhedens endeligt

I SYRIEN LØFTEDE ISLAMISK Stat kidnapningsindustrien op på et nyt niveau og forvandlede den til et meget stærkt propagandaværktøj og i sidste ende et udenrigspolitisk redskab. Islamisk Stats ledelse havde sandsynligvis udformet denne strategi nogle år tidligere, mens Abu Bakr al-Baghdadi sad fængslet i Camp Bucca og sammen med tidligere medlemmer af Saddam Husseins militære efterretningstjeneste lagde planer for bevægelsens opstigning til magtens tinder og grundlæggelsen af et kalifat. Disse mænd, som blev den herskende elite i den nye stat, havde i 2003 – kort tid efter at lederen af koalitionens civile administration, Paul Bremer, havde iværksat udrensningen af medlemmer af Baathpartiet – sluttet sig til al-Zarqawis jihadister.[200] Et af ISIS' strategiske mål var at bringe medierne i Syrien til tavshed. Baathisterne havde stor erfaring med dette fra Saddam Husseins regeringstid.

De irakiske medier var i 1960'erne blandt de mest liberale i den arabiske verden, men Saddam Hussein satte en stopper for dette ved at indføre et institutionaliseret system med undertrykkelse og censur af medierne. I Syrien gentog ISIS denne voldelige model ved at ty til kidnapning, langvarig forvaring, tortur og endda henrettelse af journalister. Milad al-Shihabi, en syrisk reporter fra Shahba Press Agency, var vidne til denne brutalitet.

"Tre maskerede, tungt bevæbnede mænd trængte ind på mit kontor," sagde al-Shihabi. "Jeg troede, det var en joke, men jeg tog fejl. De anbragte mig i kælderen under børnehospitalet. Da jeg spurgte, hvad jeg var anklaget for, svarede de: 'Du hader ISIS. Det er anklagen mod dig.'"[201] I 13 dage var den syriske journalist indespærret i en lillebitte celle, størstedelen af tiden med bind for øjnene. Han havde ikke mulighed for at vaske sig, heller ikke før bøn. "Det var meget koldt, og jeg sov på gulvet med kun et lille tæppe

over mig. Jeg fik ikke nok mad, men da jeg spurgte om mere, gav de mig kæder på og lod mig hænge fra loftet i fire timer."

Milad al-Shihabi blev i lighed med de andre fanger tortureret og slået, til han var besvimelsen nær. Under sit fangenskab var han vidne til henrettelsen af fire kolleger fra tv-kanalen Shaza al-Horya. 17 dage efter sin bortførelse blev han befriet af en gruppe krigere fra Den Frie Syriske Hær, da de stormede hospitalet. Kort tid efter flygtede han til Tyrkiet uden pas eller andre identitetspapirer.[202]

Så tidligt som i slutningen af 2011 begyndte ISIS at holde øje med arabiske journalister, som rejste til det sydlige Tyrkiet på jagt efter historier om den syriske konflikt. I en efterligning af Saddam Husseins meget effektive censur oprettede Islamisk Stat et 'informationssikkerhedskorps' i Tyrkiet, hvis opgave var at indsamle oplysninger om hvad som helst og om enhver, som kunne tænkes at skade Islamisk Stat. I begyndelsen blev arabiske journalister og aktivister forfulgt, fordi de havde stor indflydelse på den muslimske offentlige opinion. Senere – fra og med slutningen af 2012 – begyndte disse ISIS-spioner også at rette søgelyset mod udenlandske medier.

"Medierne bliver betragtet som *takfir,"* sagde en ISIS-meddeler, som gerne ville kaldes for Abu Hurayrah, til Omar al-Muqdad under optagelserne af al-Muqdads dokumentarudsendelse *We Left Them Behind* fra 2015. "Journalister er vores fjender." Abu Hurayrah havde forladt al-Nusra til fordel for ISIS og arbejdede som spion i Antakya. Hans opgave var at finde ud af, hvilke journalister, hjælpearbejdere eller aktivister der udgjorde en trussel for ISIS, og skrive rapporter om dem. Personer højere oppe i systemet tog så stilling til, hvem der skulle kidnappes eller elimineres.[203] Han indrømmede endda, at han i 2014, da Omar al-Muqdad besøgte Antakya for at rejse ind i Syrien, havde holdt øje med ham og videregivet informationer om ham til ISIS. Al-Muqdad besluttede imidlertid i sidste øjeblik at opgive turen.

Samtidig med at ISIS arbejdede på at bringe de arabiske medier til tavshed, kidnappede oprørerne udenlandske journalister, ikke for at lukke munden på dem, men for at få løsepenge for dem. Adskillige netværk af spioner og

meddelere gav sig ud for at være fiksere, chauffører eller medlemmer af Den Frie Syriske Hær i tyrkiske byer i nærheden af den syriske grænse, hvorfra de kunne lokke udenlandske journalister til Syrien ved at tilbyde dem fiktive scoops om borgerkrigen og oprørerne. Det var sådan, det foregik, da Richard Engel og hans kolleger blev kidnappet i Syrien i december 2012. Tv-holdet blev kidnappet, i det samme de ankom til Syrien. Selv om professionelle journalister som Richard Engel også gik i denne fælde, var de fleste af ofrene for kidnapningsfidusen freelancere som for eksempel Theo Padnos, en amerikansk freelancejournalist, der blev bortført i efteråret 2012.

Padnos var ikke professionel journalist og havde ingen erfaring med at rapportere fra krigszoner. Han var en midaldrende mand, som havde tilbragt nogle år i Yemen, hvor han havde lært arabisk, og havde i en kort periode boet i Damaskus. Da han i sommeren 2012 vendte hjem til USA, forsøgte han at sælge nogle essays og artikler om islam til tidsskrifter og aviser, men ingen var rigtig interesseret i hans skriverier. I oktober 2012 besluttede han sig for at flytte til Antakya, idet han herfra håbede at få et unikt indblik i den syriske konflikt og sælge sine historier til de amerikanske medier. Padnos havde – i lighed med Daniel Rye – ingen kontakter i hverken Syrien eller Tyrkiet og måtte således, da han ankom til Antakya, i lighed med de fleste andre freelancere skabe kontakter ved at tale med lokale folk og andre freelancere. Da tre unge mænd, som hævdede at transportere forsyninger fra Tyrkiet til Den Frie Syriske Hær i Syrien, tilbød at smugle ham ind i Syrien, betænkte han sig ikke et sekund. Dagen efter kidnappede de ham.

I skildringen af sin tilfangetagelse i *New York Times* indrømmer Padnos,[204] at han gik i fælden, fordi han var meget naiv i forhold til jihadisterne, oprørerne og den syriske konflikt. Når man læser hans artikel, får man det indtryk, at selv om Padnos kendte til islams historie og kultur og talte flydende arabisk, forstod han slet ikke de komplekse politiske forhold i regionen eller de skiftende alliancer og loyaliteter i den syriske stedfortræderkrig.

Theo Padnos var i modsætning til mange andre kidnappede journalister heldig. Hans kidnappere var fra al-Nusra og ikke fra Islamisk Stat: De ville have penge, ikke hans hoved. Han var også heldig, fordi Dave Bradley, en

iværksætter fra Washington D.C., som ejer den medievirksomhed, der udgiver *The Atlantic*, personligt involverede sig i frigivelsen af de amerikanske gidsler i Syrien. Desværre var Padnos det eneste gidsel, som Bradley formåede at få uskadt hjem.

Dave Bradley tog kontakt til Ali Soufan, en tidligere FBI-agent, som havde en omfattende viden om den jihadistiske verden. Soufan foreslog, at de kunne kontakte qatarerne, som på vegne af den amerikanske regering havde stået for udvekslingen af Taleban-fangerne med Bowe Bergdahl. Qatarerne indvilgede i at hjælpe til med at forhandle om Padnos' frigivelse.[205]

I august 2014, blot få dage efter den barbariske halshugning af James Foley, blev Padnos frigivet. "Qatarerne betalte løsesummen," siger en arabisk forhandler. "De havde finansieret al-Nusra i Syrien lige fra borgerkrigens begyndelse, så de havde en direkte forbindelse til organisationens ledelse. Men det tog lang tid at overtale Abu Mariya al-Qahtani, også kendt som 'Lærdommens mand', lederen af den gruppe, som holdt Padnos som gidsel, til at lade ham gå."

Ironisk nok var det, fordi Islamisk Stat i samme periode havde formået at nedkæmpe al-Nusra og fortrænge gruppen fra centrale områder, at Lærdommens mand takkede ja til løsesummen. "Han havde brug for penge, våben og beskyttelse for at kunne slå igen. Padnos var en amerikansk borger af stor værdi. Jeg ville ikke være overrasket, hvis løsesummen også indbefattede våben og træning," konkluderede den arabiske forhandler.

Mennesker som forhandlingsobjekter og trofæer

Fra og med slutningen af 2012 begyndte flere og flere jihadistiske grupper i Syrien at melde sig under Islamisk Stats faner. Nogle af al-Nusras ledere bragte udenlandske gidsler ind i forhandlingerne som en slags menneskelige forhandlingsobjekter. Blandt dem var John Cantlie og James Foley. På det tidspunkt havde ISIS påbegyndt sit arbejde med at bringe udenlandske medier til tavshed og bruge gidsler som et redskab i organisationens udenrigspolitiske bestræbelser. I løbet af få måneder førte arbejde udført af ISIS' informationssikkerhedskorps til kidnapningen af flere journalister og

hjælpearbejdere. Andre blev købt i Syrien på det sekundære gidselmarked af mindre grupper, som havde specialiseret sig i kidnapning.

Af den oprindelige gruppe af udlændinge, som blev taget som gidsler i perioden mellem slutningen af 2012 og begyndelsen af 2014, er John Cantlie den eneste, som stadigvæk holdes som gidsel af Islamisk Stat. Det særlige ved Cantlies kidnapning er, at han ikke er blevet halshugget, men i stedet nu er en reporter, som rapporterer inde fra kalifatet og viderebringer, hvad ISIS end måtte ønske at bilde os ind.

Cantlie er en britisk reportagefotograf og journalist med en noget usædvanlig profil. Han var en motorcykelentusiast, som gik fra at være redaktør af et motorcykelmagasin til at være en af tusindvis af freelancereportere i Mellemøsten, en forvandling, som fandt sted, da han – i lighed med Padnos – allerede var midaldrende.

Da Cantlie ankom til Syrien i 2012, havde han – bortset fra en kort periode i Libyen – ingen erfaring med at rapportere fra krigszoner. Således var han ude af stand til at vurdere de risici, hans nye profession indebar. "John mente ikke, det var nødvendigt med træning eller overlevelseskurser, før man tager til krigszoner. Han var lidt af en cowboy," husker en amerikansk kollega, som sammen med John Cantlie i 2012 deltog i en event om mediesikkerhed på Frontline Club i London.

John Cantlie tilhører – i lighed med James Foley, Theo Padnos og Daniel Rye – en ny slags krigsreportere: freelancere. De dukkede første gang op under krigen i Kosovo, og deres antal steg voldsomt under det arabiske forår. I Syrien blev de det ideelle bytte for kidnappere.

Det stigende antal freelancere er den direkte konsekvens af de radikale forandringer, der har fundet sted inden for mediebranchen de seneste 20 år. Siden slutningen af 1990'erne har teknologiske fremskridt ført til en stigende konkurrence blandt udbydere af nyheder. Fremvæksten af sociale medier kombineret med onlinerapportering betød faldende indtægter. Medieudbyderne – fra online-blogs til mainstreamaviser – havde ikke længere råd til at betale for korrespondenter og professionelle journalister, der kunne dække verdens konflikter. Udgifterne til forsikringer og sikkerhed var – i en tid med faldende salg og indtægter – steget voldsomt,

hvorfor medierne i stadigt højere grad begyndte at bruge freelancere, der ofte er villige til at tage chancer, som professionelle journalister aldrig vil tage. “Idéen var at søge andre steder hen end flertallet. At få fat i bedre stof, fordi man var ene om det,” sagde James Foley til *Newsweek* i oktober 2012, blot en måned før han blev kidnappet i Syrien. “Det er freelancerens lod at tage større risici for at slå de fastansatte journalister. Jeg tænker, at det blot er konkurrencens grundlæggende lov: Du er nødt til at have noget, som de fastansatte ikke har, men i en konfliktzone betyder det, at du er nødt til at tage større risici: gå ind tidligere, bliv længere, kom tættere på.”[206]

I overensstemmelse med denne logik blev John Cantlie i marts 2012 den første vestlige journalist til at bevidne det syriske regimes landtropper trænge ind i en af oprørernes fæstninger i det nordvestlige Syrien. Hændelsen fandt sted i Saraqeb, hvor tungt bevæbnede kampvogne rullede ind og begyndte at skyde vilkårligt om sig.[207] “Kampvognene åbnede ild. Granatstykker på størrelse med knytnæver skar gennem luften og halshuggede en oprører på stedet. Hans riffel faldt til jorden, mens hans venner slæbte hans hovedløse torso væk fra skudlinjen,” skrev Cantlie i *Sunday Telegraph*.[208] For at illustrere, hvad de syriske oprørere var oppe imod, tog han oven i købet et billede direkte ind i kanonløbet på en fremrykkende kampvogn.

Freelancejournalisters og freelancefotografers arbejde i Mellemøstens krigszoner er kendetegnet af høje risici, lave honorarer og ingen personalegoder. I Afghanistan i 2007 forklarede den britiske fotojournalist Jason Howe grundprincipperne for freelancearbejde for Amanda Lindhout, den canadiske freelancer, som blev kidnappet i Somalia. “Man planlagde selv, betalte selv og løb selv risikoen. Man klarede selv vanskelighederne, rejste uden sygeforsikring og langsigtede planer af nogen art og vænnede sig til ikke at have en klink. Hvad opgaver angik, skabte man dem selv ved at tage de mest givtige steder hen.”[209] Selv om disse grundprincipper lidt lyder som en guide til backpackere med et skrabet budget, er freelancejournalistik uendeligt meget farligere.

Freelanceres lod i medieverdenen

Da Amanda Lindhout og den australske freelancer Nigel Brennan ankom til Mogadishu, fortalte Ajoos Sanura, som de havde booket som fikser, dem, at en anden person ville passe på dem. Han havde selv travlt med at køre rundt med to journalister fra *National Geographic*, som boede på det samme hotel. De var tydeligvis vigtigere end de to freelancere, for National Geographic havde flere ressourcer. Lindhout og Brennan havde intet alternativ, eftersom de havde investeret alle deres penge i at rapportere fra Somalia og ikke kunne komme tilbage en anden gang.

Den formiddag, Lindhout og Brennan blev kidnappet, havde Ajoos tidligere på dagen forladt hotellet med de to reportere fra National Geographic og to lejede firehjulstrækkere med et sikkerhedsteam til at beskytte dem. De var på vej i samme retning som Lindhout og Brennan, vestpå ad Afgoye-vejen. De to freelancere rejste imidlertid uden sikkerhedsfolk, og de blev kidnappet lige uden for Mogadishu.

Efter deres bortførelse erfarede de, at kidnappernes intention havde været at bortføre de to mandlige journalister fra *National Geographic*, og at de havde fået et tip om, at de netop denne formiddag ville køre på Afgoye-vejen, men på en eller anden måde endte de med at bortføre de forkerte personer. Det, som Lindhout og Brennan ikke fik at vide, var, at det ikke var lige så let at angribe en konvoj med tre tungt bevæbnede firehjulstrækkere som at stoppe en bil med en chauffør, en fikser og to freelancere. De var et nemt mål.

De risici, som freelancere tager, synes at være uforholdsmæssigt høje, når man tænker på, hvad de tjener. Selv de store publikationer betaler så lidt som 200 dollars for en artikel, hvilket i mange tilfælde er mindre, end hvad det koster om dagen at have en fikser og en chauffør. Som Nicole Tung, der arbejdede sammen med James Foley i Libyen og Syrien, sagde til *Newsweek:* "Vi har ikke råd til at betale 200-300 dollars om dagen for en fikser eller en chauffør, så rent logistisk er det virkelig svært at arbejde, når du kun er dig selv. Du er afhængig af andre menneskers gode vilje og billige måder at komme rundt på – hvilket ikke altid er den sikreste måde at rejse på, men du har faktisk ikke noget valg, for du har ikke råd til andet."[210]

Som Francesca Borri forklarede: "James Foley blev kidnappet i november 2012, mens han delte en fikser og en chauffør med John Cantlie i et område, hvor Cantlie blot et par måneder tidligere var blevet kidnappet og efterfølgende befriet. Alle vidste, at jihadisterne i det nordlige Syrien var opsatte på at fange Cantlie, hvis han nogensinde satte sin fod i det nordlige Syrien igen." Cantlie var i den grad et eftertragtet bytte, for da han vendte hjem til Storbritannien efter sin første bortførelse, var hans vidneudsagn med til at identificere et medlem af den gruppe, som havde kidnappet ham – en læge ved navn Shajul Islam fra det østlige London. "Derfor ville ingen, der var ved sine fulde fem, have delt så meget som en taxi med ham," siger Francesca Borri.[211]

At undervurdere risicìene er en almindelig fejl, som selv erfarne journalister begår. I juli 2015 rejste Junpei Yasuda, en japansk freelancejournalist, som tidligere havde været kidnappet i Irak i 2004, ind i Syrien ved en grænseovergang, som ligger mellem den tyrkiske by Kilis og den syriske by Azaz. På den syriske side vrimler det med kriminelle bander. Yasuda rejste under beskyttelse af Ahrar ash-Sham, en koalition bestående af flere islamistiske og salafistiske grupper, som menes at være knyttet til al-Nusra.[212] "I nærheden af Azaz blev de angrebet af en gruppe kriminelle. Jihadisterne gjorde ikke engang modstand,"[213] siger Francesca Borri, som har talt med gidslernes syriske forhandler. Forhandleren er en fotograf, som arbejder for vestlige medier, og som siden 2015 har været al-Nusra og ISIS' primære de facto forhandler i gidselsager.

Junpei Yasuda blev holdt som gidsel sammen med tre spanske journalister, Antonio Pampliega, José Manuel López og Ángel Sastre, som blev kidnappet i nærheden af Azaz i sommeren 2015, mens de var på vej mod Aleppo. De spanske journalister blev frigivet i begyndelsen af maj 2016 takket være Qatar og Tyrkiets mellemkomst. De blev holdt som gidsler af en lille gruppe kriminelle, men forhandlingerne om deres frigivelse blev ført af al-Nusra.

Francesco Borri fortæller: "De var alle på vej mod Aleppo fra grænseovergangen mellem den tyrkiske by Kilis og den syriske by Azaz. Vejen er næsten en lige linje. Alle rejser ind i Syrien gennem denne grænseovergang, selv om alle ved, at vejen er fuld af vejspærringer, som

kriminelle grupper har sat op. Folk tror, at de kan bestikke kriminelle, betale nogle få tusinde dollars og så fortsætte, men de tager i den grad fejl. Folk som os – italienere, spaniere, japanere – er hver 10 millioner dollars værd. Vores stater kan betale den slags penge."

Borri har fuldstændig ret: Nogle få tusinde dollars er ingenting sammenlignet med, hvor meget et vestligt gidsel fra et af disse lande kan indbringe. Også selv om et gidsel sælges videre til al-Nusra eller ISIS i stedet for direkte til en udenlandsk stat, er profitten på gidsler meget høj.

"Jeg rejste altid ind i Syrien gennem Bab al-Hawa, grænseovergangen mellem Reyhanlı i Tyrkiet og Atmeh i Syrien," forklarer Borri. "Og dernæst krydsede jeg Idlib-regionen for at nå frem til Aleppo, som er under Islamisk Stats kontrol. Jeg har aldrig haft nogen som helst problemer ved vejspærringerne, for min chauffør har gode forbindelser til ISIS."

Borris ord bekræfter, at mange freelancere, som enten gerne vil rapportere om krigen i Syrien eller udføre en eller anden form for humanitært arbejde, begår fejl og bliver kidnappet, fordi de har en overfladisk forståelse af, hvad der sker i landet, og ingen anelse om, hvor hurtigt tingene ændrer sig. Ifølge den syriske forhandler brugte de tre spanske journalister, som blev kidnappet i 2015, en engelsklærer som fikser, der ikke længere var pålidelig, ikke fordi han havde tænkt sig at sælge dem, men fordi han ikke havde de rigtige forbindelser. "Ahrar ash-Sham kan ikke garantere nogen form for beskyttelse, fordi den gruppe, som kontrollerer territoriet omkring Aziz, er al-Nusra, og al-Nusra har sin egen medieafdeling, og de insisterer på, at folk skal ansøge denne afdeling om tilladelse til at rejse ind i deres region. Det er meget vanskeligt at få en sådan tilladelse, så folk brugte andre islamistiske grupper til at komme ind i området, men det er langtfra sikkert. Den eneste måde at komme ind i Syrien på via denne grænseovergang er med al-Nusras tilladelse. Ellers er det bedre at blive i Tyrkiet." Den syriske forhandler bekræftede over for Borri, at gidslerne havde begået en fejl ved at stole på Ahrar ash-Sham. De tre spanske journalister blev tilsyneladende kidnappet, mens de spiste middag med mennesker, som var betalt for at beskytte dem, men deres beskyttere gjorde ikke modstand.

Den måske alvorligste konsekvens – for både læsere og journalister – af at bruge freelancere til at rapportere fra frontlinjen er, at deres arbejde kan manipuleres til propagandaformål. I 2008 blev Amanda Lindhout ansat af en iransk tv-kanal, Press TV, i Afghanistan til en månedsløn på 4.000 dollars. Som fuldstændig uerfaren freelancer mente hun, at det kunne blive hendes store gennembrud. Hun indså dog snart, at hun var blevet en del af en propagandamaskine, som stillede amerikansk politik og amerikanske soldater i det værst tænkelige lys.[214] Trods den gode løn valgte hun at sige op.

En anden negativ konsekvens af ikke at bruge professionelle journalister til at rapportere om konflikter er den dårlige kvalitet af den bagvedliggende analyse. Dette kan måske forklare, hvorfor ingen af de freelancere, som dækker den syriske konflikt, havde skrevet om ISIS før slutningen af maj 2014, blot en måned før kalifatet blev udråbt. Kun ganske få freelancere havde påpeget de kaotiske tilstande, som prægede Den Frie Syriske Hær, sådan som professionelle journalister som Robert Fisk havde. Der var heller ingen, som havde kritiseret den rolle, som Golfstaterne spillede gennem deres økonomiske støtte til den blodige, sekteriske krig.

Disse manglende perspektiver skyldtes til dels, at mange freelancere ikke interagerer med erfarne redaktører eller mentorer. De lærer ikke professionen inde fra en velsmurt nyhedsorganisation, og således har de ofte ingen historisk forståelse. De fleste af deres rapportager antager form at vignetter, snapshots af tragiske begivenheder, som chokerer folk uden at oplyse dem. Som følge heraf har deres tekster en tendens til at være sensationalistiske. Derudover svækker den samme overfladiskhed og mangel på historisk perspektiv ofte deres egen vurdering af de risici, de tager, hvilket ofte skaber problemer for dem selv.

En personlig vendetta

Den 19. juli 2012 rejste John Cantlie sammen med den hollandske fotograf Jeroen Oerlemans ind i Syrien i nærheden af grænseovergangen Bab al-Hawa. Samme formiddag havde Mujahedin Shurarådet – den gruppe, der var anført af Firas al-Absi, Abu Athirs bror – taget kontrol over grænseovergangen og hejst al-Qaedas sorte flag.[215] Dette var ikke en

irrelevant begivenhed i den syriske konflikt. Tværtimod: Den var tværtimod bevis på, at jihadisterne vandt terræn i det nordlige Syrien.

Islamisk Stats Shura-råd (senere Mujahedin Shura-rådet) var en gruppe bestående af omkring 180 udenlandske jihadister, som Firas al-Absi havde samlet med penge fra sine saudiske donorer. Firas havde mindst lige så gode forbindelser i det jihadistiske netværk som sin bror. Han hævdede, at han havde mødt al-Zargawi i Afghanistan, hvor jordaneren ledte en lejr i Herat. Han sagde ofte, at han var blevet trænet der, før han sammen med al-Zarqawi rejste til Irak.

I modsætning til sin bror havde Firas al-Absi ført jihad i Syrien på egen hånd uden at sværge en bestemt gruppe troskab. Han havde forsøgt at bruge sin tidligere forbindelse til al-Zarqawi som en slags visitkort. Men den påståede relation til al-Zarqawi havde ikke været nok til at overbevise donorerne fra Golfstaterne om at fortsætte med at støtte hans *katiba* bestående af udenlandske krigere. Derfor planlagde han i 2012 at rejse penge ved at kidnappe udlændinge, som rejste ind i Syrien via grænseovergangen Bab al-Hawa. Han var – i lighed med Belmokhtar i Mali – i bund og grund en jihadistisk forbryder, som indgik i skiftende alliancer. Hans plan var sandsynligvis at sælge gidsler til al-Nusra for nogle få tusinde dollars.

Al-Absi legede med ilden. For det første involverede hans plan at kidnappe journalister i en region, som var kontrolleret af Den Frie Syriske Hær. For det andet havde spærringen af Bab al-Hawa skabt vrede i Farouk-brigaden, fordi lukningen af grænsen havde forhindret indførslen af forsyninger og våben fra Tyrkiet. Cantlie og Oerlemans, som kom ind i Syrien i nærheden af Bab al-Hawa, havde ingen anelse om de magtkampe, som fandt sted på den anden side af grænsen. De forstod heller ikke den risiko, som de løb, ved at rejse ind i Syrien i dette område.

Blot nogle få kilometer fra Bab al-Hawa kidnappede Firas al-Absis *katiba* Cantlie og Oerlemans. Sandsynligvis havde nogen solgt dem til oprørerne. I et interview med Channel 4 News sagde Cantlie rent faktisk: "Vi [Oerlemans og ham selv] blev overdraget til kidnapperne," hvilket antyder, at nogle havde underrettet kidnapperne før freelancernes ankomst til Syrien. Det er stærkt usandsynligt, at Cantlie eller Oerlemans vidste, hvem al-Absi-

brødrene var, før de blev bortført af en af dem. En video af overtagelsen af kontrollen over Bab al-Hawa blev lagt ud på YouTube netop den dag, de blev kidnappet.[216] Cantlie havde sandsynligvis ingen anelse om, hvor stærk den jihadistiske bevægelse var i det nordlige Syrien. Han havde i lighed med de fleste freelancere kun kontakt med Den Frie Syriske Hær og havde kun skrevet om dem.

Vi vil aldrig få at vide, om Cantlie ville være rejst ind i Syrien i nærheden af Bab al-Hawa, hvis han havde vidst, hvor stærke bånd der var mellem de irakiske og de syriske jihadister i denne region. Disse bånd gik helt tilbage til 2003, hvor jihadister i det nordlige Syrien i forbindelse med den internationale koalitions invasion af Irak havde hjulpet udenlandske krigere med at komme ind i Irak og slutte sig til al-Zarqawis gruppe Tawhid al-Jihad, som også var den gruppe, som al-Baghdadi og tidligere medlemmer af Saddam Husseins efterretningstjeneste og hær hørte til.

Cantlie og Oerlemans blev fanget i en af de tidlige territoriale kampe mellem sekulære oprørere og jihadistiske oprørere. De blev – i lighed med Richard Engel – heldigvis reddet. Da al-Absi nægtede at følge en anmodning fra lederne af de væbnede grupper, som kontrollerede regionen, om at lade gidslerne gå, befriede en kommandoenhed fra Den Frie Syriske Hær dem. Firas al-Absi blev senere dræbt af medlemmer af Den Frie Syriske Hær, sandsynligvis fra Farouk-brigaden, som straf for at være trængt ind på deres område. Hans bror, Abu Athir, overtog hans *katiba* og lovede at hævne hans død. Da Dimitri Bontinck i marts 2013 mødte Abu Athir i en villa i Kafr Hamra, var Abu Athir Islamisk Stats de facto leder i det nordlige Syrien.

Kidnapningen af Cantlie og Oerlemans bekræfter, at Den Frie Syriske Hær allerede i 2012 havde problemer med at bevare kontrollen over det nordlige Syrien i kampen mod den fremrykkende bølge af væbnede jihadistiske grupper. Cantlie blev ligesom de andre journalister, der blev taget som gidsel, selv en mediehistorie og besluttede sig for at tage tilbage til Syrien og rapportere om sin egen bortførelse. Han var freelancer, så der var ingen redaktør til at stoppe ham. Han var selv overbevist om, at han kunne sælge historien om sin bortførelse til de britiske medier.

“Kidnapningen af Cantlie var medvirkende til Firas al-Absis død,” forklarede en forhandler, som var involveret i frigivelsen af de europæiske gidsler. “Efter al-Absis død var hans bror, Abu Athir, stærkt opsat på at fange Cantlie, hvis han igen skulle dukke op i Syrien, eftersom han mente, at Firas stadigvæk ville have været i live, hvis det ikke havde været for kidnapningen og befrielsen af Cantlie og Oerlemans. John skulle aldrig være taget tilbage, og at dømme ud fra hans totalt uforsvarlige opførsel forud for, at han for anden gang blev bortført, havde han ingen anelse om, hvor farlig en situation han befandt sig i.” Det på trods af, at alle advarselslamper blinkede.

Nogle få dage før at Cantlie for anden gang blev bortført, havde Cantlie indledt en samtale med nogle europæiske jihadister i Aleppo. Hans fikser, Mustafa, mente, at det var en meget dårlig idé, men Cantlie ignorerede hans råd. “På et tidspunkt spurgte de ham om den britiske fyr, som havde været kidnappet og havde rettet mistanke mod deres læge, da han vendte tilbage til Storbritannien,” sagde Mustafa.[217] De vidste tilsyneladende alt om Cantlies gøren og laden, men de vidste ikke, hvordan han så ud.

Den 22. november 2012, blot nogle få dage efter denne hændelse, var John Cantlie og James Foley på vej tilbage til Tyrkiet fra Binnish, som ligger mindre end 60 kilometer fra grænsen. Fikseren opdagede, at han havde glemt sin mobiltelefon på en internetcafe, så de kørte hen for at hente den. Inde i cafeen besluttede både Cantlie og Foley sig for at sende deres artikler, chatte med deres familier online og læse deres e-mails. På et tidspunkt trådte en udenlandsk jihadist, som så ud, som om han kom fra en af Golfstaterne, ind i cafeen iført en baskerhue, og Cantlie råbte til ham: “Hey, Che Guevara!” Manden svarede ikke, men betragtede ham med et fjendtligt blik og forlod efter nogle få minutter internetcafeen.

“Det er nøjagtig den slags adfærd, som får én kidnappet eller dræbt,” siger den samme forhandler. “Det var totalt tåbeligt. Det var barnligt.” Selv om vi aldrig vil få at vide, om jihadisten med Che Guevara-baskerhuen genkendte Cantlie og underrettede de mennesker, der kidnappede ham, er det ret sandsynligt, at det netop var, hvad der skete. Mindre end en time senere, på Old Aleppo Road, overhalede en stor Hyundai den taxa, som Cantlie og Foley sad i. Nogle få minutter efter havde bevæbnede, maskerede mænd

bortført de to freelancejournalister og efterladt den målløse fikser og chaufføren midt på vejen.

"Jeg er ikke i tvivl om, at Cantlie og Foley blev overdraget til Abu Athir," sagde forhandleren. I efteråret 2012 og vinteren 2013 var Abu Athirs *katiba* meget tæt knyttet til al-Nusra. Forhandlinger om en sammenlægning mellem denne organisation og Islamisk Stat i Irak og Syrien (ISIS) foregik på højeste niveau. Således udgjorde Cantlie og Foley meget muligt et værdifuldt menneskeligt trofæ til tilfredsstillelse af Abu Athirs hævnlyst. I marts 2013 så Jejoen Bontinck dem i det fængsel i Aleppo, som blev brugt af Abu Athirs *katiba*.

"Foley var det forkerte sted på det forkerte tidspunkt. Han var meget uheldig," konkluderede forhandleren. "Men Cantlie, han skulle have vidst bedre."

Forsøget på at bringe medierne til tavshed

Personlige vendettaer – og ikke penge eller politiske overvejelser – gjorde Cantlie og Foley til Islamisk Stats første vestlige gidsler. Men da de først var i Abu Athirs hænder, udviklede ISIS hurtigt en overordnet fremgangsmåde. "De oprettede en gruppe i Syrien, som specifikt havde til opgave at tage sig af udenlandske gidsler. Indtil slutningen af 2013 flyttede de dem ofte for at undgå befrielsesaktioner. Derefter førte de dem til en række sikre huse i det nordlige Syrien," fortæller Jean-René Augé-Napoli. Det var på det tidspunkt, at seriøse forhandlinger med de forskellige europæiske landes myndigheder blev indledt.

Fra 2012 til slutningen af 2013 var gidslerne en form for politisk investering, og ISIS' ledelse overvejede fordele og ulemper ved at udveksle eller henrette det enkelte gidsel. "Det endte med, at de inddelte dem i to grupper: Dem, som de ville henrette, og dem, som de ville udveksle," siger Jean-René Augé-Napoli.

Samme taktik, som blev brugt til at skræmme udlændinge, blev anvendt over for arabiske journalister. Vold var ikke kun tilladt – der blev direkte opfordret til at bruge vold. Dette var også Saddam Husseins tilgang til at skræmme sine fjender. Således er det billede af de syriske kidnappere, som

toner frem i overlevende gidslers historier, et billede af psykotiske mennesker med sadistiske tilbøjeligheder, mennesker, som nyder at torturere deres fanger. Denne psykologiske profil passer i hvert fald på 'The Beatles', de britiskfødte fangevogtere for Islamisk Stats udenlandske gidsler. Blandt dem var Jihadi John, ISIS' bøddel.

Den fortælling, som ISIS skabte omkring fangevogterne, stemmer overens med frigivne gidslers skildringer af deres fangevogtere som umenneskelige psykotikere. Tidligere gidsler karakteriserer kidnapperne som inkarnationer af ondskab, og videoerne af halshugningerne giver det samme indtryk. Der gives ikke nogen rationel forklaring på den form for adfærd, hverken af politisk eller religiøs art. Da Marc Marginedas i begyndelsen af september 2013 skulle mødes med ISIS' regionale militære leder, en mand, som hans liv stod og faldt med, sagde en russisk jihadist til ham: "Du har nu været her to gange uden problemer. Nu slår vi dig ihjel."[218] Journalister, hjælpearbejdere og udlændinge blev bevidst terroriseret for at bringe dem til tavshed – samme fremgangsmåde, som havde været så velfungerende i Saddam Husseins Irak.

Nede under denne frygtens politik lå en nøje udtænkt plan. I september 2013 var Islamisk Stats elite kommet frem til, at gidslernes politiske værdi for nogles vedkommende var højest, hvis de blev henrettet, mens den for andre var højere, hvis de blev frigivet til gengæld for en løsesum. Marginedas tilhørte den sidste gruppe, og han var da også den første blandt Islamisk Stats udenlandske gidsler, der blev frigivet. ISIS var ikke en organisation ledet af psykopater, men derimod en organisation, som lagde håndteringen af gidslerne i hænderne på meget dygtige politikere og forhandlere. Fangevogterne var derimod personer uden særlige evner, lavtstående medlemmer af ISIS. For uanset hvor grusomt 'The Beatles' opførte sig, var det på intet tidspunkt dem, som bestemte det enkelte gidsels skæbne – det var ikke dem, som bestemte, hvem der skulle frigives, og hvem der skulle halshugges. Jihadi John var ikke andet og mere end et talerør. Foran et kamera læste han et manuskript op, som han ikke selv havde skrevet.

'The Beatles' er et eksempel på ondskabens banalitet, som Hannah Arendt har beskrevet så godt. De fulgte ordrer, og deres opgave var at skræmme

gidslerne, at sikre sig, at de ville viderebringe ISIS' skræmmende budskab til verden. Forblændet af denne ondskabs umenneskelighed formåede ingen af gidslerne at se bag om den og få øje på ISIS' stærke politiske maskine. Ingen af dem var, mens de var i fangenskab, klar over det rationale, der lå til grund for deres forskellige skæbner. Og når man i dag læser de bøger, de har skrevet, eller de interview, de har givet, mangler der en beskrivelse af den rolle, de har spillet som politiske brikker i kalifatets nationsopbyggende projekt, og af, hvordan deres bortførelse var medvirkende til at bringe de internationale medier til tavshed og tildække kalifatets sande væsen.

Halshugningen af gidsler satte en stopper for freelancejournalistikken i Syrien og overlod rapporteringen om krigen til de forskellige styrker, der var involveret i konflikter, og deres propaganda. Selv erfarne krigskorrespondenter fik af deres redaktører forbud mod at rejse til Syrien. Kalifatet havde formået at rense regionen for medier, således at dets propagandister havde frit spil. Kalifatet havde kort sagt nået sit mål: sandhedens endeligt.

Kapitel 13
At spille skak med gidslernes liv

DEN 23. DECEMBER 2013 blev ISIS' udenlandske gidsler flyttet fra forskellige steder til et skjulested i bjergene i nærheden af grænsen mellem Syrien og Tyrkiet. Dette skulle være deres Guantánamo – de bar endda orange heldragter – og 'The Beatles' skulle være deres fangevogtere.

For at genskabe forholdene for Guantánamos indsatte krævede 'The Beatles', at gidslerne var iført orange heldragter og huskede det identifikationsnummer på arabisk, der var indgraveret i deres dragt. Numrene erstattede deres navne. Den psykologiske tortur indebar ekstravagante krav, såsom at gidslerne skulle synge en jihadistisk version af The Eagles' "Hotel California", når 'The Beatles' trådte ind i deres celle: "Welcome to Osama's lovely hotel / Such a lovely place / Such a lovely place / Welcome to Osama's lovely hotel / But you could never leave / And if you try / You will die …"

Den fysiske tortur var tilsvarende brutal og mindede om den måde, som Abdelhamid Abou Zeids*katiba* fra AQIM behandlede sine fanger på. "Nitten mænd fra ni forskellige lande og kulturer, indespærret i et klaustrofobisk rum på mindre end 20 kvadratmeter i månedsvis, uden mulighed for at gå ud og få frisk luft, permanent sultne og under konstant psykisk og fysisk pres, herunder risikoen for at miste deres liv. Det er en hård test af det enkelte individs evne til at leve sammen med andre mennesker," skrev det tidligere gidsel Marc Marginedas om sit fangenskab.[219]

Men skjulestedet i bjergene mellem Syrien og Tyrkiet var ikke et Guantánamo, et limbo for angiveligt ulovlige kombattanter, men en lagerbygning, hvor Islamisk Stats ledelse opbevarede sine menneskelige varer. Og det hele foregik i overensstemmelse med en detaljeret plan. Gidslerne blev klassificeret på baggrund af deres nationalitet og en vurdering af den rolle, som de kunne spille for ISIS' udenrigspolitik og økonomi, døde eller levende. Deres skæbne – at blive udvekslet for en løsesum eller at blive halshugget – blev ikke bestemt ud fra ISIS'

økonomiske behov eller af dets ideologi, men ud fra den nye stats – kalifatets – politik.

Først bestemte Islamisk Stats ledelse, hvem de ville frigive. Mens gidslerne blev udsat for en brutal behandling, arbejdede ISIS' forhandlere for at få den maksimale løsesum ud af europæiske regeringer. De førte separate forhandlinger med de enkelte lande. Det første land, som de forhandlede med om frigivelsen af gidsler, var Spanien. For at skræmme de spanske myndigheder og alle de andre involverede landes myndigheder henrettede ISIS den mindst værdifulde menneskelige vare, Sergei Gorbunov, en russisk ingeniør af tatarisk afstamning, der var blevet kidnappet af Muhajireenbrigaden. Denne gruppe var blevet dannet i 2012. Dens leder var en etnisk tjetjener, Abu Omar al-Shishani, en islamistisk kriger fra Georgien, som havde kæmpet i begge Tjetjenienskrige. I 2012 og 2013 assisterede Muhajireen-brigaden al-Nusra under forskellige militære angreb.

I en video udsendt i oktober 2013 bad Gorbunov de syriske myndigheder om at frigive en saudiarabisk borger, Khalid Mohammed Suleiman, som sad i fængsel i byen Hama, til gengæld for Gorbunovs frihed. Der blev ikke nævnt noget om nogen løsesum.

ISIS' forhandlere vidste udmærket, at de russiske myndigheder – eller nogen andre for den sags skyld – ikke ville betale for Gorbunovs frigivelse. Han havde angiveligt nægtet at udlevere en e-mailadresse på et familiemedlem, og da de endelig holdt op med at torturere ham, havde han mistet forstanden. ISIS vidste også, at Assad-regimet aldrig ville have indvilget i fangeudvekslingen. Forhandlerne følte sig imidlertid sikre på, at henrettelsen af Gorbunov ville få de europæiske landes myndigheder til at fremskynde forhandlingerne og betalingen af en løsesum for deres gidsler. Det var en taktik, som andre grupper tidligere havde benyttet sig af, herunder AQIM, som i 2009 henrettede det britiske gidsel Edwin Dyer.

I marts 2014 – kort tid efter frigivelsen af Marc Marginedas – blev Gorbunov ført bort og dræbt. Gidslerne blev efterfølgende præsenteret for et fotografi af hans lig, hvor dele af hans hjerne dækkede hans skæg. 'The Beatles' tvang det spanske gidsel Javier Espinosa til i detaljer at beskrive billedet og sagde til ham, at han ville dø på samme måde. "Alle regeringer

og efterretningstjenester i de udenlandske gidslers hjemlande fik tilsendt billedet og endda en video af henrettelsen af Gorbunov. De fik at vide, at hvis de ikke betalte, ville det næste billede og den næste video være af deres egne borgere," sagde en af de europæiske gidslers forhandlere. Det var en taktik med det formål at skræmme de europæiske lande til at betale. "De viste også gidslerne billedet, sådan at de, når de senere ville blive afhørt af deres myndigheder, ville kunne bekræfte [Gorbunovs henrettelse]. ISIS' forhandlere ønskede at sikre sig, at deres trusler blev taget alvorligt."

'The Beatles' terroriserede også gidslerne af en anden grund: for at gøre dem tavse, når de igen var ude i friheden. Gidslerne fik igen og igen at vide, at hvis de efter deres frigivelse afslørede nogen som helst information om de steder, hvor de havde siddet fanget, ville de tilbageværende gidsler komme til at betale for det. Denne plan fungerede fint. Indtil juni 2014 havde verden ingen anelse om, hvad der skete i Syrien, og hvor stærke ISIS var blevet.

Marc Marginedas blev frigivet i begyndelsen af marts 2014. Det blev nævnt i pressen, at han var blevet holdt som gidsel af ISIS, en gruppe med forbindelser til al-Qaeda.[220] Dette er information, som kun delvist var korrekt, eftersom al-Qaeda (dvs. al-Nusra) og ISIS ikke samarbejdede. De var tværtimod fjender. Sidst i marts blev også Javier Espinosa og Ricardo García Vilanova sat på fri fod. Heller ikke denne gang lykkedes det for medierne at give et præcist billede af deres gidseltagere. Kort tid efter deres frigivelse skrev *The Guardian:* "Der har indtil for nylig ikke været nogen kommunikation med gidseltagerne eller deres repræsentanter, og deres krav har været uklare. Selv efter europæiske myndigheders intensive bestræbelser på at få kontakt til dem har der ikke vist sig at være en central, koordinerende skikkelse i ISIS. De tilfangetagnes skæbne synes at være afhængig af lokale krigsherrers luner."[221]

Mindre end en måned senere, den 20. april 2014, landede Edouard Elias, Didier François, Nicolas Hénin og Pierre Torres, de fire franske gidsler, sikkert i Frankrig. Igen blev ISIS bare betegnet som den gruppe, som havde holdt dem som gidsler, og beskrevet som en blandt mange aktive jihadistorganisationer i Syrien. I perioden april-maj frigav ISIS også fem ansatte i Læger Uden Grænser. Den 24. maj skrev den franske NGO

ACTED på sin hjemmeside: "ACTED er glade for at kunne fortælle om frigivelsen af en af sine ansatte, Federico Motka, som blev taget som gidsel i Syrien, mens han under et ACTED-hjælpeprogram arbejdede med at hjælpe den konfliktramte syriske befolkning. […] ACTED vil ikke kommentere dette emne yderligere."[222] De italienske myndigheder betalte løsesummen, selv om Motka rent faktisk var schweizisk-italiener. ISIS blev hverken nævnt i de italienske eller schweiziske medier. Og endelig – i juni 2014 – frigav ISIS det tyske gidsel Toni Neukirch og det danske gidsel Daniel Rye.

Samlet set modtog Islamisk Stat den højeste løsesum nogensinde for frigivelsen af disse gidsler – et beløb på mellem 60 og 100 millioner euro – uden at nogen overhovedet bemærkede det. Selv den kendsgerning, at 12 gidsler i løbet af tre måneder var blevet frigivet af den samme organisation i Syrien, var gået ubemærket hen. Dette gjaldt ikke kun medierne, men også parlamenterne i de lande, som havde betalt for deres frigivelse, og de skatteydere, som havde tilvejebragt midlerne.

"Det var en meget, meget veludført plan. ISIS indkasserede i al hemmelighed store pengesummer. De lukkede munden på gidslerne og medierne, sådan at deres forhandlere kunne øge konkurrencen blandt de forskellige landes myndigheder om at få deres borgere ud. Hvordan ville det have set ud i Frankrig, hvis de spanske gidsler og italieneren var blevet frigivet, samtidig med at franskmændene skulle henrettes? Det var sådan, de fik de europæiske forhandlere til at tænke. De vidste, hvordan de skulle manipulere de vestlige landes regeringer og få den bedst mulige aftale i stand," sagde en forhandler, som fik to gidsler ud.

I juni 2014 havde ISIS frigivet den menneskelige fangst, den havde solgt for løsepenge, og var nu klar til at invadere det nordvestlige Irak. De tilbageværende gidsler skulle bruges i det politiske spil, som kalifatet skulle til at spille med Vesten.

ISIS-diplomatiet

De amerikanske og britiske gidsler blev holdt i kulisserne, mens ISIS ventede på det rette øjeblik at bringe dem ind i spillet. Selv om

kidnapningen af Cantlie og Foley oprindeligt havde været motiveret af Abu Athirs personlige hævntogt i forlængelse af drabet på sin bror, var beslutningen om at henrette de amerikanske og britiske gidsler ikke personlig. Den var heller ikke bestemt af de amerikanske og britiske myndigheders afvisning af at betale løsesum. Som vi allerede har set, forhandler selv de amerikanske og britiske myndigheder under de rette omstændigheder – som for eksempel, når gidslet er en soldat – med kidnappere.

Beslutningen om at halshugge de amerikanske og britiske gidsler blev derimod taget af politiske og symbolske grunde. Bush og Blair havde fremstillet falske beviser i forsøget på at legitimere invasionen af Irak, og Islamisk Stat bestod i vidt omfang af forskellige rester af deres stærkeste modstandere: al-Zarqawis radikale salafister og tidligere medlemmer af Saddam Husseins efterretningstjeneste og militære system. De to sider af Islamisk Stat, den religiøse og den sekulære, havde begge rod i oprøret mod den amerikanskledede koalition i Irak. Det, de har til fælles, er ønsket om at skabe en ny nation, at realisere en muslimsk politisk utopi. Nationalisme blev den fællesnævner, som samlede de to oprørsstyrker. Så idéen om at bruge amerikanske og britiske gidsler i forbindelse med grundlæggelsen af den nye nation – en nation, som ville blive affyringsrampe for en endnu mere omfattende kamp – var symbolsk set meget tiltrækkende.

I juni 2014, da kalifatet blev udråbt, havde ingen forstået denne strategi, ikke engang de europæiske forhandlere, som havde brugt måneder på at forhandle med ISIS om frigivelsen af gidslerne – og heller ikke de forhandlere, som forsøgte at befri de tilbageværende britiske og amerikanske gidsler. Islamisk Stat blev betragtet som blot endnu en gruppe lasede jihadister, religiøse fanatikere og psykopater. Ingen indså, at kalifatet – i modsætning til, hvad der kendetegnede de allerede eksisterende jihadistiske grupper, herunder også al-Qaeda og Taleban – ikke var det endelige mål for deres jihad. Kalifatet er for Islamisk Stat et krigsinstrument, et redskab til at opnå den endelige sejr. Og halshugningen af gidslerne var en strategi med det formål at lokke fjenden ind på deres eget territorium.

Efter at have opløst den syrisk-irakiske grænse, udråbt det nye kalifat og invaderet det nordvestlige Irak satte ISIS' ledelse i august 2014 sin fælde op: De huggede hovedet af James Foley. Videoen med hans død spredte sig med lynets hast på internettet. Det var en begivenhed, som bogstaveligt talt chokerede den internationale offentlige opinion og tvang det internationale samfund til at gribe til handling i Syrien.

"James var den første, som blev myrdet, og det var et traume, et personligt traume for mig, men også et traume for verden," sagde Nicolas Hénin, et af de franske gidsler, til Amy Goodman på radio-og tv-programmet *Democracy Now!* "Og det er grunden til, at jeg i min bog lægger ud med at fortælle om ham, for Islamisk Stats mål med henrettelsen var at sætte en åben fælde for os. De ønskede at påtvinge os deres dagsorden. De ønskede at gøre os så chokerede, at vi holdt op med at agere rationelt. […] En terrorhandling har et helt særligt kendetegn. Et terrorangrebs succes er ikke afhængig af dets gerningsmænd, men af dets ofre."[223]

Det havde Hénin ret i. Hen imod slutningen af august 2014 opgav præsident Obama – som var kommet under stigende pres fra sine vælgere – sin ikkeinterventionsstrategi i forhold til regimet i Damaskus og tog initiativ til dannelsen af en stor koalition. Koalitionens opgave var at indlede en ubønhørlig bombekampagne mod ISIS såvel som mod Assads styrker. Planen inkluderede finansiering, træning og bevæbning af de syriske oprørere, de såkaldte 'moderate' styrker. Således havde kalifatet, som kun lige var blevet udråbt, formået at trække regeringen i Washington og dens allierede ind i endnu et mellemøstligt hængedynd.

Bombekampagnen var af flere grunde en succes for ISIS. Den tvang de moderate kræfter i Syrien til at flygte, samtidig med at den forstærkede hardlinernes overbevisning om, at fjenden var koalitionsstyrkerne, mens ISIS kæmpede for at beskytte dem. Den dag i dag er bombningen af afgørende betydning for ISIS' propaganda.

Som Hénin formulerede det: "Det er en propagandakamp. Det betyder, at den side, som vil vinde krigen, ikke er den side, som kæmper mest indædt eller har det dyreste eller nyeste våbenarsenal eller de tapreste krigere. Det vil være den side, som vil have fået flest folk over på sin side. Og problemet

er, at alle bombningerne – for alle bomber Syrien for tiden – har den forfærdelige bivirkning, at vi – vesterlændinge, men ikke kun vesterlændinge, også russerne og også det syriske regime – skubber det syriske folk i armene på ISIS. Vi arbejder for dem. Vi rekrutterer for dem. Jeg siger ikke, at vi under ingen omstændigheder skal gå til angreb, men angrebene bør være minimale, for vi bør være opmærksomme på, at angreb har konsekvenser og bivirkninger."[224]

Gennem 2014 og en del af 2015 blev gidslerne også et stærkt våben i Islamisk Stats kamp for at påvirke NATO-landenes udenrigspolitikker, hvilket viste sig i forbindelse med kidnapningen af 49 ansatte ved det tyrkiske konsulat, da Islamisk Stat erobrede Mosul. Gidslerne blev frigivet efter 101 dage – efter halshugningen af amerikanerne James Foley og Steven Sotloff og briten Dave Haines. To måneder tidligere havde Islamisk Stat også frigivet 32 tyrkiske lastbilchauffører, som blev taget til fange i Mosul i juni.

Den tyrkiske efterretningstjeneste MIT førte sammen med premierministerens kontor forhandlingerne uden indblanding fra andre stater. Mellemmændene var lederne af Mosuls sunnistammer, som i mange år havde haft gode relationer til Tyrkiet. Tyrkiske kilder bekræfter, at Erdogans kolde skulder til amerikanernes ønske om Tyrkiets aktive støtte til den store koalition var medvirkende til frigivelsen af gidslerne.

Det bedste eksempel på, hvordan ISIS' diplomati formåede at påvirke store beslutninger i udlandet, kom imidlertid i forbindelse med den japanske gidselkrise i januar 2015. Indtil premierminister Shinz M Abes tale i januar 2015 ved en erhvervs- og investeringskonference i Cairo, hvor han annoncerede, at Japan ville give 200 millioner dollars i ikkemilitær hjælp til de lande, som bekæmpede ISIS, tilhørte Haruna Yukawa, som var blevet kidnappet i sommeren 2014, og Kenji Goto, som var blevet bortført i efteråret 2014, den menneskelige last, som kunne sælges for løsepenge.

Premierminister Abe indrømmede, at den japanske regering kendte til bortførelsen af Kenji Goto. Ifølge Gotos hustru begyndte hun i november at modtage e-mails, angiveligt fra ISIS, om sin mands bortførelse. I slutningen af december begyndte kidnapperne at tale om løsepenge og endte med at

kræve omkring 2 milliarder yen (eller 17 millioner dollars) for at frigive ham, et krav, som var på linje med de indledende løsesumskrav, som Islamisk Stat havde stillet til andre vestlige regeringer. Forhandlingerne fandt sted i hemmelighed uden for mediernes rækkevidde. Alt ændrede sig imidlertid efter premierminister Abes højtprofilerede besøg i Mellemøsten.

Premierminister Abes tale gav Islamisk Stat en uventet mulighed for at udfordre den store koalition mod ISIS og straffe Japan for at støtte koalitionen økonomisk. Japan havde længe haft et godt ry i Mellemøsten på grund af landets diskrete arbejde i kulisserne. Siden juli 2014 havde premierministeren imidlertid indledt en kampagne med det formål at ændre fortolkningen af Japans pacifistiske forfatning ved at tillade "udøvelsen af retten til kollektivt selvforsvar" i udlandet. Den kontroversielle nyfortolkning af den japanske forfatnings artikel 9 havde udløst stærk modstand i Japan. Abe besluttede at bruge sit besøg i Mellemøsten til at vende den offentlige opinion vedrørende dette spørgsmål.

Hvordan vidste Islamisk Stat så meget om japansk politik? Det er et interessant spørgsmål, eftersom kalifatet i modsætning til de somaliske pirater ikke har en diaspora. Til gengæld er Islamisk Stats nye borgere kosmopolitiske og kommer fra hele verden. Ledelsen holder øje med sine fjender ved at bede kalifatets nye indbyggere om at opretholde bånd til deres gamle hjemlande og fungere som tolke, der kan dechifrere deres oprindelseslandes politik. Det er derfor ikke overraskende, at kalifatets politiske elite udmærket vidste, hvad der skete i Japan, og at den havde fået indblik i kontroversen om nyfortolkningen af artikel 9.

På denne usædvanlige baggrund øjnede Islamisk Stat en unik mulighed for at bruge de to japanske gidsler til at forhindre Japan i at indtræde i Obamas koalition, samtidig med at den underbyggede sit eget krav om at blive taget alvorligt som stat.

Forhandlingerne om frigivelsen af Yukawa og Goto blev med ét offentlige og udløste en storm på de sociale medier. For at fremhæve fjendens svaghed ændrede kravene sig pludselig til krav, som realistisk set ikke kunne indfris: 200 millioner dollars inden for 72 timer for frigivelsen af de to gidsler, og udvekslingen af Goto med den jordanske fange Sajida al-Rishawi – en arabisk kvinde, som i 2005 ikke formåede at detonere sit selvmordsbælte

under angrebet på Radisson SAS Hotel i Amman – inden for 48 timer. Ikke blot var den tid, der var afsat til yderligere forhandlinger, bevidst for kort, løsesummen var alt for høj til, at den kunne accepteres og leveres til tiden.

Yukawa og Goto blev med ét forvandlet fra gidsler til politiske brikker i ISIS' nye jihadistiske diplomatiske spil – en forvandling udløst af premierminister Abes pludseligt opståede vilje til at tilslutte sig Obamas koalition. Således var de to japanske gidsler blevet en del af samme kategori som gidsler som James Foley, og Jihadi John brugte billeder af deres afskårne hoveder til at udbrede ISIS' budskab til verden.

Håndteringen af den japanske gidselkrise var en stor succes for ISIS. Den overbeviste den japanske offentlige opinion om, at det nok var bedst at holde lav profil i kampen mod islamistisk terrorisme. Gidselvideoerne og de krav, der blev stillet for gidslernes frigivelse, havde først og fremmest til formål at øge frustrationerne og indgyde frygt i den japanske befolkning og mindske støtten til den nye fortolkning af forfatningen. ISIS skabte ved hjælp af sin propaganda en direkte dialog med det japanske folk, nøjagtig sådan som organisationen havde aktiveret det amerikanske folk med halshugningen af Foley. ISIS engagerede og manipulerede politikerne gennem deres vælgere.

ISIS' inddragelse af Jordan i forhandlingerne øgede blot den japanske regerings magtesløshed i verdens øjne. ISIS' krav om at ville udveksle Goto – og ikke den tilfangetagne jordanske pilot Muath al-Kasasbeh – med Sajida al-Rishawi var en åben provokation af Jordan. ISIS vidste udmærket, at kong Abdullah 2. aldrig ville acceptere dette krav. Det ville have gjort den jordanske befolkning rasende, hvis al-Rishawi var blevet udvekslet med Goto, og al-Kasasbeh var blevet overladt til Islamisk Stat. ISIS' dygtige håndtering af den japanske flygtningekrise formåede således også at ramme det jordanske styre.

Alligevel overså mange analytikere kalifatets sofistikerede diplomati og forblev fokuseret på ISIS' budskab om vold – grusom, barbarisk vold. På samme måde bemærkede analytikere i 2015 heller ikke en anden af ISIS' diplomatiske sejre: blotlæggelsen af Europas sårbarhed gennem strømmen af migranter og flygtninge fra Mellemøsten.

Kapitel 14
En kærlighedshistorie blandt flygtninge

FØR DE BLEV TO BLANDT mere end en million syriske flygtninge, der søgte asyl i Europa, tilhørte Mohammad Jamil Hassan og hans hustru Teakosheen Joulak Aleppos øvre middelklasse. I foråret 2013 begyndte dette kurdisk-syriske pars verden at bryde sammen. Historien om, hvordan Den Frie Syriske Hær konfiskerede Hassans fabrik, hvor han producerede jakkesæt, og om Assad-regimets arrestation og fængsling af ham, indtil hans onkel betalte en løsesum på 12.000 dollars, har jeg beskrevet i kapitel 6. Da Mohammad og Teakosheen flygtede fra den syriske borgerkrig, flygtede de hver for sig for at øge deres chancer for at overleve. På deres vej blev de begge en del af den vare, som menneskekøbmændene handler med. Deres chokerende historie peger på eksistensen af et nyt internationalt kriminelt netværk i både Mellemøsten og i Europa. Det er et forretningsnetværk til en årlig værdi af et tocifret antal milliarder kroner, et netværk, som blev dannet af væbnede organisationer og kriminelle bander ved hjælp af de løsesummer, som de siden begyndelsen af 2000'erne har tjent på kidnapning af udlændinge (betalt af lande som Italien).

Her er Mohammad Jamil Hassans historie, som han fortalte mig den i efteråret 2015 i Danmark:

"Jeg krydsede grænsen fra Syrien til Tyrkiet og nåede frem til Gaziantep. Det var sidst i juni 2013. Jeg havde en pose fuld af kontanter, som min onkel havde givet mig til rejsen til Europa. Alt gik så hurtigt, at jeg ikke nåede at sige farvel til min hustru, men jeg var optimistisk vedrørende fremtiden. Jeg ville rejse til Sverige, søge asyl og så få hende til Sverige.

Fra Gaziantep tog jeg en bus til Istanbul. Chaufføren bad om 100 dollars for ikke at sige til nogen, at jeg var syrer. Jeg betalte ham og steg ind i bussen. Da jeg kom til Istanbul, tog jeg til Sirkeci, kvarteret mellem Sultanahmet og Eminönü i nærheden af Galatabroen og Det Gyldne Horn. Jeg fik et tip om at tage hen til Hotel Scerim, som skulle være et sted, hvor der kommer smuglere, der kunne få mig til Grækenland. Da jeg kom til hotellet, var der en masse syrere og andre migranter fra Asien og Golfstaterne. De forsøgte alle at komme til Europa.

Jeg boede på hotellet i to uger. Jeg blev venner med en gruppe af kurdiske, arabiske og syriske mænd. En dag kom de hen til mig og sagde, at de havde fundet en, som kunne få os til Grækenland over land for 1.500 dollars. Jeg tog imod tilbuddet. Smuglerne anbragte tolv af os i en bil. Da vi nærmede os grænsen, bad de os om at stå ud af bilen og følge efter dem. Vi var i alt omkring 30 personer, 20 fra Afghanistan og ni eller ti fra Syrien. Efter en time nåede vi frem til en flod. De kom luft i nogle små gummibåde og anbragte fem af os i hver. Vi krydsede floden, og på den anden side, på den græske side, ventede to tungt bevæbnede mænd iført masker på os. Vi blev alle sammen meget bange, da vi så dem. De to mænd tvang os til at gå i en lang linje langs et jernbanespor. Vi gik i tre timer med deres geværer rettet imod os. Endelig bad de os om at stoppe, sidde ned og hvile. De gav os også noget vand. Vi ventede en tid, hvorefter de to mænd bad os om at gå ned fra jernbanesporet mod landevejen. Det var blevet aften.

En stor tankbil var netop stoppet i vejsiden. Mændene åbnede en dør bagerst i lastvognen og bag os om at gå ind. Der var ikke meget plads, og vi var 30 mennesker stuvet sammen. Man kunne ikke sidde ned, man var nødt til at stå op. Der var små lufthuller i taget, men vi var så mange, og det var så varmt, at det var svært at trække vejret. Lastbilen kørte meget hurtigt, så vi blev hele tiden presset mod hinanden. Vi tilbragte fem eller seks timer i lastbilen, indtil vi nåede frem til Athen.

Vi stoppede i en garage i Athen. En eller anden åbnede døren, og vi steg ud. To græske mænd førte os til en lejlighed i stueetagen i en bygning og spærrede os inde. Vi måtte betale 1.500 dollars for at komme ud. Det var den pris, vi havde aftalt for rejsen fra Istanbul til Athen. Man betaler, når man når frem til destinationen, ikke på forskud. En af dem, jeg rejste med, en syrer, havde en ven i området, så vi betalte og tog hen til hans lejlighed. Hans ven fortalte os, hvor vi kunne finde smuglere, der kunne få os til Italien. De hang ud på en lokal café. Vi tog derhen, og de sagde til os, at det kostede 3.500 dollars at komme med et fly til Belgien. Jeg besluttede mig for at flyve. En uge senere gav de mig et id-kort og en billet, men politiet i lufthavnen stoppede mig. Id-kortet var falsk. I lufthavnen tog politiet mig med ind i et rum og afhørte mig. Da de fandt ud af, at jeg var syrer, sagde de til mig, at de havde forståelse for min situation, og de lod mig gå.

Jeg tog tilbage til den samme café og fandt en, som kunne få mig til Italien i en båd for 2.500 dollars. Han garanterede, at jeg ikke ville blive fanget. Smugleren sagde, at jeg skulle tage til Piræus, og derfra skulle jeg gå om bord på en turistfærge til Kreta. Så tog jeg til Kreta med færge. Der var andre flygtninge med os. Da vi ankom til havnen, ventede en mand med en Jeep Cherokee på os. Han havde et langt skæg. Han var en syrisk alawit, og hans navn var Abu Isham. Han førte os hen til sit hus. Det var et stort hus, det flotteste på vejen, som var en blind vej. Jeg kunne læse gadenavnet, for jeg havde tidligere arbejdet ti år i Grækenland for at undgå militærtjeneste i Syrien, så jeg kan tale sproget. Huset var i to etager med to separate lejligheder. Vi blev indlogeret i stueetagen, og over os boede en familie. I den samme lejlighed var der to kvinder, som begge var på vej mod Tyskland.

Vi blev i Abu Ishams hus i 13 dage. Folk blev efterhånden mere og mere oprevne. De ville gerne af sted. To bevæbnede mænd, som arbejdede for Abu Isham, truede os. Vi var nødt til at forholde os i ro og vente. Endelig kom der en lille bus og hentede os. I bussen var der en kvinde og en mand fra Albanien. De så begge ud til at være over 50 år. De bad os om at ligge ned i bussen og kørte i omkring tre timer, indtil vi nåede frem til en landsby i nærheden af havet. De stoppede minibussen i udkanten af en fyrreskov. Vi steg ud, og de førte os ind i skoven. De to albanere var bevæbnede. Efter et stykke tid bad de os om at sætte os ned og vente, indtil det blev mørkt.

Om aftenen kom der fire mænd. En var fra Raqqa, en var fra Aleppo, og en var fra Kurdistan i Irak. Den fjerde var deres leder. Han var iført afghanske klæder og var fra Afghanistan. De førte os gennem skoven i mørke. De talte græsk til hinanden. De vidste ikke, at jeg kunne forstå, hvad de sagde. Jeg fandt for eksempel ud af, at den afghanske fyr boede i den nærliggende landsby. De førte os ind i en grotte. De kropsvisiterede os og tog vores telefoner. Det var, som om jeg blev kidnappet endnu en gang!

Da jeg vågnede næste dag, opdagede jeg, at der var mere end 100 mænd i grotten, og at vi alle var spærret inde. Grotten havde en lille åbning med tre bevæbnede vagter foran. Der var også to ovne, hvor de lavede mad til os. Inde i grotten mødte jeg syrere, libanesere, afghanere, bangladeshere. Nogle af dem var veluddannede, lærere, ingeniører. En fyr sagde: 'Jeg havde 100

arbejdere på min fabrik, og se mig nu, spærret inde i denne grotte!' Nogle havde været der i månedsvis og ventede på at komme videre til Europa. De havde meget lange skæg.

På et tidspunkt råbte en gruppe syrere, at de ikke ville mere. De ville tilbage til Syrien. De tre syriske vagter kom hen og sagde til dem, at de ville dræbe dem og begrave dem på stedet, hvis de ikke holdt mund. Derefter sagde de til os alle, at de, hvis vi 'måske' nåede frem til Italien, 'måske' ville lade os gå. Jeg var heldig, for jeg var kun i grotten i ti dage. Der var intet toilet i grotten, så vagterne tog ti af os med ud ad gangen, om morgenen og om aftenen. Under opholdet i grotten blev jeg syg, jeg begyndte at bløde på grund af hæmorider. Det var utroligt smertefuldt.

En aften omkring kl. 10 kom tre tungt bevæbnede afghanske mænd. Deres chef var Abu Ali, en syrer fra Afrin, en landsby nordvest for Aleppo. De bad os om at gøre os klar. Før vi tog af sted, tævede de tre unge afghanske mænd og efterlod dem i grotten. Jeg tror, at det var på grund af en strid mellem de tre mænds familie og familien til de tre syriske vagters afghanske chef, den mand, som havde ført os gennem skoven til grotten.

Da vi kom til kysten, kunne vi se, at den var klippefyldt, og at havet var barskt. De afghanske mænd sagde, at vi skulle sprede os langs kysten. Vi var mere end 100 mennesker, der ventede på skibet. På et tidspunkt kom familierne. Jeg ved ikke, hvor de havde opbevaret dem, måske i et andet skjulested. Grotten var kun for mænd. Vi var nu mere end 150 mennesker i alt. Efter omkring en time kom en 20 meter lang båd. Den var alt for lille til os alle. Der var nogle, der begyndte at beklage sig, men de afghanske smuglere rettede deres geværer mod os og begyndte at skubbe os ned i båden. Alle var bange.

Vi var på vej mod det åbne hav. Der var store bølger. Der var mange, der var søsyge. Folk råbte og skreg, og børnene græd. Der var også nogle, som bad. En fyr fra Egypten styrede båden. Han havde en hjælper, som også var fra Egypten. De ignorerede vores råb. Omkring klokken 5 om morgenen nåede vi frem til en olietanker. Den var omkring 50 meter lang. Den var meget gammel og lugtede, og der var allerede masser af mennesker på den. De smed nogle reb ned fra skibet, og folk blev trukket op, som om de var sække med ris.

Der var syv besætningsmedlemmer, alle fra Egypten. Da vi kom om bord, var skibet allerede stuvende fuldt af mennesker, hvoraf de fleste var syge. Mange var ligesom jeg selv dehydrerede. Jeg tilbragte tre dage på dette skib. Det eneste, jeg fik, var en falafel og lidt vand. Jeg var så syg og frøs så meget, at jeg bad om noget te. Jeg måtte betale 500 euro for det! Jeg var så syg, at jeg på et tidspunkt besvimede. Jeg var faktisk så desperat, at jeg tænkte på at begå selvmord, at sætte en stopper for mine lidelser ved at hoppe i havet.

Den egyptiske olietanker sejlede os gennem internationalt farvand. Da vi nåede italiensk farvand, blev vi ført over på den lille båd. Kaptajnen på den lille båd sagde: 'Vi skal til Italien.'

Vi tilbragte en hel dag på denne båd. Om eftermiddagen begyndte folk at besvime. Det var så varmt, det var ulideligt. Ved solnedgang begyndte folk at kæmpe om vand. Endelig, klokken 10 om aftenen, så vi noget lys fra kysten – det var Sicilien. Kaptajnen brugte en signalpistol til at sende en nødraket op, så det italienske redningsskib kunne se os og komme os til undsætning. Kaptajnen foregav at være flygtning. Ingen sagde til politiet, hvem han virkelig var.

Det italienske politi lod os være på havnen i mere end en time uden at give os vand eller tæpper. En læge kom og undersøgte vores hjerter. Jeg sagde til ham, at jeg var syg, men han ignorerede mig. Han bad mig om at vente, men ingen kom for at se til mig. Endelig kom politiet tilbage og førte os alle ind i baggården til en bygning og lod os være der indtil om morgenen. Dagen efter sagde de til os, at vi skulle afgive vores fingeraftryk, hvis vi ville ud. Det havde jeg ikke lyst til. Jeg ville til Sverige, og jeg vidste, at hvis jeg lod dem tage mit fingeraftryk, var jeg nødt til at blive i Italien på grund af Dublinforordningen.[225] Men jeg var så syg. Jeg havde brug for en læge. Så jeg bestemte mig for at afgive fingeraftryk.

Dagen efter førte de os hen til en skole. Der var ingen senge, kun madrasser på gulvet. Jeg blev der i tre dage, mens jeg ventede på en læge, men der kom ingen. Så kom politiet og bad os om at tage af sted. 'Vi vil ikke se jer igen i Italien. Tag hen, hvor I vil, og kom ikke tilbage.'

Seks af os tog en taxi til busstationen, hvor vi købte billetter til Milano. Vi havde falske id-kort, som menneskesmuglerne havde givet os i grotten, så dem brugte vi. Men så opdagede jeg, at jeg havde glemt posen med id-kortet på en lille café, hvor vi havde fået noget at spise. Politiet havde fundet posen og var kommet ind i bussen for at lede efter os. De slæbte os med på politistationen. De råbte ad os og tog igen vores fingeraftryk, men til sidst lod de os gå.

Da jeg nåede frem til Milano, blev jeg på stationen. Der var et sted, hvor vi kunne få mad hver dag. Den gamle kvinde, jeg havde mødt i lejligheden på Kreta, ringede til sin søn i Tyskland. Han kom for at hente hende, og de tilbød at tage mig med. Så jeg kom til München, hvor nogen lod os bo hos sig i et par dage. Jeg fik at vide, at jeg kunne tage hen til en tyrkisk restaurant, hvor menneskesmuglerne hang ud. Der mødte jeg en 23-årig algerier, som sørgede for, at jeg kunne komme til Sverige i bil for 1.200 dollars.

En tyk irakisk mand og en dansk kvinde hentede mig. Kvinden var høj og lyshåret og talte ikke arabisk. Manden kørte os gennem Tyskland, men da vi krydsede den danske og senere den svenske grænse, lod han kvinden køre. Jeg gemte mig i bilen. Jeg nåede frem til Sverige i august 2013, nogle uger før min hustru, Teakosheen, og hendes søster ankom."

Mohammads hustru, Teakosheen Jalouk, fortæller mig også sin historie. Hun var engelsklærer og havde arbejdet som frivillig for Røde Kors- og Røde Halvmåne-bevægelsen med at hjælpe folk i nød i Aleppo. Flere af hendes familiemedlemmer var læger, så hun blev mellemleddet mellem lægerne og organisationerne og var med til at skaffe medicin og penge. Det var netop på grund af hendes humanitære arbejde, at hun kom i problemer.

"I 2013 var Aleppo delt i to: Den ene del var stadigvæk under regimets kontrol, mens den anden var under oprørernes – Den Frie Syriske Hærs – kontrol. Mange gamle mennesker var fanget der, hvor de boede, og kunne ikke flytte, så vi kom med medicin og hjælp til dem. Jeg boede i et af de kvarterer, som var kontrolleret af regimet, og de betragtede det, jeg gjorde, som en forbrydelse.

I slutningen af juli, efter at min mand var taget af sted, blev lederen af vores gruppe – en støttegruppe bestående af venner uden nogen politisk agenda – dræbt af en snigskytte. To af vores venner blev herefter fængslet, så min søster og jeg stak af fra byen og rejste til vores forældres by, Afrin i den kurdiske del af Syrien. Da vi kom dertil, begyndte PKK, som havde kontrol over området, at udspørge os, for vi rejste sammen med hustruen til den mand, som var blevet dræbt af snigskytten – hun var for øvrigt også lærer på min skole. De var meget mistænksomme over for hende, især fordi hun og hendes mand havde været aktive kritikere af regimet. Vi vidste, at PKK havde forbindelse til Assad-regimet, så vi var meget bange. Flere personer, som regimet eftersøgte, var blevet taget af PKK og var derefter forsvundet, så vi frygtede, at de ville gøre det samme med os. En dag i juli kom en person fra PKK til min mors hus og sagde, at vi samme aften skulle komme hen til deres hovedkvarter til en afhøring. Min mor sagde: 'I skal ikke tage derhen. I skal tage til Europa.'

Der var kun kvinder i vores hus, min mor, mine to søstre, min veninde og jeg. Der var ingen til at beskytte os. Min mor sagde: 'Vi har pengene, så lad os bruge dem til at tage til Europa.' Hun solgte alt vores guld for at få penge nok til, at vi kunne tage af sted. Det var allerede planlagt, at min veninde, enken, skulle tage til Tyrkiet, så min mor besluttede, at min søster og jeg skulle rejse med, og at hun og min anden søster ville komme til senere.

Min mor ringede til sin søsters mand og bad ham om at hjælpe os. Vi tog af sted og overnattede i deres hus. Vi blev der kun i én dag. Min onkel skaffede hjælp fra en kurdisk mand, som kørte os, tre kvinder og to mænd, over grænseovergangen Bab al-Salam, som på det tidspunkt var kontrolleret af kurderne fra Den Frie Syriske Hær. Det var den 10. august. Vi var iført hijab og holdt vores hoveder nede. Vi så ikke politiet i øjnene, så ingen opdagede, at vi havde en anden persons pas. Det kostede os 150 euro at krydse grænsen.

Jeg tilbragte to måneder i en landsby blot 15 kilometer fra grænseovergangen. Vi boede hos min fætter. Mens vi var der, fik vi at vide, at en anden pige, Rosa, som sammen med os var blevet bedt om at komme til PKK's hovedkvarter til afhøring, var taget derhen og nu var forsvundet. Min mor havde haft ret!

Min fætter sørgede for, at en smugler førte os til Istanbul med bus og dernæst med fly til Sverige for 8.000 euro hver, så det var 16.000 euro, som vores mor måtte betale. En mand rejste med os hele vejen, men lod som om, at han ikke kendte os. Ved lufthavnen gav han os to id-kort. Jeg tror, de var tyrkiske, og de var ikke falske. Vi var iført tørklæde og kiggede ned i jorden, som gode muslimske kvinder gør, og ingen tog notits af os. Vi kom på flyet til Stockholm.

Da vi kom til Stockholm, gav manden os en telefon, og vi ringede til vores familie for at fortælle dem, at vi var nået til Stockholm, hvorefter vores familie betalte hans partner i Tyrkiet. Da det var overstået, gav manden os to europæiske pas. Vi vidste, hvad vi skulle gøre. Han havde forklaret os, at hvis grænsepolitiet stoppede os, skulle vi søge om asyl med det samme. Men hvis de lod os gå igennem grænsekontrollen, skulle vi give passet til en anden mand, som ventede udenfor, og søge asyl dagen efter. Vi kom igennem grænsekontrollen og gav de to pas til en mand, som ventede på os i ankomsthallen. Han kom hen til os og sagde: 'Giv mig passene.'

Vi søgte ikke asyl i lufthavnen, og det var min største fejl, men jeg kendte ikke reglerne. Jeg havde ingen anelse om, at fordi min mand havde fået taget sit fingeraftryk i Italien, ville de sige, at jeg skulle tage til Italien. Hvis jeg havde søgt asyl i lufthavnen, havde jeg ikke haft det problem.

Det var den 8. oktober, og min mand var allerede i Sverige, hvor han boede hos en af vores slægtninge i Helsingborg ikke så langt fra Malmø. Dagen efter tog jeg hen til udlændingestyrelsen med min mand og søster for at søge om asyl. De tog vores fingeraftryk. Vi ventede i seks måneder på et møde, men det endte med, at de kun gav asyl til min søster. Vi blev afvist, fordi Mohammad havde fået taget sit fingeraftryk i Italien. Jeg sagde til dem, at han var min mand. Jeg fortalte dem sandheden, og de sagde, at ifølge Dublin-forordningen skal hustruen følge manden.

Jeg var alene, da de udspurgte mig. De spurgte: 'Hvis vi sender din mand tilbage til Italien, vil du så tage med ham?' Jeg sagde: 'Nej, det kan jeg ikke. Vi kender ikke nogen der. Hvor skal vi bo? Jeg har min søster og andre slægtninge i Sverige.' Men de sagde, at jeg var nødt til at følge min mand, for han var ældre, og han var ansvarlig for mig, så jeg var nødt til at rejse til Italien.

Det var i marts 2014. De gav os en uge til at rejse til Italien. Jeg begyndte at græde på togstationen. Jeg blev helt hysterisk. Jeg kunne ikke holde op med at græde. Mohammad sagde: 'Tag til Danmark, hvor du har to onkler, og søg asyl der. Jeg vil tage tilbage til Syrien og vente, indtil du får din opholdstilladelse, og så kan du ringe efter mig.' Han ville ikke tilbage til Italien. Han sagde, at han hellere ville dø end at tage tilbage til Italien, for han havde set så meget fattigdom blandt flygtninge og migranter der og forstod, at der ikke var mange muligheder for mennesker som ham.

Han rejste til Tyrkiet, og jeg tog til Danmark, hvor Dansk Flygtningehjælp hjalp mig med at få asyl. Da den danske udlændingestyrelse ringede til Sverige, sagde de, at jeg havde løjet, at de ikke havde afvist min ansøgning, og at de ikke havde sagt til mig, at jeg skulle følge min mand. Jeg viste danskerne mine papirer med afslaget, så de troede på mig. Den danske udlændingestyrelse kontaktede italienerne og forklarede, hvad der var sket. Det endte med, at begge lande afviste at tage imod mig – Italien, fordi jeg var uden min mand, og Sverige, fordi jeg har en mand.

På et tidspunkt var jeg så desperat, at jeg bad om at blive sendt tilbage til Syrien. Jeg var lykkelig i Syrien. Jeg havde min egen lejlighed. Jeg havde en bil. Jeg arbejdede på universitetet. Det var et godt liv. Det var det, jeg sagde, og det var sandt: Vi havde et godt liv. Så var det, at Røde Kors blev involveret. Jeg tilbragte to dage sammen med en sygeplejerske fra psykiatrien, og hun anbefalede, at jeg fik en advokat, som kunne hjælpe mig. Røde Kors satte mig i kontakt med deres advokat, som tog sagen. Advokaten sagde, at jeg var en af de flygtninge, som sad fast i systemet. Han hjalp mig. Jeg fik opholdstilladelse, inden der var gået en uge."

Mohammad blev i Tyrkiet i halvandet år. Han kunne ikke tage tilbage til Syrien. Hele hans familie var rejst til Tyskland. Så han arbejdede i Tyrkiet, mens han ventede på, at Teakosheen fik opholdstilladelse i Danmark. Da det lykkedes for hende, betalte han en menneskesmugler 7.000 dollars for at komme til Danmark. Det var den 9. juni 2015. Han fløj til Tykland, muligvis Hamburg, fra Istanbul. Ligesom det var sket for hans hustru, fik han udleveret et europæisk pas, nogle minutter før han skulle igennem grænsekontrollen. Bagefter gav han passet til en mand, som ventede på ham i ankomsthallen. Han blev overdraget til to irakiske menneskesmuglere,

som smuglede ham til Danmark i bil. Seks timer senere var han fremme ved den lejlighed, hvor hans hustru ventede på ham.

Da han søgte om asyl, anbragte den danske udlændingestyrelse ham på et asylcenter. De lod ham ikke bo sammen med sin kone. Man da hun fik konstateret kræft og blev opereret, fik han lov til at passe og pleje hende.

I skrivende stund venter Mohammad og Teakosheen stadigvæk på, at hans ansøgning om opholdstilladelse går igennem. De kan ikke arbejde. De befinder sig i et limbo, men drømmer stadigvæk om en dag at stifte familie.

Kapitel 15
Den politiske boomerang

I 2015 ANKOM 1,8 MILLIONER FLYGTNINGE og migranter til EU, et antal, som kun vil stige i den nærmeste fremtid. Sommeren 2015 blev forbindelsen mellem kidnapningen af udlændinge og smuglingen af migranter klar. Som direktøren for Europol indrømmede: "90 procent af de migranter, som ankommer til Europa, har fået hjælp af en kriminel organisation."[226] Dette var grundlaget for, at man i foråret 2016 søsatte European Migrant Smuggling Centre (EMSC) med det formål at opløse disse ulovlige netværk.[227]

Europæerne er ganske enkelt ramt af de største flygtninge- og migrantstrømme siden anden verdenskrig. Disse menneskestrømme genererer en industri, som er mange milliarder kroner værd om året, penge, der tilflyder en række lokale kriminelle bander. Uden for EU's grænser forsyner kriminelle og kriminelle-jihadistiske grupper europæiske menneskesmuglere med deres daglige last af mennesker. Disse bander tjener i lighed med deres europæiske kolleger store pengesummer. Som vi har set, har mange af disse organisationer i løbet af det seneste årti været finansieret med startkapital, som kommer fra løsesummer for udenlandske gidsler, dvs. europæiske skatteyderes penge. På baggrund af den stigende politiske destabilisering af områder lige uden for EU's grænser har investeringer af løsesummer i løbet af et årti gjort smuglingen af migranter til en international industri med en værdi på et tocifret antal milliarder kroner, en industri, som hvad angår indtjeningsmuligheder i dag kan måle

sig med, hvad man kan tjene på narkotikasmugling. Det er en politisk boomerang i fuld fart på vej mod Europa!

Smuglingen af migranter har i lighed med kidnapningen af udlændinge været profitabel for de store jihadistgrupper, herunder Islamisk Stat, som kontrollerer centrale grænseovergange på migranternes vej mod Europa. I 2015 og 2016 var der tre primære migrationsstrømme. Den rute, der går fra Syrien via Tyrkiet gennem Grækenland og ind i Balkanlandene, er langt den travleste rute til EU. I 2015 benyttede omkring 1,5 millioner denne rute. Selv om syrere udgør den største gruppe af immigranter, som søger ind i Europa ad denne vej, er der også mange mennesker fra Afghanistan, Bangladesh og Østafrika på denne rute.

De menneskesmuglere, som smugler syrere, bruger primært den Islamisk Stat-kontrollerede grænse for at komme til Tyrkiet. "Det er sikrere at rejse i kalifatet," sagde en tidligere syrisk flygtning, som ønskede at forblive anonym. "Der er ingen vejspærringer tilhørende forskellige væbnede grupper eller krigsherrer. Rejsen foregår uden problemer, også selv om der smides bomber i området, for smuglerne søger uden om landsbyerne, byerne og olieanlæggene. Og når du krydser grænsen til Tyrkiet, risikerer du ikke at blive beskudt af det tyrkiske grænsepoliti, sådan som det sker ved Bab al-Salam eller ved grænsen i nærheden af Afrin i Idlib-provinsen." Denne rute er også billigere for flygtninge, fordi menneskesmuglere kun betaler skat ved grænsen i stedet for at betale flere gange, når de krydser territorier, som er kontrolleret af forskellige væbnede grupper, kriminelle bander eller endda tropper fra Assads hær. I sommeren 2015 genererede skatten på menneskelig last omkring en halv million dollars om dagen for Islamisk Stat, hvilket er mere end skatten på smuglet olie.

De mindre befærdede migrantruter går over det centrale Middelhav, via Libyen til Italien, og over det vestlige Middelhav, fra Marokko til Spanien. Ifølge Frontex nåede 300.000 migranter i 2015 til Europa via disse ruter. Ikke blot i Syrien, men også i Libyen, profiterer Islamisk Stat af menneskesmuglerindustrien. ISIS har udviklet nogle retningslinjer og for eksempel bestemt, at både, som sejler fra Libyens vestlige kyster, som er under organisationens kontrol, maksimalt må rumme 120 personer. Før der gives tilladelse til at sejle, tjekker medlemmer af Islamisk Stat hver enkelt

båd og sikrer sig, at antallet af migranter ikke overstiger den maksimale kapacitet. Menneskesmuglere betaler 50 procent af deres overskud til ISIS til gengæld for retten til at sejle, så optællingen af migranter er også med til at fastslå den præcise skat, som hver båd må betale. I 2015 genererede denne skat omkring 20 millioner dollars for hver gang, der blev smuglet ti tusinde migranter.[228]

På samme måde tjekker Islamisk Stat, før de giver tilladelse til at bruge de kyster, der er under organisationens kontrol, identiteten på den enkelte menneskesmugler, og kontrollerer, at han har taget den fastsatte pris for overfarten. Det vil sige, at menneskesmuglerne ikke må opkræve et højere beløb fra migranterne end det beløb, som ISIS har fastsat. Således er det at sejle under Islamisk Stats kontrol blevet en form for kvalitetsstempel for migranter. Med en pris på omkring 1.600 dollars per person er det dyrere at krydse Middelhavet via det ISIS-kontrollerede territorium end at krydse Middelhavet via Libyens østlige kyster, men til gengæld er rejsen sikrere. ISIS kræver ikke blot højere priser for brug af sine ruter, men kræver også, at migranter deltager i et ugelangt kursus i sharia for at få lov til at krydse Middelhavet. Således bruger ISIS migrationsstrømmene til at rekruttere proselytter.[229]

Migration: 'Pay as you go'

Efterhånden som antallet af migranter, som flygtede fra fejlslagne stater og islamistisk kontrollerede territorier, steg, voksede smuglingen af migranter til en stor, ulovlig industri. For 15 år siden nåede kun lidt over 100.000 mennesker til Europa hvert år, i disse dage er antallet tæt på to millioner. Mens migranterne tidligere primært var fattige og uuddannede mennesker, som søgte økonomiske muligheder, kommer de i dag – på flugt fra politisk ustabile forhold – fra alle socialklasser og professioner. Menneskesmuglerne, som udmærket er klar over dette, har tilpasset deres priser og tjenesteydelser ud fra migranternes mulighed for at betale. For eksempel koster det mellem 8.000 og 10.000 euro at komme til Europa fra Tyrkiet med fly, mens det koster mindre at tage den mere risikable rute over land eller ad søvejen.

Ligegyldigt hvor rig eller fattig en migrant måtte være, er en menneskesmugler vigtig for deres rejse. Selv da EU i sommeren 2015 midlertidigt åbnede sine grænser, var der brug for menneskesmuglere for at komme videre til det foretrukne medlemsland. Når migranter først er inde i EU, fortsætter de til fods, og europæiske menneskesmuglere er hurtige til at tilbyde et lift til dem, der har råd til det. For eksempel læsses migranter på lastbiler og i biler og transporteres til Tyskland fra Bulgarien eller Ungarn. Disse rejser internt i EU er ikke så forskellige fra dem, som går gennem den libyske ørken.

I august 2015 døde 71 migranter af iltmangel, mens de krydsede Østrig i en lukket lastbil fra Bulgarien. Samme dag opdagede det østrigske politi en anden lastbil, som transporterede 81 migranter, som var tæt på at dø af iltmangel. Samme aften stoppede det tyske politi en tredje lastbil med 86 migranter tæt på den østrigske grænse. Politirapporten viser, at menneskesmuglerne forede lastbilerne med træ som lydisolering, så politiet ikke skulle opdage deres menneskelige fragt. Migranter spærres nogle gange inde i disse lastbiler i mere end 24 timer i træk, hvor de må klare sig uden adgang til vand eller toilet.[230]

I sommeren 2015 fik den boomende migrantindustri kriminelle bander, som opererede langs den østeuropæiske rute, til at involvere sig i menneskesmugling. Menneskesmuglingen var så profitabel, at de droppede deres andre ulovlige aktiviteter. For eksempel kunne det østrigske politi melde om et markant fald i tyveri af kobberkabler, en forbrydelse, som tidligere var meget udbredt i nærheden af grænsen til Ungarn. Lokale bander og småforbrydere begyndte i stedet at leje minibusser og biler til at fragte migranter over grænsen. Det østrigske politi stoppede mange af disse køretøjer i Østrig. I september, da de ungarske myndigheder besluttede at køre migranter gratis i bus til Østrig, fangede det østrigske politi ingen smuglere. I det samme busserne holdt op med at køre, begyndte menneskesmuglingen igen.

Nøjagtig som det er tilfældet i Sahel og Nordafrika, smugler små uafhængige kriminelle bander, som opererer lokalt, migranter over de europæiske grænser. I Europa består disse grupper i overvejende grad af småforbrydere eller menneskesmuglere, som er af samme nationalitet som migranterne. Disse grupper har ikke et monopol. I land efter land, ved grænse efter grænse, shopper migranter på vej mod Europa rundt for at finde de bedst egnede menneskesmuglere og betaler dem først, når de når frem til den aftalte destination.

Denne 'pay as you go'-model er et biprodukt af smuglerbranchens stærkt decentraliserede væsen. Det er interessant at iagttage, at mens globaliseringen har pulveriseret hele nationers økonomiske og finansielle grænser og har forvandlet verden til én stor global landsby, har kidnappere og menneskesmuglere fokuseret på lokale forretningsmodeller og arbejder inden for rammerne af nationale eller endda regionale grænser. Pirateri og kriminel jihadisme har blomstret i kulturelt og historisk set homogene områder, som engang var en del af kolonilande og senere postkoloniale nationer. Inden for disse regioner er den centrale politiske myndighed brudt sammen, og stammeværdier og stammelederskab har udfyldt magttomrummet. Bortførelsen af udlændinge i Sahel, Nordafrika og i Syrien fandt sted på denne baggrund, ofte med stammeledere og lokale politikere som mellemled mellem kidnapperne og gidslernes familier eller regeringer.

Denne nye form for kriminalitet står i skarp kontrast til den gamle, stærkt integrerede vestlige model for organiseret kriminalitet som for eksempel mafiaen, fordi kidnapningen af udlændinge og smuglingen af migranter er ulovlige aktiviteter, som har udviklet sig andre steder end i den vestlige nationalstat. Disse aktiviteter udvikles i områder, der er præget af politisk anarki, og de udnytter den mest værdifulde ressource i disse områder: mennesker. Dette har aldrig været tilfældet med organiseret kriminalitet, som snarere har behov for en centraliseret stat for at kunne etablere sig selv som et alternativt system.

Ikke-europæiske menneskesmuglere har med succes eksporteret denne 'pay as you go'-kriminelle model til EU, til dels fordi det er den mest effektive model for migranterne, sådan som Mohammad Jamil Hassans frygtelige rejse vidner om. De har også udnyttet EU's mangel på en samlet politik i spørgsmålet om nationale grænser og immigration. Således kan man inden for EU's grænser finde et politisk tomrum, som er skabt af manglen på en fælles europæisk udenrigspolitik, et tomrum, hvor småforbrydere og migranter har frit spil.

Menneskesmugling er ikke det første eksempel på krydsbefrugtning af ikkeeuropæisk og europæisk kriminalitet. Prostitutionen af afrikanske kvinder har hvilet på et lignende partnerskab. "Sidste sommer bad politiet os om at skaffe logi til to kvinder fra Gambia. De var kommet med en gruppe flygtninge fra Libyen," sagde Ida Pierotti fra Aquiloni, en humanitær organisation med base i Verona. "Vi fik at vide, at de havde brug for hjælp, fordi de var blevet misbrugt og voldtaget under rejsen. Vi lejede et værelse med et lille køkken og sørgede for, at de fik italienskundervisning. Kvinderne var unge og meget smukke. Den ene lignede Naomi Campbell. Vi bemærkede, at de var klædt meget provokerende og altid gik med en masse makeup, så vi forsøgte at advare dem om, at det ikke var det, de burde gøre, at det var farligt, men de ignorerede os. Godt en måned senere kom der en veninde fra Senegal, som boede i Brescia, for at besøge dem. Hun var der kun i kort tid og tog så af sted igen. Samme dag forsvandt de to kvinder. De efterlod mange boner på tøj og sko, som de havde købt. Nogle af deres indkøb havde kostet mere end 500 euro. Vi fandt også Western Union-kvitteringer, hvoraf det fremgik, at der var blevet overført penge – 200 eller 300 euro ad gangen – fra

Spanien og Brescia. En uge senere så en hjælpearbejder en af kvinderne, mens hun prostituerede sig på Veronas gader. Hun gik hen til hende og spurgte, hvad hun lavede, og tilbød at hjælpe hende. Kvinden lo ad hende og gik. Jeg kan ikke bevise det, men jeg er sikker på, at de to kvinder var del af et internationalt prostitutionsnetværk, som havde sendt dem til Europa som flygtninge for at arbejde som prostituerede." Flere humanitære hjælpearbejdere er af samme mening som Pierotti. Afrikanske og europæiske kriminelle bruger migrantruten til at smugle stoffer og prostituerede.

Det ville imidlertid være forkert at antage, at de fleste kvindelige migranter ønsker at blive prostituerede, som de europæiske modstandere af indvandring gerne vil have os til at tro. Vi må huske på, at migration er et meget komplekst emne, og at mennesker forlader deres hjemlande for at søge et bedre liv i Europa, i USA eller et andet rigt land, fordi de ikke mener at kunne forbedre deres livsbetingelser i deres hjemland.

Efter Gaddafi-regimets fald var der en stigning i antallet af øst- og vestafrikanske kvinder, der blev smuglet til Europa via Libyen, til forsyning af det voksende prostitutionsmarked i Spanien, Schweiz og Norditalien.

"Fra 2010 til 2013 var migranter i altovervejende grad unge afrikanske mænd på maksimum 30-32 år," forklarede Pierotti. "I 2014 begyndte vi også at få mænd fra Bangladesh og Pakistan. Kort efter begyndte de mindreårige at ankomme, og nyheden om, at det var lettere for dem at få asyl, spredte sig, og drenge begyndte at migrere. Dernæst kom de afrikanske kvinder, enlige, unge kvinder, alle sammen meget attraktive, primært fra Nigeria, Gambia og Zambia. På det seneste, i 2015 og 2016, har migranterne primært været familier med børn og gravide kvinder. Mange bliver gravide i Libyen og rejser til Italien i graviditetens første måneder, fordi de har fået at vide, at det vil være lettere at få asyl, hvis de er gravide."

Mens deres asylansøgning behandles, sørger organisationer som for eksempel Pierottis Aquiloni for dem. De sørger for alt fra kost og logi over tøj og støtte til lægebesøg og hjælp med mindre vigtige behov, såsom hvordan de kan få en mobiltelefon eller designersolbriller. Dette er ikke usædvanlige anmodninger. "Flertallet af de migranter, vi har at gøre med, betragter Vesten som ét stort indkøbscenter. De vil have de ting, de har set

på tv derhjemme, og de vil gerne vise deres venner derhjemme, at de har dem," forklarede Nadia Albini, som også arbejder for Aquiloni. "Deres Facebookprofiler er fulde af billeder, hvor de fremviser sådanne produkter. De ønsker, at folk derhjemme skal se dem, hvorved denne absurde forståelse af Vesten forstærkes. Ja, de her mennesker er økonomiske migranter, men mange af dem kommer til Europa af de forkerte grunde, for at blive en del af et overfladisk forbrugersamfund."

De europæiske skatteydere betaler deres regninger fra det øjeblik, de når frem til Europas kyster, indtil de får opholds- og arbejdstilladelse. Denne proces kan tage adskillige år. Således er dækningen af migranternes behov endnu en enorm industri, en industri, som beriger en ny slags europæiske forretningsfolk.

Økonomisk udnyttelse af migrant-og flygtningestrømmene

De største globale migrant- og flygtningestrømme siden anden verdenskrig er ikke kun en guldgrube for europæiske småforbrydere. Vækstmulighederne for hjælpeorganisationer såvel som for selvstændige erhvervsdrivende er enorme, eftersom flygtninge og migranter skal indlogeres og have tøj og mad. Dette afføder en betydelig 'lovlig' industri, som igen er finansieret med skattepenge.

I 2015 modtog Norge, et land med 5 millioner indbyggere, 31.500 flygtninge, hvilket var mere end det dobbelte af det antal, som landet året før havde modtaget. Migranterne kom primært fra Syrien, Afghanistan, Irak og Eritrea. Den norske udlændingestyrelse kunne ikke håndtere den store tilstrømning og bad private aktører om hjælp.

Næsten 90 procent af de flygtninge, som opholder sig i Norge, serviceres af private virksomheder. For ejerne af disse virksomheder er flygtningekrisen nutidens modstykke til guldfeberen. De norske myndigheder betaler mellem 200 og 500 kroner om dagen for kost og logi per flygtning. Med sådanne indtægter er det let at skabe profit. "Lige uden for Oslo lejede en smart investor ved navn Ola Moe […] et tomt hospital for 85.000 norske kroner om måneden, foretog nogle minimale moderniseringer af lokalerne og tog

omkring 4 millioner norske kroner om måneden for kost og logi til 200 flygtninge."[231]

Blandt aktørerne i denne guldfeber finder vi Hero Norway, en virksomhed ledet af to norske brødre, Kristian og Roger Adolfsen. Hero tilbyder en række forskellige produkter: Sovesale til ophold af kort varighed for de personer, som venter på at blive undersøgt af politiet, steder til længere ophold på op til to-tre uger for de personer, som venter på at blive afhørt af immigrationsmyndighederne, og lejre til ophold af længere varighed, hvor migranterne og flygtningene bor for sig selv, mens de venter, nogle gange i årevis, på at blive flyttet til en permanent bolig i Norge.

Hero Norway er ikke den eneste private aktør i denne skala, som opererer på det europæiske kontinent. ORS Service AG, en schweizisk virksomhed, som tager sig af flygtninge i Schweiz, Østrig og Tyskland, havde i 2014 en omsætning på 99 millioner dollars. Det er nærmest umuligt at få oplyst indtægterne for 2015 for mange af disse virksomheder, eftersom private aktørers håndtering af flygtninge er omgivet af hemmelighedskræmmeri.

Migranter og flygtninge huses i bygninger, som enten er nedlagte, eller som længe har været ubenyttede, som for eksempel gamle skoler, nedlagte rehabiliteringscentre, hospitaler og bjerghoteller. Folk som Adolfsen-brødrene køber dem billigt og omdanner dem til asylcentre.

Dette er en model, som kan findes mange steder i Europa. I sommeren 2015 blev omkring 500 migranter og flygtninge huset i en stor ejendom i Veneto, Centro di Costagrande. "Ejeren er en rig iværksætter fra Verona, Pietro Delaini, som købte ejendommen til dette formål," siger Ida Pierotti. Den italienske regering betaler 35 euro per dag per person: 27,50 euro for kost og logi, 2,50 euro til lommepenge og 5 euro til forskellige tjenesteydelser, som spænder fra at sørge for sprogundervisning til at hjælpe med lægebesøg. Humanitære hjælpeorganisationer som for eksempel Caritas eller Aquiloni, hvor Pierotti arbejder, får kun 30 euro, fordi de leverer de nævnte serviceydelser gratis, mens andre virksomheder, såsom kooperativet Spazio Aperto, som tager sig af flygtningene på Costagrande, modtager de ekstra 5 euro per migrant per dag. "Det er ikke småpenge," sagde Ida Pierotti. "For 500 mennesker er det 2.500 euro om dagen og 75.000 euro

om måneden. Disse midler burde bruges til at betale socialarbejdere, en for hver ti flygtninge. Dette er standarden for at yde hjælp på daglig basis. De fleste af de virksomheder, som arbejder inden for denne branche, ansætter imidlertid ikke folk på fuld tid og bruger i stedet frivillige."

Nogle gange betaler italienske ONLUS'er, som per definition er nonprofitforetagender, ikke socialarbejdere en ordentlig løn for at hjælpe migranterne. Folk er ofte utilfredse med deres løn. For eksempel sagde en flygtning, der havde tolket for en italiensk nonprofitorganisation, som er en stor aktør i flygtningeindustrien i Milano, at hun blev betalt med madkuponer for det arbejde, hun udførte. I lighed med mange andre, som er ansat i flygtningeindustrien, ønsker hun at forblive anonym, fordi hun frygter reaktionen fra store ONLUS'er, som har penge og advokater til at lægge sag an mod folk. Som det altid gælder, er den guldfeber, flygtningekrisen har udløst, præget af profitmagere, som udnytter situationen.

Endnu mere chokerende er den kendsgerning, at myndighederne ikke tjekker budgetterne for disse virksomheder, som betales med skatteyderpenge for at give migranter kost og logi. Store ONLUS'er som for eksempel den tidligere nævnte nonprofitorganisation i Milano modtager store beløb af kommunen for at tage sig af de migranter, som tidligere havde slået lejr på hovedbanegården. Det er penge, som de kan bruge, som de vil, også til pr. Da en frivillig i oktober 2015 tog mig med på et besøg i asylcentret i nærheden af jernbanestationen i Milano, et område, som sammenslutningen af jernbanearbejdere havde doneret, kom en gruppe mennesker fra den tidligere nævnte organisation, som bestyrede centret, hen til mig, da jeg tog et billede af cafeteriet. En meget uforskammet mand sagde, at jeg ikke måtte tage billeder, og at jeg skulle have tilladelse til at tale med de mennesker, som boede på centret. Da jeg spurgte ham, hvem han var, sagde han, at han var nonprofitorganisationens pressechef. Ved siden af ham stod en mand med et dyrt kamera i hånden. Han var deres officielle fotograf! Mens jeg forsøgte at forklare, at jeg var ved at foretage research til en bog om kidnapning og flygtninge, eskorterede de mig ud af centret. Jeg var uønsket.

På asylcentret var andre ONLUS'er og humanitære hjælpeorganisationer repræsenteret, herunder Røde Kors, som tilbød forskellige ydelser til flygtningene. Før jeg blev eskorteret ud af centret, talte jeg med en syrisk læge. Mens jeg talte med ham, kom en mand fra Eritrea gående. Han var iført slidte plasticsandaler, meget gammelt tøj og var temmelig beskidt. Han så udmattet og syg ud. Ingen tilbød ham nogen hjælp, mad, tøj eller muligheden for et bad. Lægen bad ham om at vente, indtil han var færdig med at tale med mig. Manden satte sig på en stol uden for lægens kontor med hovedet i hænderne. Han havde ingen anelse om, at han var 35 euro værd om dagen.

Under min research inden for dette område fik jeg det klare indtryk, at flygtninge betragtes som en vare, en indtægtskilde. Den industri, der er bygget op om deres tragedie, beskæftiger hundred-tusindvis af mennesker i Europa. Nogle gange er det deltidsjob, men det er stadigvæk job i en økonomi plaget af høj arbejdsløshed.

Det er – i nogle lande – lige så svært at regulere branchen for levering af kost og logi til flygtninge og migranter, som det ville have været at regulere guldfeberen i Californien i 1849. De førende aktører er altid et skridt foran myndighederne. "Selv nonprofitorganisationer kan skabe profit," sagde tolken fra Milano. "Det eneste, de skal gøre, er at fakturere 'venligtsindede' virksomheder eller udbetale løn til mennesker, som de kender." Hvordan kan man finde på at ansætte en pressechef og en fotograf? Det er endnu nemmere at profitere på at flytte flygtningene, som om de var rene varer. Da det stod klart, at det ikke var nogen god idé at have 500 kvinder og mænd boende på Costagrande, blev lidt mindre end halvdelen af dem flyttet til et andet sted. Nogle endte i Prada, en bjerglandsby i nærheden af San Zeno di Montagna, på et forladt og isoleret hotel, som ejeren af Costagrande havde opkøbt.

Nyt blod til det gamle kontinent

Menneskesmuglere har travlt med at tjene penge på mennesker, som flygter fra Obama-koalitionens bombekampagne og Putins luftvåben. Private virksomheder og nonprofitorganisationer tilbyder kost og logi til de selvsamme mennesker, og begge aktiviteter betales af skatteydere. Til

legitimering af dette surrealistiske scenarie påstår økonomer og politikere, at den pludselige tilstrømning af en ny arbejdsstyrke er positiv for Europa. EU kan med andre ord drage fordel af denne menneskelige tragedie.

I januar 2016 udarbejdede UBS, den schweiziske bank, en rapport med titlen *The Future of Europe*,[232] hvori man kunne læse følgende: "For at matche væksten i den amerikanske arbejdsstyrke har EU de næste ti år brug for yderligere 1,8 millioner immigranter (i den arbejdsdygtige alder) om året." Migrantkrisen er – samtidig med at den er et mareridt for den vestlige civilisation, for små og store byer over hele Europa og for de europæiske landes sikkerhed – med andre ord perfekt for dem, som ønsker mere billig arbejdskraft på kontinentet. Dette argument ville naturligvis være korrekt, hvis flertallet af migranter var mænd i den arbejdsdygtige alder, men det er ikke tilfældet. De fleste syriske migranter kommer med deres familier. Og når flygtningene er mænd, søger de familiesammenføring, når de har fået opholdstilladelse. Som påpeget af *Financial Times*[233] vil Europa i de kommende år skulle tage sig af millioner af familiemedlemmer, som kommer til Europa via reglerne for familiesammenføring. Således bliver idéen om at skabe en større arbejdsstyrke på baggrund af denne migrantkrise pludselig meget tvivlsom, især når man tænker på de mange familiemedlemmer, der skal forsøges, de store udgifter, som det kræver at håndtere og huse dem, og de store udgifter til pensioner, der vil følge heraf.

Andre undersøgelser – fra Den Internationale Valutafond og fra OECD – hævder, at indvandring i det lange løb vil være godt for Europa, der er et hurtigt aldrende kontinent, som i den nærmeste fremtid risikerer at ende som Japan, der har en meget stor andel af pensionister og en meget lille arbejdsstyrke til at sørge for deres pensioner. Tysklands befolkning hører til blandt de hurtigst aldrende befolkninger i Europa. I 2060 vil der være 59 potentielle pensionister (personer over 65 år) for hver 100 personer i den arbejdsdygtige alder (mellem 14 og 65 år). Hvis intet ændrer sig, vil der for hver tysk pensionist i 2060 være mindre end to personer, som arbejder og betaler skat. Udgifterne til sundhed og pensioner vil lægge beslag på yderligere 5 procent af bruttonationalproduktet.

Den demografiske udvikling synes at anbefale indvandring. Ifølge OECD skal EU for at undgå stagnation tage imod 50 millioner migranter før 2060,

hvilket er mere end en million om året. Uden denne tilførsel af nyt blod vil det tyske befolkningstal falde fra 81,3 millioner indbyggere i 2013 til 70,8 millioner i 2060. På det tidspunkt vil det mest befolkningsrige land i Europa være Storbritannien, hvis befolkningstal i den samme periode forventes at stige fra 64,1 millioner indbyggere til 80,1 millioner. Dette tal er direkte forbundet med den store migration til Storbritannien, som i de seneste år interessant nok primært er kommet fra andre EU-medlemslande.

I dag er tilstrømningen af flygtninge og migranter imidlertid et problem for europæerne. "På kort sigt vil øget offentligt forbrug øge den indenlandske efterspørgsel og bruttonationalproduktet," konkluderede Den Internationale Valutafond i en af sine rapporter om migration. "IMF estimerer, at denne effekt vil være beskeden for EU som helhed (øge BNP med omkring 0,1 procent i 2017), men mere udtalt i landene med flest asylsøgere."[234] Bruttonationalproduktet per indbygger vil være lavere og afspejle flygtninges ringere effektivitet på arbejdsmarkedet og de restriktioner, der i nogle lande kan være for asylansøgeres muligheder for at komme ud på arbejdsmarkedet. "På langt sigt vil den økonomiske effekt være afhængig af hastigheden af integrationen af flygtninge på arbejdsmarkedet." Men eftersom de fleste politikere ikke interesserer sig for udviklingen på langt sigt, er migrantkrisen ved at udvikle sig til en meget alvorlig politisk krise.

For de europæiske ledere, som ikke vil se virkeligheden i øjnene, er de største migrant- og flygtningestrømme siden anden verdenskrig en politisk boomerang, som i høj fart er på vej mod dem. Mange vil blive slået omkuld af denne boomerang. Der synes ikke at være nogen nemme løsninger i horisonten. En afslutning af Obama-koalitionens bombekampagne i Syrien vil blot give Rusland øgede muligheder for at støtte Assad-regimet og vil ikke afholde folk fra at flygte. Åbningen af grænserne har vist sig at være katastrofal på grund af det store antal flygtninge og migranter, som ankommer til Europa. Den eneste mulige løsning ifølge EU er at gøre, hvad Berlusconi og Prodi gjorde, nemlig at stoppe migranterne ved Europas porte med hjælp fra en venligsindet nation, i dette tilfælde Tyrkiet. Vil Erdogan efter indgåelsen af aftalen med EU i marts 2016 virkelig gøre det for EU, som Gaddafi gjorde for Italien og EU indtil for få år siden? Tyrkiet får til gengæld for at holde flygtninge væk fra EU en masse penge, samtidig med at Tyrkiet beder om et privilegeret samarbejde, herunder en aftale om, at

tyrkere kan komme til EU uden visum som en optakt til et muligt medlemskab.

Migranter vil være spærret inde i Tyrkiet og i flygtningelejre, hvor den næste generation af kidnappere, jihadister og kriminelle vil vokse op. Blandt disse mennesker vil der være rig lejlighed for kalifatet til at finde krigere.

Epilog: Brexit

DET VAR EN MEGET LANG NAT. I minutterne efter lukningen af de valgsteder, hvor der blev stemt om Storbritanniens medlemskab af EU, pegede en exit poll fra YouGov på en komfortabel sejr til den proeuropæiske lejr, og i løbet af de næste minutter steg vekselkursen mellem pundet og dollaren til 1,50 – et klart tegn på tillid til prognosen.

Jeg holdt øje med aktiekurserne på Bloombergs hjemmeside, hvor alle indikatorerne var grønne. Alle kurserne var i fremgang! Markederne og verden følte sig sikre på udfaldet, og hvorfor ikke? Politikere, økonomer, internationale institutioner, forskere og selv Hollywood-stjerner havde i ugevis opfordret briterne til at forblive europæere, at holde sig til status quo, også selv om det måske ikke var ideelt.

Markederne var særligt optimistiske og glade, fordi EU havde været en af neoliberalismens stærkeste støtter og en af globaliseringens vigtigste drivkræfter – efter Berlinmurens fald havde EU de facto overdraget den tidligere Sovjetblok til de finansielle markeder. Den Europæiske Union var også mere end én gang kommet de finansielle markeder til undsætning. I 2010, i begyndelsen af gældskrisen, og igen i 2011, da det italienske og det spanske banksystem var ved at falde sammen, var Den Europæiske Centralbank med til at forhindre en global finansiel sammensmeltning ved at redde banker og finansielle institutioner. Ja, finansmarkederne havde været blandt de aktører, som havde draget størst fordel af det 'nye', udvidede EU, en institution med 28 medlemslande, som stadig søger efter nye medlemmer. Så det var kun naturligt, at finansverdenen denne aften, hvor der skulle tælles stemmer op, og hvor det ville blive afgjort, om Storbritannien skulle forblive medlem af klubben, var vågen og heppede på *Remain*-lejren.

I omkring en time havde børsmæglere over hele verden travlt med at købe engelske pund for dollars og købe aktier, hvilket skubbede indekserne i vejret. Spekulanterne forventede en fantastisk aften: Brexit, den andenstørste europæiske økonomis frygtede exit fra EU, forekom at være et overstået mareridt, og det var tilsyneladende lige så let at tjene penge på at satse på pundets stigende værdi som at trykke penge. Som altid blev

satsningen på pundet finansieret gennem lån – en praksis som er alt for almindelig i dagens marked: Du lægger selv en vis procentdel af indsatsen og låner resten et andet sted. Når du får din profit, betaler du lånet med renter tilbage og scorer selv resten. Ingen penge flytter sig, og indsatserne er som regel meget kortsigtede. Men hvis du satser på det forkerte udfald, kan tabene være enorme.

I det samme de første resultater kom ind, og det viste sig, at *Leave*-lejren stod langt bedre end forventet, ændrede alt sig.

I løbet af 20 minutter faldt forholdet mellem pundets og dollarens værdi fra 1,50 til 1,43, og skærmen viste en klar tendens til fald. Vekselkursen blev ved med at falde gennem natten og endte på det laveste niveau i 30 år, 1,32. Det, som skulle have været en festaften for den internationale finansverden, blev en aften præget af forvirring og forfærdelse. Børsmæglerne gik i panik, politikerne gik i panik, verden gik i panik. Status quo var ved at smuldre.

Efterhånden som flere og flere stemmer blev optalt, blev det ikke blot tydeligt, at Storbritannien var på vej mod Brexit, men også at Storbritannien var en dybt splittet nation. England og Wales stemte med overvældende flertal for at forlade EU. Deres motivation var økonomisk og social. De ønskede at sætte en stopper for den økonomiske stagnation, som mange tilskrev de mange regler og regulativer, som kom fra en alt for bureaukratisk europæisk institution, EU, og bremse den store migration fra andre EU-medlemslande til Storbritannien – en konstant og stigende strøm af mennesker, som epilog: brexit søger job og en fremtid i et land, der siden 2010 har skabt flere job end nogen af de øvrige 27 EU-medlemsstater.

Ved morgengry kunne man se kortet over den splittede nation på tv-skærmen. Det, som nyhedsprogrammerne imidlertid ikke viste, var et billede af et helt kontinent, som var splittet på grund af de samme spørgsmål – især spørgsmålet om indvandring. Det, som havde vippet balancen mod Brexit, var ikke den kaotiske måde, hvorpå bureaukraterne i Bruxelles havde håndteret en række økonomiske kriser i løbet af de seneste par år, eller EU's besættelse af regler og regulativer, men hvor dårligt unionen havde håndteret flygtningestrømmen fra Afrika, Mellemøsten og Centralasien. Det var uheldigt for *Remain*-lejren, at flygtningekrisen fandt sted i sommeren 2015. Flygtningekrisen blev hurtigt herefter

omdrejningspunkt for den britiske kritik af bureaukraterne i Bruxelles. Brexit-kampagnens ledere kritiserede stærkt den pludselige åbning af grænserne, som ikke var forbundet med en egentlig strategi for, hvordan man skulle absorbere migranterne – og de var endnu mere heftige i deres kritik af aftalen med Tyrkiet, idet de påstod, at denne aftale ville give den tyrkiske befolkning ret til at rejse ind i Storbritannien uden visum.

Et år før Brexit var Europas fæstning begyndt at smuldre indefra under presset fra millioner af fordrevne mennesker, ofre for den uforstandige udenrigspolitik, som Europa havde forfulgt siden begyndelsen af årtusindet – en politik, som ikke var blevet udtænkt i Bruxelles, men på den anden side af Atlanterhavet, i Washington. Flygtningekrisen, den største flygtningestrøm siden anden verdenskrig, er den direkte konsekvens af den politiske destabilisering af en stor del af verden, et irreversibelt fænomen, som blev udløst først af globalisering og dernæst af kriminel jihadisme. Forstår europæerne og amerikanerne dette? Deres ledere har beskrevet udviklingen på en anden måde og har givet udtryk for, at der var tale om et sammenstød mellem godt og ondt. Medierne har ikke forbundet punkterne på en sådan måde, at de giver et mere realistisk billede af denne enorme menneskelige tragedie.

Svaret er NEJ: De europæiske og amerikanske ledere synes at være ude af stand til at forstå, at den grundlæggede årsag er deres reaktion på 9/11, nemlig krigen mod terror. Men inkompetencen hos en politisk klasse, som ikke har formået at styre skibet gennem globaliseringens stormfulde vande, er ikke undsluppet folkets dom.

Brexit er kun toppen af isbjerget. Højrefløjsgruppers stigende popularitet, fremmedhadets og racismens tilbagekomst, genopførelsen af grænser og kravene om protektionisme er alle symptomer på en sygdom, som spreder sig over den vestlige verden. I de kommende år vil vi se en ny politisk klasse overtage styringen af vores liv, en klasse, som vil appellere til den laveste fællesnævner. Vi vil se flere lammede politiske systemer som i Spanien, hvor intet parti har tilstrækkelig opbakning til at danne regering, efter at vælgerne for anden gang på kort tid har været til stemmeurnerne. Så længe denne situation er gældende, vil menneskekøbmændene fortsat tjene penge på at smugle desperate mennesker til de vestlige fæstningers porte,

en forretning, som fortsat vil finansiere jihadismen inden for såvel som uden for vores nyligt opførte mure.

Tak

IDÉEN TIL AT SKRIVE DENNE BOG var ikke min egen. Min japanske forlægger, Susumu 'Shim' Shimoyama fra Bungei Shunju, foreslog, at jeg kunne skrive en bog om kidnapning som industri. Min agent, Diana Finch, syntes, at det var en god idé, og min amerikanske forlægger, Dan Simon fra Seven Stories Press, indvilgede i at udgive den. Uden dem ville jeg aldrig have begivet mig ud på en så vanskelig rejse.

Jeg må indrømme, at jeg var meget nervøs for at skrive om dette emne – spørgsmålet om kidnapning er et meget følsomt emne og omgærdet af hemmelighedskræmmeri. Jeg henvendte mig til de af mine kontakter, som arbejdede med terrorbekæmpelse, men det, som gjorde bogen mulig, var nogle få store gennembrud. Det første fandt sted via min danske forlægger, Claus Clausen fra Tiderne Skifter. Han satte mig i kontakt med freelancejournalisten og forfatteren Nagieb Khaja, som har været taget som gidsel af Taleban, og med Carsten Jensen, den kendte danske forfatter. Gennem dem blev jeg introduceret for flere mennesker, som arbejder med gidselsager. En af dem, en forhandler, indvilgede i at tale med mig om sit job. Hans indsigter var grundlæggende for at forstå de komplekse forhold, der er på spil under forhandlinger med kidnappere efter ISIS' fremkomst.

Et andet gennembrud kom via den italienske freelancejournalist Francesca Borri, som fortalte mig om kidnapningsindustrien i Syrien og kom med værdifuld information om, hvordan folk bortføres, og hvordan der føres forhandlinger. Francesca satte mig også i kontakt med tidligere gidsler, blandt dem den hollandske freelancejournalist Joanie de Rijke, som blev kidnappet i Afghanistan af Taleban. Interviewene med Joanie var ekstremt værdifulde for min forståelse af vigtigheden af den gyldne time.

Flere journalister tilbød at hjælpe med at kontakte tidligere gidsler, forhandlere eller embedsmænd, som arbejder i deres landes kriseenheder. En særlig tak går til Mònica Terribas, som har radioprogrammet *El Matí de Catalunya Ràdio* i Barcelona.

Endelig gav kvinderne fra MAG Verona – Loredana Aldegheri, Nadia Albini og Ida Pierotti – mig et perspektiv på flygtningekrisen, som hjalp

mig med at forstå forbindelsen mellem den industri, som flygtningestrømmene afføder, og kidnapningsindustrien.

Efterhånden som min research skred frem, mødte jeg flere mennesker, som var villige til at fortælle mig om deres erfaringer med kidnapning: Giacomo Madia, en italiensk assurandør, som førte mig igennem de forskellige forhandlingsstadier med somaliske pirater; Karin Weber, en tidligere humanitær hjælpearbejder for FN og andre organisationer, som kastede lys over den modsigelsesfyldte måde, hvorpå nogle hjælpeorganisationer agerer i krigszoner; og freelancejournalisten Omar al-Muqdad, som delte sin viden om fiksere og kidnappere i Syrien.

En særlig tak går til Teakosheen Joulak, en tidligere engelsklærer, nu flygtning i Danmark, for at fortælle mig den chokerende historie om sin egen og sin mands rejse til Europa. En ganske særlig tak går til min danske oversætter, Joachim Wrang, som strakte sig langt ud over, hvad man kan forvente af en oversætter, og tjekkede de fleste af bogens navne, datoer og andre facts, og til Lauren Hooker og Jon Gilbert for at dobbelttjekke og indføre alle sidsteøjebliksrettelserne.

Jeg må også takke alle de mennesker, som jeg har interviewet, for at fortælle mig deres historier, også dem, jeg har ikke nævnt i denne bog. Af sikkerhedsårsager indvilgede jeg i at respektere deres ønske om at være anonyme, men de skal vide, hvor taknemmelig jeg er for, at de ville tale med mig.

Dette var en meget vanskelig bog at researche til og skrive. Processen var følelsesmæssigt drænende og fyldt med mange chokerende opdagelser, herunder vestlige myndigheders praksis med at rangere gidsler. Jeg har også mødt mennesker, også ofre for kidnapning, som har nægtet at tale med mig og udvist fjendtlighed over for mit projekt. Det kan være ekstremt smerteligt for alle at afsløre sandheden, det gælder også tidligere gidsler. Tavshedens politik har også succes, fordi mennesker ikke ønsker at blive konfronteret med deres mareridt igen. Men hvis vi ønsker at forhindre, at andre mennesker bliver ofre for gidseltagere, må vi imidlertid løfte tavshedens forhæng.

Jeg ved, at mange vil angribe mig for at have kastet lys over endnu et hjørne af globaliseringens bagside, for at have sat spørgsmålstegn ved fejringen af gidsler som helte og for at have kritiseret deres regeringers manipulering af, hvordan de fremstilles. Dette betyder ikke, at jeg er ufølsom over for den menneskelige tragedie, som det er, når mennesker bortføres, og når gidseltagere dræber gidsler! Tværtimod: Som mor og forfatter har jeg forsøgt at vise entusiastiske unge mennesker og deres familier faren ved at 'gøre godt' i nogle dele af verden, ikke for at afholde dem fra at udføre denne ærefulde opgave, men for at opfordre dem til at gøre det professionelt og sikkert. Mottoet bør være: "Gør godt uden at gøre eller komme til skade." Vi må aldrig glemme, at løsesummer er en af de primære kilder til finansiering af mange væbnede grupper – penge, som gør, at de kan fortsætte deres aktiviteter.

Ordliste

Abu Bakr al-Baghdadi: Lederen af ISIS og selvudråbt kalif af Islamisk Stat.

Abu Omar-brigaden: Jihadistgruppe bestående af udenlandske krigere, kendt som Katibat al-Muhajireen (Emigrant-brigaden), også kendt som Muhajireen-brigaden, anført af Abu Omar al-Shishani, som var leder af Jaish al-Muhajireen wal-Ansar, før han sluttede sig til IS. Shishani var en tidligere georgisk soldat, som blev hjemsendt fra hæren efter at have fået tuberkulose. (Islamisk Stat meddelte i juli 2016, at al-Shishani var blevet dræbt under kampe i nærheden af Mosul i Irak; o.a.).

ACTED: ACTED (tidligere Agence d'Aide à la coopération technique et au développement, 'Agentur for teknisk samarbejde og udvikling') er en fransk humanitær NGO, som blev stiftet i 1993. Det er en ikkestatslig, apolitisk nonprofitorganisation, som har til formål at støtte sårbare befolkningsgrupper rundt omkring i verden.

Alawitter: Tilhængere af en religiøs sekt i Syrien, der følger en mystisk udgave af shiaislam. Eftersom de historisk set har holdt deres tro hemmelig for personer udefra, vides der ikke meget om dem. De udgør en betragtelig minoritet i Syrien, hvor sektens troende udgør 12 procent af befolkningen.

Aleppos Frie Advokater: Aleppos Frie Advokater begyndte at protestere i begyndelsen af den syriske revolution i Qasr al-Adly, Aleppos største domhus. Dernæst begyndte de, da regimet begyndte at fængsle andre aktivister, at protestere på gaden. Ud over at protestere og levere humanitær hjælp arbejder Aleppos Frie Advokater også for opbygningen af et bedre retssystem, som integrerer den syriske tradition og anerkendes af folket.

Ansar al-Islam: Ansar al-Islam var en væbnet sunni-gruppe, som var aktiv under Irakkrigen. Den blev dannet i Irak i 2001 som en salafistisk bevægelse, som anvendte en streng fortolkning af sharia. Gruppen fortsatte med at bekæmpe den irakiske regering efter tiltagetrækningen af amerikanske tropper og sendte flere krigere til Syrien for at kæmpe i den syriske borgerkrig.

Bevægelsen for Enhed og Jihad i Vestafrika (MUJAO): MUJAO (Mouvement pour l'unicité et le jihad en Afrique de l'Ouest) er en aktiv, væbnet organisation, som brød med al-Qaeda i det Islamiske Maghreb. Organisationen bekendtgjorde sin første væbnede aktion den 12. december 2011 med det mål at udbrede jihad i en større del af Vestafrika. Dens operationer har dog været begrænset til det sydlige Algeriet og det nordlige Mali.

Colombias Forenede Selvforsvarsstyrker: Colombias Forenede Selvforsvarsstyrker (Autodefensas Unidas de Colombia, AUC) var en paramilitær, narkotikasmuglende gruppe, som var aktiv i Colombia fra 1997 til 2006. Militsen havde rod i 1980'erne, hvor narkobaroner oprettede militser til bekæmpelse af kidnapning og afpresning fra oprørsgrupper. AUC havde omkring 20.000 medlemmer og blev i meget høj grad finansieret gennem narkohandel og gennem støtte fra lokale jordejere, kvægavlere, mine- og benzinselskaber og politikere.

Den Internationale Organisation for Migration (IOM): Denne organisation blev oprindeligt dannet i 1951 som The Intergovernmental Committee for European Migration (ICEM), som havde til formål at genhuse flygtninge efter anden verdenskrig. I april 2015 havde IOM 162 medlemsstater og 9 observatørstater. IOM er den primære mellemstatslige organisation for spørgsmål vedrørende migration. IOM arbejder for at fremme en human og ordnet migration til fordel for alle. Dette gør den ved at tilbyde tjenesteydelser og råd til regeringer og migranter.

Den Islamiske Frelserfront: Den Islamiske Frelserfront var et politisk parti i Algeriet. I 1990 fik partiet mere end halvdelen af stemmerne under lokalvalget. Da det så ud til, at partiet ville vinde et nationalt valg i januar 1992, fandt der et militærkup sted. Militæret internerede tusindvis af partiets medlemmer i Sahara. Partiet blev officielt forbudt to måneder senere.

De Røde Brigader: De Røde Brigader (Brigate Rosse) blev dannet i 1969 i Italien med grundlag i studenteroprøret og den nye venstrefløj. Dens ideologi støttede vold i klassekampens og revolutionens tjeneste. Gruppen havde rod i og opererede fra Italien og angreb primært symboler på det etablerede samfund såsom industriledere, politikere og forretningsfolk.

Dublin-forordningen: Dublin-forordningen er en EU-forordning og et centralt element i Dublin-systemet, som består af Dublin-forordningen og EURODAC-forordningen, som etablerer et fælles europæisk fingeraftryksregister for illegale indvandrere i EU. Dublin-forordningen har til formål "hurtigt at afgøre, hvilken medlemsstat der er ansvarlig [for behandling af asylansøgning]", og giver dermed medlemsstater mulighed for at sende en asylansøger tilbage til den ansvarlige medlemsstat. Normalt vil den ansvarlige medlemsstat være den stat, hvorigennem asylansøgeren først kom ind i EU.

European Migrant Smuggling Centre (EMSC): Center, som blev søsat af Europol i februar 2016. Målet med centret er proaktivt at støtte EU's medlemsstater i bekæmpelsen af kriminelle netværk, som er involveret i organiseret migrantsmugling. Centret vil fokusere på geografiske kriminelle hotspots og vil opbygge en større kapacitet på tværs af EU med henblik på at bekæmpe menneskesmuglernetværk.

Euskadi ta Askatasuna (ETA): Euskadi Ta Askatasuna, der betyder 'Baskerlandet og frihed' på baskisk, er en væbnet gruppe, der kæmper for Baskerlandets uafhængighed af Spanien. ETA har rod i EKIN, en nationalistisk gruppe, der i 1958 ændrede sit navn til Euskadi Ta Askatasuna. Nogle af gruppens første aktioner involverede brug af sprængstoffer i baskiske byer som Bilbao. I 1968 foretog ETA for første gang militære aktioner, og i de efterfølgende år intensiverede gruppen sin vold mod sikkerhedsstyrker og politikere. Gruppen er stadigvæk aktiv i Spanien og har forbindelse til væbnede grupper over hele verden. Dens medlemstal menes at være ret lille, måske har organisationen ikke mere end 20 hardcoreaktivister og nogle hundrede tilhængere, og gruppens hovedkvarter menes at ligge i Spaniens og Frankrigs baskiske provinser.

Farouk-brigaden: Farouk-brigaden er en væbnet organisation, som blev dannet af enheder af Den Frie Syriske Hær i Homs. Gruppen voksede hurtigt i 2012, før den i 2013 blev ramt af indre splittelser ordliste og tabte terræn på slagmarken, hvilket i høj grad reducerede gruppens indflydelse. I 2014 var Farouk-brigaden i det store og hele opløst – dens fraktioner havde sluttet sig til andre oprørsgrupper.

GIA: GIA (Groupe Islamique Armé, Den Væbnede Islamiske Gruppe) var en af de to primære væbnede islamiske grupper, som bekæmpede den algeriske regering og hær under den algeriske borgerkrig. Den blev dannet gennem sammenlægning af mindre væbnede grupper efter militærkuppet i 1992 og arrestationen og interneringen af tusindvis af medlemmer af Den Islamiske Frelserfront, efter at dette parti havde vundet første runde af parlamentsvalget i december 1991.

Hizbollah: Hizbollah (arabisk for 'Guds parti') er en libanesisk, radikal shiitisk bevægelse, der blev grundlagt i 1982 som reaktion mod den israelske invasion af Libanon. Organisationen går ind for etableringen af et islamisk styre i Libanon i lighed med det i Iran, befrielsen af alle besatte arabiske lande og fordrivelsen af ikkemuslimer fra muslimske lande. Gruppen støttes økonomisk af Iran og opererer primært i Bekka-dalen syd for Beirut. Man vurderer, at organisationen har 40.000 medlemmer i Libanon og mange tusinde tilhængere. Organisationen er i besiddelse af tungt artilleri såsom flere BM-21-raketter. En række af dens medlemmer har været eller er under mistanke for at have været involveret i flere angreb mod USA. Hizbollah kaldes også for Islamisk Jihad, mens organisationens officielle væbnede gren kaldes for Islamisk Modstand. Denne gren, der blev oprettet i 1983, har ansvaret for militære operationer i det sydlige Libanon. Den har 400 trænede krigere og 5.000 tilhængere. Ud over sporadiske angreb (primært bombninger og mord) foretager den egentlige militære operationer mod den israelske og den libanesiske hær. Islamisk Modstands militære aktiviteter er siden 1993 i stigende grad blevet kriminelle. Gruppen har især i det sydlige Libanon forsøgt at få folkelig opbakning gennem social velfærd, såsom programmet Jihad al-Hoed ('Hellige bestræbelser på genopbygning'), der finansierer genopbygningen af bygninger, der er blevet ødelagt af den israelske hær. Organisationen giver også, hvad der svarer til 25.000 dollars, til familier til de 'martyrer', der dør under dens selvmordsoperationer.

Human Rights Watch: Human Rights Watch (HRW) er en international NGO, som forsker i og arbejder for overholdelsen af menneskerettigheder.

IRA: IRA (The Irish Republican Army) er en betegnelse for flere irske væbnede bevægelser, som har arbejdet for irsk republikanisme og ønsket en

samlet irsk uafhængig republik. Den var også karakteriseret af overbevisningen om, at politisk vold var nødvendig for at opnå dette mål.

ISIS: Islamisk Stat i Irak og Syrien. Denne terrororganisation, der også er kendt som Islamisk Stat i Irak og Levanten (ISIL) og Islamisk Stat (IS), blev officielt grundlagt i 2013, selv om dens historie går tilbage til begyndelsen af det nye årtusinde og al-Qaeda. Dens territorium dækker store dele af både Irak og Syrien.

Islamisme: En politisk ideologi baseret på overbevisningen om, at muslimske religiøse principper skal dominere alle aspekter af det offentlige og private liv.

Jihad: Dette ord har ofte været forkert oversat til 'hellig krig', et begreb, der blev dannet i Europa i korstogenes tid. 'Jihad' er arabisk for 'stræben', og en bedre oversættelse af ordets betydning som en religiøs doktrin ville være 'stræben for Guds sag'. Der er to aspekter af jihad: den store jihad, kampen for at overvinde kødeligt begær og det ondes fristelser, og den lille jihad, det væbnede forsvar af islam mod aggressorer. Ordet har været brugt af forskellige væbnede grupper i deres voldelige konfrontationer med Vesten. Osama bin Laden opfordrede i sin fatwa mod amerikanere til jihad, idet han opfordrede til en 'retfærdig krig' mod undertrykkeren.

Kalif: Titel på den øverste muslimske civile og religi*øse* leder, der beskytter statens og troens integritet. Kaliffer betragtes som Muhammeds efterfølgere. Ordet kommer af det arabiske *khalifa*, der betyder 'efterfølger'. 'Kalif' var også den ærefulde titel, som osmanniske sultaner tog i det 16. århundrede, efter at sultan Mehmed 2. erobrede Syrien og Palæstina, gjorde Egypten til en af Det Osmanniske Riges satellitstater og blev anerkendt som vogter af de hellige byer Mekka og Medina.

Kalifat: En kalifs herredømme eller styre.

Mujahediner: Kommer af det arabiske ord *mujahed*, der bogstaveligt talt betyder 'en, der udøver jihad'. Ordet blev anvendt om muslimer, der kæmpede mod den sovjetiske besættelse af Afghanistan (1979-1989), og har været oversat med 'hellige krigere'.

Nationalisme: Begreb, der bruges til dels at beskrive følelsen af at være tilknyttet en nation og dens interesser, og dels til at beskrive den ideologi, der tager udgangspunkt i nationen. Begrebet er et element i en teori om, at en stat bør være rodfæstet i en nation, og at en nation bør konstitueres som en stat. Nationalisme kræver bevidstheden om national identitet, hvilket kan inkludere territorial integritet, et fælles sprog, fælles sæder og skikke og andre kulturelle elementer.

al-Nusra: En afdeling af al-Qaeda, der opererer i Syrien og Libyen. Gruppen blev dannet i 2012 under den syriske borgerkrig. Den har haft flere sammenstød med ISIS og har lidt store tab i kampe mod Islamisk Stat.

Operation Restore Hope: Operation Restore Hope (eller The United Task Force, UNITAF) var en FN-sanktioneret multinational styrke, som opererede i Somalia i perioden fra den 5. december 1992 til den 4. maj 1993. Operationen havde til opgave at skabe et beskyttet miljø for udførelsen af humanitære operationer i den sydlige del af Somalia.

PATRIOT Act: USA Patriot Act er en lov vedtaget af den amerikanske kongres og underskrevet af præsident George W. Bush den 26. oktober 2001. Akronymet USA PATRIOT kommer af Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism Act of 2001. Formålet med loven er at hjælpe statslige instanser med at opspore og forhindre mulige terrorhandlinger eller støtte til terrorgrupper.

PKK: PKK (Partiya Karkerên Kurdistanê eller Kurdistans Arbejderparti) er en militant venstrefløjsorganisation med base i Tyrkiet og Irakisk Kurdistan. PKK har siden 1984 ført en væbnet kamp mod den tyrkiske stat om det kurdiske folks ret til selvbestemmelse i Tyrkiet. Gruppen blev dannet i 1978 i landsbyen Fis af en gruppe kurdiske studerende anført af Abdullah Öcalan. PKK's ideologi var oprindeligt en blanding af revolutionær socialisme og kurdisk nationalisme, og partiets mål var grundlæggelsen af den uafhængige marxist-leninistiske stat Kurdistan. I august 2015 bekendtgjorde PKK, at de ville acceptere en våbenhvile med Tyrkiet med USA som garant. I en fælles erklæring med ni andre organisationer opfordrede PKK i marts 2016 til en revolutionær omstyrtelse af den tyrkiske regering og kapitalisme.

PLO, Den Palæstinensiske Befrielsesorganisation: PLO er en palæstinensisk nationalistisk bevægelse og den centrale organisation for alle palæstinensiske bevægelser. PLO blev grundlagt i 1964 af Ahmed Shukairy under Egyptens auspicier. PLO's mål er, som det fremgår af dens charter fra maj 1964, skabelsen af en uafhængig palæstinensisk stat på det territorium, der i dag er dækket af Israel, eller i det mindste i de besatte områder (Gaza og Vestbredden). Yasser Arafat var fra 1969 til sin død i 2004 PLO's formand. Han blev efterfulgt af Mahmoud Abbas, der fortsat bestrider denne post.

Al-Qaeda: Al-Qaeda, der bogstaveligt talt betyder 'grundlaget', blev oprindeligt grundlagt omkring 1988 af Osama bin Laden og Abu Ubaydah al-Banshiri, bin Ladens øverste militære chef, som et netværk af arabere, der meldte sig frivilligt til at kæmpe i den antisovjetiske jihad. Al-Qaeda hjalp også til med at finansiere, rekruttere og optræne sunnimuslimske ekstremister til den afghanske modstandsbevægelse. Organisationen blev hurtigt til en multietnisk sunnimuslimsk oprørsorganisation, der forblev aktiv lang tid efter Afghanistan-krigens afslutning. Dens primære mål er etableringen af et panislamistisk kalifat i den muslimske verden, og den samarbejder derfor med andre islamistiske væbnede organisationer om at omstyrte eksisterende regimer, der betragtes som 'ikkeislamiske', og at fordrive vesterlændinge og ikkemuslimer fra muslimske lande. Al-Qaeda fusionerede i 1998 med Egyptisk Islamisk Jihad ('al-Jihad'). Der menes at være et sted mellem flere hundrede og flere tusinde medlemmer af al-Qaeda.

Al-Qaeda i det Islamiske Maghreb (AQIM): AQIM er en islamisk, væbnet organisation, som er aktiv i Vestafrika og Sahel, og som forsøger at skabe en islamisk stat. Gruppen har erklæret sin intention om at angribe europæiske og amerikanske mål. Organisationen rekrutterer primært sine medlemmer blandt algeriske og sahariske lokalsamfund (for eksempel blandt tuareger og maliske stammer) og blandt marokkanere i forstæder til marokkanske byer. Lederne er primært algeriere.

Royal Canadian Mounted Police (RCMP): RCMP er en føderal og national politistyrke i Canada.

Salafisme: En sekt af islam, der går ind for en streng, bogstavelig overholdelse af Islams dogmer. Salafismen, der opstod i det 19. århundrede som reaktion på europæisk indflydelse i regionen, betragtes af mange som en puritansk bevægelse, og den sættes ofte i forbindelse med jiordliste had. De fleste salafister bor i Saudi-Arabien, Qatar og Forenede Arabiske Emirater, og salafister opfattes som 'den dominerende minoritet' i Mellemøsten.

Al-Shabaab: Al-Shabaab er en jihadistisk væbnet gruppe i Østafrika. I 2012 svor den troskab over for al-Qaeda og i 2015 over for ISIS. Det blev i 2014 estimeret, at al-Shabaab har mellem 7.000 og 9.000 militante tropper. I 2015 havde gruppen trukket sig tilbage fra de store byer og kontrollerede kun nogle få landområder. Al-Shabaab er en udløber af Rådet af Islamiske Domstole, som blev opløst i flere mindre fraktioner, efter at bevægelsen, som i 2006 kontrollerede Mogadishu, blev tvunget ud af landet af Somalias overgangsregering og etiopiske styrker. Gruppen hævder at føre jihad mod 'islams fjender'.

Sharia: Betyder bogstaveligt talt 'lovgivning', et ord, der refererer til den moralske og juridiske lov, religiøse muslimer skal følge.

Shiitter/shiamuslimer: Efterkommere af tilhængere af Ali, Muhammeds svigersøn, der nægtede at underkaste sig kalif Muawiya i den store fitna, hvorved den største splittelse i Islam blev skabt.

Stedfortræderkrig: En krig, hvor parterne kæmper på vegne af større verdensmagter. Et eksempel er Vietnamkrigen i 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne, hvor Nord- og Sydvietnam blev sat over for hinanden af henholdsvis de kommunistiske lande og USA.

Sunnisme: Islams største trosretning. Efter Muhammeds død blev de tilhængere, der støttede en traditionel valgmetode baseret på enighed i lokalsamfundet, kendt som sunnier. De blev mødt med modstand af shiamuslimerne, der gik ind for, at lederskabet skulle gå i arv.

Takfir: En anklage for frafald.

Tawhid al-Jihad: En militant, islamistisk gruppe, der blev grundlagt i Fallujah i 2003 og anført af Abu Musab al-Zarqawi. Gruppen sørgede for, at der blev lavet falske dokumenter til mere end 100 al-Qaedakæmpere, der flygtede fra Afghanistan under krigen i 2001. Den understøttede dem økonomisk og gav dem et tilflugtssted (i nærheden af Teheran) og organiserede derefter deres rejse ud af Iran til andre områder i Mellemøsten og Vesten. I 2004 erklærede gruppen Osama bin Laden troskab og ændrede sit navn til al-Qaeda i Irak. Gruppens navn betyder 'Monoteisme og jihad'.

Abu Musab al-Zarqawi: Islamisk militant leder fra Jordan, som ledte en træningslejr for terrorister i Afghanistan i 2000. Han blev kendt, da han tog til Irak og var ansvarlig for en række bombninger under Irakkrigen. Blev i 2006 dræbt af amerikanske styrker.

Noter

1 Forfatterens interview med Maria Sandra Mariani, august 2015 via Skype, og oktober 2015 i Firenze. Alle citater fra Mariani i dette kapitel stammer fra disse interview.

2 Acacus-bjergene eller Tadrart Acacus (*Tadrart* er den feminine form af 'bjerg' på berbisk) er en bjergkæde i Libyens vestlige ørkener, som er en del af Sahara. De ligger øst for den libyske by Ghat og strækker sig omkring 100 kilomenter mod nord fra den algierske grænse. Acacusbjergerne er kendetegnet af en stor variation af landskaber, fra sandklitter i forskellige farver til stenbuer, kløfter, klipper og dybe slugter. Selv om området er et af de tørreste i Sahara, er der en vis vegetation, og der er en række kilder i bjergene. Området er kendt for sine hulemalerier og indhuggede billeder og blev i 1985 af UNESCO udpeget til verdensarvsområde på grund af vigtigheden af denne kunst, som stammer fra perioden fra 12.000 f.Kr. til 100 e.Kr. Wikipedia, The Free Encyclopedia, "Tadrart Acacus," https://en.wikipedia.org/wiki/Tadrart_Acacus.

3 Jf. Loretta Napoleoni, *Terror Incorporated* (New York: Seven Stories Press, 2005), kapitel 18.

4 Forfatterens interview med Europol-officer i Torino i 2003.

5 Den nye fælles europæiske valuta reducerede også omkostningerne ved hvidvaskning af penge. "I gamle dage brugte 'Ndrangheta vekselbureauer for turister til at hvidvaske ulovligt tjente penge i forskellige valutaer. Det var en bekostelig operation, som kostede 50 lire per dollar, og det var også tidskrævende," forklarer en højt placeret embedsmand fra Guardia di Finanza. Jf. Loretta Napoleoni, *Rogue Economics* (New York: Seven Stories Press, 2008), kapitel 3.

6 Gioia Tauro er den tredjestørste havn i Europa og den attendestørste i verden. Omtrent 3.000 skibe og 3 millioner containere passerer hvert år igennem havnen. Havnen specialiserer sig i omskibning, overførslen af last fra store skibe (50.000 ton) til mindre skibe.

7 Timothy Kustusch, "AQIM's Funding Sources – Kidnapping, Ransom, and Drug Running by Gangster Jihadists", *361 Security*, den 28. november 2012, http://www.361security.com/analysis/aqims-funding-sources-kidnapping-ransom-and-drug-running-by-gangster-jihadists.

8 Jf. Richard Luscombe, "Ally of Hugo Chávez Jailed for Links to Colombian Drugs Cartels", *The Guardian*, den 6. november 2014, http://www.theguardian.com/world/2014/nov/06/hug-chavez-colombian-drugs-cartels-jude-jail-venezuela.

9 Jf. Daniel Ruiz, "Drugs, Destabilisation and UN policy in Guinea-Bissau", University of Oxford podcasts, http://podcasts.ox.ac.uk/drugs-destabilisation-and-un-policy-guinea-bissau-role-investigative-journalism-oxpeace.

10 Kustusch, "AQIM's Funding Sources".

11 Jf. Dario Cristiani, "Al-Qaeda in the Islamic Maghreb and the Africa-to-Europe Narco-Trafficking Connection", *Terrorism Monitor, 8*, no. 43, den 24. november 2010, http://www.jamestown.org/single/?-no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=37207.#.Vyiu7yguiIl.

12 Jf. Colin Freeman, "Revealed: How Saharan Caravans of Cocaine Help to Fund al-Qaeda in Terrorists' North African Domain", *The Telegraph*, den 26. januar 2013, http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/africaandindianocean/mali/9829099/Revealed-how-Saharan-caravans-of-cocaine-help-to-fund-al-Qaeda-in-terrorists-North-African-domain.html.

13 Ibid., hvor der også står: "Varer i Algeriets oliesubsidierede socialistiske økonomi har været markant billigere end i det meget fattige, fjerntliggende Mali, hvilket har skabt et blomstrende sort marked for alt fra benzin til semulje. 'I det nordlige Mali kommer alt, hvad der spises, fra Algeriet, og kommer ind i landet på illegal vis,' sagde Andy Morgan, en Sahara-ekspert med base i Storbritannien."

14 GSPC blev dannet i 1998 af en udbryderfraktion af GIA (Den Væbnede Islamiske Gruppe, GIA), som var imod at gå efter civilbefolkningen.

Bevægelsen blev en af flere fundamentalistiske islamiske bevægelser, der ville dyrke og genetablere den oprindelige fortolkning af islam i Nordafrika. Dens logiske strategiske mål var derfor omstyrtelsen af nationale regeringer og etableringen af en islamisk stat.

15 Kustusch, "AQIM's Funding Sources".

16 R. Filippelli, "Cradle of Resistance: Algeria's Kabylia Region", *Parallel Narratives*, http://parallelnarratives.com/cradle-of-resistance-algeriaskabylia-region/.

17 Jf. Jean-Pierre Filiu, "Could Al-Qaeda Turn African in the Sahel?" *Carnegie Papers, Middle East Program*, 112, juni 2010, http://carnegieendowment.org/files/al_qaeda_sahel.pdf.

18 Jf. Amado Philip de Andrés, "Organised Crime, Drug Trafficking, Terrorism: The New Achilles' Heel of West Africa", *Fride Comment*, maj 2008, http://fride.org/descarga/COM_Achilles_heel_eng_may08.pdf.

19 Jf. Rukmini Callimachi, "Paying Ransoms, Europe Bankrolls Qaeda Terror", *New York Times*, den 29. juli 2014, http://www.nytimes.com/2014/07/30/world/africa/ransoming-citizens-europe-becomes-alqaedas-patron.html.

20 Selv om ingen lokal eller vestlig efterretningstjeneste endnu har forbunnoter det AQIM med organiseringen af den transatlantiske narkohandel, har der været mange beviser på, at jihadisterne tjener penge på tage et gebyr for at sikre smuglere fri passage gennem områder under deres kontrol, især i det nordlige Mail. En gruppe mauretanske smuglere, som for nylig blev holdt tilbage af algeriske sikkerhedsstyrker, fortalte, at det koster op til 50.000 dollars at få en konvoj med hash – et andet af de stoffer, som transporteres gennem regionen – sikkert gennem AQIM-kontrollerede territorier. Selv om sådanne beløb er langt mindre end det, der kan tjenes på kidnapning, udgør de en mere vedvarende indtægtskilde, eftersom narkohandlen vokser i regionen. Jf. Kustusch, "AQIM's Funding Sources".

21 Kustusch, "AQIM's Funding Sources".

22 "Saharawi Culture", *Organization for Statehood & Freedom* (2010), http://statehoodandfreedom.org/en/western-sahara/saharawi-culture.

23 Jf. Henry Samuel "French Hostages Return Home from Niger after Al-Qaeda Release", *The Telegraph*, den 30. oktober 2013, http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/france/10414038/French-hostages-return-home-from-Niger-after-Al-Qaeda-release.html.

24 Jf. "2015 UNHCR country operations profile – Algeria", *UNHCR*, http://www.unhcr.org/pages/49e485e16.html.

25 Forfatterens interview med en europæisk forhandler i sommeren 2015 via Skype og i Danmark i oktober 2015.

26 Forfatterens interview med Liban Holm fra Dansk Flygtningehjælp i København, oktober 2015.

27 Jessica Buchanan, Erik Landemalm & Anthony Flacco, *Impossible Odds: The Kidnapping of Jessica Buchanan and Her Dramatic Rescue by SEAL Team Six* (New York: Simon & Schuster, Inc., 2013/2014), kapitel 1.

28 Amanda Lindhout & Sara Corbett, *Huset i himlen – mine 15 måneder som gidsel i Somalia* (København: Lindhardt & Ringhof, 2014), s. 378.

29 *INTERSOS Humanitarian Organization* home page, http://www.intersos.org/en.

30 Bombeangrebet i Nasiriyah var et selvmordsangreb på det italienske militærpolitis hovedkvarter i den irakiske by Nasiriyah syd for Baghdad den 12. november 2003.

31 *Time Magazine*. Tilgængelig på http://content.time.com/time/covers/europe/0,16641,20041011,00.html.

32 Joe Lopez, "Japanese Government Shaken by Iraq Hostage Crisis", *World Socialist Web Site*, den 16. april 2004, https://www.wsws.org/en/articles/2004/04/jap-a16.html.

33 Bruce Hoffman & Fernando Reinares (eds.), *The Evolution of the Global Terrorist Threat: From 9/11 to Osama bin Laden's Death* (New York/Chichester, West Sussex: Columbia University Press, 2014).

34 Robert R. Fowler, *A Season in Hell: My 130 Days in the Sahara with Al Qaeda* (New York: HarperCollins, 2011), s. 264.

35 Paul Gilbert, *Terrorism, Security and Nationality: An Introductory Study in Applied Political Philosophy* (London/New York: Routledge, 1994).

36 I Mauretanien udgjorde den årlige indkomst per indbygger i 2000 1.042 dollars, i Mali 657 dollars og i Niger 390 dollars. Nogle regioner, for eksempel det nordlige Mali, blev allerede betragtet som fejlslagne stater.

37 Vincent Cochetel, "I was held hostage for 317 days. Here's what I thought about …" *TED* talk, marts 2015, https://www.ted.com/talks/vincent_cochetel_i_was_held_hostage_for_317_days_here_s_what_i_thought_about/transcript?language=en.

38 Adrian Edwards, "Vous devez trouver en vous les ressources nécessaires pour survivre", *UNHCR*, den 19. august 2010, http://www.unhcr.fr/4c6ce2a410.html (på fransk).

39 Filiu, "Could Al-Qaeda Turn African in the Sahel?"

40 Fowler, *A Season in Hell*, s. 294.

41 Ibid., s. 296.

42 "France 'Paid $17 Million' Ransom for Mali Hostages", *France 24*, den 8. februar 2013, http://www.france24.com/en/20130208-france-ransom-mali-hostages-huddleston.

43 Fowler, *A Season in Hell*, s. 302.

44 "People Trafficking Is Biggest Crime Business after Drugs", *Irin*, den 17. september 2004, http://www.irinnews.org/report/51407/west-africa-people-trafficking-is-biggest-crime-business-after-drugs.

45 Ibid.

46 Rachel Donadio, "Race Riots Grip Italian Town, and Mafia Is Suspected", *New York Times*, den 10. januar 2010, http://www.nytimes.com/2010/01/11/world/europe/11italy.html.

47 Forfatterens interview med M. ved CSOA, Rom, 2009.

48 Rukmini Callimachi, "Rise of al-Qaida Sahara Terrorist", *Associated Press*, den 28. maj 2013, http://www.ap.org/Content/AP-In-The-News/2013/AP-Exclusive-Rise-of-al-Qaida-Sahara-terrorist.

49 Rukmini Callimachi, "Algeria Terror Leader Preferred Money to Death", *USA Today*, den 20. januar 2013, http://www.usatoday.com/story/news/world/2013/01/20/algeria-terror-leader/1849045/.

50 Kustusch, "AQIM's Funding Sources".

51 Andrea Segre, "Andrea Segre Come un uomo sulla Terra", Youtube-video, den 27. april 2013, https://www.youtube.com/watch?v=icV7wzHwhNQ (på italiensk).

52 Ibid.

53 Ibid.

54 Ibid.

55 Libyen havde for det første ikke ratificeret flygtningekonventionen og havde derudover intet system for asylansøgere.

56 "Italy/Libya: Gaddafi Visit Celebrates Dirty Deal", *Human Rights Watch*, den 9. juni 2009, https://www.hrw.org/news/2009/06/09/italy/libya-gaddafi-visit-celebrates-dirty-deal.

57 Segre, "Andrea Segre Come un uomo sulla Terra".

58 Ibid.

59 Ibid.

60 Judith Tebbutts interview med Dan Damon, “Hostage in Somalia for 6 Months”, *BBC World Service Radio*, den 29. juli 2013, https://soundcloud.com/bbc-world-service/hostage-in-somalia-for-6.

61 Judith Tebbutt & Richard T. Kelly, *A Long Walk Home: One Woman's Story of Kidnap, Hostage, Loss – and Survival* (London: Faber and Faber, 2013), s. 328.

62 *Pirate Trails: Tracking the Illicit Financial Flows from Pirate Activities off the Horn of Africa* (Washington, D.C.: The World Bank, 2013), http://siteresources.worldbank.org/EXTFINANCIALSECTOR/Resources/Pirate_Trails_World_Bank_UNODC_Interpol_report.pdf.

63 Khat er en busk, hvis blade indeholder amfetaminlignende stoffer. WHO har klassificeret khat som et narkotikum. Når man tygger khat, har det en lettere euforiserende virkning – et sted mellem koffein og kokain. Bladene tygges og opbevares i kinden, hvor de langsomt nedbrydes af spyt, så de euforiserende stoffer kan trænge ind i blodbanen.

64 Hændelsen er omtalt i Karsten Hermansen & Søren Lyngbjørn, *Sørens Somalia: Søren Lyngbjørns beretning om 839 dage som gidsel i Somalia* (Marstal, Denmark: Marstal Søfartsmuseum, 2014), s. 126-127.

65 Mark Bowden, *Black Hawk: En beretning om moderne krig* (København: Lindhardt & Ringhof, 2002).

66 Brian Stewart, “Tales of a Nation of Poets”, *CBC Prime Time News* (august 1992), https://www.youtube.com/watch?v=aR2eivEqHZg.

67 Joana Ama Osei-Tutu, “The Root Causes of the Somali Piracy”, Kofi Annan International Peacekeeping Training Center (KAIPTC) Occasional Paper, no. 31, marts 2011, http://www.kaiptc.org/Publications/Occasional-Papers/Documents/Occasional-Paper-31-Joana.aspx.

68 Dekret nr. 8 af 15. januar, 1991, omsat til lov nr. 82 af 15. marts, 1991, gør det muligt for myndigheder at indefryse aktiver tilhørende pågrebne

terrorister eller terroristernes familier.

69 Forfatterens interview med Giacomo Madia i Milano, oktober 2015.

70 *Pirate Trails* (The World Bank).

71 Ibid.

72 Tebbutt & Kelly, *A Long Walk Home*, s. 329.

73 *Pirate Trails* (The World Bank).

74 Vincent Cochetel, "I was held hostage for 317 days".

75 Ibid.

76 Scott Pelley, "The Rescue of Jessica Buchanan", *CBS News*, den 12. maj 2013, http://www.cbsnews.com/news/the-rescue-of-jessica-buchanan/.

77 Tebbutt & Kelly, *A Long Walk Home*, s. 302.

78 "More Sophisticated Than You Thought", *The Economist*, den 2. november 2013, http://www.economist.com/news/middle-east-and-africa/21588942-new-study-reveals-how-somali-piracy-financed-more-sophisticated-you.

79 Al-Shabaab, som betyder 'ungdommen' på arabisk, er en udløber af Somalias opløste Rådet af Islamiske Domstole, som kontrollerede Mogadishu i 2006, før organisationen blev tvunget ud af landet af etiopiske styrker. Al-Shabaab var oprindeligt Rådet af Islamiske Domstoles radikale ungdomsfløj.

80 Robert Young Pelton & "MJ", "Mystery of Missing MV Leopard Crew Member", *Somalia Report*, den 7. august 2011, http://www.somalia-report.com/index.php/post/1315/Mystery_of_Missing_MV_Leopard_Crew_Member.

81 Tilgængelig på http://www.manw.nato.int/pdf/Press%20Releases%202011/Press%20releases%20Jan-June%202011/SNMG2/NATOWarship-

GAZIANTEPAssists%20MVLeopard12Jan11%20(2).pdf.

82 Hermansen & Lyngbjørn, *Sørens Somalia*.

83 Forfatterens interview med Karsten Hermansen, oktober 2015 via Skype.

84 *Pirate Trails* (The World Bank).

85 Ibid.

86 Forfatterens interview med Karsten Hermansen, oktober 2015 via Skype.

87 Mohamed Ahmed, "Somali Sea Gangs Lure Investors at Pirate Lair", *Reuters*, den 1. december 2009, http://www.reuters.com/article/us-somalia-piracy-investors-idUSTRE5B01Z920091201.

88 Forfatterens interview med Karsten Hermansen, oktober 2015 via Skype.

89 *Pirate Trails* (The World Bank).

90 Ibid.

91 Ibid.

92 *Desperate Choices: Conditions, Risks & Protection Failures Affecting Ethiopian Migrants in Yemen* (Nairobi, Kenya: Danish Refugee Council and the Regional Mixed Migration Secretariat), oktober 2012, s. 23, http://www.refworld.org/pdfid/52401aba4.pdf.

93 Ibid.

94 Ibid.

95 Ibid.

96 Ibid.

97 Marianne Riddervold, "Who Needs NATO to Fight Pirates? Why Europe Launched EU Counter-Piracy Mission Atalanta", *Piracy Studies*, den 13.

oktober 2014, http://piracy-studies.org/who-needs-nato-to-fight-pirates-why-europe-launched-eu-counter-piracy-mission-atalanta/.

98 Colin Freeman, "Why Fighting Piracy Won't Work as a Model for Fighting People Traffickers", *The Telegraph*, den 23. april 2015, http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/africaandindianocean/libya/11557301/Why-fighting-piracy-wont-work-as-a-model-for-fighting-people-traffickers.html.

99 Forfatterens interview med Mohammed, oktober 2015 i Milano.

100 Forfatterens interview med Mohammad Jamil Hassan, november 2015 i Danmark.

101 Forfatterens interview med Mohammad Jamil Hassan, november 2015 i Sverige.

102 Forfatterens interview med Joakim Medin, september 2015 i Göteborg og november 2015 via Skype.

103 I 2014 interviewede Piccinin en af sine kidnappere, og jihadisten beskrev forholdet mellem sin gruppe (*katiba)* og Farouk-brigaden:
Piccinin: Til en begyndelse blot en enkelt ting, som jeg gerne vil gøre meget klart: Dig – og dine venner – skjulte, da jeg var jeres fange, ikke, at I arbejdede for Farouk-brigaden.
Jihadist: Ja! Ja! Det er rigtigt …
Piccinin: Jeg stiller dig spørgsmålet, for efter jeg kom tilbage til Belgien, anklagede jeg Farouk-brigaden, men de sagde, at de ikke kendte jer, og at de ikke kendte noget til Abu Omars *katiba*.
Jihadist: Jeg ved ikke, hvorfor de sagde det, for vores gruppe var en del af Farouk-brigaden. Vores *katiba* arbejde for Farouk-brigaden i al-Qusayr, og vores leder, Abu Omar, fik sine ordrer fra Farouk-brigaden. Pierre Piccinin da Prata, "Interview with the Jihadist Who Held Me Hostage for Five Months…" *The Maghreb and Orient Courier*, juni 2014, http://lecourrierdumaghrebetdelorient.info/exclusive/syria-interview-with-the-jihadist-who-held-me-hostage-for-five-months/.

104 Richard Engel, "The Hostage", *Vanity Fair*, den 20. marts 2013, http://www.vanityfair.com/news/politics/2013/04/richard-engel-kidnapping-syria.

105 Richard Engel, "New Details on 2012 Kidnapping of NBC News Team in Syria", *NBC News*, den 15. april 2015, http://www.nbcnews.com/news/world/new-details-2012-kidnapping-nbc-news-team-syria-n342356.

106 Ibid.

107 Ibid.

108 Domenico Quirico, "My 150-Day Ordeal as a Hostage of Syria's Rebels", *The Guardian*, den 14. september 2013, http://www.theguardian.com/world/2013/sep/15/domenico-quirico-my-hostage-ordeal.

109 Ibid.

110 Forfatterens interview med Marc Marginedas via Skype, december 2015.

111 Javier Espinosa, "La libertad, al otro lado de la valla", *El Mundo*, den 18. marts 2015, http://www.elmundo.es/internacional/2015/03/18/5508695222601d5f078b4570.html (på spansk).

112 Davide Giacalone, "Monica Maggioni da Assad: non transformiamo il leader siriano in un gentlemen", Libero Quotidiano, den 20. november 2015, http://www.liberoquotidiano.it/news/sfoglio/11850858/Monica-Maggioni-da-Assad--non.html (på italiensk).

113 Piccinin da Prata, "Interview with the Jihadist".

114 Ibid.

115 Forfatterens interview med Luis Munar, august 2015 via Skype.

116 Piccinin da Prata, "Interview with the Jihadist".

117 Harald Doornbos & Jenan Moussa, “The Italian Job”, *Foreign Policy*, den 15. januar 2014, http://foreignpolicy.com/2014/01/15/the-italian-job/.

118 Omar al-Muqdad, "Inside the Islamic State Kidnap Machine", *BBC News*, den 22. september 22, 2015, http://www.bbc.co.uk/news/magazine-34312450.

119 Ibid.

120 Citater i dette kapitel er fra en række interview med forhandlere udført af Loretta Napoleoni i løbet af de seneste ti år.

121 Fowler, *A Season in Hell*, s. 303.

122 *Royal Canadian Mounted Police*, homepage, http://www.rcmp-grc.gc.ca/en/home.

123 "Algeria: Ban ki-Moon chiede liberazione cooperante italiana e suoi colleghi", *Adnkronos*, den 3. november 2011, http://www1.adnkronos.com/IGN/News/Esteri/Algeria-Ban-ki-Moon-chiede-liberazione-cooper-ante-italiana-e-suoi-colleghi_312608742782.html (på italiensk).

124 "Fonti arabe: 'Rossella Urru è viva'", *Mediaset TgCom2*, den 16. juni 2012, http://www.tgcom24.mediaset.it/mondo/articoli/1049574/fontiarabe-rossella-urru-e-viva.shtml (på italiensk).

125 Rosario Fiorellos hjemmeside, http://www.rosariofiorello.it (på italiensk).

126 Deborah Dirani, "Rossella Urru, un sequestro che ha commosso gli italiani", *Il Sole 24 ore*, den 3. marts 2012, http://www.ilsole24ore.com/art/notizie/2012-02-02/stampa-senegalese-rossella-urru-123227.shtml (på italiensk).

127 Adam Entous & Giada Zampano, "U.S. Says Militants Demanded Ransom for Hostage Bodies in Pakistan", *Wall Street Journal*, den 20. august 2015, http://www.wsj.com/articles/u-s-says-militants-demanded-ransom-for-hostage-bodies-in-pakistan-144011245.

128 Ibid.

129 Ibid.

130 “Giuramento e discorso di insediamento del Presidente Mattarella, I parte”, Youtube-video, den 3. februar 2015, https://www.youtube.com/watch?v=4EXFjpOfMuA.
“Desidero rivolgere un pensiero – aveva detto il neo capo dello Stato – ai civili impegnati, in zone spesso rischiose, nella preziosa opera di cooperazione e di aiuto allo sviluppo. Di tre italiani, padre Paolo Dall’Oglio, Giovanni Lo Porto e Ignazio Scaravilli non si hanno notizie in terre difficili e martoriate. A loro e ai loro familiari va la solidarietà e la vicinanza di tutto il popolo italiano, insieme all’augurio di fare presto ritorno nelle loro case.” “Jeg vil gerne sende en tanke – sagde statens nye overhoved – til civile, som ofte arbejder i farlige områder, og som udfører værdifuldt arbejde gennem mellemfolkeligt samvirke og udviklingshjælp. Vi har intet nyt om tre italienere, fader Paolo Dall’Oglio, Giovanni Lo Porto og Ignazio Scaravilli, som holdes fanget i vanskelige og martrede lande. Det italienske folks solidaritet går ud til dem og deres familier med ønsket om, at de vender hjem så hurtigt som muligt.”

131 Forfatterens interview med Margherita Romanelli, august 2015 via Skype og oktober 2015 i Bologna.

132 Forfatterens interview med Francesca Borri, april 2016 via Skype.

133 “E’ arrivata in Italia la salma di Lo Porto. Molti Punti oscuri da chiarire”, *Libero.it*, august, 2015, http://247.libero.it/lfocus/23816243/1/earrivata-initalia-la-salma-di-lo-porto-molti-punti-oscuri-da-chiarire/ (på italiensk).

134 Al Jazeera Investigative Unit, *The Hostage Business*, oktober 2015, http://www.aljazeera.com/investigations/hostagebusiness.html.

135 Ibid.

136 Ewen MacAskill, Seumas Milne & Clayton Swisher, “Italian Intelligence Lied about Hostage Rescue to Hide Ransom Payment”, *The Guardian*, den 8. oktober,

http://www.theguardian.com/world/2015/oct/08/italian-intelligence-lied-hostage-rescue-bruno-pelizzari-debbie-calitz.

137 Al Jazeera Investigative Unit, *The Hostage Business*.

138 Lindhout & Corbett, *Huset i himlen, s. 367*.

139 Forfatterens interview med Samir Aita, juli 2015 via Skype.

140 Forfatterens interview med Francesca Borri, juli 2015 via Skype.

141 Forfatterens interview med et medlem af det italienske senat, juni 2015 via Whatsup.

142 Forfatterens interview med Michaël Lescroart, august 2015 via Skype.

143 Joanie de Rijke, *In the Hands of Taliban* (Pune, Maharashtra, India: Mehta Publishing House, 2011), s. 29.

144 Forfatterens interview med Michaël Lescroart, august 2015 via Skype.

145 Forfatterens interview med Joanie de Rijke, august 2015 via Skype.

146 Forfatterens interview med en europæisk forhandler, oktober 2015 via Skype.

147 Forfatterens interview med en forhandler, oktober 2015 via Skype.

148 Forfatterens interview med en europæisk hjælpearbejder, november 2015 via Skype.

149 Rebekah L. Sanders & Richard Ruelas, "Final Months of Freedom: Mueller's Time before Her Capture Detailed", *AZ Central*, den 14. februar 2015, http://www.azcentral.com/story/news/arizona/2015/02/14/muellers-final-months-detailed/23402231/.

150 Ibid.

151 Forfatterens interview med Francesca Borri, august 2015 via Skype.

152 Forfatterens interview med en gidselforhandler, oktober 2015 via Skype.

153 Forfatterens interview med Francesca Borri, august 2015 via Skype.

154 Abul Taher, "Heartbroken Lover of ISIS Hostage Kayla Mueller Breaks Silence to Reveal His Desperate Bid to Save Her by Pretending They Were Married …", *Daily Mail*, den 14. februar 2015, http://www.dailymail.co.uk/news/article-2953880/Kayla-Mueller-s-lover-reveals-went-Syria-save-her.html.

155 Forfatterens interview med gidselforhandler, december 2015 via Skype.

156 Forfatterens interview med Carsten Jensen, august 2015 via Skype.

157 Forfatterens interview med Omar al-Muqdad, januar 2015 via Skype.

158 Forfatterens interview med en syrisk forhandler, februar 2015 via Skype.

159 Forfatterens interview med et tidligere europæisk ISIS-gidsel, december 2015 via Skype.

160 Forfatterens interview med gidselforhandler, december 2015 via Skype.

161 Forfatterens interview med Carsten Jensen, august 2015 via Skype.

162 Forfatterens interview med gidselforhandler, november 2015 via Skype.

163 Forfatterens interview med gidselforhandler, juni 2015 via Skype.

164 Forfatterens interview med Francesca Borri, april 2016 via Skype.

165 Forfatterens interview med Joanie de Rijke, august 2015 via Skype.

166 Forfatterens interview med en europæisk psykolog, januar 2016 i Bruxelles.

167 Forfatterens interview med en europæisk psykolog, januar 2016 i Bruxelles.

168 Forfatterens interview med Joanie de Rijke, august 2015 via Skype.

169 Forfatterens interview med Joanie de Rijke, august 2015 via Skype.

170 "Absis familie er fra Aleppo, men han blev født i Saudi-Arabien, sandsynligvis i 1979. Hans storebror, en tandlæge ved navn Firas, trænede med al-Qaeda i Afghanistan. Amr og Firas menes at have sluttet sig til al-Qaeda i Irak, som senere blev til Islamisk Stat i Irak og Syrien. Gruppens mål var at etablere et islamisk kalifat, som ville sprede sig ud over hele Mellemøsten. I 2007 blev Amr al-Absi arresteret i Syrien og anbragt i al-Qaeda-fløjen af Sednaya-fængslet sammen med hundredvis af andre ekstremister. Fire år senere, i juni 2011, løslod Assad dem. Det var et vendepunkt i den syriske borgerkrig. Assad havde udtalt, at oppositionen var fuld af terrorister, en påstand, som den mystiske amnesti gjorde til virkelighed. Det virker som et kalkuleret forsøg på at forgifte den gryende syriske revolution.
Absi blev leder af en jihadist-brigade i nærheden af den syriske by Homs. Hans bror Firas havde kort tid forinden grundlagt en gruppe ved navn Islamisk Stats shura-råd [senere Mujahedin Shura-rådet], som blev kendt efter at have hejst al-Qaeda-flaget ved Bab al-Hawa, en stor grænseovergang mellem Tyrkiet og Syrien, i juli 2012. Det var den første omtale af en islamisk stat i forbindelse med den syriske borgerkrig." Ben Taub, "Journey to Jihad", *The New Yorker*, den 1. juni 2015, http://www.newyorker.com/magazine/2015/06/01/journeyto-jihad.

171 Radwan Mortada, "Al-Qaeda Leaks II: Baghdadi Loses His Shanoter dow", *Al-Akhbar*, den 14. januar 2014, http://english.al-akhbar.com/node/18219.

172 Forfatterens interview med Joanie de Rijke, august 2015 via Skype.

173 Forfatterens interview med gidselforhandler, august 2015 via Skype

174 Ben Taub, "Journey to Jihad", *The New Yorker*, den 1. juni 2015, http://www.newyorker.com/magazine/2015/06/01/journey-to-jihad.

175 Forfatterens interview med europæisk forhandler, august 2015 via Skype.

176 Marine Olivesi, "American Took Up Arms with Libya's Rebels", *NPR*, den 24. oktober 2011, http://www.npr.org/2011/10/24/141646227/u-said-worker-took-up-arms-with-libyas-rebels.

177 Eliot Higgins, "Interview with Kevin Dawes on His Time in Libya", *Bellingcat*, den 8. april 2016, https://www.bellingcat.com/news/mena/2016/04/08/interview-with-kevin-dawes-on-his-time-in-libya/.

178 Kevin Patrick Dawes, "Aerial Battlefield Photojournalism", *Kickstarter* campaign (30. marts 2012 – 14. maj 2012), https://www.kickstarter.com/projects/177238975/aerial-battlefield-photojournalism.

179 Bobby Pollier, "Kevin Patrick Dawes: 5 Fast Facts You Need to Know", *Heavy*, den 8. april 2016, http://heavy.com/news/2016/04/kevin-patrick-dawes-american-prisoner-released-from-syria-freelance-photographer-twitter-bashar-al-assad-regime-age/.

180 "President Obama Speaks on the Recovery of Sgt. Bowe Bergdahl", *The White House*, den 31. maj 2014, https://www.whitehouse.gov/photos-and-video/video/2014/05/31/president-obama-speaks-recovery-sgt-bowe-bergdahl#transcript.

181 De Taleban-fanger – også kendt som 'The Taliban Five' – som blev overført fra Guantánamo-lejren på Cuba til forvaring i Doha, Qatar, er Mohammad Fazl, Khairullah Khairkhwa, Abdul Haq Wasiq, Norullah Noori og Mohammad Nabi Omari. Det drejer sig om Talebans hærs stabschef, Talebans viceefterretningsminister, Talebans tidligere indenrigsminister, mens de sidste to også var fremtrædende medlemmer af Taleban.

182 Sarah Koenig et al., "DUSTWUN", *Serial*, Season 2, Episode 1 (december 2015), https://serialpodcast.org/season-two/1/dustwun.

183 Ibid.

184 Ibid.

185 Ibid.

186 Ibid.

187 Lawrence Wright, “Five Hostages”, *The New Yorker*, den 6. og 13. juli 2015, http://www.newyorker.com/magazine/2015/07/06/five-hostages.

188 Forfatterens interview med Omar al-Muqdad, januar 2015 via Skype.

189 Brian Oakes, instruktør, *Jim: The James Foley Story* promo video, *HBO*, januar 2016, http://www.hbo.com/documentaries/jim-the-james-foley-story/index.html.

190 Lindhout & Corbett, *Huset i himlen*, s. 107-108.

191 Al Jazeera Investigative Unit, *The Hostage Business*.

192 Daniele Raineri, “Greta e Vanessa raccontate da vicino”, *Il Foglio*, den 17. januar 2015, http://www.ilfoglio.it/articoli/2015/01/17/greta-e-vanessa-raccontate-da-vicino___1-v-124688-rubriche_c392.htm (på italiensk).

193 Fiorenza Sarzanini, “Greta e Vanessa, il racconto ai pm ‘Ci hanno detto: rapite per soldi,’” *Corriere della Sera*, den 17. januar 2015, http://www. corriere.it/esteri/15_gennaio_17/greta-vanessa-racconto-pm-ci-hannodetto-rapite-soldi-4e39106a-9e15-11e4-a48d-993a7d0f9d0e.shtml (på italiensk).

194 Al Jazeera Investigative Unit, “Italy Paying Ransoms in Syria and Somalia”, *Al Jazeera*, den 9. oktober 2015, http://www.aljazeera.com/news/2015/10/exclusive-italy-paying-ransoms-syria-somalia-151007093239241.html.

195 “Ai Servizi segreti è sparito un milione”, *Il Tempo*, den 5. februar 2016, http://www.iltempo.it/esteri/2016/02/05/ai-servizi-segreti-e-sparito-unmilione-1.1505798 (på italiensk).

196 Alle organisationer, som udenrigsministeriet før 1997 anerkendte som 'NGO'er' under lov 49/87, hørte under udenrigsministeriets ressortområde. Mange organisationer af en ikke-statslig karakter blev imidlertid ikke anerkendt under lov 49/87, selv om de udførte lignende arbejde. Færre og færre organisationer var i det hele taget overhovedet interesseret i at få midler fra det italiensk udenrigsministerium, så de krævede ikke at blive anerkendt (*idoneità*) under lov 49/87. For eksempel var ActionAid en NGO i den bredere generiske forstand, men blev først anerkendt under lov 49/87 i 2003. Det samme var tilfældet med mange andre, herunder flere af de nuværende store aktører som for eksempel Save the Children og AMREF.
Det, der skete i 1997, var noget andet. Lov 460/97, som primært er skattelovgivning, blev vedtaget med henblik på at oprette kategorien ONLUS, sådan at man for en tid kunne være en ONLUS eller ikke (set fra et skattemæssigt perspektiv) eller en 'NGO' eller ikke ifølge lov 49/87. Alle NGO'er, som var anerkendt under lov 49/87, blev automatisk anerkendt som tilhørende kategorien ONLUS efter 2003 og indtil slutningen af 2014, da en ny lov blev vedtaget (lov 125/2014), som kun anerkendte de mere end 200 'NGO'er' som en 'restkategori', hvilket stadigvæk diskuteres med udgangspunkt i de fordele, som sådanne organisationer har, og i de måder, de kan operere på, herunder skattemæssigt og kommercielt.

197 "Greta e Vanessa, il prezzo della libertà", afsnit af *Otto e Mezzo*, den 16. januar 2015, https://www.youtube.com/watch?v=IL9E13mX3B4 (på italiensk).

198 Sarah Koenig et al., "Listening Guide", *Serial*, Season 2, april 2016, https://serialpodcast.org/season-two/listening-guide.

199 Mark Mazzetti, "How a Single Spy Helped Turn Pakistan Against the United State", *New York Times*, den 9. april 2013, http://www.nytimes.com/2013/04/14/magazine/raymond-davis-pakistan.html.

200 "I de første måneder af den amerikanskledede operation forbød myndighederne Baathpartiet og fjernede alle fremtrædende partimedlemmer fra embedsapparatet og sikkerhedsstyrkerne. Men amerikanske embedsmænd begyndte at ændre deres strategi i april 2004 og gav i et forsøg på at styrke officerskorpset nogle fremtrædende tidligere baathister

lov til at vende tilbage til sikkerhedsstyrkerne. Ayad Illawi, som var premierminister for den midlertidige irakiske regering, fortsatte denne politik." Sharon Otterman, "IRAQ: Debaathification", *Council on Foreign Relations*, den 7. april 2005, http://www.cfr.org/iraq/iraq-debaathification/p7853.

201 Upublicerede optagelser fra Omar al-Muqdads dokumentarfilm *We Left Them Behind*.

202 *Ibid*.

203 *Forfatterens interview med* Omar al-Muqdad, januar 2016 via Skype

204 Theo Padnos, "My Captivity", *New York Times*, den 29. oktober 2014, http://www.nytimes.com/2014/10/28/magazine/theo-padnos-american-journalist-on-being-kidnapped-tortured-and-released-in-syria.html.

205 Wright, "Five Hostages".

206 Sarah A. Topol, "Rookie Freelancers Risking Their Lives to Cover the Arab Spring", *Newsweek*, den 8. oktober 2012, http://europe.newsweek.com/rookie-freelancers-risking-their-lives-cover-arab-spring-65383.

207 Colin Freeman, "The Video that Shows the Real John Cantlie", *The Telegraph*, den 26. september 2014, http://web.archive.org/web/20140929041743/http://blogs.telegraph.co.uk/news/colinfreeman/100287672/the-video-that-showsthe-real-john-cantlie.

208 John Cantlie, "Syria Eyewitness Dispatch: 'I Watched as Assad's Tanks Rolled in to Destroy a Rebel Town'", *The Telegraph*, den 31. marts 2012, http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/syria/9177910/Syria-eyewitness-dispatch-I-watched-as-Assads-tanks-rolled-in-to-destroy-a-rebel-town.html.

209 Lindhout & Corbett, *Huset i himlen*, s. 87.

210 Topol, "Rookie Freelancers Risking Their Lives".

211 Forfatterens interview med Francesca Borri, september 2015 via Skype.

212 Harakat Ahrar ash-Sham al-Islamiyya er en koalition bestående af flere islamistiske og salafistiske grupper, som bekæmper Bashar al-Assads regime.

213 Forfatterens interview med Francesca Borri, april 2016 via Skype.

214 Lindhout & Corbett, *Huset i himlen*, s. 100-101.

215 "(07-19-12) Bab Al-Hawa, Sarmada | Idlib | FSA Frees Syria / Turkey Border from Regime Forces", en video fra *Ugarit News*, den 19. juli 2012, https://www.youtube.com/watch?v=W13i_Nbj3q8.

216 Ibid.

217 Upublicerede optagelser fra Omar al-Muqdads dokumentarfilm *We Left Them Behind*.

218 Forfatterens interview med Marc Marginedas, december 2015 via Skype.

219 Marc Marginedas, "Los que no pueden contarlo", *El Periódico Internacional*, den 19. marts 2015, http://www.elperiodico.com/es/noticias/internacional/homenaje-los-rehenes-que-fueron-ejecutados-por-estado-islamico-4029456 (på spansk).

220 "Journalist Marc Marginedas Back in Barcelona after 6 Months of Captivity in Syria", *Catalan News Agency*, den 3. marts 2014, http://www.catalannewsagency.com/society-science/item/journalist-marc-marginedas-back-in-barcelona-after-6-months-of-captivity-in-syria.

221 Martin Chulov, "Spanish Journalists Freed in Syria after Six-Month Ordeal", *The Guardian*, den 30. marts 2014, http://www.theguardian.com/world/2014/mar/30/spanish-journalists-javier-espinosa-ricardo-villanova-garcia-freed-syria.

222 "Syria: ACTED Humanitarian Worker Released in Syria", *ACTED*, den 27. maj 2014, http://www.acted.org/en/27-may-2014-syria-acted-

humanitarian-worker-released-syria.

223 Amy Goodman et al., "Airstrikes Against Syria Are a Trap, Warns Former ISIS Hostage Nicolas Hénin", *Democracy Now!*, den 7. december 2015, http://www.democracynow.org/2015/12/7/airstrikes_against_syria_are_a_trap.

224 Ibid.

225 Dublin-forordningen. Se ordliste.

226 "Europol Launches the European Migrant Smuggling Centre", *Europol*, den 22. februar 2016, https://www.europol.europa.eu/content/EMSC_launch.

227 "I dag søsatte Europol det nye European Migrant Smuggling Centre (EMSC). Centrets mål er proaktivt at støtte EU's medlemsstater i bekæmpelsen af kriminelle netværk, som er involveret i organiseret migrant-smugling. Centret vil fokusere på geografiske kriminelle hotspots og vil opbygge en større kapacitet på tværs af EU med henblik på at bekæmpe menneskesmuglernetværk. […] Rob Wainwright, direktør for Europol, sagde: '… The European Migrant Smuggling Centre vil være den nødvendige platform, ved hjælp af hvilken medlemsstaterne kan forbedre udvekslingen af information og den operationelle koordination i kampen mod organiseret migrantsmugling.'" Ibid.

228 Adrian Goldberg, "Terror Finance & Emissions", *BBC Radio 5 live*, den 15. maj 2015, http://www.bbc.co.uk/programmes/b05vck3r.

229 Ibid.

230 Joe Parkinson, Georgi Kantchev & Ellen Emmerentze Jervell, "Inside Europe's Migrant-Smuggling Rings", *Wall Street Journal*, den 28. oktober 2015, http://www.wsj.com/articles/inside-europes-migrant-smuggling-rings-1446079791.

231 Bill Donahue, “Meet the Two Brothers Making Millions Off the Refugee Crisis in Scandinavia”, *Bloomberg Businessweek*, den 6. januar 2016, http://www.bloomberg.com/features/2016-norway-refugee-crisis-profiteers/.

232 Ricardo Garcia, chefredaktør, *The Future of Europe* (Basel, Switzerland: UBS AG og UBS Switzerland AG, den 13. januar 2016), https://www.fundresearch.de/sites/default/files/partnercenter/UBS/News/news_2016/European%20economy_en_1217027.pdf.

233 Duncan Robinson, “Women and Children Refugee Numbers Crossing into Europe Surge”, *Financial Times*, den 20. januar 2016, http://www.ft.com/intl/cms/s/0/dff3b5ea-bf99-11e5-9fdb-87b8d15baec2.html.

234 Shekhar Aiyar et al., *The Refugee Surge in Europe: Economic Challenges* (Washington, D.C.: International Monetary Fund, januar 2016), https://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2016/sdn1602.pdf.

Indeks

9

- 9/11 1, 2, 3, 4, 5, 6

A

- Abe Shinzō 1
- Abou Zeid, Abdelhamid 1, 2, 3, 4
- Abu Athir 1, 2, 3, 4, 5
- Abu Omar-brigaden 1
- Aleppos Frie Advokater 1
- Alkhani, Omar 1, 2
- Ansar al-Islam 1
- ArmorGroup 1
- Assad-regimet 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
- Augé-Napoli, Jean-René 1, 2, 3
- al-Absi, Amr 1, 2
- al-Absi, Firas 1, 2
- al-Assad, Bashar 1, 2
- al-Baghdadi, Abu Bakr 1, 2, 3
- al-Jazeera 1, 2, 3, 4, 5
- al-Muqdad, Omar 1, 2, 3, 4
- al-Nusra 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
- al-Qaeda 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
- al-Qaeda i det Islamiske Maghreb (AQIM) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
- al-Shabaab 1
- al-Shishani, Abu Omar 1
- al-Zargawi, Abu Musab 1, 2

B

- Belmokhtar, Mokhtar 1, 2, 3, 4, 5, 6
- Bergdahl, Bowe 1, 2, 3, 4, 5
- Berlusconi, Silvio 1, 2, 3
- Blair, Tony 1, 2, 3
- Bontinck, Dimitri 1, 2, 3, 4
- Bontinck, Jejoen 1, 2, 3
- Borri, Francesca 1, 2, 3, 4, 5, 6
- Buchanan, Jessica 1, 2, 3, 4, 5
- Bush, George W. 1, 2, 3
- bin Laden, Osama 1

C

- Calitz, Debbie 1, 2
- Camatte, Pierre 1
- Camp Bucca 1
- Cantlie, John 1, 2, 3, 4, 5
- Chávez, Hugo 1
- Clinton, Hillary 1
- Cochetel, Vincent 1, 2
- Colombias Forenede Selvforsvarsstyrker 1
- colombianske narkokarteller 1, 2, 3

D

- DUSTWUN 1, 2
- Danmark 1, 2, 3, 4, 5, 6
- Dansk Flygtningehjælp 1, 2, 3, 4, 5
- Dawes, Kevin 1
- Den Frie Syriske Hær 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
- Den Internationale Organisation for Migration (IOM) 1
- Den Internationale Valutafond (IMF) 1
- Den Islamiske Frelserfront 1
- Det Syriske Nationalråd 1, 2
- Droukdel, Abdelmalek 1
- Dublin-forordningen 1

- Dyer, Edwin 1, 2
- danskere 1
- de Rijke, Joanie 1, 2, 3, 4
- den gyldne time 1, 2, 3

E

- Ekstra Bladet 1
- Engel, Richard 1, 2, 3, 4, 5
- Erdogan, Recep Tayyip 1, 2
- Espinosa, Javier 1, 2
- European Migrant Smuggling Centre (EMSC) 1

F

- FN's Flygtningehøjkommissariat (UNHCR) 1, 2
- Farouk-brigaden 1, 2, 3, 4
- Foley, James 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
- Fowler, Robert 1, 2, 3, 4
- François, Didier 1, 2
- Freeman, Colin 1, 2
- Frontex 1, 2
- freelancejournalister 1, 2, 3, 4

G

- GIA, Den Væbnede Islamiske Gruppe 1, 2, 3, 4
- GSPC, Den Salafistiske Gruppe for Forkyndelse og kamp 1, 2
- Gaddafi, Muammar 1, 2, 3, 4, 5, 6
- Gonyalons, Enric 1, 2, 3, 4
- Gorbunov, Sergei 1
- Guantánamo-lejren 1, 2, 3
- Guay, Louis 1, 2

H

- Hassan, Mohammad Jamil 1, 2, 3
- Hermansen, Karsten 1
- Hero Norway 1
- Holm, Liban 1, 2, 3
- “Hotel California” 1
- Human Rights Watch 1
- Hussein, Saddam 1, 2, 3, 4, 5
- Hénin, Nicolas 1, 2, 3, 4
- halshugninger 1, 2, 3, 4
- humanitære hjælpeorganisationer 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
- hvidvaskning 1, 2, 3

J

- Jensen, Carsten 1
- Jihadi John 1, 2
- Joulak, Teakosheen 1
- japanske gidselkrise, den 1

K

- Kerry, John 1
- København 1, 2, 3
- kriminel jihadisme 1, 2, 3, 4, 5

L

- Legrand, Pierre 1, 2
- *Leopard*1, 2, 3
- Lescroart, Michaël 1
- Lindhout, Amanda 1, 2, 3, 4, 5
- Lo Porto, Giovanni 1
- Lopez, Eddy 1, 2
- Lyngbjørn, Søren 1, 2, 3
- Læger uden Grænser 1, 2

M

- MUJAO 1, 2, 3
- Maersk Line 1
- Maghreb (Nordafrika) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
- *Malaspina Castle*1, 2, 3, 4
- Mancuso, Salvatore 1
- Marginedas, Marc 1, 2, 3, 4, 5, 6
- Mariani, Maria Sandra 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
- Marzullo, Vanessa 1, 2, 3
- Medin, Joakim 1, 2, 3
- Merkel, Angela 1
- Motka, Federico 1, 2
- Muehlenbeck, Bernd 1
- Mueller, Kayla 1, 2
- Munar, Luis 1

N

- NGO (se også humanitære hjælpeorganisationer) 1, 2, 3, 4, 5, 6
- ‘Ndrangheta 1

O

- ONLUS 1, 2
- Obama, Barack 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
- Obeida, Abu 1
- Oerlemans, Jeroen 1, 2
- Operation Decollo 1
- Operation Restore Hope 1

P

- PKK 1
- Padnos, Theo 1

- Pari, Simona 1
- Patriot Act 1, 2
- Pelizzari, Bruno 1, 2
- Piccinin da Prata, Pierre 1, 2, 3, 4
- Pierotti, Ida 1, 2
- piraterimodel, den somaliske 1, 2
- prostitution 1, 2

Q

- Quirico, Domenico 1, 2, 3, 4

R

- Ramelli, Greta 1, 2, 3
- Rye Ottosen, Daniel 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

S

- Salafisme 1
- Saravi, Abu Alid 1
- *Serial* (podcast) 1, 2
- Sharia4Belgium 1
- Shipcraft 1
- Simona'er, de to 1, 2, 3, 4, 5
- Sotloff, Steven 1, 2
- sekundære gidselmarked, det 1
- somaliske pirater 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

T

- Taleban 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
- Tebbutt, David 1, 2
- Tebbutt, Judith 1, 2, 3
- 'The Beatles' 1, 2, 3

- Thisted, Poul Hagen 1, 2, 3, 4
- Tice, Austin 1
- Torres, Pierre 1, 2
- Torretta, Simona 1

U

- Urru, Rossella 1, 2, 3, 4, 5

W

- Weber, Karen 1
- Weinstein, Warren 1

Y

- Yasuda, Junpei 1, 2

Menneskekøbmænd – kidnapning og menneskesmugling som milliardindustri

er oversat fra engelsk efter
„Merchants of Men – The Business of Kidnapping Inside the Refugee Crisis"

This edition was licensed by Seven Stories Press, Inc., New York, U.S.A., the originating publisher, 2016

1. e-bogsudgave 2016
ePub-produktion: Tiderne Skifter

ISBN 978-87-02-22885-4

Copyright © 2016 by Loretta Napoleoni

Denne bog er beskyttet af lov om ophavsret
Kopiering til andet end personlig brug må kun ske efter aftale med forlag og forfatter

www.tiderneskifter.dk

Indhold

1. Forside
2. Titelblad
3. Dedikation
4. Forord
5. Prolog
6. Del 1
    1. Kapitel 1 : Al-Qaeda i det Islamiske Maghreb-protokollen
        1. Indgåelsen af et kriminelt joint venture
        2. Fra guldkysten til cokekysten
        3. Al-Qaeda i det Islamiske Maghreb-protokollen
    2. Kapitel 2 : Fodring af bjørnene
        1. Kriseledelse
        2. De to Simona’er
        3. Japans modsigelsesfyldte tilgang til krigen mod terror
    3. Kapitel 3 : Smugling af migranter
        1. Fra jihad til kriminalitet
        2. Handel med menneskeliv
        3. En beskidt aftale med Gaddafi
        4. Inden for murene i de libyske gulag-lejre
    4. Kapitel 4 : Pirateriets økonomi
        1. Globaliseringen af kriminel arbejdskraft
        2. Somalia: Offer for den kolde krig
        3. Forhandling med pirater
        4. Pirateri-industrien
        5. Pirateriets trickle-down-økonomi
        6. Udlændinge: Det Indiske Oceans rigeste bytte
    5. Kapitel 5 : Den somaliske diasporas Golf-forbindelse
        1. Den forsvundne besætning
        2. Den somaliske diaspora
        3. Hvidvaskning af profitter fra pirateri
        4. Fra pirater til menneskesmuglere
        5. Desperate valg
    6. Kapitel 6 : Illusionsnumre i den syriske borgerkrig

        1. I seng med fjenden
        2. Finansiering af kriminalitet og terrorisme med løsepenge
        3. Syriens menneskekøbmænd
7. Del 2
    1. Kapitel 7 : Forhandleren
    2. Kapitel 8 : Løsesummen
        1. Prisen for et lig
        2. Den tavse forbrydelse
    3. Kapitel 9 : Den gyldne time – en gidseltagnings anatomi
        1. En kærlighedshistorie fra kalifatets tid
    4. Kapitel 10 : Byttet – jagten på en ny identitet
        1. En genvej til at blive reportagefotograf
        2. Prisen for at være en nobody
        3. I løvens hule
    5. Kapitel 11 : Mytologien om vestlige gidsler
        1. Drømmen om at være Jason Bourne
        2. Uforsvarlig adfærd
        3. Uforsigtighed er ungdommens synd
        4. Forhandlinger med terrorister
8. Del 3
    1. Kapitel 12 : Sandhedens endeligt
        1. Mennesker som forhandlingsobjekter og trofæer
        2. Freelanceres lod i medieverdenen
        3. En personlig vendetta
        4. Forsøget på at bringe medierne til tavshed
    2. Kapitel 13 : At spille skak med gidslernes liv
        1. ISIS-diplomatiet
    3. Kapitel 14 : En kærlighedshistorie blandt flygtninge
    4. Kapitel 15 : Den politiske boomerang
        1. Migration: 'Pay as you go'
        2. Økonomisk udnyttelse af migrant-og flygtningestrømmene
        3. Nyt blod til det gamle kontinent
9. Epilog: Brexit
10. Tak
11. Ordliste
12. Noter
13. Indeks

14. Kolofon

Guide

1. Forside
2. Titelblad
3. Dedikation
4. Forord
5. Prolog
6. Tekst
7. Noter
8. Indeks
9. Kolofon